

DZIEŁA WSZYSTKIE

TOM 50

Glasnote

POLSKIE TOWARZYSTWO LUDOZNAWCZE

WROCLAW — POZNAŃ

ERRATA

Str.	Wiersz	Nr mel.	Takt	Jest	Winno być
54		126	4	czsza - sku	czrza - sku
55	4 od dołu			z G-dur na A-dur	z A-dur na G-dur
72		157	7	ba - dźcie na	bc - dźcie na
76		166	3	pod	pid
78		170	12-13	di - woj - ku k'lo - ny - czek	di - woj - kou k'lo - ny - czek
131		261	11	tia - źkiej	ti'a - źkij
139		281	1	ho - ri	ho - ry
143		288	8-9	i - no plo - wu	ino po - lo - wu
165	10 od góry			Czocho	Czoho
210	14 od góry			Nasila	Nasiala
214	4 od dołu			Na odcinku t. 4-6 tekst niepełny; brakuje w nim trzech sylab	W t. 3 tekst niepełny, brakuje dwóch sylab
225		397	3	ezi - dźi	ezi - dźy
232		403	7-8	wy - di - ly	wi - dy - ly
	1 od dołu			[lub: jalynoijk]a	[lub: jalynoijk]ou
269		451	6	sto - ro - ny	sto - ro - ni
			8	mo - lo - dej - ki	mo - lo - dej - ky
307		518	7	ka - ly	ko - ly
308		523	3	szto - ry	szte - ry
339	8 od dołu			wynowyyv	i wynowyyv
346	7 od dołu			dopisa	dopisał
349		599	9 i 11	U - krai - na	Ukra - i - na
358		607	11		nad g ¹ powinien być krzyżyk w klamrze
365		618	6		pierwsza mała nuta powinna mieć wartość szesnastki
388		645	8		pauza zbędna
405		666	1	pierwsza nuta g ²	f ²
408		674	13		kreska wolty nad taktem zbędna
410		680	9	a ¹	f ¹
413		687	9	ais	a
422		713	3		mała nuta d ² powinna być polączona belką z drugą nutą (b ¹)
426		728	9		nad a ¹ zamiast krzyżyka powinien być mordent

O S K A R K O L B E R G

O S K A R K O L B E R G

SANOCKIE-
-KROŚNIĘSKIE

CZEŚĆ II

LUDOWA SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA
POLSKIE WYDAWNICTWO MUZYCZNE

WYDANO POD OPIEKĄ NAUKOWĄ I Z FUNDUSZU
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Z rękopisów opracowali
BOGUSŁAW LINETTE, TADEUSZ SKULINA

Redaktor
AGATA SKRUKWA

K O M I T E T R E D A C Y J N Y

Julian Krzyżanowski — przewodniczący, Józef Burszta — redaktor naczelny,
członkowie: Kazimiera Zawistowicz-Adamska, Mieczysław Grad, Czesław Her-
nas, Helena Rapelusz, Władysław Kuraszkiwicz, Tadeusz Ochlewski, Anna
Kutrzeba-Pojnarowa, Maria Znamierowska-Prüfferowa, Roman Reinfuss, Kazi-
mierz Rusinek, Jadwiga Sobieska, Maria Turczynowiczowa, Stanisław Wilczek,
Bogdan Zakrzewski

Ziemia Sarnocka

Kolo Rymanowa

Kolo Dubiecka

Akwarela nieznanego autora (strój męski z okolic Rymanowa i strój
żeński z okolic Dubiecka).

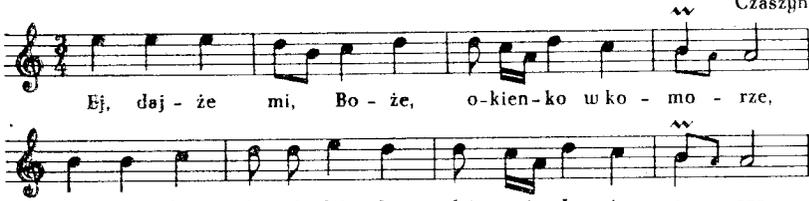
PIĘŚNI POWSZECHNE

Miłość

Pieśni zalotne

1

Czaszyn

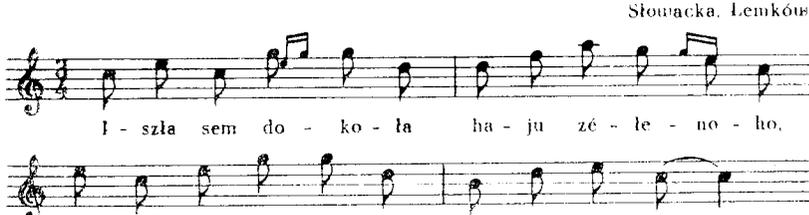
Ej, daj - że mi, Bo - że, o - kien - ko w ko - mo - rze,
da, ze - by ja wie - dzia - ła, gdzie mój Ja - sio o - rze.

Ej, dajże mi, Boże,
okienko w komorze,
da, żeby ja wiedziała,
gdzie mój Jasio orze.

Ej, orze on tam, orze,
za rzeczką na górze,
bystre woleńki ma,
rady dać nie może.

2

Stowacka. Lemków

I - szła sem do - ko - ła ha - ju zé - le - no - ło,
za - ku - ka - ły na mnie czar - né o - czé.

2

Iszła sem dokoła haju zélenoho,
zakukały na mnie czorné oczé.

Moji czorné oczy, ja was mam nareczy,
oczy moji czorné, ja wam też rad.

3

Brelikow

Oj, pi - szła - bym, my - lej - ki, pro ru - ki, pro no - hy.
i - no do Si - no - ka ne zna - ju do - - ro - hy.
i - no do Si - no - ka ne zna - ju do - - ro - hy.

Oj, piszłabym, mylejki,
pro ruki, pro nohy,
a ino do Sinoka!
ne znaju dorohy.

4

Woltuzowa

Kocham cie, dziewczyno, kocham ja cie strasznie, ej, za moje kochanie niech cie piorun trzaśnie!	Zrobiła sie rosa na moim kabacie, oj, o roczeńko, o dwa, już mnie nie poznacie.

A, moja dziewczyno,
nie góruj, nie góruj,
oczkami nie mrugaj,
gębusi nie sznuruj.

3. [Druga wersja t. 5—8 podpisana w rkp. pod melodią i określona przez Kolberga słowem „lepiej” wydaje się w t. 5 mniej prawdopodobna.]

¹ do Sinoka — do Sanoka

3

5

Wzdów

Ej, by - lem na Po - do - lu, ej, by - lem na Za - wi - ślu.
żadna mi się nie po - do - ba, ej, i - no ty, Ma - ry - siu.

Ej, byłem na Podolu, ej, byłem na Zawisłu, żadna mi się nie podoba, ej, ino ty, Marysiu.	Ej, sąsiady, sąsiady, da, dodajcie mi rady, da, rady i radeńki, da, moje sąsiadeńki.

6

[Leszczowate, Serednica]

Oj hoj - że, hoj - że sy - wyi wo - ły, na po - łą;
cy ho - raz sia pa - se, mij sy - wyj so - ko - łą?

Oj, hojże hojże, sywyi woły, na pole;
cy horaz sia pase, mij sywyj sokole?

Oj, hojże hojże, diwczyno, błys potoka,
cy horaz, cy sie pase, moja czornooka?

7

Sanoćkie, Lemki

Toczyt my sia, toczyt,
winok na oboczy,
czej my sia przytoczyt
mij myły toj noczy!

5. [Pieśń zanotowana w rkp. po opisie wesela.]

7. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni Galickoj i Ugorskoj Rusi*. Č. 2. *Obrjadnyja pėsni*. III. *Obrjadovyja pėsni*. A. *Pri obščestvennych prazdnikach i weselenijach*.] „Čtenija” 1864 [Kniga III. *Povremennoe izdanie*. {Dział} III *Materijaly slavian-skie*.] *Šalalajki* s. 218—240 [w żywej paginie *Šalalajki* tylko na s. 218—223, dalej omyłkowo *Šunki*, zob. przyp. do pieśni nr 64. Pieśń nr 7 drukowana na s. 228].

4

8

Oczy moji, oczy,
ne spały toj noczy,
do rana biłoho
zdały myleńkoho.

Sanoockie, Lemki

9

Oczka moi sywy,   Oczka moi sywy,
to mý bida z wami: to-ste zawysływy!¹
ne choczete spaty   koho uwydyte,
jednu nyczku samy!   toho polubyte!

Sanoockie, Lemki

10

Lubujże mia, lubuj,
abo mý daj pokoj,
ne pozyraj po mi
jak sywejki sokol!

Sanoockie, Lemki

11

Lubme my sia, lubme,
jak lastiwka w strisi,
bo sia rozletyme
jak ta ptaszka w lisi.

Sanoockie, Lemki

12

[Zob. mel. nr 310]

Kasiu moja, Kasiu,   Ja go nie czaruje,
nie chodź kolo lasu.   ani moja matka,
nie zbieraj zioleńka,   tylko go czarują
nie czaruj Jasienka.   moje siwe oczka.

Czaszyn

5

Siwe oczka u mnie,   Siwe oczka mamy,
siwe i u niego,   oboje się zdamy,
ty, moja matusiu,   což komu do tego,
dajcie mnie za niego.   że my się kochamy.

Což komu do tego
i což komu na tem,
że my się kochamy
jako siostra z bratem.

13

Oj, zakwytły fijałońki, zakwytły,
cily hory i dołyny zakryły.
Chodyt po nich Maruseńka spysznuja,
za new, za new jej maty s tychaja.

Ne chodże ty, moja maty, za mnoju,
ne myła mi rozmowa s toboju.
Lem my myła rozmowońka z kim inszym,
tym Wasylom molodeńkim, najmysznu.

14

Lemki, po obu stronach gór

Oj, litaw ptaszok po nad staw,
chopyw ryboczok, ne distaw,
umoczyw kryleia do ledu,
myłsza myleńka wid medu.

15

Bóbrki

Oj, letiła po nad more,
zahubyla kluczy,
oj, już ty mi, mij mylejkoj,
j-a widpowi duszy.

8. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 228.9. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 224.10. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 225.11. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 225.¹ zawysływy — zawieśliwe, [‘przyczepne’]13. A. I. Toronskij *Pės’ni Rusinov — Lemkov v Galicii*. „Čtenija” 1866 [Kni-ga III. Povremennoe izdanie. {Dzial} III Materijaly slavjanske] s. 728—738. [Pieśń nr 13 drukowana na s. 721.]14. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 240.

z Sanockiego

Oj, zakwitły fijałoczki, zakwitły,
i horami j dołynami ułyply.
Po nich chodyt krasne diweza s psychojka,
za nim, za nim jeho tateio s tychojka.
Ne chod'že ty, mij taciejku, za mnoju!
Ne myła mi rozmowojka s toboju.

Oj, zakwitły fijałoczki, zakwitły,
i horami i dołynami ułyply.
Po nich chodyt krasne diweza s psychojka,
za nim, za nim jeho maty s tychojka.
Ne chod'že ty, moja mamko, za mnoju!
Ne myła mi rozmowojka s toboju.

Oj, zakwitły fijałoczki, zakwitły,
i horami i dołynami ułyply.
Po nich chodyt krasne diweza s psychojka,
za nim, za nim jeji myły s tychojka.
A chod'že ty, mij mylejki, za mnoju,
bo mi myła rozmowojka s toboju.

Otkil soneńko schodyło, tam diweza jabłyń sadyło. Rosny, jabłyńko, wysoko, wo sto werszeńkiw szyroko. Kwytny, jabłyńko, bileno, rod' mie jablyczko czerweno.	Rod'že mie jedno abo dwi, jak moi liezka obidwi! Poduj, witrańku, za dunaj, swal mie jabłoczko z konara, swal-že mie jedno abo dwi, jedno myłomu, druhe mi.

Komuž ja ho mam darowaty?
Darowała by ja ho staromu,
ne myło serdu momu,
lem ho daruju molodomu,
to myło serdu momu.

Sanok

Oj, Iwane, Iwanoczku, bug ¹ na mene laskaw, ny byj moji kaczeniatu, nechaj chogi na staw.	Moji tobi kaczeniatu ny narobji szkody, najigie si, ta napjut si; lekie do hospody.

Ta cy tebe, Iwanoczku²,
porodyła maty,
ta szo wna tebe nawczyła
j-u skrypoczku hraty?

Sanockie, Węgry

Zyjdy na horboczok,
zapyskaj w lystoczok,
spiznawaj, mylejki,
czyj to, hołosoczok!

góralśka

Ej, ty hraj na fu-jar-ci, ja bu-du spi-wa-ty,
bu-đut nam sie ho-lo-sy na je-den zda-wa-ty.

Ej, ty hraj na fujarci,
ja budu spiwaty,
budut nam sie hołosy
na jeden zdawaty.

Ja ty uczyniła
w těj nowij komori,
juž ty ne widczyniat
nijaki dochtori.

Ej, werchom, lubciu, werchom,
werchom jaworyna,
widczyn (m)ni, mylejka,
szczos (m)ni uczyniła.

Werchom, lubciu, werchom,
ja za tohou zmerkom,
mý sia tam zejdemo
pid zelenym werchom.

16. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga IV. {Dzial} III Materijaly slavjanskie] s. 335.

17. A. I. Toronskij *Pės'ni Rusinov — Lemkov...* s. 729.

19. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalatajki* s. 223.

¹ bug' — bądź

² [Tę zwrotkę Kolberg w rkp. przekreślił.]

Mo sia tam zejdemo,
ruczky sobi damo,
ruczky sobi damo,
tam sie pokochamo.

Ej, wyjdu na horboczok,
swysnu na lystoczok,
spiznawaj, mylejkyj,
czyj to holosoczok.

Hej, głosie moj, głosie,
puszczam cię po rosie,
gdzie moj kochaneczek
siwe woły pasie.

Hej, woły moji sywy,
ne jednoji masty,
jak ja od was pidu,
ehtoż was bude pasty?

Ej, ne toho śpiwaju,
że sie horaz(d) maju,
ino toho śpiwaju,
swoju bidu haju¹.

21

Znaty, Boże, znaty,
kto koho lubuje,
ide hori, dołow,
wse sia prysmotruje.

Znaty, Boże, znaty,
kto koho ne chce,
ide hori, dołow,
na neho murkocze.

22

A jak ja te zdohadaju
za luboczku swoju,
zabolyt² mene holowojka,
ne znaju, de stoju.

Hej, żeby sie skarala
wczorasza nedila,
czem że ty ne przszol,
kój ja ty welila?

Hej, czem że ty ne przszol,
jak misiaczok zajszol,
bołbys sia posidil
i do domu piszol.

Ej, hadoczku hadaju,
dumoczku dumaju,
wod kó ja (tie), mylejka,
wydity już maju.

Ne hadaj si, mylejkyj,
na hadaj, ne hadaj,
kotra ty sia spodobala,
ta sy jěj pohladaj.

Sannokie, Węgry

Szczandriwka³

23

Do-li se - lom, ho - ri se - lom [da] plo - ty po ter - nŷ - ni,
a u mo - ji Ma - ry - su - ni [da] mu - chy pid - kru - cze - ni.

Doli sełom, hori sełom,
[da], płoty po ternyńi,
a u moji Marysuni,
[da], muchy¹ pidkruczeni.

Hori sełom, doli sełom,
da, ternowoji płoty,
jak ne wydźu mylejkocho,
ta nema (m)ni roboty.

24

Wolnusowa

Pro te - be, diw - cza - tko, pro te - be, pro te - be,
za - hła - dy - lem du - szu, za - hła - dźu i se - be.

Pro tebe, dziewczatko,
pro tebe, pro tebe,
zahladylem duszu,
zahladzu i sebe.

25

Bóbrka

Oj, po - widź my ty, dziew - czy - no,
czy ty ko - chasz mnie. Ja cię ko - chał ca - ły ro - czek

¹ muchy — włosy

21. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] *Šalalajki* s. 224.

¹ haju — goje

² [Prawdopodobnie Szczandrowiec.]

³ [Zapis niewyraźny, poprawiany; może: „rozbołył”.]

I nie-dzie-le dwie. I za mo-je wy-słu-gi.
com cię ko-chał czas dłu-gi, to na-da-rem-nie.

Oj, powiedz my, ty dziewczyno,
czy ty kochasz mnie.
Ja cię kochał cały roczek
i niedziele dwie.
I za moje wysługi,
com cię kochał czas długi,
to nadaremnie.

A ja idę i z kościoła,
i rzuci okiem,
i za tobą postępuję
szerokim krokiem.
I rad bym się przywitać,
i o zdrowie się spytać,
dziewczyno moja.

A ja przyszed do kościoła,
w kościele stoję
i odmawiam pacierze,
do ciebie nie chęć bierze,
dziewczyno moja.

O majątek się nie pytam,
o posag — jaki,
tylko ja się pytam
o zdrowie — jakie.

Hej, wor-le, wor-le, sy-wyj so-ko-le,
cy ne le-ti-leś bész sy-ne mo-re?
bész sy-ne mo-re?

Hej, worle, worle, sywyj sokole,
cy ne letiłeś bész syne more?

Bész syne more, bez dunajeko;
cy tam ne tużył moja mylejka?

26. Na wieczorkach w adwencie przy kądzieli.

Hej, tużył, tużył, w łyżeczku leżył,
prawu rucejku na sercu derżył.

Stara maty chodył jak tycha woda:
Ustań, Marysiu, jeszcześ młoda.

Ustań, Marysiu, powim ja ty wiść:
za hodynnu, za dwi bude w tebe tiść.

Marysia wstała, się zradowała,
swoji służejki pozbudzowała.

Wstańte służejki, świtłe swiczejki,
niej mi sie świciat jak w deń, tak w noczy,
niech sie nadywlu myłomu w oczy.

Myłyj-ż myj, myłyj, czochoś tak zmarnił?
Ne dla tohom zmarnił, z świtu schodiaszczy,
inom toho zmarnił, tebem ne wydił.

Ej, wor-le, wor-le, sy-wyj so-ko-le,
cy ne le-tiw ty bez sy-ne mo-re?

Ej, worle, worle, sywyj sokole,
cy ne letiw ty bez syne more?

Letiw bez more i bez dunajec.
Cy ne czuwáwes' jakij nowini?
Cy ne tużył tam myleńka wó mni?

Ej, tużył, tużył, w łyżeczku leżył,
prawojou rucejkou na serce derżył.

¹ [Nad drugim w Kolberg nadpisał i.]

Myczkowce (nad Sanem niżej Boberki)

Oj, or - le, or - le, sy - wyj so - ko - le
cy ne le - tiv ty bież sino - je mo - re?

[:Oj, orle, orle, sywyj sokole:|
|:cy ne letiv ty bież sinoje more:|?

Oj, letiv, letiv i biz dunajec.
Cy né czuwał ty tam jakij nowyni,
cy ne tużyt myleńkaja wó mni?

Ój, tużyt, tużyt, w liżejku leżył,
prawu rucejku na sercu derżył.

Pryszła do neji Hanusyna maty:
Wstaj, Hanusiu, swoj czelad' obudżaty.

Pryszła do neji maty jak tycha woda:
Wstań-że, diwojko, jiszczes moloda.

Diwojka wstała, zradowała sie,
swoju czeladku pobudżowała.

Wstańcie, czeladko, wstańtyż wó moji,
zaśwityć świczky wsi uoskowyyji.

Niaj mi sie świtiat jak w deń, tak w noczy,
niaj sie prydywlu myłomu w oczy.

Oj, myłyj, mij myłyj, jakes mni zmarnił!
Za tobou, Hanusiu, bom tia ne wydil¹.

28. [W pieśni tej istnieje niezgodność między powtarzaniem tekstem a melodią, w której Kolberg nie zaznaczył powtórek. Zanotowana przezeń melodia ma zachwianą strukturę formalną — prawdopodobnie jest niepełna. Pełna zwrotka powinna zawierać zapewne osiem taktów: powtórzony poprzednik i następnik. To samo dotyczy dwóch poprzednich pieśni, będących wariantami nr 28 i wykazujących identyczne braki.]

¹ lub: Cy né zmanyv [!] win świtu chodiaszczy? Ej, zmarnyv, zmarnyv, ale ne duże.

Bóbrka

Hej, ny ja kra-sno wji - la, oj, ny ja kra-sno wpy - la,
ty - ko mo - ja roz-ko-szoj-ka szom sia na - ro - by - la.

Hej, ny ja krasno wjila,
oj, ny ja krasno wpyla,
tylko moja rozkoszotka,
szom sia narobyła.

Oj, Boże-s ci mij, Boże,
bodajże bóhowal,
że ty mni w tej Bibei¹
kochania zhdował.

Ani ja w ty Bibei,
ani w żadnym kraju,
tylko na Podolu
ja kochanie maju.

Jasielskie

A z gó - ry, z gó - ry, ja - dą Ma - zu - ry,
je - dzie, je - dzie Ma - zu - [re - czek], wie - zie, [wie - zie]
mi wia - ne - czek [roz - ma - ry - no - wuj].

A z góry, z góry
jadą Mazury,
jedzie, jedzie Mazu[reczek],
wiezie, [wiezie] mi wianeczek
[rozmarynowy].

¹ w Bibei — w Bóbrce

14

31

Od Gorlic (ku Łużnie, Siedliskom) ku Ropie

A z gó - ry, z gó - ry ja - dą Ma - zu - ry,
je - dzie, je - dzie Ma - zu - re - czek, wie - zie, wie - zie mi wia - ne - czek
roz - ma - ry - no - wy, roz - ma - ry - no - wy.

A z góry, z góry
jadą Mazury,
jedzie, jedzie Mazureczek,
wiezie, wiezie mi wianeczek
rozmarynowy, rozmarynowy.

32

Bóbrka

Tam na ho - ri chma - rno, na do - ły - ni ja - sno,
ny - chto tam né cho - dyt jak mij my - łyj kra - sno.

Tam na hori chmarno,
na dołyni jasno,
nychto tam né chodyt
jak mij myłyj krasno.

Kószulejka lanna,
j-a hunejka czarna,
ej, kapeluch sywekjy,
stunzejka jedwabna.

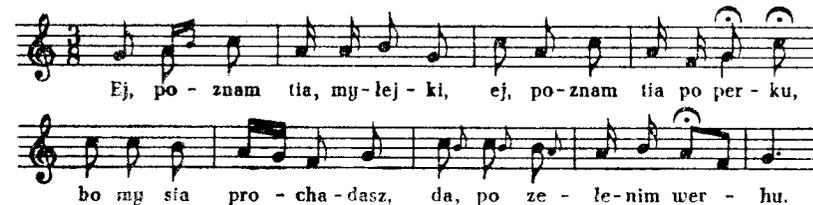
31. [Pod t. 3 i 4 dopisek Kolberga: „z tego mazur” z następującym przykładem

notowym: .]

15

33

Woltuszowa

Ej, po - znam tia, my - lej - ki, ej, po - znam tia po per - ku,
bo my sia pro - cha - dasz, da, po ze - le - nim wer - hu.

Ej, poznam tia, mylejki,
ej, poznam tia po perku,
bo my sia prochadasz,
da, po zelenim werhu.

34

Sanockie, Węgry

Spoznać, Boże, spoznać
moju frajeroczku,
szczo m'e¹ za chustoczku
drobnu fijałoczku.

35

Sanockie, Węgry

Ne raz ja i ne dwa
na horu poziram,
bo ja sia s toj hory
frajira spodiwam.

36

Sanockie, Węgry

Choc by ja ne jila,
wodycu ne pyła,
lem żely ja mała
krasnoho frajira.

Frajire myzerny,
ne skrypaj mý dwermi,
hori nożki znymaj
i dwezy zaperaj.

34. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 218.

35. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 221.

36. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 221.

¹ [m'e (tj. maje) — ma]

16

37

Kwitok, diwczu, kwitok,
pokla ne ma'sz ditok,
jak b'jesz maty ditki,
spadut s tebe kwitki.

Sanoockie, Węgry

38

Na wysokij hori   Pomoż-że mi, diwczu,
szuhaj sia shamowaw,   s toj hory spustyty:
żeby bylo ne diwczu,   za roczeńko, za dwa,
tam by byw noczowaw.   budu tia lubyty.

Sanoockie, Węgry

39

Zelene, zelene
koło zelenioho,
tancuje mylejki,
a ja ko[lo] joho.

Sanoockie, Węgry

40

[Zob. mel. nr 530]

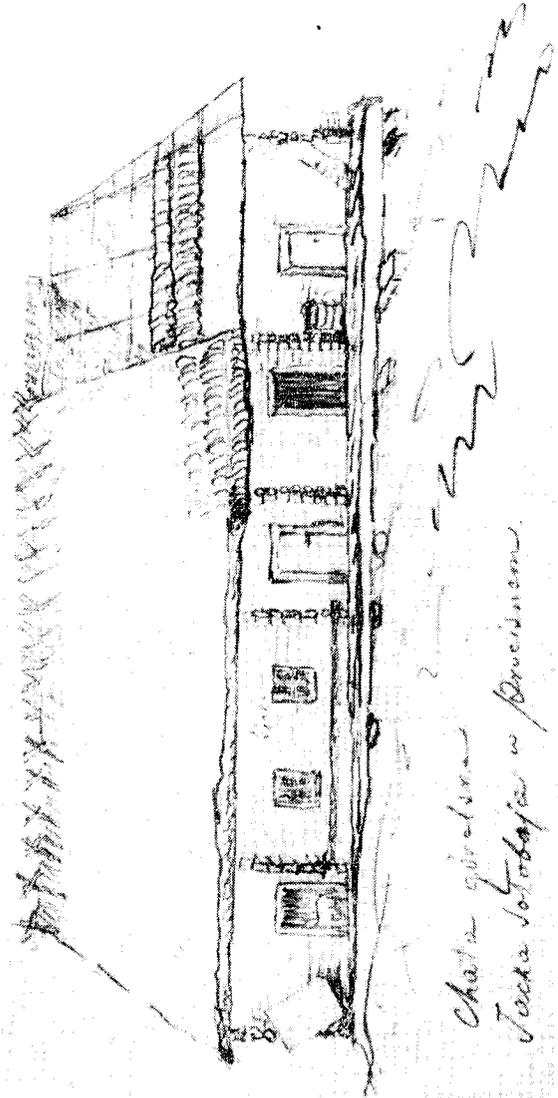
Chustojka wid nosa,
newelyka krasa.
Trymaj sie, diwczyno,
perszeho juhasa.

Bóbrka

Handwritten musical notation for songs 37, 38, and 39. The notation includes clefs, notes, rests, and bar lines. There are some handwritten annotations and a large 'X' at the bottom right of the page.

Handwritten musical notation for song 40. The notation includes clefs, notes, rests, and bar lines. There are some handwritten annotations and a large 'X' at the bottom right of the page.

37. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 222.
 38. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 222.
 39. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 223.

2. Rysunek terenowy O. Kolberga (ołówkowy szkic chaty Jacka Solobaja w Procisnem).

17

41

Procisne

Ej, ja ma-ju sy-w'a-ny-ky ła-dno dzwin-ki dzwo-niat,
 tak za lu-bku po-zj - ra - ju, aż mnia wicz-ka bo - lat.
 vel
 Ej, ja ma-ju sy-w'a-ny-ky ła-dno dzwin-ki dzwo-niat,
 tak za lub-ku po-zj - ra - ju, aż mnia wicz-ka bo - lat.

Ej, ja maju syw¹anyky¹,
 ładno dzwinky dzwoniat,
 tak za lubku pożyraju,
 aż (m)nia wieczka hołat.

Ta, podoblu doryżejku,
 podoblu, podobiu²,
 ciężka by³ tie żura zesła,
 odkoly tie lubiu.

Oj, jak ja sé zaspiewaju
 tudulky, tudulky,
 tom sy nyzky umorozyl
 czerez dwi zuzulky.

Pijte kury, pijte kury,
 zbudzajte Jólenu,
 ta pidemo u kerynciu
 po řodu studenu.

Ej, zuzulka pokukuje.
 lis sie rozwywaje,
 ta, za toboř, ma rybojko.
 serdęjko umliwaje.

Oj, baranciu krutorohyj.
 oberny sia řd hory,
 ta, pidemo do bilawky,
 do kuczeraiwiji.

Pozal ze sie, mylyj Boze,
 toji diwczynojky;
 ta, chto bude wyhaniaty
 woly z liszczynojky?

Ta, ja pidu w Koroliwku
 poswataty diwku,
 ta, bo meni w Koroliwcy
 oberwały cziwku³.

41. [Obie melodie o charakterze przyśpiewek należą traktować wymiennie dla wszystkich (samodzielnych) zwrotek tekstu.]

¹ syw¹anyky — [siwe] woly

² podoblu [lub] podobiu — potupuje

³ cziwku — czuprynę

Chodit chłopci na wesilija,
berit rukawyci,
stojat baby jak korowy,
diwki jak telyci.

Popid hruszku koniom ruszu,
terniom pokólysz, u
ne hadaj sie, bilawyno,
ze ja tebie lyszu.

Chodit, chłopci, molotyty,
ne bijte sia kopy,
powidała Marysunia,
ze małejky snopy.

Da, letiła zazulyna
za Siano, za Siano¹,
da, sé nesła ju (w) pysoczku
try lystky burianu².

42

Sanoćkie, Lemki

Tody mi sia, tody,
diwczu spodobalo,
koły na jaroczku
zynnu wodu brało.

43

Biecz

W cie - mnym le - sie pta - szek spie - wa,
a dziew - czy - na tra - wę zży - na. Na - że - ła jój,
na - wią - za - ła, na Ja - si - nia za - wo - ła - ła.

42. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 233.

¹ [za Siano — za Sanem]

² burian — trawa, [burzau]

W ciemnym lesie ptaszek spiewa,
a dziewczyna trawę zżyna.
Nażęła jój, nawiązała,
na Jasinia zawołała.

44

Sanoćkie, Lemki

Powiz mi, diwczatko,
de pidesz na trawu,
a ja tobi powim,
de ja woły zajmu.

Ja pidu na trawu
do wysnio(w)ho¹ sadu.
A ja woły zajmu
na nyzniu zahradu.

45

Sanoćkie, Lemki

Ponyže Wetlyna,
sami rostopasty,
dajže meni, Bože,
z myłym woły pasty!

Budu zabihaty
to z hory, to z doły,
budu zawertaty
myłejkoho² woły.

46

Sanoćkie, Węgry

Owczare, howczare,
deste owcy pasły?
Stratylam persteneć,
cyste ho ne naszły?

Ni my ho ne naszły,
lem my ho wydily:
na szyrokiy luci,
myłomu na ruci.

47

Hołuczku

Oj, z ho - re na do - ły - ku, oj, po - ma - łań - ku zży - du,
spe - ći - waj sia my - ły, że na we - czer przy - du.

44. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 233.

45. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 228.

46. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 222.

¹ [W druku: „vyšněgo”, tj. ‘górnego’; Kolberg sugeruje możliwość odczytania: wiśniowego.]

² [W druku: „mylen’kogo”.]

Oj, z hore na dołyjku¹, [Oj,] z weczera ne pryjdu,
 oj, pomaleńku zyjdu, bo² z weczera temno,
 spodiwaj sia, myły, spodiwaj sia, myły,
 że na weczer pryjdu. na upiwnycz³ pewno.

Szyroki jaroczok, Jak ja ho napoju,
 bystraja wodiczka: ked ja sia ho boju:
 napij⁴ my, myleńka, konyczok neukij,
 sywoho koniczka! wyrwe my sia z ruki.

Zaswity, misiaczku, Oj, jide win, jide,
 po połu z zwizdami, na pyszczawci pyska't,
 tomu myleńkomu, mene mołodeńku
 szczo jide riwniami⁵. za ruceńku styska't.

Zapyskaj, zapyskaj⁶,
 mij biły Iwane,
 ta, moje lyczekó
 k' twojemu prystaue.

Zapyskaj, zadurkaj, Pyskaj, juhas, pyskaj,
 mij myły juhase, ja budu spiwaty,
 nej nam sia stadońko bude nam sia hołos
 po polu rozpase! na riwny schadžaty¹.

Werch Besczejda zelenoho Myła moja, czorni-oka,
 pase mylyj konia swoho, wyjdy do mni do potoka,
 pase, pase, popasuje, do potoka hłubokoho,
 na myleńku poswystuje: do jawora zelenoho.

Tak by ja k'tebi wyszła,
 kie ty każesz, szczo ja pyszna;
 ni ja pyszna, ni sia hnywam,
 łysz na tebe woli ny mam.

Na wysokij hori Czerkaj, myły, czerkaj
 studnia murowana, do biłoho rana,
 tańcuje diwczyna, ja k'tobi ne wyjdu,
 už zarukowana. bom zarukowana.

Janiczku zowtowłas, Ani frajiroczi,
 ne chody ty do nas, ani pokrytoczi,
 bo ty w naszym domi, ani na nedilu
 frajiroczi ne ma'sz. biłoi soroczki.

48. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 229.

49. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 231.

50. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 232.

¹ [lub: doły]ú[ku]

² [„bo” w rkp. skreślone]

³ upiwnycz — północ

⁴ <napij — napój>

⁵ <riwniami — równiami>

⁶ <zapyskaj — zapiszcz> [w druku: „Zapiskaj, zadurkaj”.]

51. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 232.

52. Żegota Pauli *Pieśni ludu ruskiego w Galicyi*. T. 2, Lwów 1840 s. 122.

53. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 234.

54. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 227.

¹ <lub: z hołosom miszaty>

Ne płacz, diwczu, ne płacz,
ne vyplakuj oczy,
prynesu ti perstiń
s samoi Lewoczy.

Choc by ty mi prynis
z samoho Tokaju,
uż ja tia ne choczcu,
nadobny szuhaju!

Sanockie, Lemki

Na dunaj, diwczu,
na dunaj,
jak ty bude zymano,
to wołaj!

A ja tak szumni¹
wołala,
szczo aż mia hławka
bolala.

Sanockie, Lemki

Ty diwko-że, diwko,
cy pidesz ty za mnia?
Hon hon hon², dzium dzium dzium,
fijam fijam, ta ja jam,
cy pidesz ty za mnia?

Oj, pidu ja, pidu,
łem ty po mene pryjd,
hon hon hon... itd.

Pryszly ony po niu
s troma wozykami,
hon hon hon... itd.

Na jednym wozyku
srybło i zoloto,
hon hon hon... itd.

Na druhim wozyku
skrynka i perynka,
hon hon hon... itd.

Na tretim wozyku
sydiat mołodiata,
hon hon hon... itd.

Iszly ony, iszly
czrez wełyky mosty,
hon hon hon... itd.

Wpaly ony, wpaly
aż do hlybokosty,
hon hon hon, dzium dzium dzium,
fijam fijam, ta ja jam,
aż do hlybokosty.

55. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 233.56. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 234.57. A. I. Toronskij *Pėsni Rusinov — Lemkov...* s. 731. [W ostatnim wierszu każdej zwrotki po słowach: „hon hon hon... ta ja jam” powtarza się jej drugi wiersz. W druku podano zawsze pełen tekst.]¹ [Pod i dopisał Kolberg e.]² [W druku: „gop gop gop”, tj. „hop hop hop”; podobnie w dalszych zwrotkach.]

[Solo] [Solo]

A ja so-bi na hor-bo-czku bu-li po-sa - dy - la.

a ja by sie na my-lo - ho kuż - dyj deń dy - wy - la.

A ja sobi na horboczku
buli¹ posadyła,
a ja by sie na myłoho
kuždyj deń dywyla.

Oj, na hori snizok upuł²,
w sili ho ne znaty,
nyma moho mylejkoho,
ne puszczał ho maty.

Na horboczku buli,
na dolyni proso,
ja sie dywiu na myłoho,
myłyj ide boso.

Nyma moho mylejkoho,
nyma ho konieczne,
a chtoż mene pocifuje
w lyczajko serdeczne.

Moja lubeiu sołodojko,
moja lubeiu krasna,
nawar³-ze mi piriżejki²,
roztop że mni masła.

Oj, mij myłyjki iszol,
taj mi nakazował,
żeby moje bile lyczko
nychto né ciułowal.

A wójdu ja na horojku
i ruczejkou kynu³,
wójdy, wojdy, mij mylejki,
ja bez tebe hynu.

Oj, piszol mij myłojkij,
wziol si chlib cilejkoji,
oj, ne žal mni myłoho,
ino chliba ciłoho.

A⁴ powidż mni, mylejka,
hde pidesz na trawu,
a ja tobi powim,
hde ja wołu zajmu.

Była mene moja maty
s noczy po weczery,
szczoby ja sie ne dywyla
w oczy panyczewy.

Oj, ja pidu na trawu
horé dolynkami.
A ja wołu zajmu
horé potokami.

Oj, byj-że mnie, moja mamicu,
a szcze mene zabyj,
ej, budu ja sie dywyty,
bo to panycz ładnyj.

¹ buli — kartofle² piriżejki — pierogi³ kynu — skinę⁴ lub: oj⁵ upuł [w rkp. Kolberga: „wpuł”] — upadł

By - ła me - ne mo - ja ma - ty ta wce - ra
 pry - we - cze - rj: Ne dy - wy sie, mo - ja
 do - niu, ta w o - czy pa - ny - cze - wy.

Była mene moja maty
 ta! wczera pry wczery:
 Ne dywy sie, moja doniu,
 ta w oczy panyczewy.

Byj ty mene, moja maty,
 aż ty mene zabyj,
 budu ja sie pozyraty,
 bude panycz ładnyj.

Hanciu, Hanciu, Hanciu biła²,
 za szczo tebe maty biła?

Za to mene maty biła,
 żebym chłopci ne lubyła.

A ja budu toho pana,
 szczo jem była roczok sama.

Ne byj me - ne, mo - ja ma - ty, nŷ - ko - ly ne za szcz[0],
 [bo] już ja se po - lu - by - ła na wi - ki ła - da - szczo.

59. [W rkp. brak t. 7—9; zrekonstruowano je z materiału zawartego w t. 4—6, nad którymi widnieje znak Kolberga, wskazujący na prawdopodobieństwo takiego rozwiązania.]

60. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 237.

¹ [W rkp. następuje osobno zapisana litera z lub u.]

² <biła — biała>

Ne byj mene, moja maty,
 nŷkoły ne za szcz[o]¹,
 [bo]² już ja se polubyła
 na wiki ladaszczo.

Ne byj mene, moja maty,
 temi sztulachamy,
 [bo]³ już ty mne ne rozluczysz
 z temi dworiakami.

[Ne byj mene, moja maty],
 berezowym pru[tom]⁴,
 [bo już ty mne ne rozluczysz],
 ja z tym bałamutom.

Oj, by - ła me - ne ma - ty be - re - zo - wym pru - tom,
 ej, żc - by ja ne cho - dy - ła lu - dźkym ba - ła - mu - tom.

Oj, była mene maty
 berezowym prutom,
 oj, żeby ja ne chodyła
 ludźkym bałamutom.

Łastoweczka lita't,
 powida, że swita't:
 Pust' mia, Janczyk, domiw,
 bo ja budu byta.

Bo ja budu byta
 od swoho taticzka,
 żem mu ne napasła
 sywoho konjyczka.

62. [W rkp. brak t. 5—7, jest znak repetycji w t. 8.]

63. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 229.

¹ [Rkp. zdefektowany.]

² [Jw.]

³ [Jw.]

⁴ [Jw.]

Oj, diwezyno krasna,
de ty woły pasła?
Pid korczo z panyczom,
de trawycia krasna.

Sanockie, Węgry

Ne raduj sia, szuhaj,   Za dunaj, za dunaj,
wysokoj posteli,   za czornoje more,
bo moi husoczki   bo ja si diwczatko
za dunaj zletily.   chudobnoj matere.

Chudobnoj matere,
chudobnoho otca,
ne nażenu ja ti
wolejkiw do dworca.

z Jasieckiego, z Zamacki (Przeształ)

Da-na mo-ja, da-na, nie pój-dę za pa-na,
tyl-ko za ta-kie-go, ja-ka i ja sa-ma.

Dana moja, dana,   Bo pannu potrzeba
nie pójdę za pana,   bielutek poduszek,
tylko za takiego,   a ja menu Jasienkowi
jaka i ja sama.   podścielę fartuszek.

64. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1864 [Kniga III. {Dział} III Materijaly slawjanskie.] V. *Šumki i čabaraški* s. 195—217. [Pieśń nr 64 na s. 208. W druku brak lokalizacji; w rkp. Kolberga (t. 19: 1238) nad prawą szpalta k. 80 notka: „Lemkow”. Tylko pieśni zapisane na tej szpalcie zostały włączone do tomów *Sanockie-Krośnieńskie*.]

65. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 219.

Dobrka

Oj, duż duż duż, du-ziej-ku, przy-chodź do mnie
Ja-siej-ku, ser-dej-ko, Ja-siej-ku.

Oj, duż duż duż, duziejku,   Ja na ciebie wołała,
przychođ do mnie, Jasiejku,   że z panami hulala,
serdejko, Jasiejku.   serdejko, hulala¹.

Leszczowate

A to w le-sie na dę-bie,   tam sie-dzia-ły
go-lę-bie;   go-lę-bie, ser-dej-ko, go-lę-bie.

A to w lesie na dębie,   Nie przyjeżdżaj w sobotę,
tam siedziały gołębie,   bo mam wielgie robote,
gołębie, serdejko, gołębie.   [robote, serdejko, robote].

A jakżeś ich wołała²,   Przyjeđ, przyjeđ [!] w niedzielę,
kiedys³ jeść dawała,   ja⁴ ci łózko uścielę,
[dawała, serdejko, dawała]?   [uścielę, serdejko, uścielę].

Oj, wołałam: Duziećku,   Cztery swice spalała,
przyjeđ do mnie, Jasiećku,   dokół łyżko usłała,
[Jasiećku, serdejko, Jasiećku]!   [usłała, serdejko, usłała].

¹ [Pod tekstem Kolberg dopisał w nawiasie: „A tam w lesie, na dębie”; por. pieśń następną.]

² [W rkp.: „wołam”.]

³ [W rkp.: „kiedys” przerobione z „kiedym”.]

⁴ lub: to

Cztery swice shoryły,
dokół lyżko usłały,
[usłały, serdejko, usłały].

A i piaty połowa,
tuhdys z Jasiem rozmowa,
[rozmowa, serdejko, rozmowa].

Zalicaj sie, zalicaj,
no mi chusty powracaaj,
[powracaaj, serdejko, powracaaj].

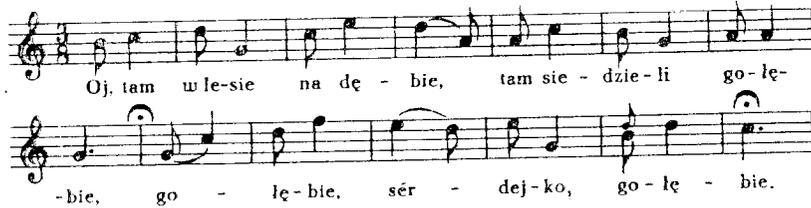
Trzecią dała² z liliją,
moje serce, wróc mi ją,
[wróc mi ją, serdejko, wróc mi ją]!

Cy wieloś nadała,
coś se wracać kazala,
[kazala, serdejko kazala]?

Jednem dała tioniuską,
kiedym była maluśką,
[maluśką, serdejko, maluśką].

Drugą dała¹ z kwiatami,
kiedym była z bratami,
[z bratami, serdejko, z bratami].

Sanok

Oj, tam w lesie na dębic,
tam siedzieli gołębie,
gołębie, sérdejko, gołębie.

Tam dziewczyna bywała,
co im jeść tam dawała,
[dawała, sérdejko, dawała].

Oj, jakés ich tam wołala,
jakés im jeść dawała,
[dawała, sérdejko, dawała]?

Oj, duś duś duś, duzejko,
przyjedź do mnie, Jasiejku,
[Jasiejku, sérdejko, Jasiejku].

Nie przyjeżdżaj w sóbote,
bo mam wielgie robote,
[robote, sérdejko, robote].

Przyjedź do mnie w niedzielę,
łóżejko ci pościelę,
[pościelę, sérdejko, pościelę].

69. [Na marginesie uwaga ołówkiem: „dworska”.]

¹ [Można podejrzewać niedokładność zapisu: *drugą dala* zamiast: *drugom* (tj. *drugą-m*) *dala*. Niewykluczone też: *drugą dalam* (wyraz *dala* jest tutaj, jak często w rękopisach Kolberga, odtworzony ze znaku *ditto*.)

² [Prawdopodobnie zamiast: *trzecią-m dala* lub *trzecią dalam*, por. przypis 1.]

Woltuszowa

Ej, lije dożczyk, lije,
ej, lije storonamy,
sidynt mij mylenki
na poly z wołamy.

Sidynt ówin¹, sidyt,
pid suchom jałyczkom,
trymat si diwczatko
z rumianeńkiu lyczkom.

Ej, lije dożczyk, lije,
ta po lyszczynie szustyt,
powidat myleńka,
że nia² sia ne pustyt.

Bóbrka

Ide dożdżuk, ide,
po lęstojku³ szustyt,
mowyl mij mylejkij,
że nia⁴ sia ne pustyt.

Nia niech sia ne puszczał,
nia niech sia trymajet,
jak z jare⁵ jaworec,
koj sia rozwywaje.

¹ [Pod *ów* dopisał Kolberg *ü*, co można rozumieć jako oznaczenie wariantu fonetycznego; *üwin* lub *üin*.]

² nia — mnie [zapis niewyraźny; może: „mia”]

³ po lęstojku — po liściu

⁴ lub: mnia [podobnie w następnej zwrotce]

⁵ [lub: z jar]u

[Leszczowate, Serednica]

Ka - siu mo - ja, Ka - siu, nie chodź ko - le la - su,
bo cie no - cka zaj - dzie, a chtoż cie - bie znaj - dzie.

Kasiu moja, Kasiu,
nie chodź kole lasu,
bo cie nocka zajdzie,
a chtoż ciebie znajdzie.

Jak mi ni wyniesiesz,
to sie sama pokaż,
będą mówić ludzie,
że mnie szczerze kochasz.

Oj, pojedę, pojedę
przez dźwiniaczką¹ wieś,
ty, moja Kasiuniu,
chusteczkę mi wynieś.

Oj, kukąła zazulejka,
kukąła, kukąła,
jak uźdryła bily snizek,
do lisa ūtikąła.

Oj, uźdryła bily snizek
i mroz² zymnejki,
poletila zazulejka
i w haj zelenejki.

Woltuszowa

Cho - dy - ło diw - cza - tko po ha - ju, po ha - ju,
cho - dy - ło diw - cza - tko po ha - ju, po ha - ju,
zby - ra - ło ho - ri - szkŷ szu - ho - ju, szu - ha - ju.

¹ [Tj. przez Dźwiniacz (w pow. tureckim); zapis bardzo słabo czytelny, najprawdopodobniej: „Dziwińniczka”.]

² [Zapewne lapsus calami; zamiast: moroz.]

[:Chodyło diwczatko po haj, po haj:],
zbyrało horiszky szuhaju, szuhaju.

[:Ej, oriszęki dribneŷki, [dribneŷki:],
pryjďže ty do mene, myleŷki, [nyleŷki].

[:Pryjďže ty do mene, bom sama, [bom sama:],
żebym ja tia darmo ne ŷdała, [ne ŷdała].

[:Bo jak mnia pry tobie pŷczujut, [pŷczujut:],
zdojmut z mene kałap i czuhu, [i czuhu].

[:Na czuhu, na kałap napŷjūt, [napŷjūt:],
a menc sie dosyt nabyjūt, [nabyjūt].

[Bŷbrka]

Ej, te - szczo mo - ja, te - szczo, ej, daj mi sy - ra jesz - cze,
ej, daj mi ten - gu hru - du, da, two - im zia - tem bu - du.

Ej, teszczo moja, teszczo,
ej, daj mi syra jeszczę,
ej, daj mi tengu brudu,
da, twoim ziatem budu.

Ej, ŷcieli buczek, ŷcieli,
ej, ino pniaczek został,
ej, proŷ Boga, dziewczyno,
ej, żebym ci się dostał.

Ej, obertaj sie w koło,
ej, berestanskij młynie,
ej, powiedź mni, diwczyno,
ej, cy mnie kochasz, cy nie.

Ej, ni miałabym czego
Pana Boga prosić,
ej, jest takich chłopaków
a po ŷwiecie dosyć.

Ej, w lesie pod jaworem,
ej, ptaszek wodę pije,
ej, wsziscy (n)nie kochają,
ej, dla jednego żyje.

Ej, nie rubaju buczka,
ej, ino nym pokofysz, u,
ej, s toji Bibrka ne pidu,
ej, kochania ne lyszu.

32

75

od Jasła, Biecza

A skąd-żeś ty, pa-nie bra-cie, czy nie z ha-ła - maj - ki?
 Czyś nie wi-dział, czyś nie sły-szał dziew-czy-ny O - lan - ki?

A skądżeś ty, panie bracie,
 czy nie z Kałamajki?
 Czyś nie widział, czyś nie słyszał
 dziewczyny Olanki?

Widzieliśmy, słyszeliśmy,
 hore, hore, hasa!
 Miała ona fartuszczyk
 za półtora grosza.

76

Procisne

Oj, mi - lej - ka, [...] mi - lej - ka, bud' mój we - se - lej - ka
 jak u ze - mi pry do - ro - zi wo - da stu - de - nej - ka.

Oj, milejka, [...] milejka,
 bud' mój weselejka
 jak u zemi pry dorozie
 woda studenejka.

77

Procisne

Ta wesela diwczynojka
 z wesoloho domu,
 ta wesela wsiemu switu
 i meni molodomu.

75. [Pierwodruk w: O. Kolberg Tarnów—Rzeszów. Materiały etnograficzne. Uporządkował i wydał S. Udziela. „Materiały Antropologiczno-Archeologiczne i Etnograficzne” 1910 T. 11 s. 234.]

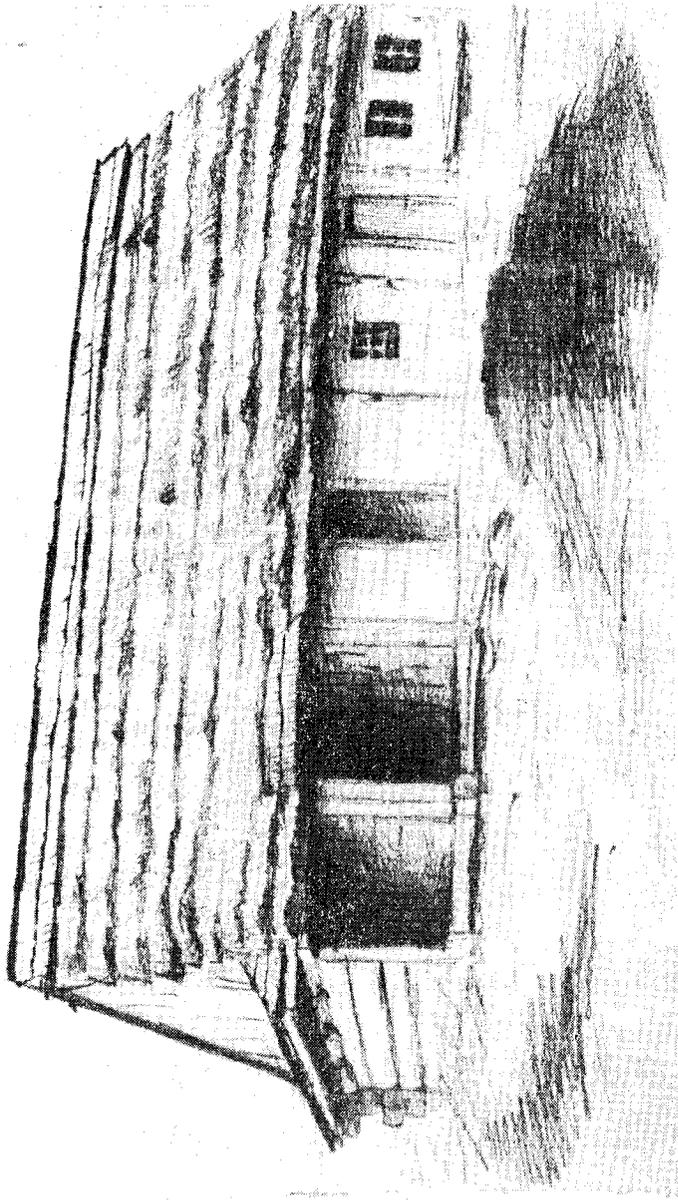
56

niebieska
 1910

Także widać, że to jest
 rysunek z 1910 r.

3. Rysunek terenowy O. Kolberga (ołwkowy szkic chaty z Procisnego).

4. Rysunek terenowy, prawdopodobnie O. Kolberga (otówkowy szkic chaty z Ciaszyna).

33

78

Woltuszowa

Ej, bo - da - j ka - ty wie - ly dół - he za - le - ca - nia,
ej, ju - żem pro - za - le - ciał psze - ny - czkŷ sta - ja - nia.

Ej, bodaj katy wzięły dólhe zalecania,
ej, jużem prozaleciał pszenyczkŷ stajania.

Pszenyczkŷ stajania, a i żytku druhe,
bodaj katy wzięły zalecanie dólhe.

79

z Jasielskiego, Zawadka (Fryształ)

A mo - je ko - ni - ki w le - sie są, w le - sie są,
któż mi po nie pójdzie? Ja se sam, [ja se sam]

A moje koniki
w lesie są, w lesie są,
któż mi po nie pójdzie?
Ja se sam, [ja se sam].

Studzieneczka w lesie,
wiadereczko nad nią,
opatrzże mnie, Boże,
tą dziewczyną ładną.

80

[Dwernik, Prociśne]

Ej, młoda młodyciu,
kuplu ty horyłky,
ty né majesz czolowika.
ja né maju żinky.

79. [Rkp. zawiera tylko t. 1--4.]

[:I wonił¹ talar:],   [:Krasna diwojko:],
i poczał darowaty.   jak mi sie ne dasz namowyty,
[:oj, wonił druhyj:],   [:to ja sie pidu:],
i poczał namawlaty.   w tychyj duhaj utopyty.

[:Krasna diwojko:],   [:Ne utoplaj sie:],
daj mi sie namowyty,   ne huby marni duszu,
[:budesz ty za mnou:],   [:Bih mi tie sadyt:],
zelene wyno² pyty.   ja z tobou żyty muszu.

od Ustrzyk

Oj, po pid haj Fe - sie ty - la - tka pa - sa - la.
ty - la - tka pa - su - cie, Fe - sie za - hu - ka ła

Oj, po pid haj Fesie tylatka pasala,
tylatka pasucie, Fesie zahukala.

Zahukala Fesie w zeleny dubyni,
mylyj przybihaje zaraz tyj hodyni.

Szczoz ty, Fesiu, robysz, czo po lisi chodysz
koly weczeryje; cy cie sonce hryje?

Paslam tylatka, jedno sie zhubylo,
szczo czerwono latko preznaczone buło.

Ja tobi pomožu telatka szukaty,
a ty myni budesz choroszo spiwaty.

Chodyż, mylyj, chody, ja ty zaśpiwaju,
skoro ty sidajesz, ja z tobou sidaju.

Jak s^v posidaly i wzialy haworyty:
W liti niczka mala, szczo maju czynyty?

86. [Zob. przypis do pieśni nr 537.]

¹ wonił — wyjął

² zelene wyno — zieleniaczek

W liti niczka mala, juz sie perenasla¹,
obojce zaspany, az obid prynesla.

Prysza stary [i] maty i stala narikaty,
szczo zrobyly zloje, stala preklynaty.

Tycho, stara maty, perestań fajaty,
oć, moja ty Fesiu, ne budesz ji maty.

Woltuszowa

Jak ja pij du od - tal precz,
jak ja pij - du, ser - den - ko, od - tal precz.

Jak ja pijdu od-tal precz,
jak ja pijdu, serdenko, odtal precz.

Zajmij woly, na targ idź,
zajmij woly, serdenko, na targ idź.

I korowu tarczastu,
i korowu, serdenko, tarczastu.

Na zapasku kwiciastu,
[na zapasku, serdenko, kwiciastu].

A i swiniu parszywu,
[a i swiniu, serdenko, parszywu].

Na koralu pid szćju,
[na koralu, serdenko, pid szćju].

I konyka zerebcia,
[i konyka, serdenko, zerebcia].

87. [Melodia wyraźnie niekompletna; być może należałoby po t. 5 powtórzyć t. 2 jako zakończenie, zmieniając odpowiednio tekst.]

¹ [Zapis niewyraźny; może: „perenasła”, zamiast: *perenesła*.]

Na chustoczku do czypcia,
[na chustoczku, serdenko, do czypcia].

Tam na hory ternyna,
[tam na hory, serdenko, ternyna].

Lubyt mene diwczyna,
[lubyt mene, serdenko, diwczyna].

Lubyt mene serdecznie,
[lubyt mene, serdenko, serdecznie].

Wozmu ja jij koniecznie,
wozmu ja jij, serdenko, koniecznie.

Woltuszowa

Czer-we-na ró-ża, bi-lyj kwit, czer-we-na ró-ża,
bi-lyj kwit, puszcze mnie, ma-moń-ka, za Be-szkit,
pu-szcze mnie, ma-moń-ka, za Be-szkit.

[:Czerwona róża, bilyj kwit:],
[:puszcze mnie, mamonka, za Beszkit!:].

[:Ja tam dollu ne budu:],
[:lem se szuhajeczka nabudu:].

[:Czerwona róża, fijałka:],
[:ochabiła mene myleńka:].

[:Ochabiła mene na sebi:],
[:już to moja hańba, ne jeji:].

88. [W rkp. Kolberga (teka 3199 k. 48) tekst bez nut. Melodia zanotowana na k. 47 w tejże tece, wraz z incipitem: „Czerwona róża, bily kwit”.]

¹ [Nad *t* nadpisał Kolberg *d.*]

Woltuszowa

Ty ko-ny-ku czor-no-hry-wuj czo-hoś smu-tny ne we-se-lyj¹

Ty konyczku czornohrywyj, Do myłoji na mi chodysz,
czohoś smutny, ne weselyj? do stajni mene zawodysz.

Czy ty szkodyt zbroja moja, Tobì dajut jisty, pyty,
czy szabliczka szuhajkowa? mene chodiat dity byty.

Ne szkodyt mi zbroja twoja, Tobì dajut wince, piwce,
ni szabliczka szuhajkowa. a mi dajut solomiszce.

Lem my szkodiat falszy twoji, Jak' budu sołomu jisty,
chodysz na mi do myłoji. ta mi budut wrany hrysty.

Ko'byś mi dał zmnku zerna,
skakał bym ti koby serna.

z sanockiego okręgu i z zambrzyjskiej st. 109

Werch Beskida zefenoho Ne wadyt mi zbroja twoja
pasie Janczyk konia swoho. ny sukienka sobolowa.

Pasie, pasie, popasuje, Lem mi wadiat trudy twoi
na neho si poswistuje: kaźdu nyczku do miłoi.

Koniu, koniu czornohrywy, Mene wiażesz na ryneczku,
czom-ś sumny, newesely? sam si lażesz w postyloczku².

Cy ti wadyt zbroja moja, Pered tobow piwce, wińce,
cy sukienka sobolowa? peredo mnow zhnile sińce³.

90. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...* „Čtenija” 1863 [Kniga III. {Dział} III Materijaly slawjanskije] s. 111.

¹ lub: ja

² <w postyloczku — w pościel>

³ <sińce — sień> [recte: siano]

Werch Beskida zelenoho
pase Janczyk konia swoho,
pase, pase, popasuje,
na konyczka poswystuje:

Konyczku mij czornohrywyj,
czom jeś smutnyj, neweselyj?
Cy te szkodyt sbruja moja,
cy sablyczka [!] sobolowa?

Ne szkodyt mie sbruja twoja
ni sablyczka sobolowa,
lem mie szkodiat falszy twoi:
chodysz na mie do myłoi.

Sam soj pidesz do myłoi,
mene stawysz na wyloni;
ty soj pidesz do switłyci,
mie ne dadut solomyci.

Tobi dadut jisty, pyty,
mene wyjdut dity byty;
tobi dadut wyncia, pywcia,
mie ne dadut ani sincia.

Kobyś mie dal žminku zerna,
pidskoczyłbym tak jak serna.
A ja ne mam siczky, solomy,
już mia sji diat syroki, worony.

Oj, koniu mij, koniu szary,
ta, ostro kowaany,
warujże sia, szwarne diweza,
bo tia poranyt.

Bo tia poranyt
ostrożejkami,
warujże sia, szwarne diweza
z czornyma browami!

Pidmowyw bym, każe, kamiń,
ta-j kamiń z wodoju,
łysz ne možu pidmowyty
diwezyny s soboju.

Pidmowyw bym, każe, wodu,
ta-j wodu z wodycyń,
łysz ne možu pidmowyty
czużoj molodycy.

Oj, ho ho ho, ho ho ho,
przyjmy mene hołoho.
Ja župana ne maju,
żenyty sia hadaju.

Oj, szyla soroczku,
pokorotyła,
werhła oczyma
na pobratyma.

Pobratym swysnuw,
za ruczku stysnuw:
Ej, hoja hoja,
myłejka moja!

Wasyłu mij, ne hóry,
ne tota dolyna,
dałabym pozdrawie
swoho pobratyma.

Pozdrawte, pozdrawte,
ale znajte koho:
Janiczka żowtowłas,
frajira mojoho.

Diwezyno, lubyż (m)nia,
jak pidu, zpimnyż¹ nia.
Ja teper raz w tyżden,
a ty mene každyj deń.

Piszow bym do Hanci zalyciaty sia,
ta ne maw pałyczku² pidperaty sia.

Cy jes sia, myluczki,
cy jes sia zahniwaw,
żes nia wezera w weczer
taucowaty ne wziaw?

Ný-jeń <sia> zahniwaw,
ny-m sia na tia zawziaw:
taucowaty-s ne umiła,
ta-m tia pro to ne wziaw.

91. A. I. Toronskij *Pěs'ni Rusinow — Lemkov...* s. 727.

92. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 220.

93. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1864 [Kniha III. {Dział} III Materijaly slawjanske. {Część} IV Pěs'ni pljasovyja 1.] *Kolomijki*. [s. 247—320. Pieśń nr 93 drukowana na s. 291].

94. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šumki i čabaraški* s. 205. [Zob. także przypis do pieśni nr 64.]

95. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 226.

96. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 227.

98. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 226.

99. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 229.

¹ zpimnyž — wspomniesz [dokładniej: wspomnijże]

² [W druku: „pałyčki”.]

Frajir mij, myly mij,   Frajir mij, myly mij,
deś wezera wezcer byw?   szczoż tam powidały?
Frajiroczko moja,   Frajiroczko moja,
do inszoi-m chodyw.   o tobi hadały.

Samoćie, Łowki

Czaszyn

He - la woł - ki, he - la   na zé - lo - ny   wo - wies.
a ja na   mu - zy - ke   aż do My - cha - lo - wec.

Hela, wolki, hela,   Heja, moje, hej[a],
na zélony wowies,   sztery wolky, heja,
a ja na muzyke   że my pohaniała
aż do Mychalowec¹.   dewczatko z Wuhela.

Jak my pohaniało,
tak my powidało,
szo wyszło na kopec,
sese zaśpiwało.

Czaszyn

He - ja mo - ja, he - ja,   czte - ry woł - ki   he - ja.
ze mi po - ha - nia - ło   diw - cza - tko z U - he - la

Heja moja, heja,   Jak mi pohaniało,
cztery wolki, heja,   tak mi powidało,
że mi pohaniało   jak wyszło na koniec,
diwczatko z Uhela.   sese zaśpiwało:

100. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 228.

102. [W t. 4, 5 i 8 dodano krzyżyk.]

¹ [Kolberg nadpisał: „Węgry”.]

Łatajdom¹, [latajdom],
gdzieś poszła z hamajdą?
Zawiszu na buka,
nech bresze jak suka.

Hoja-że mý, hoja,   Tak mý pohaniało,
sztyry wolki, hoja.   tak mý nawertało,
szczo mý pohaniało   szczo na koniec wyszło,
diwczatko z Uhela.   vse mia poboczkało.

Samoćie, Łowki

[Zob. mel. nr 498]

J-a Boże mij, Boże,   Skarał-jeś mie, Boże,
o mij mocny Boże,   sama ne znam za szto,
już mi sie diwczatko   dales mi jednoho,
nahodyt' ne może.   i toto ledaszto².

Wolinszta

Nahodyło b^o sie   Ledaszto, ledaszto,
ne po moji woly,   wielga lejdaczyna,
jak na neho popatru.   czkoda, Boże, popatryt'
hołowka mie bolyt.   mojima oczyma.

[Seređnica]

Oj, praw-dę   pta-szek ga - da,   co sie - dzi   na śli - wce
[...]

Oj, prawdę ptaszek gada,
co siedzi na śliwce.

103. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 229.105. [Tekst por. *Mazowiec* cz. II (DWORK T. 25) nr 534.]¹ [Zapis niewyraźny; może: „Ratajdom”.]² ledaszto — ladaco

Prosyw mene Harasym,
szob' ja pizła hraty z nym;
Harasyma ne lublu
i hraty z nym ne pidu;
a ja hraty ne chozczu,
a win bere opończu.

Oj, mij mylyi H'rasymoczku,
pusty konia na dołynoczku,
pusty konia na dołynoczku,
a sam pidy pyt' horiloczku!

Czemerys, czemerys,
czem diwoczok ne lubysz?
Pusty-ż mene do dunaju,
nechaj sobi pohulajul!

Ne dosyt' ti hulatońki,
kolyś była u matońki,
a teper-eś u pryhodi,
hulatońki tobi hodi!

A¹ hulajże, hulajże²,
jak rybońka w wodi,
a jak budesz za nelubom,
hulatońki hodi!

I ja zmuk, i kuń zmuk,
i kulbaka zmokła,
a stojaczy, diwczynońko,
pula³ twoho okna.

Diwczyno, serdeńko,
a bud'-że mi rada,
ta pust'-że mi konyczeńka
do swojego stada.

Jasieńku, serdeńko,
na tebe siá hniwam,
ja dla twoho konyczeńka
stajenoczki né mam.

Suroczko

Woluszcowa

I zda-my my sia, zda- my, o - bo - ji - czko [...] zda - my,
i bo my o - bo - ji - czko [...] czor-ne o - czka ma - my.

I zdamy my sia, zdamy,
obojczko [...] zdamy,
i bo my obojczko
[...] czorne oczka mamy.

Woluszcowa

Diur - cza, diur - cze, si - we o - czka, wy - jd' - że do mnie
werh po - to - czka.

Diweze, diweze, siwe oczka,
wýjd'-że do mnie werh potoczka.

Werh potoczka zelenoho,
oj, daj mi lyczka rumianoho.

Czoboz by ja k' tobi iszła,
koj ty hwarył, szczo ja pyszna

Ja ne hwarył, szczo ty pyszna,
lem jem hwarył, żebyś wyszła.

Ja ne wyjdu, lem sie hniwam,
bo na tebe wolu ny mam.

Witer wije, woda szumyt, moroz styskaje,
je je, moroz styskaje,
twoje serce moum sereiu wirne spryjaje,
je je, wirne spryjaje.

106. Wacław z Oleska *Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego*. Lwów 1833 s. 449. [Tekst z teki 3201 k. 93. Podobny tekst znajduje się w tece 19: 1238 k. 80; jest to odpis z J. F. Golowackij *Narodnyja pėsni... Šumki i čabaraški* s. 209. W źródle tym, jak i w odpisie Kolberga, obie zwrotki są traktowane jako osobne pieśni. Różnice w stosunku do drukowanego tutaj tekstu: „opanczu”, „Harasymoczku”, „a sam idy na horiloczku”.]

107. [J. F. Golowackij *Narodnyja pėsni...* „Čtenija” 1863 [Kniga IV. {Dział} III Materijaly slawjanskie s. 325.]

¹ [W druku: „Oj”.]

² [Tu Kolberg dodał w rkp.: „v. sobi”, tj. zapewne: „hulaj sobi”.]

³ <pula — kole>, [koło]

Je u mene taki kłopot, szczo mnia kochaje,
je je, szczo mnia kochaje,
[...]

Oj, w sadoczku zakowała sywa zazula,
la la, sywa zazula,
ne dla tebe ja urosła, krasna dywula,
la la, krasna dywula.

111

Na prypecku horyt,   Ne na to ho chwałyt,
a w pecu sia palyt,   żeby dobra była,
ne ber' toto diweza,   lem to² na to chwałyt,
szczo to¹ maty chwałyt!   żeby ho sia zbyła.

112

Dałas mi, myleńka,
dałas mi pryhanu,
że ja je-u ne warta¹!
za fajku dubanu².

113

Trawiczko zelena,   Trawiczko zelena,
toś sia pochowała?   ne lubac³ sia było,
Frajjerko⁴ moja,   frajeroczko moja,
toś sia polniwała?   lubowac sia było.

111. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 220.

112. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 221.

113. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 219.

¹ [W druku: „go”.]

² [Jw.]

³ [dubanu — tytoniu]

⁴ [W druku: „Frajjeročko”.]

⁵ [lubac — chować]

114

Sanoekie, Łeuki

Ne placz, Maryś, ne placz,
ne bude ty krywdy:
tvoi czorny wiczka
ne wyschnut ty nyhdy.

115

od Jasta, Kolaczyc, Lurowa

Oj, wyj- de ja, a wyj- de ja za wy- so - ki mur,
czy nie je - dzie, czy nie je - dzie pan ka-wa - ler mój.

Oj, wyjdę ja, a wyjdę ja
za wysoki mur,
czy nie jedzie, czy nie jedzie
pan kawaler mój.

Posadźcie go, posadźcie go
za cisowy stół,
zaścielcie mu, zaścielcie mu
łniany¹ obrus mój.

Oj, wyjdę ja, a wyjdę ja
za cisowe wrota,
czy nie stoi kawalera
kóu koło płota.

Postawcie mu, postawcie mu
talerz złożony²,
na talerzu, na talerzu
kapłon smażony³,
na kapłonie, na pieczonym.
kolacz pleciony.

Weźcie konia, weźcie konia
do stajennice,
mego pana kawalera
do kamienice.

Pytajcie go, pytajcie go,
a czy ma nóż swój,
a jak nie ma swego noża,
proście go na mój⁴.

Dajcie koniu, dajcie koniu
siana, obroku,
menu panu kawaleru
szablę do hoku.

114. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 231.

115. [Pierwodruk w: O. Kolberg *Tarnów—Rzeszów...* s. 160; drugi zapis, młoc; staranny, w tece 19: 1243 k. 476.]

¹ lub: cienki

² lub: tocony

³ lub: piecony

⁴ lub: a to daję mój

Dziękuję ci, panienczko,
to za twoją cześć,
żeś mi konia napoiła,
a mnie dała jeść.

A ja ciebie brać nie będę,
brudne nóżki masz.
Ja za ciebie też nie pójdę,
bo ty w karty grasz.

A ja wdowy brać nie będę,
wdowa rozpustna,
wezmę ja se panienczkę,
będzie posłuszna.

116

od Sanocka

Ój, wyj - de ja, ój, wyj - de ja na wy - so - ki gór,
oj, cy i - dzie, cy nie i - dzie pan ka - wa - ler mój

Ój, wyjde ja, ój, wyjde ja
na wysoki gór,
oj, cy idzie, cy nie idzie
pan kawaler mój.

O, jak jedzie, niech ta jedzie,
chylcież mu wrota,
niech nie stoi jego
kón koło płota.

Weźcie konia, [weźcie konia]
do stajenicy,
mego pana kawalera
do kamienicy.

[Postawcie mu, postawcie mu]
talerz złożony,
[na talerzu, na talerzu
kapłon smażony].

Oj, cego tu, mościa panna,
tak o moje¹ dbasz?
Nie będę się z tobą żenił,
brudne nóżki masz.

Oj, pojde ja do roztoczku,
nożki umyje,
a ty przepił sto talarów
w jedną godzinę.

Choć ja przepił, [sto talarów]
u mnie nie wiele;
twoja głowa nie myjana²
[cztery]³ niedziele.

A cóż tobie, [mój] panyczu,
do moji głowy?
Siadaj [sobie] na konika,
jedź se do wdowy.

116. [Rekonstrukcja wg pieśni nr 115 i 117.]

¹ [Zapis słabo czytelny; może: „o mnie”.]

² [W rkp. następuje tu: „nie czesana”; może to poszerzenie tekstu lub wariant, ale niewykluczone, że śpiewano następną podobną zwrotkę ze zmianą „nie myjana” na „nie czesana”.]

³ [W rkp. cyfra 4.]

Nie będę się z wdową żenił.
wdowa rozpustna,
wezmę ja se z muniasta pannę,
będzie posłuszna.

117

Bóbrka

Oj, wyj - de ja, oj, wyj - de ja na wy - so - ki gór,
oj, cy je - dzie, cy nie je - dzie pan ka - wa - lir mój.

Oj, wyjde ja, oj, wyjde ja
na wysoki gór,
oj, cy jedzie, cy nie jedzie
pan kawaler mój.

O, jak jedzie, to niech jedzie,
wchylcie mu wrota,
niaj nie stoi, niaj nie stoi
kuń koło płota.

Zawedźcież go, zawedźcież go
aż do stajenicy¹,
mego pana kawalera
aż do kamienicy.

Zasadźcież go, zasadźcież go
za tysowy stół,
zaścielcież mu, zaścielcież mu
cienki obrus mój.

Na obrusie, na obrusie
talerz złożony,
na talirzu, na talirzu
kapłon pieczony.

Spytajcie [go], spytajcie [go],
cy ma on swój nóż,
a jak ni ma swego noża,
dasz mu, serce, mój.

[A] czegoż ty, moja panno,
czego o mnie dbasz?
A ja ciebie brać nie będę,
bo brudne nóżki masz.

A ja pójdę do roztoczka,
nogi umyję,
a ty przepił sto talarów
w jednej godzinie.

117. [Na górze karty 12 (t. 3195) tytuł: *Kolędy w wilią Bożego Narodzenia (chłopcy i żonaci)*. Prawdopodobnie odnosi się on jednak (wbrew pierwotnemu założeniu Kolberga) tylko do pieśni zapisanych na lewej szpalcie (części) karty, zaś prawą jej stronę wykorzystał później Kolberg do zanotowania innych tekstów i melodii. Nie można jednak całkiem wykluczyć, że i tę pieśń śpiewano w okresie Bożego Narodzenia.]

¹ [lub: sta]ń[nicy]

A ja przepił sto talarów,   [A] cóż tobie, mój paniczku,
a to nie wiele,   do mojej głowy?
twoja głowa nie czesana   Siadaj sobie na konika,
sztery niedziele.   jedź se do wdowy.

Ja do wdowy nie pojedę,
bo wdowa rozkoszna,
a wezmę se ze wsi pannę,
będzie wysłuszna¹.

118

Ej, nudno mi, nudno,   Dołyna, dołyna,
ta, na serdeńku nudno,   na dołyni ruża.
żeby win ne chodył,   ne spodij sia, diwczu,
ta, do mene brudno.   od frajeria maża.

Wolnuszowa

119

Czaszyn

To-czyt sie wo - di - czka z ho - ry do po - ti - czka,
jak ho né lu - by - ty, kó ma czor - ni o - czka.

Toczyt sie wodiczka   [Jak ho ne lubyty],
z hory do poticzka,   jak sie ladne nese,
jak ho né lubyty,   jemu sie pokretka
kó ma czorni oczka.   za kalapom tresu.

[Kó ma czorni oczka],   Pokreticzko moja
włosy kaczorysty;   zo samo ho złota,
jak ho ne lubyty,   jak ja sie ożeniu,
ked paróbok czysty.   truczu cie do błota.

118. [W rkp. nad tekstem zanotowany fragment melodii (4 takty) nie nadający się do rekonstrukcji.]

119. Por. *Pokucie* cz. II, [DWOŚ T. 30] nr 249. [Wszystkie uzupełnienia uzasadnione są pozostawieniem przez Kolberga w rkp. pustych miejsc.]

¹ [Nad sz dopisał Kolberg ź.]

[Truczu cie do błota],
już na samy spodok,
żeby ludy znały,
że ja ne parobok.

120

Wzdów

Te - raż - niej - sze chło - pcy,   te - ra - żniej - szej mo - dy,
szu - ka - ja ma - ja - tku,   a - le   nie u - ro - dy.

Teraźniejsze chłopcy, teraźniejszej mody,
szukają majątku, ale nie urody.

Szukają majątku, trzy stajania pola,
drzewa na chalupę: Wtenczas będziesz moja.

A jak się ożeni, to on¹ z nią nie żyje,
gou po majątek, jeszcze ją wybije.

Teraźniejsze chłopcy jak wróble w pszenicy:
umieją uwodzić, czynić obietnicy.

A na wzdowskim stawie rybki wodę mącą,
zjedzą ludzic diabła, czy was już rozłączą.

Kochałam i kocham, a któż mi to zgani,
a cy ja se nie jest swemu sercu pani?

Kochałam cię, chłopcze, ni miałam rozumu,
przyjdzie mi zapłakać nieraz po kryjómu.

Nie kochaj sie we mnie, bo to nadaremnie,
ja chłopiec światowy, co ci przyjdzie ze mnie?

Nie kocham się w tobie ni w piękności twoji,
tylko w ty skrzyneczce, co pod oknem stoj.

Kochajże mnie, kochaj, ty Marysiu moja,
jak mnie ty nie będziesz, będzie siojstra twoja.

¹ lub: lotr

Wolustowa

Ej, pa - sla - by ja wiw - ci, ej, pa - sla - bym ba - ra - na.
 że - by mi na - uer - tał Jań - czyk ma - lo - wa - ny.

Ej, pasłaby ja wiwci. [Ej,] diwka maceryna,
 ej, pasłabym barana, [ej], nydźby ne robyła,
 żeby mi nawertal lemby wiwci pasła,
 Jańczyk malowany. żeby była krasna.

[Ej,] myła moja, myła,
 [ej,] zyma by tia była
 za toty hórisky,
 szto ty ich pojila.

[Zob. mel. nr 200]

Wolustowa

Zakwyła czereszenka ju w lese¹,
 a ktoż mi z nej czereszenok prynese?
 A maju ja frajeroczku mólodu,
 prynese mi czereszenok do domu.

Moja myła zadrymała, ja zaspal,
 a ktoże² mi z za kalapa³ perko wziął?
 A to perko, ta zelena fijałka,
 szto mi dała starodawnia frajerka.

¹ ju w lese — w lesie

² [lub:] ch[toże]

³ kalap — kapelus

z gór, z za Sanoka

Mo - ja my - la za - dru - ma - la, ja za - spał,
 j - a chtos my - ni z za ka - la - pa piór - ko wkr'al.
 J - a to piór - ko, j - a to piór - ki, trzy piór - ka,
 szo mi da - la sta - ro - daw - na fia - jór - ka.

Moja myła zadrymała, ja zaspal,
 j - a chtos myni z za kalapa piórko wkr'al.
 J - a to piórko, j - a to piórki, trzy piórka,
 szo mi dała starodawna fijaórka¹.

Moja myła, prymylena, daj ruczku,
 bo ja idu na tóloku turečku.
 Jak tó mene na tólóci zabiju,
 to chto mene rozmaryju nakryju?

Bóbrka

Lubciu moja starodawna,
 lubylém cia né do dawna,
 lubylém cia, jészcze budu,
 pok² o tobi ne zabudu.

Pryjdy, pryjdy na den, na dwa,
 budesz wydił, jakam ladna.
 W mene horci na polyci
 wid takricznoj² kiselyci,
 a mysoczka³ pid lawycou
 pryrosly mi murawycou.

¹ fijaórka — frajerka

² takricznyj — przeszloroczny [W rkp.: „tak riczoj”; pod „riczoj” dopisał Kolberg „ricznoj”, jednakże pierwszej formy nie skreślił.]

³ [lub?] garki

Czaszyn

Oj, dzie-w-czy-no, dzie-w-czy-no, czer-wo-na
ka-li-no, że mi sie na cie-bie prze-zie-rać
mi-ło, ho, ho, [...]

Oj, dziewczyno, dziewczyno,
czerwona kalino,
że mi sie na ciebie
przezierać miło, ho, ho [...].

Oj, frajerecko moja,
lubiu was (w)si sztyry,
a wy mene żadna,
zżyły bys'te diabła!

Zżyły bys'te diabła,
j-a witer druhocho.
że my budetez byty
towarisha moho.

Brelikóu

Oj, w ka-ly-no-wym la-sku na-ro-by-ła czsza-sku,
oj, wo-la-ła, krzy-cza-ła: Daj mi spo-kój. Jaś-ku.

Oj, w kałynowym lasku
narobyła czrzasku¹,
oj, wołała, krzyczwała:
Daj mi spokój. Jaśku.

125. [W rkp. nad t. 9 i 10 dopisek Kolberga: „bis, z C-dur nisko”.]

¹ [„Czrzasku” przerobił Kolberg z pierwotnego „wzrasku” przez skrócenie *w* i dopisanie niżej *cz*.]

Leszczowate

Na-sza Ma-ry-sia ro-bo-tna by-ła, uzię-ła ka-
dziół-kę, po wsi cho-dzi-ła; to prze-dzie,
to mo-ta, to na-szej M[a-ry-si] ro-b[ot-a].

Nasza Marysia robotna była,
wzięła kądziółkę, po wsi chodziła;
to przedzie, to mota,
to naszej M[arysi] rob[ota].

Wzięła bębnek¹ i s[krzypowisko]²,
wygnęła gąski n[a] trzęsaw[isko].
bębnęła i grała,
i na Jasiunia wołała.

Jasiunio te lamenta słyszał,
bieg do Marysi, aż się zadzyszał
[...] w kożuszku
i w czerwonym jabłuszku.

[Bóbrka]

Pid ze-le-nej- kym haj-kom py-ła ho-
rił-ku faj-koń. oj, py-ła, ro-złu-
wa-ła, z my-lej-kom ro-zma-wia-ła.

127. [Ta sama pieśń została opublikowana w tomie *Tarnowskie-Rzeszowskie* (DWOK T. 48 nr 142) z proveniencją „od Rozwadowa”. Rkp. melodii tamtej pieśni jest bez wątpienia czystopisem brulionu pochodzącego z Leszczowatego, bowiem jedyną różnicą jest zmiana tonacji z G-dur na A-dur oraz metrum z $\frac{3}{4}$ na $\frac{3}{8}$ i opuszczenie jednej nutki w t. 3.]

¹ [Zapis nie całkiem wyraźny; w rkp. najpewniej: „bębenu”.]

² [W rkp. brak tekstu, uzupełniono według *Mazowsze cz. II* (DWOK T. 25) nr 324.]

Pid zelenejkym¹ hajkom
pyła horilku fajkoŭ,
oj, pyła, rozlywala,
z mylejkom rozmawiała.

Ej, sztyry woły maju
i wsi sztery prodaju,
ej, i wsi sztery zahublu,
bo ja mylejku lublu.

Ej, klykala nia maty,
taj, z szyrokocho pola,
ej, chod', diwojko, domiv²,
ej, bo tia ruczka bolat.

Ej, ne bolat nia ruczka
robotu robywszy,
ino (m)nia bolat oczy
za myłom dywywszy.

129

Wzdów

Na - za - le - cał mi sie wój - tów syn, wój - tów: syn.
bo - gdaj go Bóg ska - rał za mój syr, za mój syr.
- cał mi sic

Nazalecał mi sie
wójtów syn, wójtów syn,
hodaj go Bóg skaral
za mój syr, za mój syr.

Miałam garniec syra,
ta bestyja zjadła,
raz mnie pocałował,
poleciał do diabła.

Nie zalecaj mi się,
bym cie nie spsioczyła,
było mnie wtedy brać,
kiedym panną była.

Za mną chłopcy, za mną,
póki ja se panna,
jak będę mężatką,
wami zadek zatkám.

130

Lisko, Bachorzec (Dubiecko)

Nie tur - buj sie Ka - siu, nie tur - buj sie ca - le,
po - sta - wie ci bro - war na wu - so - ki ska - le.

¹ [Pod oraz nad y dopisał Kolberg ii lub ü.]

² [lub: domi]

Nie turbuj sie, Kasiu,
nie turbuj sie cale,
postawie ci browar
na wysoki skale.

131

Bóbrka

Ja do Ka - si, ni ma Ka - si, na za - re - bie wo - ly pa - si.
Ja do Ka - si: da - waj gę - by, a tu z Ka - si i - no zę - by.

Ja do Kasi, ni ma Kasi,
na zarębie woły pasi.
Ja do Kasi: Dawaj gęby!
A tu z Kasi ino zęby.

Wierność. Życzliwość

132

Leszczowate

Kob ja bü - la ta - ka kra - sna jak ta zo - ria ja - sna,
swi - ty - la - bym my - leń - ko - mu, ny - ko - ly ne zha - sla,
swi - ty - la - bym my - leń - ko - mu, ny - ko - ly ne zha - sla.

Kob ja büla taka krasna jak ta zoria jasna,
[;swityłabym myleńkomu, nykoły ne zhasła:].

132. [Nad melodią dopisek Kolberga: „z C-dur”.]

Swityłabym w deń i w noczy, rozbywała maru,
[jakby iszow do druhoji, zajsłabym za chmaru:]

Taj zajszowszy za chmarońku, taj w temnosti siła,
[skazałabym zaplakawszy: Pokinuv nia mylyj:]

Oj, skryplywy worotońka, tiazko was zaperty,
[koho lubiu, ne zabudu do samoji smerty:]

Koho lubiu, ne zabudu, chot' budu wmeraty,
[tylko joho czornyj oczy budu wspomynaty:]

Letiv orel po nad more, taj kryłami fal, fal,
[jak pojediesz z naszych storon, bude serciu žal, žal:]

133

Czaszyc

Ej, chodzi - la Ka-siu-leń-ka po wi-snio - wym sa-dku.
nie wie-dzia - la, nie sły-sza - la o swo-im przy - pa - dku.

Ej, chodziła Kasiuleńka po wiśniowym sadku,
nie wiedziała, nie słyszała o swoim przypadku.

Przyśniło się Kasiuleńce na morzu toniący,
że utonął Jasiuniecko na morzu pływający.

Ej, utonął Jasiuniecko, dla Boga świętego,
trzeba pytać rybaceńków, czy nie widzieli go.

Ej, widzieli, [ej, widzieli]¹, ale nie żywego,
ostrym mieczem, [ostrym mieczem] boczku przybitego.

Ej, skoczyła Kas[uleńka] z brzegu wysokiego,
ej, wyrwała ostry miecz z boczku Jasiow[ego].

Ej, wyrwała [ostrzy miecz], sama się przebiła:
pozirajcie, ludzie dobry, że mu szczera była.

¹ [Równie prawdopodobna rekonstrukcja: „rybaceńki”]

134

Bóbrka

Co bę - dziez ro - bi - la, mo - lo - da dzieu - czy - no.
w tej da - le - kiej kra - ji - nie? Bu - du chu - sty pra - la.
bu - du za - ra - bla - la, a mij lu - boj żoł - mi - riu

Co będziesz robiła,
młoda dziewczyno,
w tej dalekiej krajinie?
Budu chusty prała,
budu zarabiała,
a mij luboj żołniriu.

Gdzie będziesz maglować,
młoda dziewczyno,
[w tej dalekiej krajinie]?
A w nowym pokoju,
na tysowym stoli,
a mij [luboj żołniriu].

Oj, gdzie będziesz prała,
młoda dziewczyno,
w tej dalekiej krajinie?
Na tychym dunaju,
na bilym kamenu,
a mij luboj żołniriu.

Gdzie będziesz składała,
młoda dziewczyno,
[w tej dalekiej krajinie]?
A w nowym pokoju,
w stolarskoju skryniu,
[a mij luboj żołniriu].

Gdzie będziesz wieszala,
młoda dziewczyno,
[w tej dalekiej krajinie]?
Na wysokij hori,
na jedwabnym sznurie,
[a mij luboj żołniriu].

A gdzie będziesz spała,
młoda dziewczyno,
[w tej dalekiej krajinie]?
Na wérłowym¹ piriu,
a z tobou, żołniriu,
a mij luboj żołniriu.

¹ na wérłowym -- na orlim

Coż bę-dziesz ro - bi - la, na - do - bna Ka - siń - ku.
 w tak da - le - kiej kra - i - nie? Bę - dę chu - sty pra - ja.
 po ta - la - rze bra - ja. moj kó - cha - niu Ja - siu - niu.

Coż będziesz robiła,
 nadobna Kasińku,
 w tak dalekiej krainie?
 Będę chusty prala,
 po talarze brała,
 moj kochany Jasiuniu.

Będę małe miała,
 będę kołysała.

Trza ci cienkie chustki
 na takie pieluszki.

Gdzież będziesz wieszala,
 [nadobna Kasińku,
 w tak dalekiej krainie]?
 Tam na onej górze,
 na jedwabnym sznurze,
 [moj kochany Jasiuniu].

Trza ci kołysyjki,
 trza ci zagłoweczki.

Ja sie nie turbuję,
 ja se pokupuję.

Gdzież będziesz maglować,
 [nadobna Kasińku,
 w tak dalekiej krainie]?
 W pięknym pokoiku,
 na śrybnym stoliku,
 [moj kochany Jasiuniu].

Som ci tam majstrowi,
 to mi zrobią zdrowi.

To ja będę kołysała
 to swoje pachole.

Co se pościlemy,
 [nadobna Kasińku,
 w tak dalekiej krainie]?
 Są na stawie palki,
 to nasze zagłówki,
 [moj kochany Jasiuniu].

Jak mu będziesz śpiewać?
 Oj, lulajże, lulaj,
 moj ty mały Jasiu[niu].

135. [Z powodu uszkodzenia rkp. trzy pierwsze nuty w t. I są rekonstrukcją.]

Jichaly kozacy i Halyńka s nima:
 Szto budesz robiła, Halańko jedyna?
 Budu szaty prała, po talaru brała.

Deż ich budesz prała, Halańko jedyna?
 Na tychym dunaju, kozacze hultaju.

De budesz suszyła, Halańko jedyna?
 Na jedwabnym snure, kozacze bajdure!

Czim budesz kaczala, Halańko jedyna?
 Zlatow kaczalniczkom i srybnym prajniczkom.

Deż budesz kaczala, Halańko jedyna?
 Na lypowym stole, kozacze sokole!

Pobyła mia biła   Pobyj, Boże, pobyj,
 czerez ludzki diła: koho m'jesz pobyty,
 szczo lude diłaly,   lem toho ne pobyj,
 na mene składały.   koho maw lubyty!¹

Haniu moja, Haniu,
 ja tebe ne haniu,
 haniat mi tia lude,
 że s tia niez ne bude.
 Niej mý tia pryhaniat,
 už mý tia ne zhaniat.

136. A. I. Toronskij *Pěs'ni Rusinow — Lemkow...* s. 722. [Podział na zwrotki tylko w rkp. Kolberga. Zob.] *Pieśni ludu polskiego* [DWOK T. 1] nr 36 s. 269—278; *Kujacy cz. II* [DWOK T. 4] nr 242 s. 60.

137. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 233.

138. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 239.

¹ <lub: kto już je pobyty>

Brelikow

Zaj - dy mi - sia - ci, zaj - dy jas - nej - ko
ja - ko młyńsko - je ko - ło, wój - dy, diń - czy - no
wój - dy, je - dy - na, pro - myū do me - ne sło - wo.

Zajdy misiaci, zajdy jasnejko,
jako młyńskoje koło,
wójdy, dińczyno, wójdy, jedyna,
promyū¹ do mene słowo.

Radabym wójty, radabym promówyty
[...]
lude sacujut, lude wrażdujut,
ne każut² tie lubyty.

Nechaj sacujut, nechaj wrażdujut
aż pó cielejkim switu.
Oj, jakem tie lubyū i lubyty budu,
a mij różowyj kwite.

Sanoćkie, Lenki

Ja piżow na wijnu,   Lem mene spiznała
ta mia porubały,   moja frajiroczka,
pryszow jem do domu,   szczo mi zakładała
ta mia ne spiznały.   za kalap piroczka³.

140. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 234.

¹ [promyū — przemów]

² [lub: kažju[t]

³ [Poł i dopisał Kolberg e.]

z sanoćkiego i zeumećskiego okręgu

Werch Beskida kałynowa
tam my stoit wieża nowa.
A w tyj wieży Janczyk leżył,
porubany, postrelany.
Pryszow k niemu oteć joho:
Synu, synu! De twij towar,
szczoś na wijni zawojowaw?
Oj, oteze mij, precz wid mene,
ne roskrawaj serce moje!
Ne zwiéd'esz sia, szczo mia bołył,
no sia zwiéd'esz o towary!

Werch Beskida kałynowa
tam my stoit wieża nowá.
A w tyj wieży Janczyk leżył,
porubany, postrelany.
Pryszła¹ k niemu maty joho:
Synu, synu! De twij towar,
szczoś na wijni zawojowaw?
Oj, maty ma, precz wid mene,
ne roskrawaj serce moje!
Ne zwiéd'esz sia, szczo mia bołył,
no sia zwiéd'esz o towari!

Werch Beskida kałynowa
tam my stoit wieża nowa.
A w tyj wieży Janczyk leżył,
porubany, postrelany.
Pryszła k nemu myła joho:
Myły, myły, szczo tia bołył?
Na wijni mia porubały,
porubały, postrelały.
Ne ma't fencyr² takoj masti,
szczo by hoiw moi kosti;
ma't mylejka takie zila,
szczo zahoit na nedilu.

Na polaui, na Turjani,
leżył Janczyk porubanyj,
porubanyj, postrilanyj
i kulami sprobiwanyj.
Pryszol k niomu otec joho:
Synu, synu, szto ty robyesz,
czom do domu ne prychodysz?

Już sim roczkiw, jak wojujesz,
de-ż jeś towar popodiwał?
Tatu, tatu, id' do domu,
ne rob żalu sercu momu!
Ne pytasz sia, szto mia bołył,
lem sia pytasz o towari!

141. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga IV. {Dział} III Materijaly slawjanske s. 141.] <Wojackie>.

142. A. I. Toronskij *Pėsni Rusinow — Lenkov...* s. 725.

¹ [W druku: „prijšla”.]

² <fencyr — felczer>

Na polani, na Turjani,
leżył Janczyk >porubanyj< <itd.>
Pryszła k nemu maty jeho:
Synu, synu, szto ty robysz,
czom do [domu ne prychodysz...] itd.

Na polani, na Tur'ani,
leżył Janczyk porubany,
porubany, postrilany
i kulami sprobiwany.
Pryszła k nemu myła jeho,
kryczyt, płacze, żaluje ho:
Myłyj, myłyj, szto tu robysz,
czom do domu ne prychodysz?
Szaty drahy rozdyrała,
jeho rany zawywała.
Lipsza myleńka
jak maty ridneńka.

143

Pływało diwezatko po tychym dunaju,
perechoża't sia otec po zelenym hajju.
Ej, tatu, taticzku, pomoż mi pryplynuty,
bo już mi prychodyt w dunajku zahynuty.
Diwko moja luba, bodajś zahynuła,
bodajś zahynuła, boś nedobra była.

Pływało diwezatko po tychym dunaju,
perechoża't sia maty po zelenym hajju.
Ej, maty, matinko, pomoż mi pryplynuty,
bo już mi prychodyt w dunajku zahynuty!
Diwko moja luba, bodajś zahynuła,
bodajś zahynuła, boś nedobra była!

Pływało diwezatko po tychym dunaju,
perechoża't sia bratyk... itd.¹

Pływało diwezatko po tychym dunaju,
perechoża't sia myłyj po zelenym hajju.

143. A. I. Toronskij *Pěs'ni Rusinor — Lemkov...* s. 726.

¹ [W następnych zwrotkach:] sestra i in.

Ej, myłyj, myleńkij, pomoż mi pryplynuty,
bo już mi prychodyt w dunajku zahynuty!
Myłyj sia prychopył, za ruczku ho wehopył,
za ruczku ho wehopył, z dunajku wychopył.
Myłyj mij, myleńkij,
jak otec ridneńkij!

144

Werch Beskida kałynowa
stoit mi tam koreczma nowa.
A w tyj koreczmi Turczyn pije,
pred nym diwczka poklon bije:
Turczyn, Turczyn, Turczynojku,
ne hub' mene mołodojku.
Jide tatio, odmin nese,
odmin¹ nese, wozom weze;
ne dast win mi zahynuty!
Odminojki ta-j ne stało,
diwczka hirko zapłakało.

Werch Beskida kałynowa
>stojit my tam koreczma nowa< [itd.]
Jide mamecia widminyty²:
ne dast w'na mi zahubyty³!
Odminojki ta-j ne stało,
diwczka hirko zapłakało.

Werch Beskida kałynowa,
stoit mi tam koreczma nowa... [itd.]
Jide myły, odmin nese,
odmin nese, wozom weze.
Myły pryszow, ta-j widminyw;
lipszy myły, jak brat ridny.

144. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga III. {Dział} III Materijaly slavjanske] s. 50.

¹ [Pod *i* dopisał Kolberg y.]

² [Pod drugim *i* dopisał Kolberg y.]

³ [W druku: „zaginuti”, tj. „zahynuty”.]

145

[Bóbrka]

Ha - do - czku ha - da - ju, du - mo - czku du - ma - ju.
 wó - dký cie, my - lej - ku, wy - di - tu już ma - ju.

Hadoczku hadaju, dunoczku dumaju,
 wódký cie, mylejkú, wydity już maju.

Ne dumaj, mylejka, ne dumaj, ne dumaj,
 pidu ja wojóваты za tychejkij dunaj.

Dunaju, dunaju, ja sie w tobi wtoplú,
 wójde myla po wodyciu, ja sie ji uchoplú.

Chęć i niechęć ożenku lub zamążpójścia

146

[Hóbrka]

Swietla Pokrówojko,
 nakryj moju h'olowojku
 jako tako swietlanoczko¹,
 zebym była chrestianoczku².

147

Oj, maty, myla maty, szo to z toho bude: koly hraje muzyczeńka i schodiat sia lude?	Oj, doniu, moja doniu, jak sia zyjdut lude, pryjde do tia twij myleukij, to wesile bude.

146. [W rkp. nad tekstem zanotował Kolberg fragment melodii nie nadający się do rekonstrukcji.]

147. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šumki i čabaraški* s. 208. [Zob. także przypis do pieśni 64.]

¹ swietlanoczka --- onuczka, płatek

² chrestianoczka [lub] krestianoczka --- kobieta, niewiasta [zamężna]

148

Sauockie, Węgry

Saszyna, saszyna, zełena saszyna, daj mi, Pane Boże, dobroj matki syna!	Żeby mia ne byjaw, paleuku ne pyjaw, do korezyny ne chodyw, diwczata ne zwodyw.

149

isz saueckiego okręgu

Daj mia, mamciu, daj mia za koho meż¹ daty,
 bo ja mołodeńka, ne chozczu czekaty.

Ne daj mene, mamciu, de mnoho diweryw²,
 wolisz mia tam daty, de chyża bez dweryj.

De chyża bez dweryj, dam dwery zrobyty,
 de mnoho diweryw, ta sia budut byty.

Ne daj mene, mamciu, de je mnoho zowie,³
 wolisz mene daty, de chyża bez lawie.

De chyża bez lawie, ta si dam zrobyty,
 de je duże zowie, budut sia wadyty.

Ne daj mene, mamciu, blyzońko, pid boczek,⁴
 bo ja ti wyskrepczu³ každy deń hornoczok.

Ale ty mene daj, de najdale możesz,
 chot' mia muž pobyje, ty mi ne pomożesz.

Lem sia holosońki do tebe donesut,
 toty szczo ptaszęki po polu roznesut.

148. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalajki* s. 227.

149. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” [Kniga IV. {Dzial} III Materijaly slawjanske] s. 232.

¹ [W druku: „mež” (z udźwięcznieniem wygłosowego š); Kolberg do pierwotnego zapisu „mez” (we własnym odpisie) wprowadził s.]

² {Pod i dopisał Kolberg *ie*.}

³ {wyskrepczu --- wyskrobie}

Szyroki jarozok, ja bo pereskoczū;
daj-że mene, mamciu, za koho ja chozczū!

Dala mene mamcia, za kohom chotila,
szumiła nahajka koło moho tila.

150

Sapockie, Lemki

Daj mia, mamciu, daj mia,	Daj mia, mamciu, daj mia,
ked' mia lude prosiat,	ked' mia lude znaut,
naj mia stary baby	naj my stary baby
jazykom ne nosiat!	roczki ne czytaut.

Bo my baby tiwko¹
roczkiw naczytały,
szczo by my obidwi
ua lyst ne spysały.

151

Lemki, po obu stronach gór

Mamciu moja, kupte konia,
niaj ne sidžu darmo doma.
Nechaj jidu do Szarysza,
hladaty si towarysza.

152

Lemki, po obu stronach gór

Mamciu, mamciu, szczo robyte,	Czekaj, synu, do oseny,
że mia už raz ne žeayte!	nalubysz sia mladoj ženy!

Jak ty pryjde do lubosty,
najist ty sia bida kosty.

153

[od Ustrzyk]

Zi - zdyl - ze ja, zi - zdyl ko - nia uo - ro - no - ho
do te - be, diu - czy - no, czyj bu - de szo s to - ho? Oj, czy bu - de,
czy ni, ne ro - by za - wo - du ty me - ni.

Zizdyl ze ja, zizdyl,
konia woronoho
do tebe, diwezno —
czy bude szo s toho?
Oj, czy bude, czy ni,
ne roby zawodu ty meui.

Teper ty my mowysz,
zem zoria jasnaja,
[potem]³ ty my powysz:
Dole⁴ nészczasnaja!
Oj, a jak ne ty, to maty:
byloz nia ubohu ne braty.

Ja ty powidala
i twojemu rodu,
ze ja ty ne robiu
zadnoho zawodu.
U mene posahu ne bude,
woźmut mene i jenszy lude.

Na sezoz tobi maty
maje powidaty,
koly ja tia lubiu
i chozczu tia wziaty.
Czy byni tia lubyl, ne lubyl,
koly meni tebe Bih sudyl.

Skary mene, Boze
z vysokoho neba,
j-a¹ meni z toboju
posahu ne treba².
Oj, ty my posah samaja,
jak na nebi zoria jasnaja.

Skarysz mene, Bože,
na hlutki dorozy,
izli ja pomysliu
o inszy nebozi.
Skarysz mene, Bože, na duszy,
izli ja pomysliu o inszy.

153. [Rkp. niezidentyfikowanego autora z poprawkami Kolberga, prawdopodobnie z r. 1884; na odwrocie karty notka: „21. 8. 884, Tynko 20 x”. Melodię dopisał Kolberg, t. 2 i 3 są niewypełnione.]

¹ [Czytelna tylko pierwsza litera j; może więc miało być: „juz”.]

² [W rkp. było: „posahu potreba”, co Kolberg zaciemnił.]

³ [Zapis niewyraźny: czytelne tylko początkowe „po” lub „pa”.]

⁴ [W rkp. zapis słabo czytelny.]

150. [J. F. Golovackij *Narodnyja pēsni...*] *Šalalajki* s. 228.

151. [J. F. Golovackij *Narodnyja pēsni...*] *Šalalajki* s. 237.

152. [J. F. Golovackij *Narodnyja pēsni...*] *Šalalajki* s. 237.

¹ <tiwko — tyle>

Tam na ho - ri, na ho - ri dwa du - boj - ka sta - ja - ky,
a pid to - ma du - ba - ma dwa mo - lo - dci le - za - la.

Tam na hori, na hori
dwa dubojka stojaly,
a pid toma dubama
dwa molodci lezala¹.

Oj, molodci, molodci,
skażut² wódtam³ diwojci,
niaj una sie widdaje,
niaj na mene ne ždaje.

Oj, ja maju wrony kiń⁴
i na wijnu pójdu,
o⁵, jak z wijnu pryjdu
i do wdowy zajidu.

Ty sie na mene ne spuszczaj,
a bo ũ mene na dvojć,
[...]⁶
abu woznu tia, abu nić.

Jak to diweze uczulo,
zaraz riezku brynulo⁷,
nakópało kórinia
z pid biloho kaminia.

Polókało ho w rici,
stawyło ho molodeciu,
wsunolo ho do žaru:
kapy kóriń pomalu.

Jiszczu kóriń ne skapił,
już wojaczek pryletil.
Szczu tóbe tu zanesło?
Cy kulbaka, cy wesło?

Zanis meni woroń kiń
do diwczyny na spokij.

¹ [lub: leża]y

² [Może: „skażit” (*imper.*): tekst poprawiany przez Kolberga, kolejność zapisu nie jest pewna.]

³ wódtam — stamtąd, skąd

⁴ lub: uron kiń

⁵ [Zapewne zamiast *a.*]

⁶ [Kolberg pozostawił tu puste miejsce.]

⁷ brynulo — brnęło, [przebrnęło]

A na ho - ri dwa du - by stu - ly - ly sie
do ku - py, oj, pid nie - my mo - lod - si.
dwa du - by

A na hori dwa duby
stały sie do kupy.
Stały sie do kupy,
oj, pid niemy molodsi¹.

Oj, molodsi, molodsi²,
skażit wy tam diwojci:
niaj una sie widdaje,
niaj na mene ne ufaje.

Bo ja żołnier wojskowy,
pide mnou kiń worony,
jak na wijnu pojidu.
żeuży sie ne budu.

A jak z wijny pryjdu,
do wdowojky zajidu.
Jak diwezyna to uczulo,
czerez riezku brnúła.

Nakopała korinia
z pid biloho kaminia
i myła ho na rici,
moczyła ho w horlici.

Projła ho w moloci,
[...]
postawyla do žaru:
kypi koreń pomalu.

Jeszcze koróń ne skapił,
a żołnir ju pryletil.
Czohoś ty pryletil,
koj ty mene ne chotil?

Kilka-em świt zwandrował,
szczem sie z takou ne zdybał:
na lyczku bilejka,
a na stanu tonejka.

Oj, na stanu, na stanu,
czej ja tebe dystanu.

155. [W zapisie tekstowym drugi wiersz 1. zwrotki ujęty w znaki repetycji, w mel. znaków tych nie ma. Być może, dla dalszych czterowierszowych zwrotek należy powtórzyć 1. 3—4.]

¹ [lub: molod]c[i]

² [i]w.]

156

Lemki, po obu stronach gór

Szuhaj, szuhaj, szubaiczku,
ne ber' totu nechlujnyczku,
ne ber' totu nechlujnyczku,
woźmy mene — robitnyczku,
〈ne ber' totu, ne ber', szuhaj,
szuhaj, szuhaj, mene szukaj!〉

Ja robitna, barzo ma'tna¹,
ja maw [!] powny susik płatna²,
a i kłoczia barzo mnoho,
polowyna -- lenianoho!³
〈Woźmy mene, ne ber' totu,
szuhaj, szuhaj, mene szukaj!〉

157

Bóbrka

Oj, ku - mie moj, ku - mie, nie by - li - ście u mnie.
nie by - li - ście z ra - na, bą - dźcie na po - łu - dnie.

Oj, kumie moj, kumie, nie byliście u mnie,
nie byliście z rana, bądźcie na południe.

Kochajże mnie, kochaj, kiedyś mnie⁴ napoczał,
nie daj [się] napłakać moim siwym oczom!

Siwy oczy u mnie, siwe i u niego,
moja matulinku, dajcie mnie za niego.

Moja matuniejkco, nie dajże mnie za las,
bo ja ptaszekco nie⁵ przylecę za las.

Moja matuniejkco, nie daj mnie za⁶ wodę,
bo ja rybek[o] przypłynąć nie mogę.

156. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] *Šalalajki* s. 235.

¹ 〈ma'tna — majątna〉

² 〈susik płatna — sasiiek płótna〉

³ 〈lenianoho — lnianego〉

⁴ [tub: mui]a

⁵ [W rkp. „nie” Kolberg skreślił.] *

⁶ [Ten wiersz aż do wyrazu „za” jest odtworzony wg l. wiersza poprzedniej strofki (w rkp. znak *ditto*). Ze względu na zachowanie rytmu „dajże” zostało zastąpione przez „daj”.]

Moja matuniejkco, nie daj mnie! pod boczek,
bo ja ci wyskrebeżę każdy dzień hornoczek².

Ta dajże [mnie], mamciu, jak najdalej możesz,
choć mnie mąż pobije, to mnie nie pomożesz.

158

[Zob. mel. nr 337]

Procisni

Oj, bilawko, oj, bilawko,
oj, bilawko bila,
ta ja buł sie dawno żenył,
ty me né welila.

159

Sanoćkie, Lemki

Każdomu dobre, łem mi nit:	Oj, treba by sia postarac
koždy ma frajiroczkco, łem ja nit!	szumnoj frajiroczkci pohladac.

160

Sanoćkie, Lemki

Syrowyi dyrwa, hirki ³ dym,	Syrowyi dyrwa, hirky płacz,
oj, ożenyw bym sia, ne ma s kim!	oj, napyw bym sia, ne mam za-cz ⁴ !

Każdy leżył pry żeni, a ja, neboraczok, pry stini.	Jaki taki w peryni, a ja, neboraczok, na sini ⁵ .

159. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] *Šalalajki* s. 234.

160. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] *Šalalajki* s. 235.

¹ [Podobnie jw.]

² hornoczek -- garnek, [garnuszek]

³ [Nad pierwszym i nadpisał Kolberg o.]

⁴ 〈za-cz — za co〉

⁵ 〈na sini — w sieni〉 [niewykluczone, choć tu raczej: na sianie]

161

[Hołuczków]

A czias, ma - ty, ży - to żia - ty ze - le - ne, ze - le - ne;
za - ji - cha - ły fur - ma - no - we, wy - żia - ły biz me - ne.

A czias, maty, żyto żiaty   [A czias, maty, żyto żiaty].
zelenie, zeleue;   kołos pochyłyü sia;
zajichaly furmanowe,   a czias mene ożenyty,
wyżiały biz mene.   bo ja zwoloczyü sia.

162

[Bóbrka]

Czer - wo - nój   pa - ru - bok   jak ró - za,
że - by mi   go da - li   za mu - za.

Czerwonój parubok jak róza,
żeby mi go dali za muža.

Nycz bym mu roboty né dała,
ino¹ bym na krasu trymała.

163

Woluszowa

Ty, diw - czy - no mo - lo - da - ja, ne pi - szta - byś za Ma - dzia - ra?
[Ne chce, ne lu - bie, za Ma - dzia - ra ne pój - de.]

¹ lub: neba

Ty, diwczyno molodaja,
ne piszłabyś za Madziara?
[Ne chce, ne lubie,
za Madziara ne pójde.]

164

Lemkowska, z Woluszowy

Hej, diwczyno molodaja, ne piszłabyś za maziara? [Ne chce, ne lubie, za maziara ne pójde.] Bo to maziar maziu wozyt, jeho żyna za nym chodyt ² . Ne chce, ne lubie, za maziara ne pójde.	Ty diwczyno molodaja, ne poszła byś za stolara? Ne chce, ne lubie ³ , [za stolara ne pijde]. Bo to stolara robyt trumue, ja sie boje, że już umre. Ne chce, ne lubię, za stolara ne pijde.

Ty diwczyno molodaja,
ne piszłabyś za młynara?
To chce, to lubię,
za młynara pijde.
Na młynara robyt woda,
jeho żona jak jahoda.
Młynar sidyt wo młynyci.
id'ut kluski zo pszenyci.
Młynar sidyt na kolesie,
jemu woda mirki⁴ nese.
To chce, to lubię,
za młynara pójde.

165

[Zob. mel. nr 352]

Czasy

Oj, zazuleńka kuka, oj, we mnie serce puka, bodaj szczęścia ni miał, oj, chto bogatej szuka.	A bogata smarkata, a do tego i pyszna, a z Podola wyszła, nie se nie wynesła.

¹ maziar — maziarz, [smolarz; możliwa też wersja: „za Madziara” — Węgry; por. pieśń nr 163]

² lub: lazyt

³ [W rkp. Kolberga: „ne pijde”.]

⁴ mirka — miara, [miarka]

Radoszyce (pod Rabórcami) (Łemki)

Jest ta w li - si ja - wo - ro - czok, pod tym ja - wo - roczkom
jest sta - wo - czok, w tym sta - wo - czki sziść ka - czo - czok
[...]

Jest ta w lisi jaworoczok,
pid tym jaworoczkom jest stawoczok,
w tym stawoczki sziść kaczooczok.
[...]

Jidna druhu pidplywaje,
žadna wercha ne distaje;
a ja bidnyj, nieszczasływyj,
nychto meni ne zradływyj.

Zéjduť moji marné lita
jak sonejko w krubłe świta.

[Serednica]

J - a ma - leń - ki czar - dryk po świ - ti li - ta - je
j - a ne mo - że świ - ti ży - ty, że - ny - ty sia ma - je.

J - a małeńki czarndryk po świti litaje,
j - a ne może switi żyty, żenyty sia maje.

[Sorok¹] prydanke skaczut kolo lańk²,
moja³ bidna⁴ hołowojka ne maje zabańk⁵.

166. [W rkp. t. 3 i 4 nie wypełnione, stąd t. 3 jest rekonstrukcją wydawcy, dostosowaną do tekstu 1 zwrotki. W następnych zwrotkach t. 3 jest zapewne powtórzeniem t. 1.]

¹ [Zapis niewyraźny.]

Woluszowa

Hej, Boże mij, Boże mij,
ktoże mij, ktoże mij?
Né ma tu takoho,
żeby był mij, ja joho.

Dóbrka

Oj, ny - ma, ny - ma, jak w téj wdo - wy ni - bo - zi,
sto - jit iz - boj - ka z o - kien - kom pry do - ro - zi.

Oj, nyma, nyma, jak w téj wdowy, nibozi¹,
stojit izbojka z okienkom pry dorozu.

Tam, bywa², idut kozacy molodoci,
pod nyma brajut konyczky³ woronoci.

Oj, dálby ja ty konyczka woronoho,
żeby ty piszła za mene molodoho.

Ne chocz u konia, ne chocz u woronoho,
już ja ne pidu za tebe molodoho.

Oj, była w néji ta⁴ zolotaja przypa¹,
oj, silo na niu zalotnycejkiw trysta.

Oj, wara, wara, zalotnycejki, wara,
oj, ne dla was ja donejku hodowała.

Hodowała ja dla melnyčkoho syna,
żeby na⁵ niu woda kamiń nosyła.

¹ [W rkp. Kolberga: „wdowyni bozi”.]

² [W rkp. nad „bywa” nadpisane „dýwa”.]

³ lub: j - a

⁴ [lub: przyż]b[a]

⁵ lub: za

[Bóbrka]

Tam ko - ło po - la tia - żka swa - wo - la,
tam di - woj - ka sto - ja - ła, za tou di -
- woj - kou, za tou di - woj - ku kó - ny - czek wo - ro -
- nej - ki, na tym kó - ny - czku, na tym kó -
- nu - czku ko - za - czok mo - lo - dei - ki.

Tam kolo pola
tiazka¹ swawola,
tam diwojka stojala,
[za tou diwojkou:]
k'onyczok woronejki,
[na tym k'onyczku:]
kozaczok molodejki.

[Woj, ty, kozace:]
ne stij ty kolo wene,
[ne dam ja, ne dam:]
swoju dońku za tebe.

[Ne dla tebe ja:]
donejku hodowala,
[zeby ja za tebe:]
swoju dońku dawala.

[Hodowalam je:]
dla melnickoho syna,
[oj, zeby na niu:]
kamen woda nosyla.

¹ [lub:] c'iazka]

Bóbrka

Ho - do - wa - ła jij dla mel - nyć - ko - ho sy - na,
że - by na niu ka - meń wo - da ro - sy - ła.

Oj, hodowała jij
dla melnyćkoho syna,
oj, żeby na niu
kameń woda nosyla.

Bóbrka

Z tam - tej stro - ny wo - dy sto - ji li - pka
zie - lo - na; hej, na tej li - pce, na tej zie -
- lo - nej trzech pta - szko - wie śpi - wa - ją.

Z tamtej strony wody
stoi lipka zielona;
hej, na tej lipce, na tej zielonej,
trzech [!] ptaszekowie śpiwają.

Z tamtej strony wody
stoi łoże zielone
[...]

171. [Nad melodią notka Kolberga: „Wielkopostna”. Z uwagi na to, że jest to fragment wyrwany z kontekstu, pieśń zakwalifikowano do „powszechnych” przez analogię do pieśni poprzedniej, zawierającej całość tekstu. W zapisie pod melodią odrzucono nie mieszczące się tami wykrzykniki „oj”.]

172. [W t. 3 i 4 tekst wyraźnie błędny, winno być: „jeziara”. Pod ostatnimi taktami dopisek Kolberga: „rozweselić”.]

od Saoska

Z tam - tej stro - ny je - zio - ra sto - ji lip - ka
zie - lo - na [...]

Z tamtej strony jeziora
stoi lipka zielona
[...]

Wzdówa

Jak ja u - mrę, gdzie mnie po - cho - wa - cie, jak ja u - mrę,
gdzie mnie po - cho - wa - cie, na mém gro - bie bia - le ró -
- że sa - dźcie, na mém gro - bie bia - le, ró - że sa - dźcie.

[:Jak ja umrę, gdzie mnie pochowacie:],
[:na mém grobie białe róże sadźcie:].

[:Białe róże i biało lelija:],
[:jeszcze ja se panna sprawiedliwa:].

Prociśce

Szu - mi - ły wer - by u po - po - wój de - bré
i wer - bo - wo - je , pru - tia, wziął - bym tia, diw - cza,
lu - biu tia, diw - cza, pro - lu - déj ne we - zma - wa.

Szumily werby
w popowój debré!
i werbowój prutia,
wziąłbym tia, diweza,
labiu tia, diweza,
pro ludéj ne wezm'u tia.

[:Ne tak pro ludej:],
bo ótec, maty ne welyt:
[:za tobou, diweza:],
same-j serdejko bolyt.

[:Niaj tia ne bolyt:]
za mnou séritkoju;
[:żeny sia zdorou:]
zo swoju rodynoju.

[:Żebys sia żeny!:]
jak pisok po dorozu.
[:méni daj pokyj!:]
séritojci, nebozi.

Wzdówa

Ej, u - to - nął Za - wi - śla - nek, u - to - nął,
u - to - nął, i - no je - go ka - pe - lu - szyk po wo - dzie
po - pły - nął, i da - da - na, po - pły - nął, po - pły - nął.

Ej, utonął Zawisłanek,
utonął, utonął,
ino jego kapeluszyk
po wodzie popłynął,
i da dana, popłynął, popłynął.

[Pod é dopisał Kolberg y.]

Wszystkie panny Zawiślanki
plakały, plakały,
kiedy jego kapeluszyk
po wodzie łapały.
[i da dana, łapały, łapały].

Ej, pływajże, Zawiślaczku,
od kraju do kraju,
naucze się, Zawiślaczku,
od ludzi zwyczajów.
[i da dana, zwyczajów, zwyczajów].

Ej, dopierom się ożenił,
już mnie żona bije.
[ej], połamała na mnie
trzy laskowe kijki.
[i da dana, trzy kijki, trzy kijki].

[Ej], nie pójdę, [ej], nie pójdę
za psa, za Rusina.
ej, bo by mnie gotował
ścierankę z jęczmienia,
[i da dana, z jęczmienia, z jęczmienia].

[Ej], nie pójdę, [ej], nie pójdę
za psa, za dworaka,
ej, bo by mnie uwiązał
za głowę u krzaka,
[i da dana, u krzaka, u krzaka].

177

Lenki, po obu stronach gór

Czerwona ruża, jaływecia!¹
nie daj mi, mamó, za wdiwcia.
Bo wdowec bude wymawlaw,
że perszu żiuku lipszu maw.
A dity budut plakaty:
Bodaj maczechy ne znaty!

177. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 236.¹ <jaływecia — jałowiec>

178

Lenki, po obu stronach gór

Zahradyla zahradoczku,
posijała szalatozczku;
ia szalati dribne zerno:
Ne chod'. Janczyk, do nas darmo!

Ani do nas, Janczyk, ne chod',
ani darmo blato ne brod',
bo to blato po kolena,
ne budu ja twoja žena.

179

Samok

Matyż moja, maty.
ja waszi detyna,
ne dajteż mene, maty,
za skurwobosyna.

Bo wiu bude pyty,
mene bude byty,
wam sie bude, mamko,
serdeńko krojity.

Cy wasze serdeńko
z kameni twardoho,
ezem si ne rozsiedé
z żalu welykoho?

180

Leszczowate

Chotila mene maty
za kozaka daty,
a ja hecu! — po za piecu,
ne dalam sia wziaty.

181

Lisko, Bachorzec (Dubiecko)

I - de wo - da z Ba - li - gro - da do no - wo - ji skry - ni,
ia na me - ne szel - ma bre - sze, szcze na se - re - dy - ni.

Ide woda z Baligroda
do nowoji skryni,
ta na mene szelma bresze,
szcze na seredyni¹.

Ta na mene szelma bresze,
aż na mene woje²,
aż na bakier czepiec nosyt,
a na mene ścioje³.

178. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 236.¹ na seredyni — sąsiada [na środku wsi? Może Kolbergowi wskazana została przez informatora jakaś konkretna sytuacja?]² woje — wojuje [recte: wyje]³ ścioje — szczeł a. ludzi

Ide woda z Baligroda,
ide woda z Gdanska,
na bery mnie, skurwysynu,
bo ja diwka pańska.

Igraszka. Swawola

182

[Leszczowate. Serońnica]

Czias, czias ży - to za - ty, czias, czias mo - lo - ty - ty.
czias, czias diew - czy - noj - ku do se - be tu - ly - ty.

Czias, czias żyto żaty, Diwczynna, diwczynna,
czias, czias młotyty¹, potucha² matczynna,
czias, czias diwczynnojkę potiecha ojcowa,
do siebie tulyty. a potem chłopcowa.

183

[Bóbrka]

Zebyś ty mi ne kumeczka,
prosiłbym cię do łóžeczka,
tylko że cie to ratuje.
ze mi mówisz: panie kumie.

184

[Leski, po obu stronach g]e

Koby-s meni ne kumoczka,
była byś mi frajroczka.
Lem mý toto kabatuje,
szczo mi mówysz: pane kume.

184. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 237.

¹ [Nad „młotyty” słabo czytelny dopisek, prawdopodobnie wariant: „młobityty”.]

² [lub: po]c[ie]cha]

185

[Saneckie, Leski]

Ej, Bożecz mój, Boże,
to jeś mý bohawaw,
szczo jeś mi pid boczkom
myłoho wychowaw!

Myłoho pid boczkom,
pry storoni muža,
szczo jemu procwita¹
z jeho lyczka ruža.

186

Leszczowate, Bóbrka

Bo - daj sie ko - hut znu - dyl, że nas tak
ra - no zbu - dyl; by - la ni - czej - ka
na - la, a ja sie ne wy - spa - la.

Bodaj sie kołut znużył,
że nas tak rano zbudył;
była niczejka mała,
a ja sie ne wyspała.

Przyczyny, Boże, noczy
na moji czorni oczy,
przyczyny, Boże, mnoho
i dla mołoho myłoho.

187

Bóbrka

A bo - daj sia ko - hut znu - dyl, że win me - ne
ra - no zbu - dyl; po - żal, Bo - że, to - ji
no - czę ne wy - spa - lum suro - ji to - czy.

A bodaj sia kołut znużył,
że win mene rano zbudył;
pożał, Boże, toji noczy,
ne wyspałam swoji oczy.

185. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 225.

Oj, husy, husy,
husojki na staw!
Dobry deń, diwezyno,
iszcze jem ne spaw!

Oj, keď-ješ ne spaw,
ne budeš spaty;
hoďyna myue,
bude swytaty.

Saraćkie, Łemki

Ne chody, myleńki,
do mia o piwnoczy,
bo sobi wyberesz
o slywynu oczy!

Czum-s wtody ne pryjszow,
jak misiaczok zyjszow?
Doś byś sia nalubyw
i do domu piszow.

Saraćkie, Łemki

A ty w totezas pryjszow,
jak zymnyczka zyjszła,
koły ma stara mat'
na wodyciu iszła.

Anim sia ne wyspaw,
anim niecz' ne zyskaw,
lem nij kałapoczok
pry frajercei zostaw.

Ne tak kałapoczok,
jak zywa hubania,
aż mi ja myleńka
na oblak podała.

Saraćkie, Wołyń

Frajiroczko moja,
tak jedna, jak druha:
teper mý powidźte,
kotru samodruha¹?

A jak ne powiste,
to sto czortyw zjiste²,
ja pidu na wojnu,
a wy zystanete.

Saraćkie, Wołyń

188. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 226.

189. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 231.

190. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 220.

191. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 222.

¹ <samodruha — w ciąży>

² <zjiste — zjecie>

Bóbrka

Hej, ma - ła ja my - ło - ho. ta z czar-ne - my o - czy - ła.
Hej, bru - dny mi sie wi - dył, ta ja ho na - mo - czy - ła

Hej, mała ja myłoho.
ta, z czornymy oczyma,
hej, brudny mi sie widył.
to ja ho namoczyła.

Hej, moknyj my, mylejkyj,
ta try dni i try noczy,
ta czej tobi wymoknut.
oj, tóty czorni oczy.

Mała ja myłoho
z czornyma oczyma:
ne podobaw my sia,
ta-m ho namoczyła.

Mokne myły, mokne,
try dni i try noczy,
a ja do myłoho:
wymokły mu oczy.

Saraćkie, Łemki

Czaszka

Po - cze - kaj - cie, chło - pa - ki, po - wiem wam no - wi - ne
o je - dnym chło - pa - czku, o je - dnej dziew - czy - nie.

Poczekajcie, chłopaki, powiem wam nowinę
o jednym chłopaczku, o jednej dziewczynie.

Przyszed do niej w sobotę, żeby go umyła,
ona wzięna garnek wkropu, taj go oparzyła.

A to widzisz, a to masz, jużes mnie pogniewał,
a jak mię nie przeprosisz, nie będziesz mnie miewał.

193. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 230.

Przyszed do nij w niedzielę, żeby go czesala,
 una wzięła za karczysko, taj go na dwór wypchała.

A [to widzisz, a to masz... itd.]

Przyszed do nij w poniedziałek, una chusty meczy,
 taj złapała koszulisko, nuż go między oczy.

A to [widzisz, a to masz... itd.]

Przyszed do nij we wtorek, una krowy doji,
 jak go złapała skopczyško, taj go nuż po głowie.

A [to widzisz, a to masz... itd.]

Przyszed do nij we środę, a una chlib piecze,
 jak złapała łopaciska, taj go nuż po plecach.

[A to widzisz, a to masz... itd.]

Przyszed do nij we czwartek z baryłeczką wina,
 a una go złapała, do siebie tuliła.

A to widzisz, a to masz, jużś mnie przeprosił,
 żebyś każdy czwartek baryłeczkę nosił.

195

[Zob. mel. nr 182]

[Leszczowate, Serednica]

Jawore, jawore, dribnyje wiercziała,
 ta de sia zapodily dzwiniackie dziewczata?

Oj, jedny piszły w pole, druhy na zające,
 a trzeci poszły za paribkami na zielony łące.

Oj, spiwanojký moje, de ja was podiju,
 wynesu was w czyste pole, ja was tam rozsiju.

Oj, wyjdut paróbojki rubanie rubaty¹,
 budut moje spiewanoczki w kieszeniu chowaty.

¹ [Pod „rubanie rubaty” dopisał Kolberg parę wyrazów, prawdopodobnie odmienną wersję tego fragmentu, zapis ten jednak nie jest czytelny (dół karty podnieszczone).]

196

Sańockie, Lemki

Parobey, parobey,
 welka hańba na was:
 powiazały diweza,
 powida't, że pro was.

Niaj ono powida't,
 my sia ne boime,
 my szumny parobey,
 za to zastoime.

197

[Leszczowate, Serednica]

Za goramy¹ z Mazuramy
 tańcowała Maryjanka z dworiakamy.

Tu z dworakom, tu z wojakom,
 ezeże bude Maryjanka z swoim kochankom.

198

z Sańockiego

Od lypky do lypky, lypka lystata²,
 od Mandzi do Mandzi, Mandzia bohata,
 w Mandzejki żowniriw powninka chata.

Mandzejko, duszejko, dajże mi hubci.
 Ta ne dam, ta ne dam w czudźy chalupei.

Mandzejko, Mandzejko, szczo-ś za hosti mała?
 Jeden byw Sołofyj, a druhyj jeho brat,
 a trefyj byw Kostruboczok, neboraczok byw.

196. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 227.

198. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1865 [Kniha IV. {Dział} III *Materijaly slavjanskie*] s. 484.

¹ [Zapis poprawiony przez Kolberga; może właściwą wersją jest: „boramy”].

² <lystatyj — liściasty>

Mandzejko, duszejko, czym jeś ich hostyla?
Solofij pyw wyuce, jeho brat pyw pyuce.
Kostruboczok, neboraczok, horiwoczku pyw.

Mandzejko, duszejko, szczo-ś im waryła?
Solofij husku zjiw, jeho brat kurku zjiw.
Kostruboczok, neboraczok, paciatoryku jiw.

Mandzejko, duszejko, deż ony spały?
Solofij w solomi, jeho brat w połowi¹,
Kostruboczok, neboraczok, z mnoū w komori.

Mandzejko, duszejko, jak wny ti diakowały?
Solofij szapku zniaw, jeho brat ruku daw,
Kostruboczok, neboraczok, mene pocilowaw.

199

Leszczowate

Na - py - lam sie, mo - ja mam - ciu, na - py - la, na - py - la,
na - py - la, na - py - la, o, ja swo - ju za - pa - so - czku
zhu - by - la, zhu - by - la, zhu - by - la, zhu - by - la.

Napyla sie, moja mamiciu. [napyla, napyla:], o, ja swoju zapasoczku [zhubyla, zhubyla:].	Zajmu ja si sztyry woly [na poli, na poli:], czej sie moja zapasoczka [wykoli, wykoli:].

Naszly myni chlopcojki. [ta ni ji ne wernut:], [o], pizslabym prosytojki. [ta ne perewernut:].	Zajmu ja si sztery woly [lozieniem, lozieniem:], czej sie moja zapasoczku [ne zhynie, ne zhynie:].

¹ <w połowi — w plewach>

Wczoraj byla nedielejka. [ta dneś ponedilok:], obuju sie w czerewyczki. [že pryszly z podila:].	Czerewyczki ũskowoi, [ta pończoszki z kozla:], pomalušku, moja myła, [żebyś sie ne schozla:].

200

Woltuszowate

Po - si - ja - lam pred ja - blon - ka li - li - ju.
pry - szly ko - ni szu - haj - ko - we zji - ly ji.

Posijałam pred jablonką² liliju.
pryszly koni szuhajkowe, zjily ji.

Żebym znała, że to moho myloho,
ne pizslabym do wirowa³ na neho.

A ja so przyhamicznuj parobok,
idu sobi za družeczka jak bobok.

Mam fajeczku, mam fajeczku za szara⁴,
szo sia na nieju wszytki diwki skladujut.

Skladajte sie, skladajte sia, diweczki,
bo ja wasz pau, a wy moji oweczki.

Skladajte sia, skladajte sie, diwczata,
bo ja wasz pau, a wy moji jahniata.

201

Dziwka

Oj, tudaj, tu ni tudaj,
ta swita skortaly,
o, jak moji wołosia
siej noci spuszczały.

¹ schozla — pošizgnęła; [od:] schoznuty

² [W rkp. w zapisie kolumnowym: „jabłoneczką“.]

³ do wirowa — do wójta

⁴ za szarą — za kapeluszen

Leszczowate, Seredawa

A ja so-bie pa-ro-be-czek, stra-ci-łem se per-scie-ne-czek;
rad-łym sie za-ba-wić, z pa-nień-ka-mi ra-dzić.

A ja sobie parobeczek,
straciłem se perscienczek;
radłbym sie zabawić,
z paniótkami radzić.

Mam ja koszul wosimnaści,
wósiemnaście, dziewiętnaści,
wszystkie kartonowi,
nowiusieńk [ie]¹, nowi.

Ja cy piątek, cy niedziela,
ja cy przy weselu
[...]

Która by mnie panna chciała,
to by wszystko to dostała:
wianeczek szechońskij,
Jasińko krakońskij.

Leszczowate

A chto si-je psze-ny-czej-ku, a ja ta-ta-rej-ko,
a chto ko-cha sta-ry ba-by, a ja pa-nie-nej-ku.

A chto sije pszenyczejku,
a ja tatarajko,
a chto kocha stary baby,
a ja panienejku.

A chto sije pszenyczejko,
a ja groch, a ja groch,
a chto kocha jednu pannu,
a ja dwoch, a ja dwoch.

Bodarka

Oj, na ska-li, na ska-li, ta dwa ji-dau stys-ka-li,
o, i ja sie po-zé-ru, o, i sly-au pro-zu-ru.

Oj, na skali, na skali,
ta dwa jidnu styskali,
o, i ja sie pozéru,
o, i slynu prozyru¹.

Babrka

A ja sie z hir-ki po-zy-ral, chto mo-je
lu-bku o-bji-mał. O-bji-mał ji-ji
chto chó-til, ja do-bre z hjr-ki we-zle-til.

A ja sie z hirki pozyral,
chto moje lubku objimal.
Objimal jiji, chto chótíl,
ja dobre z hyrki ne zletíl.

Sanocko, Leszki

Ja sia w dolynu prypatryw,
kto moju myfeńku oblapyw.

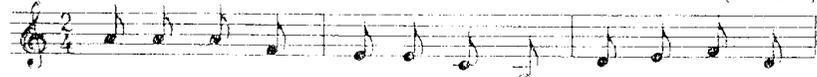
Oblapaly jej husari
na zeleni luci, po trawi.

¹ [Nieczytelne, w rkp. w tym miejscu plama.]

206. [J. F. Golovackij *Narodnyja pësní...* Šalatajki s. 234.

¹ prozyru -- zjem

[Procisne]

Ja tam prijszou, kur - ki kry - czom. Wy - hoń kur - ki
na han - ki, nech zbier - ra - jom scie - ran - ki.

Ja tam prijszou,
tam kurki kryczom.
Wyhoń kurki na banki,
nech zbierajom scieranki.

Ja tam prijszou,
tam kaczkki kryczom.
Wyhoń kaczkki na mlaczki,
nech zbierajom chrobaczki.

Ja tam prijszou,
tam husy kryczom.
Wyhoń husy na dunaj,
[...] sobi podumaj.

Ja tam prijszou,
staryj slucha.
Daj staromu z maslem chliba,
nech ne slucha, kied' ne treba.

Ja tam prijszou,
suka szczeka.
Daj suci z maslom chleba,
nech ne szczeka, kied' ne treba.

Ja tam prijszou,
worota skripiom.
Pidelij worota wedou,
nech stojat z tobou.

Ja tam prijszou,
tam liżko skrypie.
Nasmaruj liżko lojom
nech stoit spokojom!
Duszkoż moja!

Wzdour

Czy cie - bie, dziew - czy - no, u - ma - lo - wał ma - larz,
co na tro - je lic - ko ta - kiej far - by zna - laż?

207. [Rkp. nieznanego autora. W tekście widoczna pomyłka w zwr. 1-3 i 7; rytm wyklucza tu powtórzenie słowa „tam” w drugim wierszu — winno być tak jak w zwr. 4-6. Zob.] *Sandomierskie* [DWOK] T. 2 [ur 178 s. 147].

Czy ciebie, dziewczyno, umalował malarz,
co na twoje liczko takiej farby znalaz?

Nie malarz, nie malarz, sam Pan Jezus z nieba,
bo na moje liczko takiej farby trzeba.

Jakże was nie kochać, dziewczęta, u kata,
gdy ładna uboga, a brzyćka bogata.

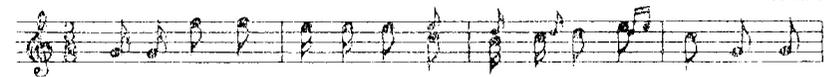
Dziewczęta, dziewczęta, sprawcie mi portczęta,
będzietą się wstydać, jak mi będzie widać.

Dziewczyno, kochanko, pokaż mi kolanko,
pokaż mi co więcy, dam ci sto tysięcy.

[Dziewczyno, kochanko, pokaż mi kolanko,
pokaż mi] oboje, czy takie jak moje.

Z wysoki górceżki skakały dziewczeczki,
a ja też za niemi, zgubiłem porteczki.

Bobka

Je-dzie Ja - sio od Kra - ko - wa, trze - pie ga - sio - ra, ha, ha,
trze - pie ga - sio - ra, Ka - sia o - knem po - zi - ra - la
z no - wej ko - mo - rzy, [ha, ha, z no - wej ko - mo - rzy.]

Jedzie Jasio od Krakowa,
trzepie gąsiora, ha ha,
trzepie gąsiora,
Kasia oknem pozwała
z nowej komoży, [ha ha,
z nowej komoży].

Kasiu, Kasiu, Kasiunejko,
co za gości masz, ha ha,
co za [gości masz],
że tak rano, rausiejko,
woły wyganiaż, [ha ha,
woły wyganiaż].

A cóż tobie, mój Jasiuku,
do moich gości, [ha ha,
do moich gości]?
A ja woly wyganiałam
dła twoji złości, [ha ha,
dła twoji złości].

Ne boju się żadnej zdrady,
żadnej przyczyny, [ha ha,
żadnej przyczyny],
położę ja trzecią uogę
na wierzech pierzyny, [ha ha,
na wierzech pierzyny].

210

Rymanów

A szło dziw-cze po wo-de, roz-bi-ło dzban na dro-dze.
je-chał pan, zbił mu dzban, a-ha, u-hu, zbił mu dzbaa.

A szło dziwczę po wodę,
rozbilo dzban na drodze,
jechał pan, zbił mu dzban,
aha uhu, zbił mu dzban.

[...]

Ja za dzban konia dam,
[aha uhu, konia dam].

[...]¹

Kiedyś pan, zapłać dzban,
aha uhu, zapłać dzban.

Dz[iewczę konia nie chciało,
a za dzbanem płakało:
Kiedyś pan, zapłać dzban,
aha uhu, zapłać dzban].

[...]

Ja za dzban reński dam,
[aha uhu, reński dam].

[...]

Ja za dzban powóz [dam,
aha uhu, powóz dam.

Dziewczę reński nie chciało,
a za dzbanem płakało:
Kiedyś pan, [zapłać dzban,
aha uhu, zapłać dzban].

Dziewczę powóz nie chciało,
a za dzbanem płakało:
Kiedyś pan, zapłać dzban,
aha uhu, zapłać dzban].

¹ [Prawdopodobnie brak tu 2 pierwszych wierszy zwrotki; por. *Góry i Podgórze* cz. I (DWOK T. 44) nr 608 s. 322; *Poznańskie* cz. IV (DWOK T. 12) nr 340—343 s. 182; podobnie w dalszym ciągu pieśni.]

Wolność... 47
Z przym. kłopotliwym parawanem dla przyrody
do my...
Dziewczę...
Ja za dzban...
Dziewczę...
Kiedyś pan, zapłać dzban...
aha uhu, zapłać dzban...
Ja za dzban...
aha uhu, powóz dam...
Dziewczę...
Kiedyś pan, zapłać dzban...
aha uhu, zapłać dzban...
Dziewczę...
Kiedyś pan, zapłać dzban...
aha uhu, zapłać dzban...

5. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (melodie do pieśni nr 33, 462, 504, 281, 88, 87, 163 oraz 227 i 249 z I części *Sanockiego-Krośnieńskiego*, DWOK T. 49).

Wzrosty nawiązują do kolędy po orszaku w gminie

Kolęda - wesoła, tańcowa

kolędy świąteczne - Błażeństwo, Dziś Dzień
Kobiet, przeliczanie kwi, k'ama, kama, k'ama
k'ama, k'ama, k'ama, k'ama, k'ama, k'ama, k'ama, k'ama
k'ama, k'ama, k'ama, k'ama, k'ama, k'ama, k'ama, k'ama

Wzrosty nawiązują do kolędy po orszaku w gminie

6. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (kolęda oraz pieśni nr 62 i 187).

Handwritten musical notation on two staves. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat. The second staff has a bass clef and a key signature of one flat. The text below the staves reads: "A białej nie kobit' emy - że wina more nunc' ebydy / posal Błaz' emy - by' męzy - że w szpaku sury' ocy"

A białej nie kobit' emy - że wina more nunc' ebydy / posal Błaz' emy - by' męzy - że w szpaku sury' ocy

Dziwne babyzłota jak pada zprawy nie (wzrosty) / ja bym nie w gminie, a ty mowa białej Pan - / Błaz' emy - by' męzy - że w szpaku sury' ocy / że wina more nunc' ebydy / posal Błaz' emy - by' męzy - że w szpaku sury' ocy

Wzrosty nawiązują do kolędy po orszaku w gminie

Musical notation for a vocal melody. The lyrics are: So - wa tu sto - do - le sia - da i słu - cha, kto co ga - da. Tu dzień, dzień, tu noc, noc, tu bi - da, tu hoc hoc, i słu - cha, kto co ga - da.

Sowa w stodole siada i słucha, kto co gada. tu dzień, dzień, tu noc, noc, tu biada, tu hoc, hoc, i słucha, kto co gada. Gadalo ich tam dwoje, młodzusięńkie oboje, tu dzień, dzień, tu noc, noc, tu biada, tu hoc, hoc, młodzusięńkie oboje.

Dam ci pół korca żyta, nie powiędz, żeś kobita, [tu dzień, dzień, tu noc, noc, tu biada, tu hoc, hoc, nie powiędz, żeś kobita]. Dam ci pół korca owsa, zwal na pańskiego chłopca, [tu dzień, dzień, tu noc, noc, tu biada, tu hoc, hoc, zwal na pańskiego chłopca].

[...] Ja za dzban tysiąc [dam, aha uhu, tysiąc dam. Dziewcze tysiąc nie chciało, a za dzbanem płakało: Kiedyś pan, zapłać dzban, aha uhu, zapłać dzban]. [...] Ja za dzban siebie dam. [aha uhu, siebie dam]. Dziewcze w ręce plaskało, za dzban pana dostało [...]

[...] Ja za dzban syna dam. [aha uhu, syna dam. Dziewcze syna nie chciało, a za dzbanem płakało: Kiedyś pan, zapłać dzban, aha uhu, zapłać dzban]. [...] Ja za dzban siebie dam. [aha uhu, siebie dam]. Dziewcze w ręce plaskało, za dzban pana dostało [...]

Dam ci łańcuch z mosiędza,
zwał na samego księdza,
[tu dzień, dzień, tu noc, noc,
tu bida, tu hoc, hoc,
zwał na samego księdza].

Ksiądz do ciebie nie przyjdzie,
bez niego się obéjdzie,
[tu dzień, dzień, tu noc, noc,
tu bida, tu hoc, hoc,
bez niego się obéjdzie].

Kochaj się w prostym chłopcu,
będziesz se chodzić w czepcu,
[tu dzień, dzień, tu noc, noc,
tu bida, tu hoc, hoc,
będziesz se chodzić w czepcu].

Jak będzie ładny chłopiec,
ja będę jego ojciec,
[tu dzień, dzień, tu noc, noc,
tu bida, tu hoc, hoc,
ja będę jego ojciec].

Jak będziesz, Kasin, smutna,
dam mu na portki płótna,
[tu dzień, dzień, tu noc, noc,
tu bida, tu hoc, hoc,
dam mu na portki płótna].

212

vei selina

Oj, za - ja - lo diw - cza - toj - ko ja - hnia - toj - ka
w po - le, ja - hnia - toj - ka w po - le, za - hu - by - ło
ja - hnia - toj - ka, za - hu - by - ło ja - hnia - toj - ka
ne - szcza - sly - wa do - le, ne - szcza - sly - wa do - le!
vei
Oj, za - ja - lo

Oj, zajalo diwczatojko
[jahniatojka w pole:],
[zahubylo jahniatojka:],
[neszczaslywa dole:]!

Oj, pidu ja hukajuczny,
jahniatojka szukajuczny,
czej jeho znajdu,
do dom prywedu.

Nadybalo diwczatojko
popa molodoho:
Cyś ne wydiał, mości księże,
jahniatojka moho?

Ja ne wydiał, diwczynojko,
ni-m ne baczył, hołubojko,
jahniatojka twoho
any żadnoho.

Piszły z hory na dolynu,
stały spoczywaty.
Cy ne można, mości panno,
troche żartowaty?

Żartuj, żartuj, uskumene,
nechaj nasza żurba myne,
weseli budemy,
jak jahniat znajdemy.

Jak zaczęły żartowaty,
stało weczeryty,
mości księże, mości księże,
czas do domu pijty.

Propał baran i jahnycia,
ja se teper molodycia,
u haju zeleneńkim
z popom molodeńkim.

O, jak przyszła dońka do domu,
to ji maty była:
Ta czenże ty, suko, dońko,
zuby ne wybyła!

Kobys znała, matusiejko,
jak win prośyl choroszejko,
kobys, maunciu, znała,
sama byś mu dała.

Pope chłope, pope chłope,
zrobyleś uhydu,
ja na tebe, pope chłope,
do władky pidu.

Ja władky ne boju sie,
ja władcy pokloniu sie,
nechaj znaje dońka twoja,
że to parafija moja,
popa molodoho,
swiaszczanyka¹ swoho.

213

Sanok

Ka - pa - ła się Ka - sia [w mo - rzu, ka - pa - ła się
Ka - sia w mo - rzu], zo - sta - wi - ła ko - nia w zbo - zu.

213. [Zapis terenowy, pisany pospiesznie, niepełny. Cały tekst i nuty skrócone przez Kolberga.]

¹ [Zapis niewyraźny; może: „swiaszczenyka”.]

Kapala się Kasia [w morzu,
kapala się Kasia w morzu],
zostawiła konia w zbożu.

Jechał Jasio z kościoła,
[jechał Jasio z kościoła,
zajął koniki do dworu].

Kasia Jasia zobaczyła,
[Kasia Jasia zobaczyła],
prędka z morza wyskoczyła.

Naści, Jasiu, trzy talary,
[naści, Jasiu, trzy talary],
jed[en nowy, drugi] st[a]ry.

Nie chciał Jasio ni żaden brać,
[nie chciał Jasio ni żaden brać],
tylko z Kasią nockę prz[espać].

Nie przychodź, Jasiu, w sobotę,
moja matka nie może spać,
choć nie widzi, będzie gadać.

214

od Sanożka

Ka - pa - la się Ka - sia w mo - rzu, ka - pa - la się
Ka - sia w mo - rzu, zo - sta - wi - ła ko - nia w zbo - żu.

Kapala się Kasia w morzu,
kapala się Kasia w morzu,
zostawiła konia w zbożu.

Jechał Jasio i z kościoła,
jechał Jasio i z kościoła,
zajął koniki do dworu¹.

Moja matka nie może spać,
moja matka nie może spać,
choć nie widzi, będzie gadać.

Naści, Jasiu, dwa czerwone,
a obadwa barzo nowe,
a obadwa barzo nowe.

Nie chciał Jasio ni żaden brać,
nie chciał Jasio ni żaden brać,
tylko z Kasią nockę zgadać.

Kłomkowska

Ka - pa - la się Ka - sia w mo - rzu, [ka - pa - la się
Ka - sia w mo - rzu] a ko - ni - ki w pańskim zbo - żu.

Kapala się Kasia w morzu,
[kapala się Kasia w morzu,]
a koniki w pańskim zbożu.

Przyszed pan Jasio ze Lwowa,
[przyszed pan Jasio ze Lwowa,]
zajął koniki do dwora.

Kasia z morza wypłynęła,
[Kasia z morza wypłynęła,]
dwa talary położyła.

Położyła dwa talary,
[położyła dwa talary,]
jeden nowy, drugi stary.

Nie będę ja talarów brał,
[nie będę ja talarów brał,]
mo nocynkę z tobą spał.

Przyjdź, J[asiu], z w[ieczora],
[przyjdź Jasiu, z wieczora,]
b[ędzie...] roztwora.

[...]¹
[...]
kto zapuka, to usłysz.

A wstawaj, stary, nieb[oże],
[a wstawaj, stary, nieboże],
ktoś jest z Kasią w k[omorze].

Nim się [stary] z pieca stoczył,
[nim się stary z pieca stoczył,]
Jasio okienkiem wy[skoczył].

A bywaj [mi]², K[asiu], zdr[owa].
[a bywaj mi, Kasiu, zdrowa,]
ja młodzieniec, a ty wdowa.

Ja młodzieniec z Ukrainy,
[ja młodzieniec z Ukrainy,]
ty z towarem do rodziny.

214. [Melodia niemal identyczna z poprzednią (nr 213). W rkp. nr 213 jest brulionem, nr 214 czystopisem, jednak różnice nakazują potraktować je jako oddzielne pieśni.]

¹ [Drugą zwrotkę Kolberg w rkp. skreślił.]

¹ [Tekst niemal całkowicie nieczytelny, można odtworzyć tylko niektóre wyrazy. Por. *Krakowskie cz. II* (DWOK T. 6) s. 159 nr 313.]

² [Wyraz nieczytelny.]

Wizawa

Ka - pa - ła się Ka - sia w mo - rzu, [ka - pa - ła się
Ka - sia w mo - rzu,] a ko - ni - ki w pań - skiem
zbo - żu. [a ko - ni - ki w pań - skiem zbo - żu].

Kapała się Kasia w morzu,
[kapała się Kasia w morzu,]
a koniki w pańskim zbożu,
[a koniki w pańskim zbożu].

Kasia z morza wyskoczyła,
[Kasia z morza wyskoczyła,]
Jasia po konie posłała,
[Jasia po konie posłała].

Jechał pan starosta z pola
[jechał pan starosta z pola,]
zajął koniki do dwora,
[zajął koniki do dwora].

Pan starosta koni nie chciał dać,
[pan starosta koni nie chciał dać,]
tylko nockę z nią jedną spać,
[tylko nockę z nią jedną spać].

[Naści]¹, Jasiu, trzy talary,
[naści, Jasiu, trzy talary,]
jedne nowe [!], drugi stary,
[jedne nowe, drugi stary].

od Bieca

Ka - pa - ła się Ka - sia w morzu, pa - sła ko - ni - ki we zbo - żu.
Je - chał sta - ro - sta z ko - śció - ła, za - jął ko - ni - ki do dwo - ra

Kapała się Kasia w morzu,
pasa koniki we zbożu.
Jechał pan starosta z kościoła,
zajął koniki do dwora.

Jedna nocka, godzinecka,
już nie będziesz panienecka.
Choćbyś miała trzysta koni,
już wianeczka nie dogoni.

¹ [Rkp. w tym miejscu zdefektowany.]

Leszczowate

Ze - szły, ze - szły dwa mie - sia - czej - ki ja - sno,
ej, wen - dró - wa - ły dwa ko - za - czej - ki kra - sno.

Zejszły, zejszły dwa miesiaczejki jasno,
ej, wendrowały dwa kozaczejki krasno.

Ej, wendrujuczy dorożejku zbludyły,
nasi Jurkowe dięczynu namówyły.

Ej, namówyły popijusku diwojku,
szczo ona chodyt j-a w rutianym winojku!

Oj, ja bym z wami wandriwku wandrowała,
oj, żeby ja się zradójki ne bojała.

Ej, ne bijte² sie zradójki nyjakoi,
jeszczem ja ne zradyü diwojki nyczyi.

Ne zradyü, ne zradyü i ne daj my, Boże,
chtóż jej zradyt, pokaryż jeho, Boże.

Wandrujut pole, wandrujut i druchoje,
a win ji mowyt: Moje serce luboje!

Prywandrowały do wysznowego sadu,
oj, tam zrohyły na dięczynojku zradu.

Ja sobi leżał, ona nade mmo stojala,
szwabską chustoczka biłe lyczko utyrała.

Szwabska chustoczka z luanoho połoteńcia,
ne placz, diwojko, ne smuty moho sercia.

¹ [W rkp.: „winójki”.]

² [Tak w rkp., zamiast: „bij ty”.]

Szandrowicka¹

Ta ne chody ponad wodu,
bo sie w wodu zsunesz,
ta ne luby czudzy żony,
bo sie swojij zbudesz.

Iemkowska - Woltuszowa

Ko - ly mé - ni z ran - ka ká - wy fi - li - żan - ka
tu - tu - niu rul - ka, diw - czy - na Ma - rul - ka.

Koly² méni z ranka kawy filiżanka
a tutumiu rulka, diwezyna Marulka.

Ne budu tie, mylój, lubyty, lubyty,
plakalaby žena, plakalyby dity.

Bóirka

I py - tał się pan - pa - ni, co za mun - dur na ścia - nie.
hej, hej [...] co za mun - dur na ścia - nie.

221. [W tekście pieśni brak początku, ponadto zapisy zwrotek niepełne: brak tekstu pod t. 6—8. W t. 7—8 był prawdopodobnie powtarzany tekst t. 3—4, natomiast pod t. 6 powinien się znajdować jakiś wyrazek, którego Kolberg nie zanotował.]

¹ [Prawdopodobnie Szandrowiec.]

² [Zapis niewyraźny; może: „Koby”.]

I pytał się pan pani,
co za mundur na ścianie,
hej hej [...]
[co za mundur na ścianie].

Boł tu wojak z Lubina,
napil miodu i wina,
[hej hej...
napil miodu i wina].

I pytał się [pan pani],
co łożejko stargało,
[hej hej...
co łożejko stargało]?]

Kotka [...]¹

I pytał się [pan pani],
co za wojak za drzwiami,
[hej hej...
co za wojak za drzwiami]?]

Pan sie nad nim zmiłował,
dukata mu darował,
[hej hej...
dukata mu darował].

Idzie wojak bez tu wieś
[...]²

z gór od Sanoka

Tam za pe - cem tri - ska bu - ko - wa, tam za pe - cem
tri - ska bu - ko - wa, uuj - spa - la sie Hań - cia dia - ko - wa.

[Tam za pecem triska bukowa:],
wyspala sie Hańcia diakowa.

[Najszly jeho najszly w kumory:],
daly jemu sto palyc³ na dwory.

[Oj, cy ty, Hanusiu, najkraszsa:],
ze kolo tia najszly juchasia.

[Oj, cy mohla by⁴ to prawda byc:],
zeby jemu dali sto palyc?

[Oj, jakby to prawda ne buła:],
koj⁵ ho moja ruczka pobyla!

¹ [Zapis niestaranny, nie skończony, czytelna tylko pierwsza litera: m-.]

² [Pełny tekst podobnej pieśni zob. *Poznańskie cz.* IV (DWOK T. 12) s. 237 nr 458—459.]

³ palyc — kijów

⁴ [Zapis poprawiony przez Kolberga; może: „mogła by”.]

⁵ lub: kiej

Bóbrka

Jak ja hu - sy pa - sa - la, pa - sa - la — wy - so - ko
ja sie ka - sa - la, ka - sa - la. Oj, te - per ja hu - sy
né pa - su, — wy - so - ko ja sie ne ka - su, [ne ka - su].

Jak ja husy pasala, pasala,
wysoko ja sie kasala, kasala.
Oj, teper ja husy ne pasu,
wysoko ja sie ne kasu, [ne kasu].

Jak ja zajmu dwa woły, [dwa woły],
jeden mēni skoczył do hory, [do hory].
Budut¹ meni chłopcy zavracać,
będzie mi sie dobrze obracać, [obracać].

Sósida sia swaryła, [swaryła],
że ja jej kaczku pobyla, [pobyla],
a ja ji kaczku ne byla,
ino ja ji muža lubyła, [lubyła].

I horivku ji wypju, [ji wypju],
i wody ji naliju, [naliju],
i muža ji polubiu,
a z neji sie našmiju, [našmiju].

Ide myły z Dynowa, ide wiu, ide wiu,
okowani czyżmy² nese mi, nese mi.
Okowani czyżmy, złoty pas,
ne budu ja biłsze kusy pas, [husy pas].

Maju ů Boha nadiju, [nadiju],
maju w brisi² detynu, [detynu].
Bude chlopec — bude szewc,
Zrobyt meni czyżmy³ na tanec, [na tanec].

¹ [lub?] będą

² w brisi — w brzuchu

[Maju ů Boha nadiju, nadiju,
maju w brisi detynu, detynu.]
Bude diwka, Maryja,
taka bude szelma jak i ja, [jak i ja].

od Sanoka

Oj, kŷ - wa - la mo - lo - dy - czka pał - czy - kom na me - ne:
pruj - dy, pruj - dy, la - dnyj chlop - cze, z w'e - czo - ra do me - ne.

Oj, kŷwala molodyczka
palczykom na mene:
Pryjdy, pryjdy, ładnyj chłopcze,
z wieczora do mene.

Gazda sdyt na prypiczku,
nohu óbuwaje,
pozérat sie po za pec,
watral dysihaje².

A ja toho ne sluchaŭ,
pryszolem si z rana,
zazyraju bez porih¹,
ey je gazda doma.

A ja ůtikav czeréz siny,
ta czeréz oboru,
jak mne pręper do uścinka³,
polamau my nohu.

Prociwne

I - de Wa - syl do - ro - ho - ju, a Ma - ry - sia i z wodo - ju:
Wa - syl, Wa - syl, Wa - sy - lej - ko, cy tu bu - desz no - czo - wa - tył

Ide Wasyl dorohoju,
a Marysia i z wodoju:
Wasyl, Wasyl, Wasylejko,
cy tu budesz noczowaty?

Ja tu budu noczowaty,
cy budesz mnie wartowaty?
Ja postawlu storózejku,
a na swoim porózejku.

¹ porih [lub: por]o[h] — próg

² watral dysihaje — kocinba dosięga

³ do uścinka — do ściany

Slorozejka ta zasnula,
pan przyjechał, wna ne czula,
Marys, Marys, Marysejko,
kadyż meni utikaty?
Na najwyższu kwatęrojku,
z kwatęrojki na óborojka,
z óborojky j-u w zilijko,
to tam bude wesiljiko.

Bardzo pani zachorila,
bardzo zila zabarzyła¹,
barz tonkoho, wysokoho,
zza dumaju hlubokoho.

226

Procisne

Pi-szła pa-ni do ko-sce-la, Bo-hu sie mo - ty - ty.
e pan pi-szoł do Ha - nu - si faj - ku za - ku - ry - tu.

Piszła pani do kostela
Bohu sie molyty,
a pan pisał do Hanusi
fajku zakuryty².
A ũ Hanuški dwi poduszki,
a treta malejka;
jak Hanušku ni lubyty,
Hanuška bilejka.

Czerez horu wysokóju
zaletily busky³,
piszła pani do kosciola,
a pan do Hanuski.

227

Procisne

Pi-szła pa-ni do ko-sce-la, a pan do Ha - nuś - ki
[...]

Piszła pani do kostela,
a pan do Hanuški
[...]

¹ zabarzyła -- zachciała

² łub: mid, horyłku pyty

³ [Najpewniej omyłka; zamiast: „busky”.]

Smutek. Strapienie

228

[Leszczowate, Średnieś]

Po-duj, wi - tre, po - duj po tuj sy - nuj ska - li,
za - ber. Bo - że, za - ber mo - ji tie - żki żia - li
[za - ber, Bo - że, za - ber mo - ji tie - żki żia - li].

Poduj, witre, poduj
po tuj synuj skali,
zaber, Boże, zaber
moji tieżki żiali,
[zaber, Boże, zaber
moji tieżki żiali].

Żiali moji, żiali,
tošte mi na ławi
jak zymnejka rosa
na zeleni trawi,
[jak zymnejka rosa
na zeleni trawi].

229

Berezka

Za - li mo - ji, za - li, to - šte mi na ła - wi,
jak stu - de - na ro - sa po ze - le - ni tra - wy

Żali moji, żali, tošte mi na ławi
jak studena rosa po zeleni trawy.

Jak witréc poduje, to rosyce zwalyt,
moji cieżki żali nychto ne rozmowyt.

228. [Nad melodią dopisek Kolberga: „lub $\frac{3}{4}$ ”.]

229. [Na marginesie karty pionowa notatka: „dziewczyna z karczynu”; chodzi prawdopodobnie o wykonawczynię pieśni.]

Né budu, ne budu ja w tym seli żyty,
bo my sia zrodyla stokolasa w żyti.

Stokolasa w żyti, powytycia w leni(e),
na mnie ludy breszut¹, wszystko podaremnie.

230

Bóbrka

Oj, du - na mo - ja, du - na, wó - le - ti - la ku - na,
oj, ro - sko - szaj - ko mo - ja, u - żeś mne my - nu - la.

Oj, duna moja, duna,
wóletila kuna,
oj, roskoszajko moja,
użeś mne uynuła.

231

z Sauckiego i Zemlenskigo

Horo moja, horo, to [j]eś sia znyżala,
frajeroczko moja, to [j]eś sia zblyżala.

Horo moja, horo, to-ś sia pomraczala,
frajereczko moja, to-ś sia zaplakala.

Placzu-że ja, placzu, maju-że ja czoho:
piżru² horé, dyłow³, ne wydžu myloho.

Piżru-że ja, piżru, na szyrokie pole,
a tam mij myleńki cztyrma wiwini ore.

Ore >ze< wyn, ore, po wysokij hore,
jeho żowty wlasny witer bere hore.

231. [J. F. Golovačij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniha IV. {Dział} III Materijaly slavjanskije] s. 336.

¹ [Nad u Kolberg nadpisał e.]

² <piżru --- spojrzę>

³ <dyłow --- dołem>

232

Leszczowate, Serednica

Pla - czu - że ja, pla - czu tu - żu - że ja, tu - żu
za to - bo, my - lej - ki, szczo te - be ne wy - żu.

Placzu-że ja, placzu, Tuho moja, tuho,
tużu-że ja, tużu, ne trzymaj mnie dłuho:
za tobo, mylejki, z wczera hodynu,
szczo tebe ne wyżu. j-a nado dnem druhu.

Pryletila lubka
nedilejka druha,
już mne ne oblaże
druha taka tuha.

233

Leszczowate, Serednica

Oj, szu - my - la li - szczy - na i haj ze - le - nej - ki,
ta pla - ka - la diw - czy - na, szu - haj mo - lo - dej - ki.

Oj, szumyla liszczyna i haj zelenejki,
ta plakala diwezyna¹, szubaj molodejki.

234

Bóbrka

Tia - żko mé - ni, tia - żko, już nani ne wi - dla - że
po - ku mij Pe - tru - nio ko - lo (m)nia ne la - że.

¹ [Tekst niepewny; w rkp.: „eta plakala diwezyno”.]

Tiażko méni, tiażko, już mni ne widlaže,
poky mij Petruzio koło (m)nia ne laže.

Tiażko meni, tiażko, nudno méni, nudno.
już meni Petrunia wydity i trudno.

235

Oj, ty diw-czy - no za - ru - cze - na - ja,
czo-muż ty cho-dysz za-smu-cze-na-ja? Ja-kież ja ma-ju
we-se-la bu - ty, ko-ho ja lu - blu, tia-żko za-bu - ty.

Oj, ty diwczyno zaruczenaja,
czomuż ty chodzisz zasmuczenaja?
Jakżeż ja maju wesela buty.
koho ja lublu, tiażko zabuty.

Oj, ty diwezyno, czornyi oczy,
i w deń sia żurysz, i ne spysz w uoczy.
Czornyi oczy prynadu dały,
duszu i tilo za żytia wziały.

Oj, ty diwezyno, myślamy bludysz.
sama ne znajesz, koho ty lubysz.
Oj, znaju, znaju, koho kochaju,
tilko ne znaju, z kym żyty maju.

236

[Zob. mel. nr 530]

B55rka

Jidno meni, jidno.	Weselosty moja.
jak weczor, tak rano:	deż mui se podiła?
na mojim serdejku	Cyś ¹ w ohne zhorila.
weselosty malo.	cys z wodu poplyła?

¹ [W rkp. Kolberga: „cyśz”.]

Oj a jaż ne by to maty, by toż ma uoc
mu ne kaly. + naszczobi maty moje
powidaty, Maty ja kiu lubiu ja koiem
kia wsiaty, czy bym kiu lubyt ne chot
Maty meni ke be bich sadyt.
sthanysz mene boze na klatki wozzi
jzli ja pomyslil o jnosy w bozi
sthanysz mene boze na duszy, jzli ja
pomyslil o jnosy.

7. Fragment rękopisu nieznanego autora (zakończenie pieśni nr 153) z melodią dopisaną przez O. Kolberga

Jak z wodou popłyła,
 przytłyn' g' bereżku,
 jak w ohny zhorila,
 żal momu serdejku.

8. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (pieśni nr 246, 455, 301, 631).

Jak z wodou popłyła,
 przytłyn' g' bereżku,
 jak w ohny zhorila,
 żal momu serdejku.

Strala wiauka

237

Wolustowa

Czy - ja to diw - czy - na cho - dyt ko - lo ha - ju,
 pe - wne je - ji wi - nok pływ - ne po du - na - ja.

Czyja to diwczynna chodyt kolo hajju,
 pewne jeji winok plyne po dunaju.

Distawaj, diwczyno, prawou ruczkon' do dua,
 distanesz winoczok, jak ho budesz hodna.

Ja tomu ne widna², leno moja maty,
 ze mnie ne nawczyła winok szanowaty.

238

Wzdón

Oj, ża - lu - je, ża - lu - je, żal mi nie po - mo - że,
 oj, któ - re - gom ko - cha - ła, po - żal się go Bo - że.

Oj, żaluję, żaluję, żal mi nie pomoże,
 [oj, którego kochala, pożał się go, Boże:].

¹ [lub: praw]a [rucz]k[a] [albo: „rączka”]

² widna — winna

Oj, żaluję, żaluję wianka rucianego,
[że się nie lada kiej przytulał do niego:].

Wianku mój, wianku mój, wianku lewandowy.
[trzymajże się, trzymaj, szczyrze mojej głowy:].

Ruciany wianeczku, wyszła na cię rosa,
[nie turbuj się, Jasiu, pójdzie za cię Kasia:].

Ruciany wianeczku, cożeś mi się zmienił?
[Już mi się nie będziesz na głowie zielenił:].

Będzie się zielenił, ale nie ruciany:
[po krajach jedwabny, na środku blaszany:].

239

Wzdów

Powiedziałaś, Kasiu, żem ci wianek ukrad,
ón ci do studzienki w zimną wodę upad.

A siągajże, siągaj, prawą rączką do dna,
dostaniesz wianeczek, iż go hędziesz godaa.

Siagała, siagała, wionka nie dostała,
siadła se na brzegu, gorzko zapłakała.

Siagała, dostała, ale już nie cały,
cztery kupki rutki z niego wyleciały.

240

Bóbeka

Po ho - ri, po ho - ri pa - wu - sej - ky cho - diat,
cho - dy - ly, cho - dy - ly, a na - szy di - woj - ky
mo - lod - ci lu - by - ly, lu - by - ly, lu - by - ly.

Po hori, po hori pawusejky¹ chodiat,
chodyły, chodyły,
a nasi diwojky² mołodci lubyły,
lubyły, lubyły.

Oj, jiden jěj lubył, druhyj jej żalował,
żałował, [żałował],
a treti j jej lubył, z kubkom wyno nosył,
czéstował, [czéstował].

Oj, ne żal mi toho kubka dzelenoho
z tém wynom, [z tém wynom],
ino mi żal toho wyna³ dzelenoho
z tém dywom⁴, [z tém dywom].

Né⁵ bidu prodaty, né bidu zminiaty
obluda, [obluda],
ino z bidou żyty, swij wik prowadyty
do suda, [do suda].

241

Leszczowate

A w po - lu wer - ba, pid nie - ju wo - da,
bra - la mi ją, bra - la mi ją Ka - sia na - do - bna.

A w polu werba,
pid nieju woda,
brała mi ją, brała mi ją
Kasia nadobna.

Kasia wid wody,
Jasió do wody:
Czekaj, postój, Kasiu greczna,
daj koniu wody.

¹ lub: pawusejk[la]

² lub: diwojk[la]

³ lub: wincia

⁴ lub: dziwkom

⁵ né [tj.: ny] — ani

Nie będzie wstała,
nie będzie lała,
tak mi matka zakazała,
bym z dworakom nie gadala,
i z waćpanem nie.

Cicho, dziwczę! Stój!
Siadaj na mój kón,
pówiesz cię w cudze strony,
gdzie mój nowyj dwór.

J-a w nowym dworze
grają licérze,
i trzy świeće woskowyi
i łóżejko kalinowe,
i cisowyj stół.

Wyjechał w pole,
świsnął na konie.
Czekaj, postój, Kasiu greczna,
czy wszystko twoje?

Wszystko moje je,
szo koło mnie je,
tylko ja se zapomniała
wianek na stole.

Wróciłabym się
albo nie wróćę,
bo ja swojej matinojce
serce zasmuce.

Wróciłabym się
na pożegnania,
tylko swojej matinojce
za wychowania.

242

Leszczowa:

Tam w po-lu wer - ba, a pod niu wo - da,
bra - ła mi ja, [bra - ła mi ja, bra - ła mi ja,
bra - ła mi ja] Ka - sia na - do - bna.

Tam w polu werba¹,
a pod niu woda,
brała mi ją, [brała mi ją,
brała mi ją, brała mi ją]
Kasia nadobna.

Jasio do wody.
Kasia od wody,
Czekaj, Kasiu, postój K[asiu],
[czekaj, Kasiu, postój Kasiu,
daj k[oniu]² wody.

¹ [W rkp.: „werbu”.]

² [Forma rekonstruowana według pieśni nr 241. W rkp. jednakże K (dużo), może więc należałoby wprowadzić wołacz: Kasiu.]

Wstawać nie będę,
dawać nie będę,
bo mi mama zakazała
[bo mi mama zakazała,
bym [...]]

Matki się nie bój,
[siadaj na mój kón,
pojedziemy [w cudze strony],
i zostani[esz moją żoną]
[...]]

W tym nowym dworze
grają rycerze,
[i] trzy świeće woskowane,
i łóżejko kalinowe,
i cisowyj stół.

Wyszel na pole,
świsnął na konie.
Czekaj, K[asiu], postój, K[asiu],
[czekaj, Kasiu, postój, Kasiu,]
czy wszystko jes twoje.

Wszystko moje je,
co koło mnie je,
łem se tylko zapomniała,
[łem se tylko zapomniała]
wionek na stole.

Wróciłabym się
na pożeganie
i swemu ojcu, i swej mami,
[i swemu ojcu, i swej mami]
za wychowanie.

Wróciłabym się
albo nie wroce,
bo [ja] swoji matusejci,
[bo ja swoji matusejci]
głowy zasmuce.

243

Od Sanoka. Brzozowa

Wo-gró-dku zie - lo - no, a u sa - dej - ku maj, maj,
a daj - że mi, Ma - rysz mo - ja, bia - le rą - czki, daj, daj,
inni śpiewają:
Wo gró - dku zie - lo - no, a u sa - dej - ku
maj, maj, a daj - że mi, Ma - rysz
mo - ja, bia - le rą - czki, daj, daj.

243. [Druga wersja melodii wydaje się zanotowana wadliwie pod względem rytmicznym.]

W ogródku zielono,
a w sadejku maj, maj,
a dajże mi, Maryś moja,
białe rączki, daj, daj.

Ona mu rączki daje,
serce jój się kraje,
a on jeji złoty perscień
na palczyk składa.

Oj, teraz maie, Maryś moja,
toż mnie pobłogosław,
kiedy tobie złoty perscień
na palczyku został.

Ja cię błogosławie,
Boże cię błogosław,
ino ty mi talar bity
na trzewiczki zostaw.

Ja tobie zostawię
dwa talary bite,
kupże sobie trzewiczki,
choćby złotem szyte.

Choćbyś ty nasypał
co piasku drobnego,
już to ty mnie nie zapłacisz
wieńca zielonego¹.

Wyjechał na pole,
serce w nim truchleje:
Nawracaj, pachole, konie,
bo Marysia mgleje.

Nawrócił koniki
pod jeji okienko:
Czy ty śpisz, czy ty nie śpisz,
Marysiu, serdejko?

Ona do niego nie wyszła,
służkę wysłała:
Podobno to serce moje,
co ja go kochała!

Nasypał jój pieniądze
na tisowym stole:
Chodźże, sobie ich porachuj,
czy będzie za twoje.

Choćbyś ty mi nasypał
co drobnego maku,
już to ty mnie nie zapłacisz
wianojka do znaku.

Nie-szczę - śli - we te po - ko - je, oj, jój jój jój.
nie by - lo nas, tyl - ko dwo - je, Bo - że moj.
... Tak zaw - dy by - wa na świe - cie, hop cup,
gdzie jest dwo - je, tam i trze - cie, dziew - czy - no mo - ja.

Nieszczęśliwe te pokoje, oj jój jój,
nie było nas, tylko dwoje, Boże moj.
Tak zawdy bywa na świecie, hop cup,
gdzie jest dwoje, tam i trzecie,
dziewczyno moja.

Nieszczęśliwy ten ganecek, [oj jój jój],
com straciła s[wój] wia[neczek, Boże moj].
Nie chodzić było po ganku, [hop cup],
chodziłabyś dotąd w wianku,
[dziewczyno moja].

Nie[szczęśliwe] te gruszcзки, [oj jój jój],
com składała poduszeczki, [Boże moj].
Nie ch[odzić] było do gruszek, [hop cup],
nie bolał [by] ciebie brzuszek,
dziewczyno moja].

Jak ja będę chłopca miała, [oj jój jój],
w czym go będę kołysała, [Boże moj]?
Ja mam stare opoleczyisko, [hop cup],
będzie dobre kołyszczyisko,
[dziewczyno moja].

[Jak ja będę chłopca miała, oj jój jój],
w co go będę powijała, [Boże moj].
[...] stare gacie, [hop cup],
dobre będą powijacze,
[dziewczyno moja].

¹ [Pod tekstem Kolberg dopisał: „Kowal, Wieluń”.]

Bóbrka

Nie-szczę-śli - we te po - ko - je, oj - jo - joj,
nie by - ło nas, i - no duo - je, Bo - żeż moj.
By - ło duo - je, be - dzie trze - cie, spo - tka - ło cie
pier - wsze szczę - ście, hóp cóp, dziew - czy - na me - ja.

Nieszczęśliwe te pokoje, oj-jo-joj,
nie było nas, ino dwoje, Bożeż moj.
Było dwoje, bedzie trzecie,
spotkało cię pierwsze szczęście,
hóp cóp, dziewczyno moja.

Gdzież ja bede użłigała, [oj-jo-joj].
kiedy ja łóżeczka ni mam, [Boże moj].
[...]

Położysz się na ławeczkę,
obłożysz się kobyciami¹,
bedziesz leżyć jako pani,
[hóp cóp, dziewczyno moja].

Czémże go ja wypowije, [oj-jo-joj],
kiedy powijacza ni mam, [Boże moj].
A majesz tam stare gacie,
będziem[y] mi[ęć] powijacze,
[hóp cóp, dziewczyno moja].

245. [Pod tekstem pieśni notatka ołówkiem: „dworska”, pochodząca być może od I. Kopernickiego. Zapis terenowy, w kilku zwrotkach pozostawił Kolberg puste miejsca.]

¹ kobyciami — kobylicami

[Czémże ja go wypowije, oj-jo-joj,
kiedy] pieluszejka [ni mam, Boże moj].
A majesz tam dwa fartuszki
[...]

[Czémże ja go]¹ wykąpiuję, [oj-jo-joj],
kiedy kąpieluszki ni mam, [Boże moj].
Oj, pójdu ja do laseczka,
wyrąbię ci [...]

[Czémże ja go] wykolysze, [oj-jo-joj],
kiedy kolysojki ni mam, [Boże moj].
Oj, pójdu ja do laseczka,
wyrąbię ci [...]

Gdzież ja bede hodowała, [oj-jo-joj],
kiedy ja pomieszkania ni mam, [Boże moj].
Oddam ja go do Krakowa²
[...]

A w Krakowie Mazurowie, [oj-jo-joj],
zadurkają dzieć moje, [Boże moj].
Oddam ja go do Lublina,
jechał cię pies z twoim synem,
[hóp cóp, dziewczyno moja].

Leszczowate, Bóbrka

Na-do-bna dziew - czy - na bez las wę - dro - wa - ła,
w ka - li - no - wym le - sie prze - wo - zu żą - da - ła.

Nadobna dziewczyna bez las wędrowała,
w kalinowym lesie przewozu żądała.

Przewieźże mnie, przewieź, przewoźniczku młody,
ja tobie zapłacę z tamtej strony wody.

¹ [W rkp. omyłkowo: „czego ja”.]

² [W rkp. błędnie: „Krakowie”]

[Oj,] samaż ja nie wiem, czém ci mam zapłacić:
cy sto talarów dać, cy swój wianek stracić?

Jak sto talarów dam, nic mi nie zostanie,
jak swój wianek stracę, już go nie dostanę.

Nichts mi nie winien, tylko bracia moi,
zawdy mi kazały: Goni, Kasiu, woły!

Było ci, Kasiuniu, j-a wołjki gonić,
było ci, Jasienuku, z daleko odganiać.

Ja go obganiała o staje, o dwoje,
on mi zawsze wołał: Goni, Kasiu, do mnie!

Nasytał talary na tysowym stole:
Rachuj se, Kasiuniu, cy stanie za twoje.

Talary zbierała w cienki fartuszek,
sama zapłakała, jak spojrzy na brzuszek.

Oj, brzuszku, [...] jaki wysoczki,
już cie nie [...]

Nadszyj [...] cienkim rąbekiem,
to ci [...], moja koch[ana].

A choćbym go nadszyła jedwabną wstążeczką
[...]

Chybabym [ja] poszła, [tam] gdzie mnie nie zaaja,
[a] może mnie choć tam panną przywitają.

Witaj, panno, witaj, gdzieś podziiała dziecko?
A jakże wy wiecie, że ja miała dziecko?

Boś na liczku zbladła, jak na lipie liście
[...]

247

Kozak konia napowaje,
diweza wodu naberaje.

Diweze, diweze! Pod'że s nami,
a mołodyma Kozakami!

247. A. I. Toronskij *Pěs'ni Rusinov --- Lemkov...* s. 721. [Podział na zwrotki tylko w rkp. Kolberga.]

Diweza durne posłuchało,
z Kozakami pojichało.

Iszły noczku i druhuju,
a na tretiu stały staty,
kazał Kozak liżka¹ ślaty.

Ne maty mnia wydawała,
żeby ja ti liżka ślała.

Wydała mnia wola moja,
neszczastnaja dola moja!

A z suboty na nedilu
wyszło diweza na mohylu,
popatryło na dolyuu:

Na dolyni fijałoczki,
sberajut ich panianoczki
na nedilu, na winoczki.

Diweza stało, zapłakało,
do matere otkazało:

Niaj sia maty ne frasaje,
niaj mi wino² ne hotuje.

Bo [ja] sia uż swinowała,
s Kozaczkami pojichała.

248

<z Samockiego>

Kraj doroby szerokij,
kyrnyczońki hlybokii,
Kozak konia napowaje,
diweza wodu nalewaje.
Wandruj, wandruj, diweza, z namy,
mołodymy Kozakamy.
A w nas werby hruszki rodiat,
w nas diwezata w zloti chodiat,
a w nas hiry zołoty,
a w nas ryki midynnyi.
Ja bym z wama wandruwała,
żebym sia zrady ne bojała.
Oj, ty diwezyno, ne budeś zradżena,
ty na Wkrajini posahom posażena.
Szcze ne doszła bytoi steżeńki:
Skidaj, skidaj z hołowy stużeńki!
Oj, szcze ne dojszła do bytoho hostyūci:
Oj, skidaj, skidaj z ruczki persteńci!
Oj, szcze ne dojszła do wysniowoho sadu,
a wże złożyły na diwezynu zradu.

248. Żegota Pauli *Pieśni ludu ruskiego w Galicyi*. T. 2 s. 39.

¹ [Nad i nadpisał Kolberg o.]

² <wino --- wiano>

Wyste mowly: ne budu zradžena,
teper-šte mia zradly jako muszku w poli.
Oj, znałaš, diwezynoiko, ne otec ny maty;
bulo z soboju dwa ruboczki braty:
jeden ruboczok hołoweńku zwiazyt,
druhyj ruboczok dytiatko nakryt.
Wandrujut pole, wandrujut druheje,
a na tretim stały spoczywaty,
a na czwartym niczku noczowaty,
a na piatym kazaw ji lużko slaty.
Ne po to že ja, Kozacze, wandrowała,
žeby ja, Kozacze, tobi lużeńko slała.
No po tom ja z toboju wandrowała,
žeby m twojeju myłu sia nazywała.
Oj, wyjduž ja na horoczku,
tam pohlanu w dołynoczku.
Na dołyni chodiat panianoczki,
taj zbyrajut fijałoczki.
Taj zbyrajut fijałoczki
na nedilu, na winoczki.
Ino ja swij utratyła
pid jawirom zeleneńkim,
a z Kozakom mołodeńkim.

249

Kraj dunaju mohyłońka,	Kozak konia napowaje,
kraj mohyły dołynońka,	diweza wody prylywaje.
tam wodycia kyrnyceńka,	Chody, diweza, chody z nami,
tam wodycia studeneńka.	na Wkraim z Kozakami.

249. [J. F. Golowackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga III. {Dział} III Materijaly slawjanskije s. 116. Golowacki publikuje tu trzy znacznie zróżnicowane teksty, przed którymi daje opuszczoną przez Kolberga notkę: „Tri spiska, odin iz Sjanockago okruga; sr. Pauli II 28”. Publikowany tutaj tekst pierwszy poprzedzony został przez Golowackiego dodatkową uwagą: „Pauli II 29 i moich dwa spiska”. Tekst drugi nie jest w DWOK publikowany, ponieważ jest to fragment dłuższego tekstu Z. Paulego (zob. pieśń nr 248); odpis tej drugiej wersji Kolberg przesłał w swoim rkp. skreślił i opatrzył adnotacją: „jest już pod Sanockiem”. Tekst trzeci (z odsyłaczem Kolberga do cyt. zbiorów Z. Paulego i J. Golowackiego — rkp. w tece 3201 k. 77) publikuje się niżej jako pieśń nr 250.]

A w nas kraji ne takii¹,
my Kozaki mołodyi,
u nas hory zołoty,
u nas wody médowyi
a trawońki szowkowyi.

U nas werby hruszki rodiat,
u nas diwki w zloti chodiat!
A diwezyna posłuchała,
ta z Kozakom pojichała.

Jide horu, jide druhu,
a na tretu wyjizzaje:
Kozak konia <napowaje>².

Stalo diweza, zaplakalo,
Kozaka sia zapytało:
De w was hory zołoty?
De w was wody médowyi?
De w was trawy szowkowyi?

Win ji kaže: A chto umny,
a chto umny i rozumny,
nech sia ne dast na pidmowu
Kozakowi mołodomu.

Diweza sobi nahadało:
Szezo mi maty ne kazała,
bym z Kozakom wandrowała,
ach, a ja-ż jej ne słuchała.

250

Kraj dorohy szyrokoj,
kyrnyceńki hlubokoj³,
Kozak konia napowaje,
diweza wodu naływaje.
Kozak diweza pidmowlaje:
Wandruj, wandruj, diweza, z nami,
z mołodemi⁴ Kozakami!
A w nas werby hruszki rodiat',
w nas diwezata w zloti chodiat',
a w nas hory zołoty,
a w nas riki mydiannyi⁵.
Celkij⁶ swiat-em zwandrowała,
zlotych hyr-em ne widala:
wsiuda hory kamynni,
wsiuda riki wodianyj.

Oj, wyjdu ja na horbeczok,
pohlanu sia w dołynoczok.
Na dołyni panianoczki,
tam zbérajt' fijałoczki
na nedilu, na winoczki.
Ino ja ich ne zbérała,
tylkom rewne zaplakala,
do bateńka lyst pysała:
Nej sia bat'ko ne turbuje,
nej posahu ne hotuje!
Oj, bo ja wże posah wzięła,
w czystym polu prysiahała,
pid jaworom zeleneńkim
iz Kozakom mołodeńkim.

250. [J. F. Golowackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga III. {Dział} III Materijaly slawjanskije s. 117. {Zob. przypis do pieśni nr 249.}]

¹ [W rkp. Kolberga: „Kraj ne takij”.]

² [W druku: „popasae”.]

³ [W rkp. Kolberga: „hlubokoi”.]

⁴ [W druku: „melodymi”.]

⁵ [W druku: „médjanii”.]

⁶ [W druku: „celj”.]

A z Podila witer wije,
Podolanka hreczku sije.

Sryblom, złotom wyszywala,
czornu oczka zaplakala.

Sije, sije, dosiwaje,
za Kozakom pohladaje.

Czoho placzysz, moja myla?
Bo mnia dola omylyla.

Iide Kozak dolynami:
Podolanko, sidaj z uami!

Kuplu ja ti try chustońki,
utiraj sobi oczeńki.

Ne budetez ty w nas robyla,
swiblom, złotom budetez szyla.

I chustońka ne pomoze,
zal za rodom, myly Boze!

Sanoocke, Węgry

Samozrad, samozrad,
samam sia zradyła,
kolym do haiczku
na trawku chodyła.

Sanoocke, Węgry

Nikto mi ne wynen,
lem mi bratia wynny,
ze mia posylaly
do lisa za wivmi.

Nikto mi ne wynen,
jeno stara mac,
ze mi nakazala
z hultajom wolki pasc.

Kołaczycze

Oj, stalo się, stalo,
co mi się miało stać;
da, szeroki gorsytek
nie może mi obstać.

Oj, pierwěj mi obstał,
jeszcze mi dostalo;
o, mój mocny Boże,
co się mi to stalo!

Oj, nie placz, dziewczę, nie placz,
Bóg cię nie opuści;
dasz gorset do krawca,
to ci go rozpuści.

O, jakże nie mam plakać,
kiej ludzie gadają;
z grzecznej panienczki
gorset rozpuszczają.

Sanoocke, Węgry

Plakalo diwezatko,
plakalo holosno,
ze jeho parada
za toniczkim¹ pasom.

Ne placz', diweza, ne placz',
jszcze na tobi ne znaty,
jak na tobi bude znaty,
ja tia hotow wziaty.

Sanoocke, Węgry

Pislala jej matka
w dolynu po hlynu²,
a ona wynesla
na rukach ditynu.

Na-z tobi, mamajko,
za twoju nauku:
kolysalas mene,
kolysz-ze i wnuku!

Wymówka. Skarga

Wzdóu

Po - wie - dzia - leś, że mnie weź - niesz, tył - ko so - bie
 żył - ko po - zniesz, a tyś po - żał i po -
 a tyś po - żał i wy -
 - ko - sił, a do mnieś sie nie na - glo - sił
 - mło - cił, a do mnieś sie nie na - waó - cił.

251. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga III. {Dziul} III Materijaly slavjanske] s. 87.

252. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 218.

253. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 218.

254. Żegota Pauli *Pieśni ludu polskiego w Galicyi*. Lwów 1838 s. 190.

255. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 219.

256. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 223.

¹ <toniczkim — cienkim>

² <po hlynu — po gline>

Powiedziałeś, że mnie weźniesz,
tylko sobie żytko późniesz,
a tyś pożał i pokosił,
a do mnieś sie nie nagłosił;
a tyś pożał i wymłocił,
a do mnieś sie nie nawrócił.

A ja myślał, że to fraszki,
włazem na piec do Paraski,
a Paraska taka była,
że mnie na piec nie puściła.

A, Boże mój, na mój umysł,
żem sie dała głupio uwieść:
nie żal by to sercu memu,
żeby było co godnemu.

258

Bereska

Na sze - ro - kim bło - niu tam wo - ja - czki sto - ją.
na sze - ro - kim bło - niu tam wo - ja - czki sto - ją.
jak sto - ją, tak sto - ją, aż ich nó - żki bo - lą

[:Na szerokim bloniu tam wojaczki stoją:	[:Jeden weźmie piwa, drugi weźmie wina:
[:jak stoją, tak stoją, aż ich nóżki bołą:	[:albo ty, albo ja związują ¹ dziewczyne:

[:Zeszły się do kupy, stały radu radzić:	[:[Ach], Bożeż mój, Boże, co ja uczyniła:
[:Albo ty, albo ja tę dziewczynę zdradzić:	[:dała-em sie zdradzić za szklancezku wina:]

¹ [W rkp. „związująmy”. Można sądzić, że Kolberg dopuszczał dwojaką interpretację niejasnej formy „związująmy”, tj. jako „związująmy” lub „związująmy” (por. zmamić, omamić).]

[:Za szklancezkę wina i za drugą piwa: ,	[:Wola na służącą: Podaj tam ¹ zwierciadło: ,
[:że ja już nie budu w winejku chodziła:	[:bede się przezierać czy my lyczko zbladło:

[:Nie będziesz, nie będziesz, hoś go nie [jest] godna: ,	[:A wczorajęś była jak róża kwitnąca: ,
[:hoś go przehułala z dworaczkami do dnia:	[:[a] dzisiajęś taka lilija smutnąca:

[:Nie dużo to było hułania mego: :	[:Przyszła do kościoła, siadła sobie w ławkę: ,
[:z rana do wieczora, do dnia, do białego:	[:pozira się po panienkach, zbiera ją żal:

[:Wyszła z kościoła,
siadła sobie na kamieniu:|,
[:rozpuściła żolte włosy
po całym ramieniu:|

259

Bóbrka

Ej, za - ri - żu ka - czu - ra, ta - niej ka - czka kwacze,
bi - dny - ćka diw - ka sie wid - da - je, a bo - ha - ćka pla - cze.

Ej, zariżu kaczura, ta niej kaczka kwacze, bidnyćka diwka sie widdaje, a bohaćka płacze.	Z welykoho żalu wpadu do dunaju, z welykoj lubosty wpadu do żalosty.

Ej, Boże mij, Boże [mij], szczoż maju robyty, z welykoho żalu ne mohu chodyty.	Lubosty, lubosty, daj mi sie rozwesty, boleş(ć) perebudu. a lubyś(t) ne zabudu.

¹ [Zapis niewyraźny; w rkp. raczej „tan” lub „tau”.]

Oj, toczy mi sia, toczy,
ej¹, pudeleczo z wieczkiem,
ta idzie, to² tam idzie?
Ej, Hanusejka z dzieckiem.

Ej, matka ją spotkała,
ta i sie pytała:
Ej, gdzież ty, Hanusejko,
to dzieciątko wzięła?

Ej, moja matuniu,
a to z woli boskiej,
nichto to nie winien,
ino Hrynunio popowski.

Oj, toczy mi się, toczy,
da, wiánok po uboczy,
da, jużem wyplakała
ta, swoji ezorni oczy.

oj, toczy mi się, toczy,
tuleczko³ toczeno-j.
da, ne jedno pil-kwateria
za mene zaplaczeno-j.

Oj, ne jedno pil-kwateria
i ne jeden kołacz,
da, na nym to ne znaty,
bo win welykyj holacz.

260

Leszczowate

Ste-ly sie, sie-ly sie ze-le-nj bar-win-ku,
jak lyst po wo-di, ta ne de-wuj-te sie
mo-ji wo-ro-zej-ky mo-ji tie-zky pry-ho-di.

Stely sie, stely sie, zeleny barwinku,
jak lyst po vodi,
ta ne dewujcie sie, moji worozejky,
moji tiezky przyhodi.

Bo moja przyhoda, bo moje nesczistie
jak w liti rosa,
jak witrec poduje, sonyjko prihrije,
pada na zemlu wsia.

260. [W rkp. przed „worozejky” dopisał Kolberg „ne”: w druku opuszczono to ze względu na niezgodność z melodią.]

¹ [Zapis niewyraźny; być może Kolberg ten wyraz skreślił.]

² [to — kto? Kolberg skreślił k w pierwotnym zapisie „kto”.]

³ tuleczko — kółko

Mylejkyj, mylejkyj, holubeiu sywejkij,
ty neprawdou żyjesz,
moju chatu mijasz, moji porozejki,
do inszoy idesz.
mejemu serdejku, holubeiu sywejkij,
tiazko żalu zadajesz.

Mylejka, mylejka, holubeiu sywejka,
obandy sia sadow,
[obsady sia sadow]¹, sadow wynogradom,
by tie holos nie dojszol.

Ja sad ne sadyła, nym ho pidlywała,
sam mni sie sad pryjál.
Myłohom ne mała, z rodu-m ne kochała,
sam mni sie deś wziól.

Oj, tam pry dolyni, pry czerwonyj kalyni,
tam mylejkyj leżył.
Oj, leżył, leżył, na holowu sie skażył,
bo holowa ho bolył.

Niaj-że ũna ho bolył, niaj-że ũna ho bolył,
niaj ne perestaje,
nechaj mylyj znaje, jak žal dojmaje,
holowojka bolył, serdejko omhliwaje.

261

Leszczowate

Stij-ly sia, po-rj-ju, stj-ly sia, ze-le-ny,
jak ly-stok po wo-di, ne ti-azte sie lu-de
i-ly, su-si-doj-ly, mo-i tia-zkiej pry-ho-dy.

261. [W rkp. t. 7—10 nie wypełnione.]

¹ [W rkp. pozostawił Kolberg puste miejsce.]

Styly sia, porýžu, styly sia, zeleny,
jak lystok po vodi,
ne tiszte sie lude i wy, susidojky,
moi tiazkij pryhody.

Bo moja pryhoda, bo moje neszcza[st]ia
jak w liti rosa,
sonijkom pryhryje, j-a witreć poduje,
upada na zemlu wsia.

Mylejkij, mylejkij, hołubciu sywejki,
[ty] neprawdow żyjesz:
moju chatu wyniasz, moi woroteńka,
do' mezozi toj jdesz.

[...]
Do inszoji jduczy², pisni spiwajuczy,
mojemu serdejku tuhy zadajesz.

Mylejka, mylejka, [hołubciu sywejka],
obsady sie sadow,
[obsady sia sadow], sadow wynohradom,
by tie holos ne dyjszoŭ.

Ja sad ne sadyła, ny-m ho pidlywała,
sam win my sia pryjoŭ,
myłoho-m ne mała, z rodu-m ne kochała,
sam win mi sia deś wzioŭ.

Rozstanie. Żale

262

Szczecińska³

Oj, teeze woda, teeze,
my czeres niu idemö,
ne hadalem, bilawino,
że se rozejdemö.

¹ [W rkp.: „to”.]

² [W rkp.: „jduczy”.]

³ [Prawdopodobnie Szandrowiec.]

263

Woln-zowa

Ej, albo ty, albo ja
żałować budiemy,
albo też oboje,
jak sie rozejdemy.

264

Sennockie, Węgry

Serce moje, serce,
s kamienia twerdoho,
czom sia ne popryskasz
z żalu welykoho?

265

Sennockie, Łemki

Prokwitaj, prokwitaj,
kałynoczka drobna,
zystawaj zdorowa,
mylejka nadobna!

266

Sennockie, Łemki

A hule, hule,	Oj, bo mylejka
husy na wodu!	chustojku pere,
Ne kalamut' te	jeji sia myły
mylejkij wodu!	w dorohu bere.

267

Sennockie, Węgry

Płaczte, oczka, placzte,
slezojki wraniajcie!
Koho-ste lubyły,
uż ho ponechajcie.

264. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] *Šalalajki* s. 224.

265. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] *Šalalajki* s. 225.

266. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] *Šalalajki* s. 226.

267. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] *Šalalajki* s. 224.

Lutki, po obu stronach gó

Czerwena ruža, kalyuka,
zochabyła¹ mene myleńka.
Zochabyła mene u polu,
oj, pro Hanyczku, pro moju.

Lutki, po obu stronach gór

Czerwena ruža, bily kwia.
oj, pust' mia, mamein, za Beskid!
Ne dowho ja tam pobudu:
pok o myleńkim zabudu.

Lutki, po obu stronach gór

Jak ja pijdu w inszu stranu,
bude plakac diweza za mnoi.
bude plakac i banowac.
že ne znała, jak szanowac.

Hanycki, Lutki

Chodyłam po polu, zberalam topolu; kat my po topoly, nech nia hlawka boły!	Chodyłam po jaruku, zberalam fijasłku; kat my po fijasłce, <ked' ² > mia myły ne cłace!

268. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 236.269. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 236.270. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 237.271. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 236.¹ zochabyła — zostawiła² [W druku: „ked“.]

Hanycki, Lutki

A ja mowyla, že kosu kleple ¹ , win czerez horu do inszoi treple.	A ja mowyla, že siezku riže ² , win czerez horu do inszoi lize.

[Zob. mel. nr 184]

Babeła

Wczere hoja, nyżkie ³ hoja, znutra panske, doly moja.	Doly moja nieszczasływa, czemże ty muia ne utopyła?

Woliłaś mnia utopyty,
jak z kochaniem rozluczyty.

Bereska

Oj, pidu z toho seła na wiki, na wiki, budut mene żalowaty aż tre czołowiki.	Jeden z hory, druhyj z dołu, treti z seredyńy ⁴ , kraje mi sie serce moje na tré połowyny.

Oj, serce moje, serce,
z k'ameni twardoho,
ze sie ne rozpadesz
z żalu welykoho!

272. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 226.

274. [Zob. przypis do pieśni nr 229.]

¹ <kosu kleple — kosę klepie>² <siezku riže — sieczkę rżnie>³ nyżkie — dziś⁴ [W rkp. Kolberga: „z seredyńy“.]

<Sanockie>

Ne powidaj, diwezynońko, na mene, na mene,
szczo ja uoczołow uciezeńku u tebe!

Oj, cy-że by ja rozumu ne mała,
szczoby ja na tia prawdońku skazała?

Oj, skaży-że ty, diwezyno, na toho,
szczo wun na switi ne znaje niezoho?

Oj, postawlu ja konycezeńka w płota,
a sam pojidu do diwezyny, syrota.

Oj, postawlu ja konycezeńka w liaty¹
a sam pidu do diwezyny spaty.

Oj, cy ne budeš, diwezyno, tużyty,
koly ja pudu na Wkraínu służyty?

Oj, ne budu za tohow, ne budu,
za hodyneńku tebe ja zabudu.

Oj, zostawaj sia, diwezyno, zdorowa!
Już mi prypala na Wkraínu doroha.

od Zmigroda, Rymanowa

Tam na łą - ce zie - le - ny, tam sie pa - so je - le - ny,
prze - cho - di ta ten naj - mil - szy w ka - mi - zel - ci zie - le - ny,
prze - cho - di ta ten naj - mil - szy w ka - mi - zel - ci zie - le - ny.

275. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga IV. {Dzial} III Materijaly slawjanske] s. 324.

¹ <w liaty — u gaci>

Tam na łące zieleny,
tam sie paso jeleny.
|:przechodi ta ten najmilszy
w kamizelci¹ zieleny:|.

Żebyś ty była moja,
złapałbym ci jelenia,
|:jaż by ci sie i spodobała
kamizelka zielena:|.

Jak do міста wandrował,
to sto złotych darował,
|:a jak z міста wandruje,
a to wszystko targuje:|.

Spotkali sie na moście,
rzekła jemu po proście:
|:Wandruj, wandruj, me kochanie,
nie znajdziesz szczęścia nigdzie²:|.

z Sanockiego

Jak ja si zaśpiwam na wysokij hori,
wdaryt hołosojko mamci przed dwery.

A mamojka wyjde, lem słowojko recze:
Moja to diwojka na hory szczebece.

Jak ja si zaspiewam, daleko nia czuty:
Pryjd³ ko mie, mylejki, woly zawernuty!

Woly zawernuła, sama sobi siła:
Chod' ko mie, mylejki, szczoś by>mi< ty powiła.

Powiła by ja ty taku nowynoczku,
zeby ty si najszow inszu frajeroczku.

Hładaj ty si, hładaj, bo ja si już najszła,
bo ja tia ne budu oczekjami pasła.

z Sanockiego i Zemeńskiego

Po pred moi okna, po pred moi dwery
wasiała myleńka biłoji lely.

277. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga IV. {Dzial} III Materijaly slawjanske] s. 336.

278. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga IV. {Dzial} III Materijaly slawjanske] s. 337.

¹ [Zapis niewyraźny; może: „kamizelce”.]

² [W rkp. „nigdzie” dopisane w miejsce pierwotnego i skreślonego „na świecie”.]

³ [W druku: „pričd” (= przyjd’), tj. ‘przyjedź’, a nie ‘przyjdź’.]

Lelyi nasiála, rozmaryja schodyt,
juž moja myleńka iz inszyma chodyt.

Lelyi nasiála, rozmaryja zysšla,
juž moja myleńka za inszoho pisšla.

Nej ide, nej ide, nechaj probahuje,
nej ju kolka woźne, nej sia zabauuje!

A ja, mołoděnka, znała odpowisty:
Nej ho kolka woźne, jak bude >szczo< jisty!

279

Sanoškie, Łauki

Na wysokij hori	Ja mu odpysala
trawka sia kołysze,	na bukowym lystu,
starodawny myły	žeby si pohladaw
lysty do mia pysze.	mylejkuju insza.

280

Hołuczka w Sanoškam

Po-pid hru-szu kiń-mi ru - szu, ter-nem za - ko - ly - szu.
juž ja swo - je za - ko - cha - nie w tym Łu - czko - wie ly - szu.

Popid hruszu kińmi ruszu,
ternem zakolysz, juž ja swoje zakochanie
w tym Łyczkowie lyszu.

281

Woituszowa

Tam na ho - ri dwa du - by, [dwa du - by],
si - diat na niej dwa ho - lu - by, za - lo - śneć -
- ko hur - ka - jut, ja pid ny - my słu - cha - ju.

Tam na hory dwa duby, [dwa duby,]
sidiat na niej dwa holuby,
żałośnieńko hurkajut,
ja pid nymy słuchaju.

Oj, wy chłopcy mołodcy, [mołodcy,]
dajte znaty diwońcy,
nej ona sia ne żuryt,
z łyeczka krasu ne hubyt.

Bo ja idu na wijnu, [na wijnu,]
ty zostanesz na bidu.
Ja tam budu hulaty,
ty tu budesz plakaty.

Jak tam budu winć pił, [winć pił,]
tebe bude zły deń był.

282

Bobarka

Oj, i spi - wam, i pla - czu, ti - szu sie, jak mo - żu.
a ja swo - ji ro - sko - szy za - bu - ty né mo - żu.

Oj, i spiwam, i płacz,	A mała-ż ja róskaż
tiszu sie, jak možu,	aż do toho roku,
a ja swoji roskoszy	oj, piszła moja róskaż
zabuty né možu.	za hórú hlebokú.

O, spiwauojky moji,
de ja was podiju?
Wynesu was w czyste pole,
tam ja was rozsiju.

Budut parobojkŷ
honyly wołojkŷ,
ta budut nachodyly
moji spiwauojkŷ.

Oj, jak budu lehaty,
ne budu sia kstyty!¹
oj, czŷj-ze mi sie bude
mij mylejkŷj snyty.

Oj, snyło mi sie, snyło,
pereszłoji noczy,
ze przyšzól mij mylejkŷj
myni pered hoczy.

Oj, tak muzyka hraje,
mob' tańciuwaty,
oj, a ja se né možu
ochoty dibraty.

Oj, siju pszŷnyczejku,
pszŷnycia ne schodyt,
jak to bohacz pomalenku
na bidu prychodyt.

Oj, nie stoje, nie stoje
o kochania twoje,
a ino o poćciwość,
bo sie Boga boje.

Oj, ide doszcz, ide doszcz,
na bojisku błoto,
oj, chót mene ne kochasz,
ja né stoje o to.

283

Leszczowate

Za - li - cal ja sie, za - li - cal ja sie.
la - dny dziew - czy - nie, prze - pil ja ko - ni - ka,
prze - pil ja si - we - go, na go - rza - li - nie

[:Zalical ja sie:]
ładny dziewczynie,
przepil ja konika,
przepil ja siwego,
na gorzalinie.

[:Zalical ja sie:]
półtora roku,
dowiedziala się,
doslyszala się
sasiada z boku.

Ja tę sąsiadę,
ja tę bestyję
kijem przejadę.
do swojej dziewczyny,
do swojej jedynej,
noczką pojadę.

Wyjszła dziewczyna,
wyjszła jedyna,
jak różowy kwiat!
Ej, stała, stała,
ej, i zapłakała,
zmienił ji¹ się świat.

Czego, dziewczeco, płaczesz,
czego żalujesz,
ty moja, [moja]?
Mam czego płakać,
mam czego żalować,
nie będę twoja.

Oj, będziesz moja.
będziesz dalibóg,
będziesz dalibóg!
Ludzie mi cię rają
i rodzice dają,
i sam sądzi Bóg.

Idź ty, dziewczeco, górą,
[idź ty, dziewczeco, górą],
a ja doliną!
Ty przekwitnij różą,
ty przekwitnij różą,
a ja kaliną.

Idź ty, dziewczeco, drogą²,
[idź ty, dziewczeco, drogą],
a ja gościncem!
Ty se będziesz panną,
[ty se będziesz panną],
a ja młodzieńcem.

Ty se będziesz panną,
[ty se będziesz panną]
przy nowym dworze,
ja se będzie [!] księdzem,
[ja se będę księdzem]
w polskim klasztorze.

A ja[k] my pomrzemy.
[a jak my pomrzemy],
nakażmy sobie
złocie[!] litery,
[złocie litery]
wybić na grobie.

Będą ludzie iść tu,
[będą ludzie iść tu]
i zważą sobie:
Cóż tu za ciało,
coż tu za kości
leżą w tym grobie?

Leży to ciało,
[leży to ciało],
leżą i kości.
Umarł Jasienko,
[umarł Jasienko],
umarł z pragności.

284

Ludzie mi cię dają
i rodzice dają,
i sam sądzi Bóg.

Idźże ty górą,
a ja doliną,
ty zakwitniesz różą,
a ja kaliną.

Wadów

¹ kstyty sia — przeżegnać, [żegnać się]

¹ lub: mnie

² [W rkp.: „droga”.]

Idźże ty górą
po tym pagórze,
ty będziesz panią,
a ja będę panem
w nowym klasztorze.

A jak pomrzemy,
każemy sobie
[...]

Coż to za miłość,
coż tu za kochańie
leży w tym gro[bie]?
Leży tu ciało,
leżą i kości.
co pomierali
z wielkiej miłości.

285

Wołoszowa

Ej, w hó-ri ha - jom, ta do - lom ha jom
pla - cze diu - cze za szu ha jom.

Ej, w hóri hajom, ta dołom hajom,
placze diwece za szuhajom.

Ej, placze, placze, ta, ni ma za czem,
za szuhajom, za ladačem.

286

[Bóbrka]

Mama-ciu, mam-ciu, bu-de zle, jak win me-ne ne wo-zme.
Ci - le li - te o - bij - mał, a na zy-mu wi - do - hnał.

Mamciu, mamciu, bude zle,
jak win mene ne wozme.
Cile lito obijmał,
a na zyumu widohnał¹.

¹ widohnał — odegnał

287

Leszczowate

Oj, ty za - zu - leń - ko mo - ja sy - wa,
ej, ty ho - lu - be - czko mo - ja,
a deż ty sie po - di - la? Oj, joj joj!

Oj, ty zazuleńko moja sywa,
ej, ty holubeczko moja,
a deż ty sie podiła?
Oj joj joj!

A wże totyż steżki zarosły,
kuda ty chodyu?
Oj joj joj!

288

Bóbrka

Oj, le - ti - lny dy - ki hu - sy po nad lis po
nad du - bro - wu, wó - dziu - ba - lny
psze - ny - czej - ku ne lny - szy - lny, i - no pło - wu.

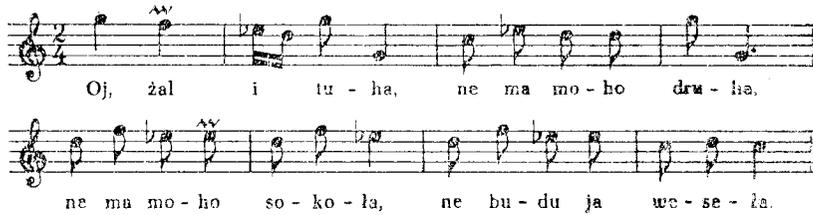
Oj, letily dyki husy
po nad lis, po nad dubrown,
wódziubały pszenyczejku,
ne lyszylly, ino polowu².

A szczoż mynu po polowi,
koj w nij zeryucia³ ny ma,
pustoj Bibka toto selo,
moho molodeia ny ma.

¹ [Kolberg dopisał tu w nawiasie: „placz”. Być może, jest to zawołanie na pogrzebie. W tym samym rkp. wyżej, nad pieśnią pochodzącą z Rakowej, jest notka: „przy pogrzebie zawołanie”.]

² polown — plewy

³ zernycia — ziarna

Oj, žal i tuha.	Ty po lisi litajesz,
ne ma moho druha,	pary sobi szukajesz.
ne ma moho sokola.	A [ja] bidna dumaju.
ne budu ja wesela.	szczo szczo pary ne maju.
Oj, poichal w czużyj kraj:	Czerez lisok steżeńka,
Kozak myłyj, spomynaj!	ne ma moho serdeńka.

A ja tebe spomianu	A ja kłyczu, ne czuje;
sim raz ¹ odnu hodynu.	nechaj z Bohom nuczuje.
Sołowiju maleńkij,	Powij, powij, witrańku,
w tebe hołos myleńkij,	iz podila w czużynońku.
ne szczebyczy raneńko,	Zanesy wist myłomu,
ne ran moje serdeńko.	szczo ja tużu po nemu.

Zyjdy, misiaczku, zyjdy, misiaczku,
tak jak koj młynske koło;
wyjdy, diwczyno, moje serdeńko,
połwary do mnia słowe!

289. [Rkp. nieznanego autora, nie zlokalizowany, niestaranny i trudno czytelny, prawdopodobnie odpisany z tekstu drukowanego grażdanką, o czym świadczą błędy literowe, np. pisanie y zamiast u lub u zamiast i (poprawiane tu milcząco). Pieśń nr 289 zanotowana jest na jednej z dalszych kart zeszytu (sygn. 3195 k. 19–36), którego początek zawiera zapisy Kolberga, a dalsze karty wypełniają zapisy osoby nieznaney. Zeszyt ten zawiera kolejno pieśni nr 184 i 41 z I części *Sanockiego-Krośnieńskiego* (rkp. O. Kolberga), nr 596, 487, 291, 289, 645, 486, 646, 660, 488 z cz. II, nr 80 z cz. I i nr 465 z cz. II (rkp. nieznanego autora). Melodie do tych pieśni dopisał Kolberg. O związkach tego rękopisu z regionem sanockim świadczą uwagi Kolberga: „diak Bóbrki” i nazwa miejscowości „Ustrzyki” na k. 19 oraz „msta z Sanockiego” na k. 21.]

290. A. I. Toronskij *Pěs'ni Rusinov — Lenkov...* s. 718.

¹ [W rkp.: „raz raz”.]

Jakże ja maju, jakże ja maju
do tebe wychodyty,
lude howor'at, lude boroniat,
żeby tia ne lubyty.

Nechaj howor'at, nechaj boroniat
aż po cilyu switu,
a ja tia lublu, lubyty budu,
ty mij różowyj kwit!

Żadna ptaszyna bez towarzysza
ne prebywaje w lisi,
a ty pojichał, mene poniachał
jak łastywońku w strisi!

A ty pojichał, mene poniachał,
a ja bidneńka płaczu,
spłakalam oczy, jak w deń, tak w noczy,
szto swita ne baczu.

Ej, woly moi połoweńkii,
czom wy mi ne oręte?
A lita moi mołodeńkii,
jak mnie marne hynete!

A woly moi połoweńkii,
perestante oraty,
a lita moi mołodeńkii,
perestante hulaty!

Oj, letiw oręł ta ponad more,
nemyłostywo kr'acze:
Každyj otec i każda maty
za swoim synom płacze!

Oj, letiw oręł ta ponad more:
Daj, more, pyty!
A trudno meni mołodeńkomu
w czużoi storoni byty.

Wyrosła trawka barz wysokaja,
pobrodyły jej lude;
ne było prawdy w naszym storoni,
ani już jej ne bude.

Jak na Podolu, tak na Podhoriu
holosneńkii zwony;
pokłonyte sia swojej rodyni,
ne wernusia nykoly.

291

Oj, ty po - i - chaw, me - nes po - ne - chał.
a ja bi - dna pla - czu. Spła - ka - lam o - cza
jak den, tak w no - czy, świ - toń - ka ne ba - czu.

Oj, ty poichaw, menes ponechał,
a ja bidna płaczu.
Splakałam oczy, jak den, tak w nocy,
świtońka ne baczu.

Durna ptaszyna, newylczkaja,
szczo po hałusci skacze,
durna diwczyna, neruzumnaja,
szczo za holtajenu płacze.

Oj, jakże mini ta ne plakaty,
samy slezońky ljuťsia.
Szczot myłoho wisteńky ne ma,
a ot neluby szluťsia.

Żadna ptaszyna bez towarzysza
ne prybywaje w lisi,
a ty poichal, menes ponechal
jak lastiwońku w strisi.

291. [Rkp. nieznanego autora; zob. przypis do pieśni nr 289, melodię dopisał
O. Kolberg.]

292

Procisne

Pid du - by - no - ju, pid ze - le - no - ju
si - dyt ho - lu - bka z ho - lu - by - no - ju.

Pid dubynoju, pid zelenoju,
sidyt holubka z holubynoju.

Obejmały sie i styskały sie,
bilyj kim kryleiom nakrywały sie.

O, jichal Kozak z czornoji hory,
rozbył holubku iz toji pary.

Po pry wodyciu syplut pszenyciu,
to dla holuba, dla holubyciu.

Czomuż ty ne jisz, czomuż ty ne piesz,
wse pid jablinku plakaty idesz?

Jakże ja ny maju czoho plakaty,
kohom lubyła, toho ne wydaty.

A maż to znaty, chto ne żenaty,
na lyczko bilyj i czornobrywyj.

A maż to znaty, chto wże ózenył sie,
zharbył sie, skulił sie i zażurył sie.

293

Procisne

Ta pid ho - ro - ju, pid wy - so - ko - ju,
tam si - dyt ho - lub z ho - lub - kou swo - ju.

Ta pid horoju, pid wysokoju,
tam sidyt holub z holubkou swoja.

Cilowały sie, objimały sia
i sywyuy krylciami nakrywały sie.

Wyjšzoł strilec, strilył do duba,
rozbył, rozluczyl paru holuba.

Holuba zabył, holubku znajšoł,
prynis do domu, do klitky wsadył.

Dawał wodu i pszenyciu
i nakarmiał bidnu wdowyciu.

Holubka ne jist, holubka ne pje,
nem¹ pid dumaj plakaty ide.

Czom-že ty ne jisz, czom-že ty ne pjesz
[...]²

Jak ja mam jisty, jak ja mam pyty,
jakyj świt krasnyj, ny mam z kym żyty.

Je tu u mene sto par holuba,
wybery sé ty, kotra ty luba.

Choćby ja brala, perebýrała,
ne je tu jak moho milejkoho.

Mij milejkýj czornobrywejkýj,
woczy³ mu sywy, a sam mólodejkýj.

¹ [lub:] [em]

² [Kollberg, nie kończąc zwrotki, postawił tu znak zapytania. Zob. podobny tekst w pieśni nr 292: „Czomuž ty ne jisz, czomuž ty ne pjesz, vse pid jabliaku plakaty idesz”.]

³ lub: wiczka mu sywejkýj

Oj, szczo sia stało tyj diwezyni, nebozi,
szczo wona chodyt, ruceńki lomyt,
placzuczy po dorozii?

Ne placz, diwezyno, ne psuj si holowońki,
ja tebe luby w ne z ludźkoj namowońki!

Ja >ž< tebe lubyw, jaž tebe przyholubyw;
oj, jaž tia ne wziaw, bo mi tia Boh ne sudyw.

Boh mi tia ne sudyw, rodyna ne kazala,
mólodeza sestra, bodaj ne zrosła,
wona nas rozwiazala!

Oj, bida, bida wdowońci nebozi,
szczo jej chatyna wiknom pry dorozii.

Čto ide, to ide, do wdowońki sztunnuje,
łyboń u nej mólod Kozak naczuje.

Oj, lude dobry, szczož maju robyty,
czorno czy bilo pred wami chodyty?

Chodyłam bilo, wdowońko, kachuješ,
chodyłam czorno, wypraty linuješ.

Oj, pidu ja na wodu, tam koło brodu,
tam try baby czarywnyci naberajut wodu.

Jedna babońka czarywnyceńka,
szczo kołowy ezaruje,
druha babońka czarywnyceńka,
szczo meszkaneńko psuje.

294. [J. F. Golovackij *Narodnyja pśni...*] „Čtenija” 1883 [Kniga IV. {Dział} III Materijaly slawjanskije s. 271.]

295. [J. F. Golovackij *Narodnyja pśni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga IV. {Dział} III Materijaly slawjanskije s. 271.]

Tretia baboňka czarywnyczeňka,
s czornymy oczyma,
oj, taja mene z moim myleũkim
ta-j rozluczyła.

296

Hoiuczkõw

Pod wó - kien - kiem o - gró - de - czka
tam za - kwi - tła fi - ja - le - czka, a któż jóm
szczy - pać bę - dzie, kied mój my - luj precz po - je - dzie.

Pod wókienkem ogródeczka
tam zakwitła fijałeczka,
a któż jóm szczypać będzie,
kied mój myły precz pójedzie.

Prywieź-że ja do strémiona,
ja wandruju pered konia.
Pryjchaly między płoty:
Wróc sie, myła, do róboty.

Preczka, preczka, a z daleczka¹,
a wzion tej² mi od serdeczka³.
Jakże ja ty wziaty maju,
kól małego konia maju.

Pryjchaly między dwory:
Wróc sie, mała, zakil zdrowa.
Pryjchaly w zeleny haj:
Wróc sie, myły, budie ti žal.

Pryjchaly kraj dunaju:
Wróc sie, myła, zhyniesz z żalu.
Popłynuly riezjejkamy,
a ja płaczu słyzejkamy.

Budu znała powidaty,
jak z mylejkim wandruwaty.

¹ [W rkp.: „wa z-daleczka”.]

² [lub: t]y

³ [Tu w rkp. następuje: „weźże mi i chusty”; trudno rozstrzygnąć, czy to urywek kolejnej zwrotki, czy może wariant, śpiewany zamiast powtórzenia drugiego wiersza; por. pieśń nr 298.]

297

Brelikõw

Pid o - kien - kiem o - gro - de - czka
za - kwi - tła mi fi - ja - le - czka, a któż mi ją
szczy - pać bę - dzie, kied mój mi - luj precz po - je - dzie.

Pid okienkiem ogródeczka
zakwitła mi fijałeczka,
a któż mi ją szczypać będzie,
kied mój miły precz pojedzie.

Preczko, preczko, het, daleczko
wziol mój myły wid serdejka,
wid serdejka, wid mojego,
już ne budu myła joho.

298

[Leczkowice]

Woźże, myły, mene z sobą,
bo ja rada idu z tobo.

Pryjchaly meży młyny:
Wrót' sie, myła, do rodyny.

Jakże ja tie wziaty maju,
kól małego konia maju.

Pryjchaly meży dwory:
Wrót' sie, myła, zakil-ś zdrowa.

Chot' win małyj, ale tłustyj,
wóźmi, myłyj, chot' mi chusty.

Pryjchaly pod zeleny haj:
Wrót' sie, myła, bude ti žal.

Prywezej ji do strimiona,
ja wandruje pered konia.

Pryjchaly kraj dunaj[u]:
Wrót' sie, myła, zhyniesz z żala.

Pryjchaly meży płoty:
Wrót' sie, myła, do roboty.

Popłynuly riezjejkamy,
a ja płaczu słyzejkami.

Budu znała powidaty,
jak to z myłym wandruwaty.

Procsine

A za - cyp - la cze - re - szeń - ka, bi - luj ćwi - tok
lu - pał, hej hej, [bi - luj ćwi - tok u - pał].

A zaczęła czereszeńka,
bilyj ćwitok [upał], hej hej,
[bilyj ćwitok upał].

Maszerujut żołn'iejky,
bo im marszok wypał, [hej hej,
bo im marszok wypał].

Maszerujut, maszerujut,
szczęśliwa im doroh'a,
a machajut ch'ustoczkamy:
Bud' my, myła, zdrow'a.

Czomuż ty (m)nia, moja mamciu,
tohdy né obudyla,
kol' perszaja kompanija
z mista wychodyła?

Ja była-b' ti, moja doniu,
tohdy j-óbudyla,
polubylaś kapitana,
ta-b' byłaś tużyla.

A ty myslysz, moja mamciu,
że ja tak ne tużu,
a ja chodžu po s'adoczku,
mało sie ne znuđu.

Zapréhajty sztyry koni
w żeliznuju kolasu,
jak za nymy ne poj'idu,
to zahanu bez czasu.

Bóbrka

Oj, tam w po - lju cze - ré - szeń - ka, kwi - tok z ne -
-ji u - pał, hej hej, [kwi - tok z ne - ji u - pał].

299. [Tekst nie odpowiada konstrukcji melodii: zapewne niektóre słowa zwrotki winny być powtórzone, jednakże w rkp. (terenowym) brak co do tego wskazówek. Przepuszczalny układ tekstu zrekonstruowano. Por. pieśni nr 300, 301 i 302.]

300. [Por. przypis do pieśni 299.]

Oj, tam w polu czereszeńka,
kwitok z neji upał, hej hej,
[kwitok z neji upał].

Masierujut granateri,
bó im marszik prypał, [hej hej,
bó im marszik prypał].

Masierujut granateri
z Peremyszla do Lwowa.

Czem-że ty mne, moja mamciu,
rano ne zbudyla?

A ja tebe, moja dońciu,
rano ne budyla.

Polubylaś granateri,
żebyś ne tużyla.

A ty mowysz, moja mamciu,
że ja tak ne tużu.

Po sadoczku pochodzaju,
troche-j sie ne znuđu.

Podywy sie, moja dońke,
horisznou kwaterou.

Kadėj granateri schodiat
z horu na dołynu.

Oj, chopyla prostyralce
i ne zahornuła sie¹.

Oj, chopyla czerewyczki
i ne obula sie.

Leszczowate, Bóbrka

Oj, tam w po - lu cze - re - szeń - ka, kwi - tok z ne -
-j u - pał hej hej, [kwi - tok z ne - j u - pał].

Oj, tam w polu czereszeńka,
kwitok z nej upał,
hej hej, [kwitok z nej upał].

Maszerujut granateri,
bo ich marsz'ok prypał.
[hej hej, bo ich marsz'ok prypał].

301. [Nad melodią Kolberg zanotował inny, zresztą niepełny wariant, bez podpisanego tekstu. Por. przypis do pieśni 299.]

¹ ne zahornuła sie — nie ogarnęła się

Maszerujut granatery z Peremysza do Lwowa.	Wzięła ona czerewyczky, ne obuwała sie.
I machajut chustojkany: Bywaj, myła, zdrowa.	Wzięła ona prostyralce ¹ , ne zahartala sie.
Oj, czoż ty mnie, moja mamciu, rano ne zbudyła,	I szła ² po nad riezku, zahubyla kluczy.
koly taja kompanija z mista wychodyła.	Oj, jakaz ty, moja myła, jakaż ty dywna.
A ja tebe, donciu moja, rano ne budyla,	Any jedna, any desieć, o, zostaje myła.
ty lubyla granatyrą, zebys ne tużyła.	Kupyz ty mi, moja mamciu, zolotoju holku igly
Podlywy sie, doniu moja, j-a w nyznu kwateru.	zaszyty i zacutyty myłomu katafku.
Maszerujut granatery z horaju w dolynu.	Szoikom szyla, szoikom szyla, zlotom haftowala.

tomu, tomu wojaczekju,
szczo ja ho kochala.

302

Leszczowate

Oj, za - kwy - la cze - rem - szy - na. oj i kwi -
- tok o - pal. hej. [hej, oj i kwi - tok o - pal].

Oj, zakwyla czeremszyna, oj, i kwitok opal, hej [hej, oj i kwitok opal].	Maszerujut zomnierojki, bo im marszok wypal, [hej hej, bo im marszok wypal].

302. [Por. przypis do pieśni 299.]

¹ prostyralce — prześcieradło

² [Może zamiast: „Iszła”.]

Maszerujut, masierujut, z Janowa do Lwowa.	Cy ty mowysz, moja mamciu, j-a szczo ja ne tuża.
Wymachujut chustojkany: Bud', myła, zdrowa.	Jak ne wydzu mylejkocho. trochý sia ne znudzu.
Czemu ¹ ty nia, moja mamciu, rano ne zbudyła,	Zaletila sywa pawa, na worota upala.
koly persza kompanija z mista wychodyła.	Ny ma, ny nia i ne bude, koho ja kochala.
Jide, mij mytyj, na sam przed, zebym ne tużyła.	Zaletila sywa pawa zolotoho kr[yl]cia.

Ny ma, ny ma i ne bude
moho czorno² Hrycia².

303

[Zob. mel. nr 357]

Bóbrka

Wpala rosa kolo lisa
na zelene zyto,
oj, juz moho mylejko[ho]
na wyjnie zabyto.

Małżeństwo. Rodzina

304

Smolekie, Węgry

Zelene-m posijaw,
zelene mi zyszlo;
jak jem diwca kochaw,
tak i za nia piszlo.

304. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 223.

¹ [Nad e nadpisał Kolberg o, sygnalizując wariant: „czomu”.]

² [Zamiast: „czornoh' Hrycia”.]

Wzdóu

Nie-sła Ka-sia psze-ni-czkę do mły-na, na-dy-ba-ła
 mły-na-rza Mar-ci-na, hej ha, hej da da da,
 da da, na-dy-ba-ła mły-na-rza Mar-ci-na.

Niesła Kasia pszeniczkę do młyna,
 nadybała młynarza Marcina,
 hej ha, hej da da da, da da,
 nadybała młynarza Marcina.

Czyżes ty mnie na gościńcu znalaz,
 coś mi ujął moji sławy zaraz?

Znalazem cię u mamuni w domku,
 chodziłaś se w lewandowym wiązku.

A mój miły młynarzu Marcinie,
 nieźle mi ty pszeniczkę we młyńie,
 [hej ha...]

Znalazesł mnie u ojca, u matki,
 wzionęsł za mną wszelakie dostatki.

Nasypała pszeniczkę do kuosza,
 wystąpiła na Kasinę ruosa.

Wzionęsł za mną krowę i pierzycę,
 i pińiędzy pełną mecherzycę.

Wzionęsł za mną cieie i źrebicę,
 a do tego pola połowicę.

Oj, huk, maty, huk,
 kuda kozaki idut
 wulyczkoju newulyczkoju,
 ta czej do nas zajdut.

Oj, dbaj, maty, dbaj,
 ta mene za muž daj!
 Ne daj mene za nedbalyciu,
 bo meni wrody žal.

305. [Po każdej zwrotce powtarza się „hej ha, hej da da da, da da” i drugi wiersz danej zwrotki.]

306. [J. F. Golovackij *Narodnyja pęśni...*] *Šumki i čaburaški* s. 205. [Zob. także przypis do pieśni 64.]

Bo u mene wroda
 jak w dunaju woda,
 czorny oczka, bile lyczko,
 sama moloda!

Oj, dawno, ta dawno,
 ta-j urody ne buo,
 ta wže-ž taja dorožeńka¹
 lystom prypala!

Oj, doniuž moja,
 uważaj sobi sama!
 Oj, uważałaž ja, ne whadałaž ja,
 swoju krasońku poterałaž ja,
 matinko moja!

Ja u baťka rosła,
 ta-j wid baťka piszła,
 a wže-ž taja dorožeńka
 ternom zarosła!

Oj, żyj, doniu, żyj,
 ta kraszeze wid ludyj,
 naj sia ne tiszat tiazki worožeńki,
 ta nezhodi twoji.

Ternom zarosła,
 lystom prypala,
 czerwonoju kałynońkoju
 ponadwysala!

Jak sia zaożmu,
 teren wysiczu,
 a z czerwonej kałynońki
 winki powiažu!

Leszczowate, Seredneca

Oj, spi-wam ja se, spi-wam, nu-czu ja se, nu-czu,
 oj, a to - bie, my-lej - kij, swis - ty zba - la - - nu - czu.

Oj, spiwam² ja se³, spiwam,
 nuczu ja se⁴, nuczu,
 oj, a tobie, mylejkij,
 swiaty zbalamuczu.

¹ [W druku: „dorožen'ko”.]

² [Tekst bardzo niewyraźnie napisany; zapewne „spiwam” przerobione z „spiwaju”.]

³ [Może: „sie” lub „si”??]

⁴ [Może nie „ja se” lecz „jaże”??]

Ne budež mnie, muzu, byty,
ne budesz, ne budesz,
jedno myni podarujesz,
a druge zabudesz.

308

Brelíkóu

O, ja ho-dna i pó-do-bna po ho-ry chó-dy - ła.
szte-ry wo - ły¹ za - wer - ta - ła i tra-wu ne zbru-dy - ła.

O, ja hodna i pódobna
po hory chódyla,
sztery woły¹ zawert[ala]¹
i trawu ne zbrudyla.

J-a u mlyni dwa kamini,
a treti² żarna,
krasnu melnik żinu maje.
ino trochá czarna.

Oj, trafyü mni sie, trafyü,
zahonec wozojki²,
ej, sz[czo]³ myni naoraü
mylyj czarnojoki.

Oj, b'olyt że mnie, b'olyt,
holowojka w czoli⁴,
ej, iżem sia narobyla
na szeroki roli⁷.

Oj, stała ja sý, stała,
na neho żyto žiaty,
ta po try stebła riżu⁴,
iszcze za dolizu⁵.

Oj, ne byj-że mnie, muże,
żem sia zabawyla,
hom ne znała, de ty oresz,
po polu-m bludyla.

¹ [Brzeg karty zniszczony.]

² wozojki — wąski

³ [Brzeg karty zniszczony.]

⁴ riżu — rżnę

⁵ [Tekst niejasny; nad „za dolizu” nadpisał Kolberg „drugie” albo „drogie”.]

⁶ [lub: cz]i[li]

⁷ lub: roły

309

Procisne

De - ty, żo - no, pre - bu - wa - ła, szczo ty w do - mu ne bu - wa - ła?
Cze - rez to - ty tań - ci, ta cze - rez ko - chan - ci
wczor - am pi - szła z w'e - cze - ra, pryj - szła na po - ran - ci.

De ty, żono, prebuwała,
szczo ty w domu ne buwała?
Czerez toty tańci
ta czerez kochanci
wczoram pizła z w'eczera,
pryjszła na poranci.

Tý bys gazda hydnyj,
wzialbys batih¹ dolhyj,
poczalbys (m)nia byty:
Ne jd'y w korszmu pyty.

Wzial ji za ruczejku,
powel do kanapu:
Cyt-te, dity, ne swawolte²,
nej sie wyspyt maty.

Ko - bym tia ne lubyl,
to bym ja tia pobyl,
kol' tia duzu lubiu,
byty cia ne budu.

Temu że ty ne popowycz,
a ja ne popiwna,
naj se dity poswawolat,
ho im chata wilna.

309. [W rkp. brak t. 9—12; konieczność ich wprowadzenia wynika z tekstu pierwszej zwrotki (i tylko pierwszej). Takty 9—12 zrekonstruowano z zapisu drugiej wersji, zanotowanego w rkp. w t. 5—8. W dalszych zwrotkach t. 9—12 należy opuścić.]

¹ [batih — batóg; zapis niewyraźny, może: „batik”.]

² [lub: s]t[awolte]

Czaszka

Pi - je Ja - sio, pi - je i Ja - sio - wa że - na,
ni w po - lu ro - bo - ty, ni do - ma, ni do - wa

Pije Jasio, pije
i Jasiowa żona,
ni w polu roboty,
ni doma, ni doma.

Pije Jasio, pije,
w karczmie na deliunie,
idź, Kasiu, po niego,
bo ci marnie zginie.

Liszczywa

Ne byjże mne, mężu, w noczy,
bo mi wyhjesz czorni oczy;
bude¹ zawtra bila dnyna,
budesz wydil, szom ty wynna.

Mużu, mij mużu,
lychyj gospodarin,
ludy sijut, orut,
a ty w czużym kraju.

Ja takoho muža mala
jak hryczana paska,
tohdy ja ho pociluju,
koj mni pryde laska.

Oj, już² ja spaniła,
budu panówaty;
piszol mij myleńkij
dymku³ malówaty.

Ja do korszmy pidu,
tak sé zaśpiwaju;
Ne bery mne, dumiu, w tauc,
bo ja dymku maju.

Połamaly mi sie
malowańci fałdy,
łyszyl mnie myleńkij,
ne znał, cy z diprawdy.

O, chot wiu mne łyszyl,
ne welyka kasa⁴,
daj mi, Bożejku,
inczoho juhasa.

¹ [W rkp.: „budu”]

² [Zapis niewyraźny; może: „jaż”.]

³ dymka — spódnica

⁴ kasa — troska

Czaszka

Bi - dum so - bi ku - py - la, ta za swo - i hro - szki,
ka - żut bi - du lu - by - ty, bi - da né, ho - ro - szki.

Bidum sobi kupyla,
ta za swoi hroszi,
każut bidu lubyty,
bida né horoszi [!].

I ślipój, i krówój,
szcze do toho horbatój,
jak sie zacne trepotaty,
treba z chaty utikaty.

Ja w nedzilu pjana buła,
w poniedzilok spała,
a wi wtorek sorok snopiu¹
pszenyci użała.

W seredu suszyła,
w czetwer mołotyła,
w piatnyciu prodała,
w sobotu propyla.

Za szczoż mene, mużu, hjesz,
a za jaky wczynky,
oj, cy ja té ne napriała
béz rik dwa poczynky²?

Oj, ne sama ja priała,
priały pomienycy,
to za muku, to za cisto,
to za pałanyci.

Oj, ne sama ja priała,
kuma pomahała,
to za sér, to za maslo,
to za kusok sała.

O, cy ja té ne zinka,
cy ne hospodynja?
Try dny chata ne metenu,
śmicia po kolina.

Choć ja budu mesté³,
to ne bude nesté,
kupy, mużu, (w)izoczok,
budem śmicia westy.

Wywезemy śmiciaczko
na popowu néwu
[...]

A popowa néwa
sim lit ne rodyła,
jak śmicia wywезły,
pszenyci wrodyła.

¹ [tj. snopiw — snopów]

² poczynky — półserki [recte: motki, przędza]

³ [Pod *ē* dopisał Kolberg y.]

313

Lenki, po obu stronach gór

Dobri je-m zrobyw, zem sia ożenyw:
 žena pide do roboty, ja sia polożyw.
 Žena pide do roboty napered mene,
 a ja sobi poležu w biłyj posteli.
 Žena pide do roboty i s kuchařoczkoŭ,
 a ja si poležu pid perinoczkoŭ.

314

[od Śumka]

Siał gospodarz żyto,	Miał gospodarz rybę,
żona mówi: hreczka.	żona mówi: rak.
Nie mów-że mi i słoweczka,	Niechże tak, niechże tak,
niechże będzie z żyta hreczka.	niechże będzie z ryby rak.

Siał gospodarz proso,	Teraz proszę ja mężula,
żona mówi: mak.	niech kozaka mi pohula.
Niechże tak, niechże tak,	Hola, hola, żono moja,
niechże będzie z prosa mak.	niech się stanie wola twoja.

Otoż ja to uczyniła,
 męża tańczyć nauczyła.

315

Leszczowate

Czo - lo - wik i - de z po - la, wo - ly po - ha - nia - je,
 a ne - wi - sta i - de z mi - sta, hop - ki wy - ty - na - je,
 a ne - wi - sta i - de z mi - sta, hop - ki wy - ty - na - je.

Czołowik ide z pola, woły pohaniaje,
 [a newista ide z mista, hopki wytynaje:].

313. [J. F. Golovačkij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 238.315. Żegota Pauk *Pieśni ludu polskiego w Galicyi*. Lwów 1838 s. 193.

Oj, mužu-ż mij, mužu, szczoż ja uczynyla!
 [!Wsi-m talary propyla, szcze-m sie ne upyla:]!

Czołowik sijav żyto, žinka każe: mak.
 [!Koly tak, niajże tak, niajże bude z żyta mak:].

Czołowik zijmav ryby, žinka każe: rak.
 [!Koly tak. [niajże tak, niajże bude z ryby rak:]].

Czołowik sijav proso, žinka każe: hreczku.
 [!Kob ne buła supereczka, najże bude z prosa hreczka:].

Oj, mužuż mij, mužu, uczyni moju wolu,
 [!potańcuj no kozak'a tut perede mnoju:].

A mij mużyczyszczze wziav sie pid boczyszczze:
 [!Hop hop, žinko moja, niajże bude wola twoja:]!

Podywyt sie lude, szczoż ja uczynyla!
 [!Ta ja moho muzyka nauczyła kozaka:]!

316

Oj, umer mij neboszczyk,
 buło meni žal trozski,
 jak na ławci leżaw,
 buło meni trochy žal,
 jak iz ławki piszow,
 to i žal widyjszow¹.

317

Oj, umer mij neboszczyk,
 a ja swoju bidu w horszczyk;
 czerepeczkom nakryła,
 szczoż sia na świt ne dywyla.

316. [J. F. Golovačkij *Narodnyja pěsni...*] *Šumki i čabaraški* s. 205. [Zob. także przypis do pieśni nr 64.]317. [J. F. Golovačkij *Narodnyja pěsni...*] *Šumki i čabaraški* s. 205. [Zob. także przypis do pieśni nr 64.]¹ <widyjszow — odszedł>

Po pid sad, wynohrad   Ale daw meni Bih,
po wodu chodyła;   koho ja ne znała;
ne sudyw meni Bih,   to za mij perebir¹,
koho ja lubyla.   szezom pereberala.

[Zob. mel. nr 205]

Bóbrka

Czerwona ruża, bilyj kwit,
ne lublu muža, idu w świt.
Czerwona ruża, lełyja,
ne lublu muža Jandreja.

Lemki, po obu stronach gór

Stoit jawir nad wodoju,   Dole moja nieszczasnaja,
powidaje swoju dolu.   moja žinka nekrasnaja!

Ludzki žinki jak lastiwki,
moja žinka jak Židiwka.

Wzdów

Ej, mia-łaś mnie, ma-mu-niu, jak žre-ni - cę wo - ku,
ej, po có - żeś mnie da - la na nie - wo - lę chło - pu.

Ej, miałaś mnie, mamuniu, jak żrenięć w oku,
ej, po cóżeś mnie dała na niewolę chłopu.

Wolałaś mnie, matuś, w kościele grób wybrać,
aniżeliś mnie miała za ladaco wydać.

Ej, bo ja by se była w kościele leżała,
za ladacom poszła, bede bidowała.

Leszczowate

O - j, z ho - re, z ho - re, z ho - re na do - lę - nu
blu - dy - la diw - czy - na sim lit i ho - dy - nu.

Oj, z hore, z hore, z hore na dolynu
|:bludyła diwezyna sim lit i hodynu:|.

Czocho diweza chodysz, czocho diweza bładysz,
|:cy né ty, diwezyno, moho syna lubysz:|?

Jak bym ne chodyła, to bym ne bładyla:
|:ja za twoim synom ezerez riezku brýła:|.

Na-ż tobi, diwezyno, konia woronoho,
|:widzepy sie, diweze, wid synojka moho:|.

Ja konia né choczu, na nim ne pojidu,
|:twoho syna lublu i za niho¹ pidu:|.

Tam w sadku, w sadku, w sadku na zapadku
|:wyhnała² diwezyna konia na sprodaczku:|.

A to toho konia nychto ne kupuje,
|:bo za niho summu nychto ne zrachuje:|.

322. [Nad t. 1 Kolberg dopisał: „lub $\frac{2}{4}$ ”; w tym przypadku rytm należy rozu-

mieć następująco: | . Uwaga Kolberga świadczy o swobodzie rytmicznej wykonawcy pieśni.]

¹ [lub: ni[e]ho]

² [W rkp. nad y jest o z dwoma kropkami.]

318. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šumki i čabaraški* s. 209. [Zob. także przypis do pieśni nr 64.]

320. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalojki* s. 238.

¹ <peribir — przebór>, [przebieranie]

Nadjichaly kupcy z biloji Warszawy,
[:sumnu zrachowały, siły, pojichaly:].

De ty, mylyj, idesz? Do korszmojky pyty?
[:Meni nakazujesz lyzko postelyty:].

Ja jimu postelyła biloji perynu.
[:win mni powidaje: Leżu na dolynu:].

Ja jimu postelyła biloje papery¹,
[:win na mene kroje nahajku reminia:].

Ja tota nahajka tito² obrywaje,
[:garbajszuje kilo, maty né spiznaje:].

Cyż ty mene, maunciu, w wodi ne kupala,
[:że ty myni, maunciu, doły ne wblahała:]{?

Ja tebe kupala w kalamutnyⁱ wodi;
[:plakala ja sama, teper placzmo obi:].

323

[Zob. mel. nr 367]

Oj, szeroka polanoczka,
ja ji pereskoczu,
a dajze mnie, moja maunciu,
za koho ja chozczu.

Oj, dala mnia moja mauncia,
za koho chotila,
a szumiła nahajejka
kolo moho tila.

Oj, dala mnia moja mauncia,
oj, dala mnia, dala,
jak zelenu konopełka
w boloto wdeptala.

Oj, zelena konopełka,
oj, a mokne w wodi,
[oj], plakalam perwy jedna,
teper placzmo wobi.

324

Sanoeki, Łowki

Mužu mij, mužu newirnyczejku,
czo ny ne wrysz, mo'nu serdejku?
Ne wiria ja ty, bo ne je komu:
wtoptana stezejka do mo'ho domu.

Ty, mužu, inszym czepecy kupujesz,
ej, a na mene kiji hotujesz.
Oj, kiji, kiji dubowejkii,
na moi płeczy nezdrawejkii!

324. [J. F. Golovackij *Narodnyje pësnj...*] *Šalalajki* s. 239.¹ biloje papery — [tu:] piria, [pióra]² lub: kilo

325

[Bóbrka]

Sie - ro - tej - ka nie mnie, dziew - czy - na nie lu - dzi,
da - laś sie na - mó - wić nie - ja - kiej pa - sku - dzie

Sierotejka nie maie, dziewczyna nie ludzi,
dałaś się namówić niejakiej paskudzie.

Weselejkam buła, z weselohu domu,
inom się distała do rucz'ok nykomu¹.

326

Sanoeki, Węgry

Dubrowa, dubrowa
dokoła bukowa,
sama matka ne zua,
komu diweza chowa.

I moja ne znała,
komu mia chowała:
skurwomu synowi
do ruczok mia dała.

327

Leszczowate

Szkoda trawy zelenoj,
że pid plotom hnyje,
szkoda mene mołodoi.
że mnie hultaj bije.

[Szkoda trawy zelenoj,
że pid korczom ros[ła]²,
[szkoda mene mołodoi,
za lajdakam [poszła]³.

326. [J. F. Golovackij *Narodnyje pësnj...*] *Šalalajki* s. 221.¹ nykomu — [tu:] niepotemu² [Brzeg karty zniszczony.]³ [Jw.]

Serednica

Pry - ji - cha - ty swa - ty do na - szo - ji cha -
- ty, ja - ty diu - czy - noj - ku [...]]
za ny - lu - boj - ka swa - ta - ty.

Pryjchaly swaty do naszóji chaty,
jaly diwezynojku [...]
za nylubojka swataty.

Maty wdawała¹ i nakazowała:
Zebyś mi, dońciu, dońciu, ditie moje,
sim lit hostym ně buwała.

Dońka ne sterpiła i w rik pryletila;
prekinula sie w sywu zazulejku
i w wyszejim sadu sila.

I sila, i jala kukaty,
wyjszel najstarszy brat, poczal ju strylaty.

Wyjszla starejkaja maty, poczela wzbaraniaty [!]:
Ne strylaj, synojku, sywu zazulejku.

Jak sywa, sywa, sywa zazulejka,
niej idy w lis kukaty,
a jak moja dońcia, dońcia, donejka,
niej idé do chaty.

Ne pidu do chaty, ne mohu obstaty,
dalyšte mnie za neluba,
ne wniju² hadaty.

¹ [wdawała — oddawała]

² ne wniju [zapis słabo czytelny; raczej: „nechmij”] — nie umiem

Dońciu, ditie moje, deż te bile tifo?
Dalyšte mnie za nelubojka,
a ono mnie obletilo.

Dońciu, ditie moje, deż te czarne wlosy?
Dalyšte mnie za nelubojka,
ta mi witer poroznosi.

Dońciu, ditie moje, deż te czarne oczy?
Dalyšte mn[ie] za nelubojka,
wyplakalam w temnoi noczy.

w Leszczowatem

Bu - lo na ko - pa - ty pid po - ro - hom ja - my,
bu - lo mia - ne bra - ty wid ta - ta, wid ma - my. By - stra wo - da
w du - ne - ju, wid cze - py sia me - ne, kul - ta - ju.

Bulo ne kopaty pid porohom jamy,
bulo mia ne braty wid tata, wid mamy.
Bystra woda w dunaju,
widezepy sia mene, hultaju.

Bulo ne rubaty zelenoho duba,
bulo mia ne braty, kołym ty ne luba.
Bystra woda w dunaju,
[widezepy sia mene, hultaju].

Bulo ne rubaty zelenu liszczynu,
bulo mia ne braty, molodu diwezynu.
Bystra woda [w dunaju,
widezepy sia mene, hultaju].

329. [W rkp. nad tekstem notatka Kolberga: „W Leszczowatem paui Jaruzelska”.]

Riwna dorożničko do samego lisa,
 buło mia ne daty za takoho bisa.
 Bystra woda [w dunaju,
 widczépy sia mene, hultaju].

Woliłabym, maty, sim nedil konaty,
 niż z takim nelubom do stołu sidaty¹.
 Bystra woda w dunaju,
 widczépy sia mene, hultaju.

330

Lemki, po obu stronach gór

Ja takoho muža maju:
 bude byty, dobré znaju,
 bude byty, molotyty,
 za wołosia wołoczyty.
 Jak mia budeš, mužu, byty,
 to sia wernu nazad pyty.

331

Bóbrka

A ja mo - lo - da, bar - dzo u - tu - cza,
 ka - da pi - du, ta - da i - da do kór-szmy za - ma.

A ja moloda, bardzo utuczna²,
 [:kada pidu, tada idu do korszmy sama:].

Pryjszła do korszmy, siła za lauku:
 [:Dajże mi, Żydé, horilki ciłu kwartu:].

Arendar daj¹e i na stíl klade,
 [:ale ludé¹ powidajut: Czolowik ide:]:

Niajże win id'e, ja sie ne boju,
 [:a ja swoju horiwojku z lud'my rozpyju:].

Oj, pijut kury, a ja w korszmi pju,
 [:zapijaly i druhoji, ja domiv² idu:].

Pryjszła dó domu, stała na rozi,
 [:j-a wojszoł ij diwer z chaty, stal sia porozi:].

Bratowa moja, hdeż ty buwała,
 [:że na tebe nahajejka narychtowana:]:?

Diweriu-że mij, ty mne borony,
 [:jak mne bude twij brat byty, a ty dwery zaczynij:].

Dwery zaczyniu, kólom podopru,
 [:żebo lude ne badaly, że ja tie lubiu:].

Idé bez poroh, wojszła do chaty:
 [:A daj że mni, laboj mužu, szczo wieczeriaty:].

Żinojko moja, hdeż ty buwała,
 [:że ty méni wieczerejku ne zhotowała:]:?

Gazdojko-że mij, a ja w korszmi pju,
 [:ue mnoha ja ci³ napiła, ino na woł'a:].

Żinojko-ż moja, né twoja sława,
 [:buło pyty na k'uroczku i na kohuta:].

Gazdejko-że mij, k'ohut gospodar,
 [:a kuroczka gospodéni, kohut gospodar:].

330. [J. F. Gołovačkij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 239.

331. [Nad tekstem notatka Kolberga: „Dziewierz bratową lubił?”.] *Zob. Pokucie* cz. II [DWOK T. 30] nr 441 [s. 237].

¹ lub: Oj, maty, maty, kalinowyj cwiť,
 zawiazałaś meni z tym nelubom świt.

² utuczna — ładna, tłusta

¹ [Pod é dopisał Kolberg y.]

² {lub: domi}

³ {lub:} t[i]

Leszczowate, 36brka

O, czo-hos mo-je ser-ce we-se-le być ne chce.
i-no rani sie po-dru-sza jak wo-da w ko-ne-uce.

O, czołhos moje serce wesele być ne chce,
imo mni sie podrusza jak woda w konewce.

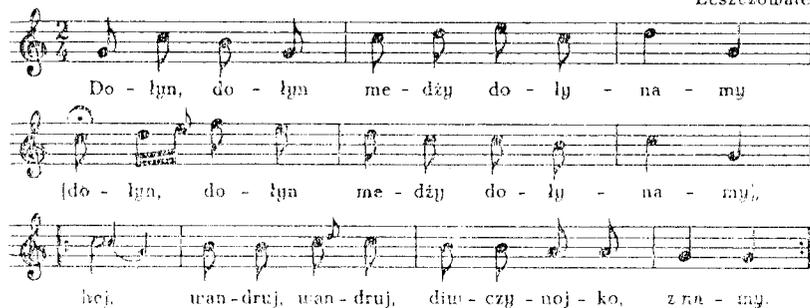
Idzie woda z Baligroda, idzie woda z Gdańska,
kochajcie mnie, chłopcy, ja kobita pańska.

Oj, budu ja plakala na swoju' rodynu,
oj, że ony mnia dały, ta za taku marnynu.

Né do koho słowa reczy, ny s kym spaty leczy,
oj, wylilaś mne, moja mameciu, do wody werezcy.

Oj, bylas mne w wodu werhla, toby ja poplyła,
byłab dnesky poplakala, a zautra zabyła.

Leszczowate

Do-łyn, do-łyn me-dźy do-ły-na-my
(do-łyn, do-łyn me-dźy do-ły-na-my,
hej, wan-druj, wan-druj, diu-czyj-noj-ko, z na-my.

[Dołyn, dołyn między dołynamy:],
[hej, waudruj, waudruj, diweczynojko, z namy:].

332. [W rkp. t. 5 i 6 nie wypełnione; w t. 8 zamiast *d* winno być prawdopodobnie 2 razy *g*.]

333. [W rkp. brak znaków repetycji, w zapisie tekstu pochodzą od wydawcy.]

¹ lub: j-a na wsiu

[Ja by z waty taj powandrowała:],
[hej, żeby ja sie wohni¹a ne bojala:].

[Wandruj, waudruj, nyczoho ne byj sie:],
[hej, już to toho wohnia né spodij sie:].

[Iszcze diwezyna taj ne haworila:],
[hej, już diwezynu wohni¹a dohonyła:].

[Wertaj, wertaj, diwezyno, do domu:],
[hej, płacze oteć, maty za toboju:].

[Niechaj płacze, niechaj zaraz umre:],
[hej, mni za neju już żalu ne bude:].

[Mene maty taj ne żalowała:],
[hej, za piancu wuna mene dała:].

[Ja pianycy rada i nerada:],
[hej, prowadyt ho¹ z karszmy² hromada:].

[Pianycia pje i rumienije:],
[hej, moje serce aż j-a z tuhy mlije:].

[Pianycia pje i dribno skacze:],
[hej, moje serce aż j-a z tuhy płacze:].

[Ja pianycy wszytek zwyczěj znaju:],
[wón na dwery, ja ũ okno ũtikaty³:].

[Ja pid strychom niezku noczówała:],
[hej, z worobezejkom niezku rozmowlala:].

[Worobezejku, mij lubyj ptaszajku:],
[hej, spał⁴ rumianyc j-a z molo łycejka:].

[Ja w łozyni niezku noczówała:],
[hej, z łozynoju niezku rozmawlala:].

[Na łozyni bilyjkyi kwité:],
[hej, ja mołoda propala na wky:].

¹ [W rkp.: „ho he”]

² [lub: kar]c[zmy]

³ [Zamiast: „ũtikaju”].

⁴ spał — spał

Sanok - Góral

Ma-dziar pi - je. Ma-dziar pla - ci, na Ma - dzia - ra
pla - cza dzie-ci. Pla - cza dzie-ci, pla - cze że - na, ze Ma-dzia-ra
ni - ma w do-ma.

Madziar pije, Madziar płaci,
na Madziara płaczą dzieci.
Płaczą dzieci, płacze żona,
że Madziara ni ma w doma.

Sanockie

Po - ro-dy - ła ma - ty do - czku, po - ro-dy - ła i wdo - wa,
po - ro-dy - ła i wdo - wa i za pja - ny - ciu wid - da - ła.

Porodyła maty doczku,
porodyła i¹ wdowa,
porodyła i wdowa
i za pjanyciu widdała.

Zabułam sie widpytaty,
de pjanyci widszukaty:
cy ū korezmi pry dorozi,
cy u szynkarki na pidłozii?

Proszuż ja tie, szynkarcyho²,
proszuż ja tie mołoda:
cy ne pje tu pjaneczeńka,
cy nie pje tu, oj, szczo dnia?

Propyw wiwci na horywci,
a konieczka na medu,
pryjde taka hodynojka,
prypiej³ mene mołodu.

¹ [i, tj. ji — ja]

² [Zapis niewyraźny; może: „szynkareczko”.]

³ [„prypiej” (zamiast: prépje, prypje) — przepije; podobnie niżej]

Propyw byczkã i telyczke,
prypiej i moje białe lyczka;
propyw chatu i kimnatu,
prypiej mene zuchowatu¹.

Pje pjanycia na potoczku,
propyw stancé i soroczku
[...]

Schopyła sie pjanyczejka,
wdaryła mni po lyczé,
aż potikła czarna krowcia,
po białejkom rukawci².

Kuda jdu, tuda jdu³,
wsiuda siju łobodu,
a swojemu myleńkomu
za kucharku ne budu.

Win pszenyciu prodaje,
meni hroszej ne daje;
a ja z rodóm zyjdu sia,
za petruszku napju sia.

Pzocisne

Ja ty po - wi - da - ła, ja ty ho - wo - ry - ła:
si - dy do - ma, né jdy ny - hdé, bym sia né żu - ry - ła.

Ja ty powidała, ja ty howoryła:
sidy doma, né jdy nyhdé,
bym sia né żuryła.

336. [J. F. Golowackij *Narodnyja pėsni...*] *Šumki i čabaraški* s. 205. [Zob. także przypis do pieśni nr 64.]

¹ zuchowata — ładna

² [lub: ruka]j[ci]

³ [Tak w druku; w rkp. Kolberga: „idu... idu”.]

Oj, hojże, hojże, stary neboże!
Zmij koło tebe leżaty może.
Ja koło tebe jak jahodojka,
ty koło mene jak kolodojka.
Ja koło tebe koby kałynna,
ty koło mene jak ordiw¹ wyna.

339

[Zob. mel. nr 169]

Oj, wziół se staryj mołodóju diwczynnu,
a una uzdrila za dunajem kałynnu.

Oj, idy ty, stary, za dunaj po kałynnu,
bo jak ne pidesz, ja mołoděnka zabynu.

Oj, już staromu woda po kolina² mýje,
jiszcze sie stary na diwczu obzyraje.

Oj, wziół se staryj [mołodóju diwczynnu...itd.]

Oj, już staromu woda po pojas mýje,
jiszcze [sie stary na diwczu obzyraje].

Oj, wziół se stary [mołodóju diwczynnu...itd.]

Oj, już staromu po szyju woda mýje,
jiszcze [sie stary na diwczu obzyraje].

Oj, wziół se stary [mołodóju diwczynnu...itd.]

Oj, już staromu na wercha czilka² spływa.
Chwałaż ty, Boże, zem sie bidojky zbuła.

Sanaškie, Lemki

Bábrka

Miałła kasia pocieniala do młynna - nadybala młynarowa Marcinie
 A mój młły młynarowa Marcinie - miał ze mi ty pocieniala, wo młynnie
 Masy pata pocieniala do kosa - wygoty pite na kabanke rosa / kosa
 A by, a ci by mnie na gosinca anolaz - co ni uził mój staryj zabrał
 Anolazem ni, se mamuni w domku chadziłajs se w lewandowym wianku
 Anolazem mnie u oca u matki wianoi se mraz w szelafy dastali
 wianoi se mraz krowy i piczyny - a piniżdy parca mecherzyny
 — i pite i trobica - a do tego pola potawica.

Oj ciedie diwczynno winalawa malar, ca na dwoje kabanke kabanke fady
 Ma malar / se / p / jera z naba - ko na moje dwiki kabanke fady fady
 Jaha mraz nie kachac diwczynna u kabanke fady idoga a kabanke bogata
 Diwczynna / / spawica ni pocieniala - bidzieta sie wstydac jaha ni bidac widac
 Diwczynno kochante pokat ni kabanke - pokat ni co wozet dam ci do kabanke
 Diwczynno kochante pokat ni kabanke - pokat ni co wozet dam ci do kabanke

A wygoi gorcerki stahety diwczynni a ja ko to niimi zgotatim potawica
 E diwczynno cup cup - kido ja ci - zabrac skal
 kido ja ci wstahet ci na dala - pmybij ci na cawle

9. Rękopis terenowy O. Kolberga (pieśni nr 305, 208, 590).

338. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 230.¹ [Pod i dopisał Kolberg e; w druku: „orděv”.]² na wercha czilka — na czubek włosów

Piszol stary, borodaty, medu kupowaty,
wzięła ho za ruczejku, wyweła ho z chaty.

Ide stary, borodaty, i rukamy treple:
Oj, jakjś tu witer leżył, ino misce tepłe.

Ja ty, stary, borodaty, ne wczy sie brechaty;
kohós wydił koło chaty, było ho imaty.

341

Litała pawa, litała,
srybny kwitoczki, złoty periczka roniała.

Litała ona bez hory
do swojej luboj, rostomylenoj matery.

Tam jej wesilje stajało,
szyćry trubasze, piat' pacholat jej hrało.

Hrajte, trubasze, weseło,
pokla mi winec, zlatyj perstinec na hlawi.

Bo jak ja ho sia pozbudu,
i połowynu taka wesela ne budu.

342

[Bóbrka]

Jak ja se pry - ha - dam o dá - wni li - tej - ka,
pa - da - jut mni slé - zy wid mo - ho ser - dej - ka.

Jak ja se pryhadam o dáwni litejka,
padajut mni slézy wid moho serdejka.

Jak ja se pryhadam o dáwni rozkoszy,
padajut mni slézy jak trawa wid kosy.

Na szczoż ty mene brał, taku newelyczku,
mene maty hodówała jak perepelyczku.

343

Samoćkie, Lemki

Litała pawońka po wysokij hori,
wranała pirczka po szowkowyj trawi.

Ne žal mi pawońki ani piria jei,
lem mi žal mamońki, žem ne bila¹ nei.

344

Woluszowa

Jak ja se za - spi - wam z ra - neń - ka po ro - sie,
pi - de mij ho - lo - sek do mo - ji ma - mu - si.

Jak ja se zaśpiwam z raneńka po rosie,
pide mij hołosek do moji mamusi.

Mamusia poczuje, horeńko zapłacze:
Czyja to diwońka na pole szczebocze?

Szczebocze, [szczebocze] koby szczebitoczka,
bo mene ne myne żadna robotoczka.

Woluszcowa

Do - ty - na, do - ty - na, na do - ły - ni ber - ce.
bo - łyt me - ne, bo - łyt, za ta - toń - koma ser - ce.

Dolyna, dolyna, na dolyni berce,
bołyt mene, bołyt, za tatońkom serce.

Za tatońkom serce, za sestrońkom dusza,
za tobou, mamonko, dobre ne zabju sia.

[Zob. mel. nr 451]

Leszczowata, Seredniica

A na hori, po dolyni
chołopci¹ litajut,
ne zaznała roskoszejki,
lata sie minajut.

Ne zaznała roskoszejki
i znaty ne budu,
po czym ja was, lita moji,
spomynaty budu?

Ne ja jila, ne ja pyła,
ny w kraśni chodyła,
tylko moji roskoszejki,
szom sie narobyła.

Płyńte, płyńte, bili husy,
na wystroju² wodu,
płyńte, płyńte, [bili husy],
aż do moho rodu.

Jeszcze husy ne preplyły,
już ródyna znaje,
już sia moja rodynojka
wid mene czydżaje³.

Ne czydżaj sie, rodynojko,
ja w tebe ne budu,
jak ty przydziesz do mnie w lustry,
ja ty rada budu.

¹ [Zapis najpewniej omyłkowy; zamiast: „hołobci” lub „hołubci” — gałębie.]

² [na wystroju — na bystrą]

³ czydżaje sie — odstręcza się, [staje się obca]

Bóbrka

Tam po ho - ri, po do - ły - ni ho - łu - bci li - ta - jut,
ja roz - ko - szy né za - zna - ła, li - ta sie mi - nia - jut.

Tam po hori, po dolyni
hołubci litajut,
ja roskoszy né zaznała,
lita sie miniajut.

Ne ja wjila, ne ja üpyła
[...]¹
tylko moji roskoszejky,
zem sie narobyła.

Sidył sokil kole stole,
dribni lysty pysze,
kolo neho lubka jeho
détynn kolysze.

Pyjcie, ludé, horilojku,
a wy husy, ňodu,
płyńte, płyńte, bili husy,
aż do moho rodu.

Jeszcze husy né pryplyły,
już rodyna znaje,
już sie moja rodynojka
wid (m)nia widrêkaje.

Niaj wona sie widrikaje,
ja wid neji ne budu,
jak ty przydziesz do (m)ni hostém,
ja ty rada budu.

Bóbrka

A cho - waj mnie, ma - tu - lin - ko, jak czer - wo - ne ja - bko,
od nie - dzie - li do nie - dzie - li, pię - kniut - ko i gła - dko.

A chowaj mnie, matuliuko,
jak czerwone jabko,
od niedzieli do niedzieli,
piękniutko i gładko.

¹ [W podobnej pieśni z Leszczowatego, Seredniicy (nr 346): „ny w kraśni chodyła”.]

Oj, tam w li - si ka - lya - na, ka - lya - na, ka - lya - na,
na nij su - cha dre - wya - na, dre - wya - na, dre - wya - na.

Oj, tam w liś kałyna, kałyna, kałyna,
na nij sucha drowyna, drowyna, drowyna.

Na niej witer wijaje, wijaje, wijaje,
maty siana hladaje, hladaje, hladaje.

Oj, ty synu, Iwane, [Iwane, Iwane],
moje serce kochane, kochane, kochane.

Ja za tobou chodyła, chodyła, chodyła,
trej swiczejka spalyła, spalyła, spalyła.

Oj, czka - je mi sie, czka - je, ta ktoś mnie wspo - my - na - je.
Ra - da by ja zna - ty, oj, czy ne mo - ja ma - ty,
[ra - da by ja zna - ty, oj, czy ne mo - ja ma - ty].

Oj, czkaje mi sie, czkaje,
to ktoś mien¹ wspomynaje.
Rada by ja znaty,
oj, czy ne moja maty,
[rada by ja znaty,
oj, czy ne moja maty].

Hej, ta moja mamouka,
slodkie jablouko,
w kolom swit perejszol,
solodszu² ne najszol,
[w kolom swit perejszol,
solodszu ne najszol].

¹ [Pod nutami zmieniono na „mnie” ze względu na melodię.]

² [lub: „da slodszu”? W rkp. slodszu z niewyraźnie nadpisanym „do” albo „so”.]

A ni ma to ni ma,
jak ty mameczko,
jak ja tia ne wydzu,
bolat me serdeczko,
[jak ja tia ne wydzu,
bolat me serdeczko].

Jak ja tia ne wydzu,
lem ze dwie hodyny,
né ma nad mamouku
blyszszoj rodyny,
[né ma nad mamouku
blyszszoj rodyny].

Ka - dyj by - la do - ro - zej - ka, tu - dy ri - ka j - de;
bo - lyt me - ne ho - lo - woj - ka za to - bou Mi - chaj - le.

Kadyj byla dorozejka,
tudy rika jde;
bolyt mene holowojka
za tobou, Michajle.

Oj, mamciu moja, mamciu,
mij rozowij kwiecie,
oj, juz tie ne poznaju,
az na tamtym swiecie.

Bolyt mene holowojka,
bolyt mene sercy,
juz ja k' tobi ne zabudu
do samoi smerty.

Na bidouku tiażku,
na tiażejki nudy;
oj, ze sie potulaje
pomedzy¹ czudze ludy.

Oj, zeby mamcia znała,
jaku tuhu maju,
toby ona pryletila
jak zazula z haju.

Oj, placz maty, placz,
tuzyt maty, tuzyt,
oj, ze jej dityna
cisarowi sluzyt.

Oj, mamciu moja, mamciu,
mij holubuj ptaszku,
oj, ty mnie porodyła
na bidouku tiażku.

Oj, placz ona, placz,
oj, ona szczebecze,
oj, ze w czydzym kraju
rodyny ne maje².

¹ [Zapis niewyraźny; może: „pomedzy”.]

² [W rkp. następuje: „oj, ze jej dityna w czydzym kraju placz”. Prawdopodobnie jest to odmienna wersja dwu ostatnich wierszy, nie wykluczone jednak, że Kolberg zapisał tu fragment następującej zwrotki.]

Sanoćkie, Leinki

Jak-że ja si >zajdu<¹ Ta jak-że ja ne maw
 horecze plakaty, horecze plakaty,
 aź my budut slezy kod' mia sia odrika't
 na czyżmy padaty! i otec, i maty?

Czaszyn

Ej, mammo moja, mammo, Ej, mammo, [moja mammo.]
 [ej.] ne zhaniaj me rano, [ej.] ne byże mne rano,
 [ej.] bo ja sama znaju, [ej.] ino mne byj weczór,
 [ej.] koly staty maja. [ej.] żeby nychto ne czuł.

Czaszyn

Powiadajut ludy,
 że ja rozkosznica,
 a ja u swej manci
 wielga robotnica.

Procisne

Daj my, maty, weczeriaty,
 daj mi, maty, jisty,
 bo mi pryjde seređ seba
 na publiku sisty.

z Sanoćkiego

Oj, chodyła Marysejka po luci,
 nosyła si bile dytia na ruci.
 Oj, pryjszła sia do taciejka radyty,
 de ona me bile dytia podyty.
 A u dunaj, Marysejka, u dunaj:
 sama sobi, Marysejko, pohulaj!

Oj, chodyła Marysejka po luci,
 nosyła si bile dytia na ruci.
 Oj, pryjszła sia do mamojki radyty,
 de ona me bile dytia podyty.
 A u dunaj, Marysejko, u dunaj:
 sama sobi, Marysejko, pohulaj.

Oj, chodyła Marysejka po luci,
 nosyła si bile ditia na ruci.
 Oj, pryjszła sia do myłoho radyty,
 de ona me bile ditia podyty.
 Oj, chowaty, Marysejko, chowaty,
 ta czej by sia potichojki doždaty.

Bóbrka

Hej, piłu ja do s¹yna Ej, treba, mammo, treba,
 [ej.] na szeroki lany, ta dajte kolysaty,
 a newista powidaje: ta chatu zamétaty,
 Ne treba nam maty. ta zo stajni mytaty¹.

352. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 231

¹ [W rkp. Kolberga: „znajdu”.]

356. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga IV] s. 335.

¹ mytaty [lub] mecz — wyrzucać (gnój)

Ej, gazdo-ż mij, gazdo,
ej, welyka zyma bude,
a chtoż twoju mamu¹
operaty² bude?

Ej, Bożeż mij, Boże,
jakaż to prawdoczka,
ej, już ty sia nadudila³
mamyna soroczka.

Ej, jak ja sie prëberu,
soroczku wyperu,
a ja swoju mamunejku
w soroczku pryberu.

358

Wkopyła (na niu)⁴ m'itleszcze⁵,
żeby poumitała pop'elyszcz⁶.

Bóbrka

359

Bóbrka

Prp - snyv mni sie son dyw - neń - kij,
że cho - ru - je brat ri - dnej - kij; e, wsta - waj - te,
słu - hy mo - ji, po - ji - de - mo me - dzy swo - ji.

Prysnyv mni sie son dywneńkij,
że choruje brat ridnejkij;
o, wstawajcie, słuchy moi,
pojideмо między swoji.

Pryjichaly do zamytyna:
Ta de idesz? Do rodyny.
Pryjichala na wrotejka⁷,
a brat stojit w wikenejkach.

¹ [W rkp. Kolberga: „mamny”.]

² operaty — prac [bieliznę]

³ nadudila [zamiast: nanudila?] — znudzila

⁴ [Tak w rkp. Može „na niu” nie jest częścią tekstu, a tylko objaśnieniem Kolberga lub fakultatywnym wariantem?]

⁵ m'itleszcze — miotła

⁶ pop'elyszcz⁶ — popiół, proch

⁷ [Poprawione z pierwotnego „wrotejka”.]

Schowaj, żeno, chlib zo stoła,
bo tu jide sestra moja.
Tycho, braci, ne lekaj sia,
chlib zo stoła ne chowaj sé.

Tecze riczka, ne prestane,
my pimremo², chlib zistaue.
Ta deż jidesz, sestro moja?
Temna nyczka, newédnaja.

Oj, maju ja towar w wozi,
bude ubit' na dorozu.
Ne moŭ-że¹ my, mužu, toho,
ne zjist sestr¹a chliba wsioho.

Temnu niczku perebudu,
tobi, braci, ne zabudiu.
Ta deż jidesz, sestro moja?
Béstra riczka, welykaja.

Béstru riczku pereplýnu,
a czéj w Bozi ne zahynu.
Ne spodij w swoim domi,
aż tia zložat' na sołomu.

360

Prysnył mi sia son dywneńkij,
że mi choryj brat ridneńkij.
Treba koni zapriahaty³,
do brateńka pojichaty.
Jak wwydił brat sestru swoju,
hwaryt do żeny pospołu:
Schowaj, żeno, chlib zo stoła,
bo tu ide sestra moja.

Cyt, brateńku, ne strachaj sia,
chlib zo stoła ne chowaj sia!
Ne idu tia wyjidaty,
lem tia idu otwyżaty.
Płyne woda, a vse bude,
my pimreme, a chlib bude.
Tecze woda i vse tekła,
moja sestra prawdu rekła.

361

[Zob. mel. nr 296]

Hobczków w Surockiem

Prysnyŭ mi sie son sumnejkij,
że mi chory brat ridnejki.

Chowaj, żono, chlib zo stołu,
bo tu ide sestra moja.

Sestra ide w worotejka,
bracio sidet w ókinejkach.

Ne wstrachaj sia, bracie, mnoju,
nie na to ja pryjichala,
żeby twij chlib pojidała⁴.

360. A. I. Toronskij *Pěs'ni Rusinow* — *Lenkor...* s. 720.

¹ [lub: ne mo]v[-že]

² [lub: p]o[mrem'o]

³ [W druku: „zaprëgati”, tj. „zapriahaty”.]

⁴ lub: pojadała

Na tebe sie podywyty   Wertaj konie w worotejk[a],
i zubaſtia¹ obezdryty,   tra jechaty do domojku,
i na twoji dribne dity.   Deż pojdziesz, sestro moja?
Temna nyczka, niewidnaja.

De pryjdu, ja tam budu,
tobie, braci, ne zabudu.
A majuż ja chlib z wozi,
sprawiu ja obid w dorozu.

362

Hawrane, hawrane, wysoko litajesz,
wysoko litajesz, daleko wyżajesz.

Cy ne wydil ty tam moi sztyry woły,
moi sztyry woły, wsi sztyry polowy?

Oj, wydil ja, wydil, na wysokoj hori,
na wysokoj hori otec nima ore.

Otec nima ore i vse tia spomyna't:
Nit mojej diwońki nawertac wolońki!

Twij najstarszyj bratyk pszenyczku sije,
pszenyczku sije i vse tia spomyna't:
Nit mojej sestryczki wynesty pszenyczky.

Sereduszny bratyk boronye sie zbera't,
boronye sie zbera't i vse tia spomyna't:
Nit mojej sestryczki nawertac konyczky.

Twoja stara maty za krosnami sidyt,
za krosnami sidyt i vse tia spomyna't:
Nit mojej diwońki nazywac czyłonky.

Najmlodszyj bratyk pystolet wytera't,
pystolet wytera't, za tobow sie zbera't.

362. A. I. Toronskij *Pěs'ni Rusinow* — *Lenkov...* s. 719.

¹ [Zapis słabo czytelny.]

Skoro toho diweca, skoro wysłuchało,
zaraz sia ot żalu na prach rozsypało.

A czorny hawrany pohrib otprawały.
a dribny ptaczkoje barz krasni spawały.

Wszytko sia kłaniało, drewo i korinia,
drewo i korinia, i wszytko stworinia.

Len sia ne wklonyła nesczczestna osika,
bodaj sia trepała od nyni do wika!

Od nyni do wika, do wika wicznoho,
do wika wicznoho, do sudu strasznoho.

363

o sierotce Rymannóu, Sanok

Tam w mia - ste - czku przy dwo - re - czku,
tam w mia - ste - czku przy dwo - re - czku ma - ro -
wa - ny słup, ma - ro - wa - ny słup.

Tam w miasteczku przy dworeczku,
tam w miasteczku przy dworeczku
[:murowany słup:].

Stoji brzózka w jednym krzaczku,
szła dziewczyna jednym kroczkiem
[:na swej mamy grób:].

Moja mamó, ty tu leżysz,
nie nie widzisz, nie nie powiesz,
[:tattoo mamę ma:].

Tattoo z mamą dobrze żyje,
a mnie łaje, a mnie bije,
zrób, matusiu, zrób:
roztworzy się grób.

W dzień i w nocy ty się kryjesz,
ty, matusiu, w grobie żyjesz:
zrób mnie miejsce, zrób,
weż mnie z sobą w grób!

Idź, sieroto, idź do domu,
nie powiadaj nic nikomu,
[:żeś u mamy była:].

Świeci miesiąc spoza chmury,
wzniosło dziewczę oczka w górę
[:i do domu szło:].

Ja, sierota, do drzwi pukam,
mamocho mnie w plecy bucham:
[:Gdzieś był, najduchu!:]

Idź, sieroto, idź do ojca,   Ach, świecie mój oplakany,
niech ci ojciec zrobi koniec,   a ja była u swej mamy,
[:idź, sieroto, idź:].   [:broń mnie, tatku, broń:].

Ty, macocho, nie bij dzieci,
bo na ciebie piekło leci,
[:nie bij sieroty:].

364

Leszczowate

Za - szu - my - ły lu - hy, roz - le - hły sia wil - chy,
u - mer - la ma - mu - la, sy - ro - tam na wi - ky.

Zaszumyły ludy, rozlewały się wilchy¹,
umerła mamula syrotam na wicy.

A w niedilu rano zaczęło swytaty,
ide serytojka mamujci hladaty.

Idź ty, serytko, na wysoku horu²,
[na wysoku horu], do schodiaszczoho hrobu.

Jak stała seritka na hrobi płakała³!],
ale się mamunia z hrobu obézwała.

Oj, Bożeż mij, Boże, chtoś na moim hrobi płacze,
Oj, już ja, mamuniu, weźmy mene k' sobi!

Szczóz to ty, diwojko, szczo za prykrisť majesz,
że się, mołodějka, do hrobu³ zbyrajesz?

Bo mi nie dajut ny jisty, ny pyty,
no mi przykazano⁴ w syryj zemli hnyty.

¹ wilchy — olsze, [olchy]

² [W rkp. Kolberga: „hory”.]

³ [W rkp. Kolberga: „hrobi”.]

⁴ [Poprawione z „ino mi każut”.]

Idź ty, sýritko, do swij maczochy,
nech tobi maczocha hołowojku zmyje,
koszulu uszyje.

Jeszczeż mi maczocha koszulki ne ũszyła,
już mi maczozyna koszula nemyła.

Idź ty, sýritko, horamy, dołamy!
Nadybaŭ ji Hospod z trémá^y anhelamy.

Jak stała seritka j-a rewno¹ plakała[!],
[...]² Boha blahała.

A wysluchaj, Boże, moi molytwei,
a³ oże, neboże, ta⁴ de łaska⁵ twoja?

A zesłał Hospod tre anhel⁶ z neba;
a oże, neboże, a de łaska twoja⁶?

A zesłał Hospod a try proklaty⁷,
a po maczozynu duszu, a po tyło její.

Daj mi sia, Bożejku, j-a wid tobi staty,
teper by ja znała, jak serit szanówaty.

Hołowojku zmyła^u, koszulejku ũszyła.
na tyłejko zdila⁸.

¹ [lub: re]m[uo]

² [W tym miejscu brak wskazówki co do potrzeby ewentualnego uzupełnienia; jest to jednak mało staranny zapis terenowy (*in continuo*, bez podziału na zwrotki), opuszczenie fragmentu jest bardzo prawdopodobne.]

³ [Nad a dopisał Kolberg później (innym atramentem) „wozni”, prawdopodobnie zamiast następującego wyrazu „oże”, ten ostatni jednak nie został skreślony.]

⁴ [Dopisane później.]

⁵ lub: wola [Wariant „wola” dopisany później.]

⁶ lub: prawejko do neba [Nadpisane później nad „a de łaska twoja”.]

⁷ lub: szatany [Wariant nadpisany później; nie wykluczone też, że to tylko objaśnienie znaczenia wyrazu „proklatyi”.]

⁸ zdila [zamiast: „wzdila” — tu:] wdziała

Leszczonate

Za - szu - mi - ly lu - by, ro - zli - ły sie ry - kę.
 pe - me - rła ma - muncia, se - ri - tkam na wi - ki.

Zaszumiły luby, rozliły się ryki,
 pomeśla mamuncia seritkam na wiki.

A w niedzi rano poczeło swytaty,
 piszła serytojka po świti bługaty.

Nadybał ji Hospod', stał ji sie pytaty:
 De ideż seritko? Mamójky hladały.

Oj, chodzu ja, chodzu, po świti bługaju,
 już to tri roczejky mamójky ne maju.

Werny sie, seritko, bo daleko zajdziesz,
 już swoji matinky na świti ne najdziesz.

Idyż ty, seritko, na wysoku horu,
 na wys[oku horu], do schodiaszczoho hrobu.

Pryszła seritjka i na hrobi stała,
 i na hrobi [stała], hłosom zapłakala.

[I na hrobi stała, hłosom zapłakala]¹,
 aż ji sie mamojka z hrobu obezwala.

A chtoż tam płacze na moim hrobie?
 Oj, ja, mamojko, woźmit mene k sobie.

A szczoż ty, diwojko, za newolu majesz,
 że sia, molodejka, do hrobu zbirajesz?

od Jarka, Krosna

Nasiata ja sobi ruki w nowym ogrodzie chylaj -
 kuta ja sobi wianek puszczy po wodzie
 Mami jeden to drugiego wianek łonie
 Mami kaci to mami chodim go łapie
 a moj musborie - - - serachorie
 diwojki: - - - rybajki
 pała w tawa - - - piszeli woba
 mazy - - - zgaju stary

11. Rękopis terenowy O. Kolberga (pieśń nr 381).

¹ [W rkp. zostawił Kolberg puste miejsce na jeden wiersz. W pieśniach 364 i 366 jednakże inne wersje odpowiedniego fragmentu.]

12. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (pieśni nr 396, 669 i 490, pozostałe publikowane w tomach *Pokucie* cz. I, DWOK T. 29 i *Rus Karpacka* cz. I, DWOK T. 54).¹

The image shows a handwritten musical score on ten staves. The first staff has a large 'X' above it and contains the lyrics: 'A w Bożym świecie w kamienicy - ppa, puka, puka! / 2. wójciebani pójciebani'. The second staff has the lyrics: 'Głęboko, głęboko - dzielę się do namawiać / 3. co namawiać - w tym świecie - w tym świecie'. The third staff has the lyrics: 'Wojak, wojak, wojak, wojak'. The fourth staff has the lyrics: 'Wojak, wojak, wojak, wojak'. The fifth staff has the lyrics: 'Wojak, wojak, wojak, wojak'. The sixth staff has the lyrics: 'Wojak, wojak, wojak, wojak'. The seventh staff has the lyrics: 'Wojak, wojak, wojak, wojak'. The eighth staff has the lyrics: 'Wojak, wojak, wojak, wojak'. The ninth staff has the lyrics: 'Wojak, wojak, wojak, wojak'. The tenth staff has the lyrics: 'Wojak, wojak, wojak, wojak'. There are many handwritten annotations and corrections throughout the score.

12. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (pieśni nr 396, 669 i 490, pozostałe publikowane w tomach *Pokucie* cz. I, DWOK T. 29 i *Rus Karpacka* cz. I, DWOK T. 54).¹

Ne dajet meni any jisty, any pyty,
ino my przykazaly¹ w ser'y zemly hnyty.

Idyż ty, seritojko, do swojy maczochy,
nej óna tobi hołowojku zmyje.

Hołowojku zmyje, kisojku zapleto,
koszulejku uszyje na tilejko twoje.

Jeszcze mni maczószyzna hołowu ne zmyła
i kużdym wołosoczkom krowciu mi pustyla.

Jeszcze mi maczószyzna koszuli ne uszyła,
a już mni maczuszyna koszula nemyła.

Piszła seritojka horamy, dołamy,
nadybał ji Hospodź z tréma anhelamy.

Stała serojtka [!] Boha błałaty,
[Boha błałaty], a rewno płakaty.

A wysłuchajże, Boże, moji mołytejeji,
woźmy mene, Boże, ta de woła twoja.

Wysłał Hospodź Boh try anhely z neba
po syrotynu duszu²,
ta wzieły seritojku prawejko do neba.

A zisłał Hospodź Boh try szatany
po maczuszynu duszu i po tiło jeji.

Porwały ji tako liwym bokom,
pustyły ji do pekla głęboko:
Pławaj, maczochu, majesz szeroko³.

Stała maczochu rewno płakaty, Boha błałaty:
Daj mi sie, Boże, ino widyt⁶ distaty!

Budut [!] ja znała sérit szanowaty,
hołowojku zmyty, kisojku zaplesty,
koszulejku uszyty, na tilejko wzdity.

¹ lub: [pryka]zujut

² [„Po syrotynu duszu” dopisane później.]

³ [W rkp. pozostawił Kolberg puste miejsce, może tu brak fragmentu tekstu.]

Bóbrka

Za - hu - cza - ly ho - ry, za - szu - mi - ly ri - kły.
wmer o - t'ec i ma - ty, sy - ro - ta na wi - kły.

Zahuczaly hory, zaszumily riky,
(tam) wmer ot'ec i maty, syrota na wky.

Ta w nedilu rano zaczelo swytaty,
pizla seritka materi hladaty.

Wern'y sie, seritko, bo daleko zajdziesz,
bo juz ridnu matier na switi ne najdziesz.

Wojdy, seritko, na wysoku horu,
oj, tam twoja maty, tam lezyt w hrobi.

Jak wyszla seritka, horko zaplakala,
az ji sie matinka w hrobi obyzywala.

A chtoż tam placze, j-a na mojim hrobi?
Ja wasza detyna, wozmit mene k' sobi.

Czohoż ty, seritko¹, taka choc wmeraty?
Bo mnia maczycha ne chce szanowaty.

Jak mi chliba ukroit, jak klenowyj lystok;
jeszcze sie pozyrat, czym go zjila wszytok.

Jak ne zjila wszytok: Ta leszy na stoli,
jak pozajmiesz bydlo, wozmiesz se na pole.

Jak koszulu szyje, tak mnie proklynaje:
Ażebym ty wszyla — żebys ne schodyła!

Jak mi hołou' myje, tak mene tarhaje,
za kazdem włoskom krowlycia zemlyciu skraplaje.

Werny sie, seritko, niaj ty koszulu wszyje,
a hołowu zmyje, niaj tia, seritko, na smert pryodije.

[Bóbrka]

Oj, mam - ciu, mo - ja mam - ciu, mij zo - lo - toj kwi - te,
a bu - desz po - zé - ra - la, a po lu - dźkoch di - te.

Oj, mamciu, moja mamciu, mij zołotoj kwite,
a budetez pozerala, a po ludzkoch dite[!].

Bo ludzkie ditojka majut misce w seli,
a ja bidna serotojka muszu pity za ni.

Oj, jak ja se przyhadaju o swoju mamoczku,
padajut my slazy na bilu soroczku.

Oj, jak ja se przyhadaju o swoho tatejka,
padajut mi slazy wid moho serdejka.

Oj, sierota po ojcu, gorsza po macierzy,
bo kto sierota nie byl, sierocie nie wierzy.

Oj, sierota, sierota gorsza od kamienia,
oj, zeby sie sierocie przestepila ziemia.

[Zob. mel. nr 5]

Wzdów

Ej, matuš moja, matuš,	Oj, ja sie poniewieram,
da, która w grobie leżysz,	da, jak ptaszek po polu,
oj, ja sie poniewieram,	a ty se, matuš moja,
da, a ty o tym nie wiesz.	da, leżysz se w spokoju.

¹ [W rkp. następuje w nawiasie „mołod'a”; zapewne wariant do „seritko”.]

368. [Pieśń została zapisana po opisie wesela, obok kilku przyspiewek do tańca.]

Ballady

369

Koły myły na wijnu iszow,
swojej myłyj nakazowaw:

Ked' ne pryjdu za rik, za dwa,
ne czekaj mia, myła, nihda.

Bez dwa roczka ho czekała,
na tretym ho szczarowała,
aż sia pid nym zemla pukała.

W czetwer weczer po weczery
sydyt Hancia na postely,
tryma't nożki u kupele,
biłyj Janczyk wizła¹ dwerěj.

Hancia, Hancia, szczo ty robysz,
czom my dwérka ne otworysz;
oj, cy ty spysz, cy ty czujesz,
czy na mene oczekujesz?

Oj, ja ne spiu, ino czuju
i na tebe oczekuju.

Liwow² ruczkwow otwériała,
prawow ruczkwow ho wyała.

Wytaj, wytaj, hołubojku,
szczoś mi pryszow do domojku!

Myły, myły, szczo robyty,
cy weczeru hotowyty,
cy czeladku j-obudyty?

Ný weczeru hotowyty,
ný czeladku j-obudyty.

Na to Pan Bih temnu nicz daw,
żeby czelad' spoczywała,
bo sia w poli >ukonała<³.

Myła, myła, urob wolu,
poiskaj mi hlawku moju.

Myła wolu urobyła,
hlawku jemu poiskała.

Myły, myły, szczo tobi je,
że ti właski pobutniły,
biły lyczka poczorniły?

Ja na wojni z kraju stawaw,
drobny dożdzyk na mia padaw,
że mi właski pobutniły,
biły lyczka poczorniły.

Myła, myła, urob wolu,
wyprowad' mia ko dunaju,
ko dunaju, ko tichomu,
ko lisowi, ko temnomu.

Myła wolu urobyła,
ko dunaju sprowadyla,
ko dunaju, ko tichomu,
ko lisowi, ko temnomu.

Myła, myła, szczoś zrobyła,
żeś si did'ka⁴ sprowadyla?

Myła sia ho tak ulakła,
na kolina pred nim klakła:

Myła, myła, wrat' sia nazad,
bo ja już ne je twij myły,
lem ja did'ko sprowadlywy.

Oj, Boże-ż mij, szczom zrobyła,
ta ja did'ka sprowadyla!

Skoro w'na sia powernuła,
na poroch sia rozsypała.

370

Leszczowate, Serednica

Wyjechał Stasio na łowy,
pod nim igrał konik wrony;
przeleciał lasy, dąbrowy,
myślał o Zosi stęschniony.

Śniło mi się, jak na jawie,
że do nieba gołębica
wzniesła się [w świętej postawie,
jasna jak promień księżycy¹].

Jak wyjechał w czyste pole,
puścił konika na trawę,
sam, gojąc stęschnione bole,
uchylił się nad murawę.

Wróżka do czarów się wzięła,
z trzech krynic wodę wylała,
sen ten dziwny wyjawiała,
Stasiowi boleść zadała.

Śniło mu się, jak na jawie,
że do nieba gołębica
wzniesła się w świętej postawie,
jasna jak promień księżycy.

Staś się do swoj lubej spieszy,
mija² lasy, mija pola,
jeszcze go³ nadzieja cieszy,
że go nie spotka niedola.

[...]
Wróżko, wróżko, coż mi powiesz,
jak się o moim śnie dowiesz?

Gdy przyjechał Staś strudzony,
stanął przed Zosi wrotami,
puka, lecz matka wychodzi,
drzwi otwiera mu ze łzami.

369. [J. F. Golovackij *Narodnyja pēsni...*] „Čtenija” 1863 Kniga III s. 83.

¹ <wizła [pod i dopisał Kolberg o] — wedle>

² <liwow — lewą>

³ [W rkp. Kolberga: „ukopała”.]

⁴ [Na marginesie rkp. Kolberg dopisał: „died'ka”; właściwa jest forma „did'ka”, odpowiadająca zapisowi „dēd'ka” z druku.]

¹ [W rkp. Kolberga: „wzniesła się itd.”]

² lub: szumią

³ lub [zamiast: „jeszcze go nadzieja”]: i tą się [nadzieją]

Witaj zięciu, witaj zięciu,
zięciu nie nasz, ale cudzy:
twej lubej nie ma na świecie,
za zięcia cię wezmą drudzy.

Twym zięciem, matko, zostaję,
jam poślubił córkę twoją,
choć los zrządził odmiennie,
my dziećmi twemi oboje.

A gdy, wszedłszy do komnaty,
widzi ją w trumnie złożoną,
gdzie ją ustroili w kwiaty,
i ukląkł przed ulubioną.

Wy drogie moje różęta,
czemu więcej nie kwitniecie!
Wy lube moje rączęta,
już mnie nigdy nie zwiążecie!

Gdy tak nad nią ubolewał,
nagle go bole ściskają,
mdleje i ducha wyziewa;
w jednyfn ich grobie chowają.

Gdzie się wznosi ich mogiła,
stoją dwie brzozy płaczące:
jedna ku drugiej pochyła,
gałęzie razem łączące.

371

Leszczowate, Bóbrka

Oj, ma - la udo - wa sy - na ji - dno - ho
oj, ma - la, ma - la, na wij - nu da - ta.

Oj, mała wdowa syna jidnoho,
oj, mała, mała, na wijnu dała.

Idyż ty, synu, ne obawljaj sie,
za rik, za dwa do dom wertaj sie.

Oj, wyszoł roczok, ne ide synoczok,
oj, wyszoł druhyj, ide syn luby.
Oj, ide, ide, newistu wed'e.

[Oj,] wyszła maty z nowoji chaty,
[oj,] stała, stała dity wytaty.

Do syna pyła mid, horiwójku,
a do newisty trutyńojku.

Win toho ne pył, pid konia wylał,
a trutyńojku po połowincy¹.
I pomerły oba² w jednyj hodynci.

¹ po połowincy — [po połowie], podzielił się z nią
² [lub: ob]oje

Boże mój, Boże, szczo ja uczyniła,
zem swoim ditiam świta ujimiła?

Syna schowała pid worotsyma¹,
a newistojku pid wokiencyma.

Na synu wyris zeleny jawir,
a na newisci j-a dwie berizky.

Roste jawir, rozrastaje sie,
werszok do werszka nachylaje sie,
wirszky sie stulajut, a lystky sie zlipajut.

Wyszła maty z nowoji chaty,
stała, stała dumke dumaty.

Boże, Boże, szczo ja uczyniła,
że swoim ditiam świta wiimiła²?

372

Leszczowate

Oj, ma - la udo - wa je - dno - ho sy - na,
oj, ma - la, ma - la, na wi - no da - la.

Oj, mała wdowa jednoho syna,
[:oj, mała, mała, na wino [!] dała:].

Idy synoczku, oj, id' na winoczku,
ne obawljaj sia,
za roczok, za dwa do dómu wertajsia.

Oj, idé roczok, ne ide synoczok,
[:oj, ide druhyj, ide syn lubyj:].

Oj, iszła maty, oj, z nowoi chaty,
[:oj, stała sobi dite wytaty:].

¹ [Nad s nadpisał Kolberg c.]

² [Zapis słabo czytelny; może: „wiimiła”.]

Oj, do synoczka mid, horyŭku pje,
|:a do newistu [!] hirku trutyneu:|.

Oj, win toho pyu [!], pid konia wylaŭ,
|:a trutyneczku po polowyńci:|.

Oj, znałaś, maty, jak nas truwały,
|:a teper że znaj, jak nas chowaty:|.

Oj, ja synoczka pid wikinezykom,
|:oj, a newistu pid worotczyneu:|.

Oj, roste jawir, rozrastaje sia,
|:ystok do lystka nachylaje sia:|.

Oj, Boże, Boże, szczoż ja ŭczynyla,
|:żem swoim ditiom świta wójmila¹:|.

373

<Oj>², sereď sela sedila wdowa,
oj, mala-ż wona syna Wasyla.

Oj, mala-ż wona, do szkoły dała,
zy szkoły wiała, w wijsko widdała,
w wijsko widdała, na wijnu piślala.

Czekaje roczok, ne jde synoczok,
czekaje druhy, ne jde syn luby.

Na treti roczok ide synoczok,
synoczok ide, newistku wede.

Oj, wyszła maty z nowoj chaty,
oj, wiała-ż wona syna wytaty.

Wynesła wona dwi sklanci wyna,
a treta butylka sama trotyna.

373. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėśni...*] „Čtenija” 1863 Kniga IV. s. 186.

¹ [Ostatni wyraz bardzo niewyraźnie zapisany; lekcja niepewna.]

² [W druku: „Na”.]

Do synońka pje czerwonym wynom,
newistci daje samu trotynu.

Syn wyna ne pyw, pid konia wylaw,
a trotynońku po polowyni.

Newistka pje, taj omliwaje,
a syn sia dywyt, z konia sia chylaje.

Znałaś nas, maty, jak czarowaty,
znaj-że nas, maty, w kupci schowaty!

A maty syna nie posłuchała,
jak sama chтила, tak ich schowała.

Syna Wasyla pid okońciami,
a newistoczku pid worotciami.

Na synu Wasylu soneńko schodyt,
po newistońci uweś mir brodyt.

Na synońkowi jawir zeleneńki,
na newistońci bila berezońka.

Bereza roste, rozrastaje sia,
lyst' do lystońka prywertaje sia.

A jawir roste, rozrastaje sia,
lyst' wid lystońka widwertaje sia.

374

Procisne

Na - stu, Na - stu, Na - stu - nej - ko, czo - ho cho - dysz
tak sum - nej - ko, i - desz na wo - du, ne śpi - wa - jesz,
żol - tu ko - su né ŭ - cze - su - jesz.

374. [Nad t. 5 nadpisał Kolberg „ $\frac{3}{4}$ lub $\frac{2}{4}$ ”.]

Nastu, Nastu, Nastunejko,
czoho chodysz tak sumnejko,
[idiesz na wodę, nie śpiewajesz,
żółtu kosu né Źczesujesz:].

Pani moja najwerniższa,
możu ty sie izwiryty:
pan chce pojechać
i mene chce z sobou braty,
pani chce tu-j lyszaty.

Pani toto usłyszała,
Nastunójci hołou ściała.
Przyjźdat pan iz wojny,
ta zawołał na Nastuniu:

Nastu, Nastu, Nastunejko,
ótwory my wórotejka.
A pani sie wychopyła
i worota roztworyła.

Nastu, Nastu, Nastunejko,
dajże myni wyna pyty.
A pani sie wychopyła,
panu wyna natoczyła.

Słuchaj moi najwerniższy,
deż to moja Nastunejka?
A u switłojci szycie szyje.
Win tam piszol, tam jej né je(st).

Słuchy moi najwerniższy,
deż [to moja Nastunejka]?
U stajnicy korowy dojit.
Win tam piszol, tam jej né je.

Słuchy [moji najwerniższy,
deż to moja Nastunejka]?
U pekarni, chlib tam pecze.
Win tam piszol, [tam jej né je].

Zapréhajte konia moho,
a ja budu woronoho,
pojidemo w czyste pole,
des tam leżył serce moje.

Stynaj, słuchaj, hołou moju,
jak ne zytiesz, zytnu twoju.
Niajże tylo z tyłom leżył,
dusza w nebi Bohu służył.

375

Bóbrka

Słu żył - zem ja przy duo - rze, przy fran - cu - skim
kla - szto - rze [kla - szto - rze, przy: fran - cus - kim kla - szto - rze.]

Służyłem ja przy dworze,
przy francuskim klasztorze, [klasztorze,
przy francuskim klasztorze].

Zasłużyłem se dziewczynę, dziewczynę,
śliczną pannę Lorczynę.

Na wojnie mnie oddali,
swoje Lorcie zostawił.
A jak z wojny powraca, powraca,
do swojich Lorcich nawraca.

Wyszła siostra na perszyj sztych¹:
Proszę brata z konia zsiść.
A ja z konia nie zleżę, nie zleżę,
poki Lorcie nie widzę.

Twoja Lorcica już w grobie,
co gadała o tobie.
Wyszol Jasio na jej grób, na jej grób,
taj i chodzi po grobie:
Moja Lorcicu, po tobie!

Moja Lorcicu [...],
gdzieś podzielała te szaty, te szaty,
com ci sprawiał te laty.

Szatym [...]²

376

z sanockiego i ziemieńskiego okręgu (w Węgrzech)

Oj, dołow mi, dołow, tam dołow daleko,
tam-że mi stoit trzy kruhy jaryny!

Piszły my jej żaty trzy krasny diwojki:
jedna pizła żaty harda rychtarewa³,
druha pizła żaty harda burharewa⁴,
tretia pizła żaty wboha sirytojka.

>Harda rychtar'owa tak sy zaspiewała:<
Koby mene krył wziaw, przydiela bym ho
jednow konopelkow i jednym stebelcem.

376. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga III] s. 89.

¹ na perszyj sztych — do wrót

² [Pełny tekst pieśni zob. *Pieśni ludu polskiego* (DWOK T. 1) s. 173—188 nr 14.]

³ [Nad e nadpisał Kolberg o; w druku: „richtarëva”.]

⁴ [Nad e nadpisał Kolberg o; w druku: „burgarëva”.]

Harda burgarewa tak si zaspiewała:
Koby mene kryl wziaw, wychowała bym ho
jednow pszenycejkw i jednym zerencem.

Wboha sirytojka tak si zaspiewała:
Koby mene kryl wziaw, porodyła bym mu
synojka takoho: z jasnym misiaczejkom,
z jasnym misiaczejkom i z jasnow zwieżdojkow.

A jej krylejko na łowjki jíchaw,
na łowjki jichaw, to słowo zasłyszaw.

Diwojko, diwojko, wboha sirytojko!
Cy byś tak zrobiła, jak jeś wyhwaryła?
Jak bym ne zrobiła, to bym ne hwaryła.

Wziaw owyn knianejku po pid bily boczki,
prywiw wyn jej, prywiw, w swoi bily hrady.
Stroili wesyla za piwtora roka,
za piwtora roka i za szyst miésiacy.

A jeho knianejka zajsza w tiahytnejka¹,
porodyła ona synojka takoho:
z jasnym misiaczejkom i z jasnow zwiézdokow.

Zła, proklata baba synojka chopyla,
do orda zadniła, w dunaj ho trutyła.

A kizlatko² wzięła, krasni ho powiła,
krasni ho powiła, k łyczku prytuliła,
a bidna knianejka sym'³ razy zymliła.

A jej krylejko z łowjkiw pryjichaw,
z łowjkiw pryjichaw i w dwery zakowtaw.

Baba ne pylnuje panu oczuczaty,
tolko pylnowała panu otweraty.

¹ <tiahytnejka — ciąży>

² <kizlatko — kozłatko>

³ <sym' — siedem>

Szczo ty porodyła twoja kniahynojka:
kizlatko wrodyła, krasnie ho powiła,
krasnie ho powiła, k łyczku prytuliła.

Wziaw owyn knianejku za bilu ruczejku,
wywyw¹ wyn jej, wywiw, z swoich bilych hradyw:
jak jej w dunaj wtrutyw, aż sia dunaj zmutiw².

A jeho knianejka do kraju dopyla,
syna wyłopiła, z orda ho wydnyła³.

Piszła w'na z nym, piszła, do temnoho lisa,
tam si oheń kłała, synojka kupała.

A jěj krylejko na łowy wyjichaw,
na łowy wyjichaw do temnoho lisa.
Bih-ti, pomahaj-Bih, lisowa⁴ babojko!

Boże, daj zdrowia, ty welykij zradciu!
Zradyw-eś mia, zradyw, z zrady wyprowadyw,
w dunaj-eś mia wtrutyw, aż sia dunaj zmutyw.

Wziaw owyn synojka na bily ruczejki,
z jasnym misiaczejkom z i jasnow zwizdojkow.

Piszow wyn z nim⁵, piszow, w swoi bily hrady,
złu, proklatu babu kazaw rozstrylaty,
kazaw rozstrylaty, kiúmi roztorhaty.

¹ <wywyw — wywiódł>

² <zmutiw — zmacił>

³ <wydnyła — wyjęła>

⁴ <lisowa — leśna>

⁵ [Nadpisane nad pierwotnym, skreślonym zapisem „nym”.]

[Serednica]

I - dé Tu - rec do - ro - ho - ju, i - dé Tu - rec
do - ro - ho - ju, wé - de te - szczu po ter - no - ju,
hej, wé - de te - szczu po ter - no - ju.

Idé Turec dorohoju,
idé Turec dorohoju,
wéde teszczu po ternoju, hej,
wede teszczu po ternoju.

Prywid win ji pid wikience,
prywid win ji pid wikience:
Cy ty spysz, Maryś, serce, hej,
cy ty spysz, Maryś, serce?

Wstawaj, Maryś, Turczanycé,
prywiu win ty newiernyciu.
Cy ji każesz postrelaty, [hej],
cy ji każesz porubaty,
cy ji każesz w piec sadżaty?

Ja ně każu postrylaty,
[ja ně każu postrylaty]
i ne każu porubaty, [hej],
i ne każu w piec sadżaty.

Najdu ja ji try roboty,
[najdu ja ji try roboty]:
nózejkamy kołysaty, [hej],
ruczejkami kódiel priasty,
wiczejkamy stado pasty.

Lulej, lulej, ditiatojko¹,
połowynu z Turczatojko.
Wyjdý, Maryś, Turczanycá, [hej],
jak ty spiwat newiernycie.

Jak ũdaryła kluczejkami,
ide kroúcia sznurezykamy.
Maryś moja, Maryś moja², [hej],
kilkom tie lit chódowała,
nyhdym tie tak ne bywała.

Po czym że ty mni piznała,
żeś sie matińko nazwała?
Pietnojku-m³ chusty zwariała, [hej],
na łyczekjo-m tie zilala⁴.

Wstawajte, słuchy moji,
[wstawajte, słuchy moji],
zaprehajte wrone koni, [hej],
poj'idemo w swoju stronu.

Niej toj Turczan oszalije,
niej to ditié skamienije,
niej to stado wozdychaje, [hej],
niej tu nychto ne buwaje.

¹ [W rkp.: „dýdiatojko”.]

² [W rkp.: „:Maryś moja, Maryś:”]

³ pietnojku — w piątek

⁴ zilala — zlała

Bóbrka

Hej, za - ji - cha - lų Ko - za - ki z lo - ho - zu,
ta i sta - lų so - bie bly - sko pe - re - wo - zu.

Hej, zajichaly Kozaki¹ z l-obozu,
|:ta i staly sobie blysko perewozu:|.

Hej, staly sobie hadoczku hadaty,
|:hej, że majemó nyczku noczówaty:|.

Hej, jeden mowyt: Tu-j perenoczujmo.
|:A druhyj mowyt: Dalij pojidemo:|.

A tretyj mowyt: Bdemo noczuwaty,
|:a wojdy do nas Hanusyna maty:|.

Hej, wojszła do nych Hanusyna maty:
|:Do mnie, Kozacze, nyczku noczówaty:|!

U mene je zołota pościlka,
|:a na pościlei horoszaja diwka:|.

Horoszaja diwka w chorobie leżala,
|:zamorskaho zila barzo požadała:|.

Hej, a chtoż myni zilejka dobude,
|:hoj, a tot mojim kawalerom bude:|.

Hej, maju-że ja tré k'onyký^a w stajni,
|:hej, maju-że ja tré k'onyký^a w stajni:|.

Hej, jiden konyk jak papir bilejki,
a druhyj konyk jak hołub sywejki,
a tretij konyk jak hauran² czornejki.

¹ [lub: Kozacy]

² hauran — gawron

Hej, na tym białym do moria zajidu,
a na tym sywym more perejidu,
hej, na tym czornym do zila zajidu.

Hej, zaczął Kozak zilejko kópaty,
[oj, stała nad nym worona wakaty:].

Hej, Kozacze, né kop ty to zila,
[bo już twoja Hanusejka prosyt na wesila:].

A Kozaczok z zilejkom jid'e,
[a jeho Hanusia do ślubu jide:].

379

Bóbrka

Hej, za - je - cha - li Ko - za - cy z Ło - bo - zwe,
hej, sta - ly so - bi bly - sko pe - re - wo - zu,
[hej, sta - ly so - bi bly - sko pe - re - wo - zu.]

Hej, zajechali Kozacy z Łobozwe,
hej, stały sobi błyśko perewozu,
[hej, stały sobi błyśko perewozu].

Hej, stały sobi hadoczku hadaty:
A de majemo niczku noczowaty,
[a de majemo niczku noczowaty]?

Oj, jeden mowył: Tu perenoczujmo.
A druhy mowył: Dalej powandrujmo.
[A druhy mowył: Dalej powandrujmo].

Hej, wyszła do nych Hanusyna maty:
Chod'te, Kozacy, do mnie noczowaty,
[chod'te, Kozacy, do mnie noczowaty].

W mene siny, w mene chata,
hej, w chati poscilka,
a na pościłci horoszaja diwka.

380

Hołuczaków, w Sanockiem

vel
Jichały kozaky z Łobyzwa
vel

Jichały Kozaky z Łobyzwa
i stały sobie kónec perewozu
hadoczku hadaty:
De budemo niczku noczowaty?

Jeden mowył: Bystraja riczejka.
Druhy mowył: Temnaja nuczejka.
Treti mowył: Tu budemo noczowaty.
Wyjdy, wyjdy, Hanusyna maty!

Ne tak Hanusyna maty,
jak Hanusia sama,
bo Hanusia w neduzi leżała,
zamorskoho zila pożedała.

Chtoż moi Hanusejci
zilejka distane?
Kto-j z niou do ślubojku stane?

O, jeden Kozaczek mioŹ¹ tre kony na stajni:
jeden jak hołub syweyki,
druhy jak hołub czarnejki,
treti jak hołub bielejki.

Na tym bielejkim do moria dojidu,
na tym czarnejkim more pereidu,
na tym sywejkim do zila dojidu.

380. [Tekst pieśni niezgodny z rytmem melodii, być może nie należy do niej, chociaż w rkp. (terenowym) podpisany jest tuż pod pięciolinia.]

¹ lub: miol

Joń Kozaczek zilejko kópaty,
nad nem, nad nem zazula kukaty:
Na szóz tobie, Kozaczekjó, zilejka kópaty,
na szóz tobie, Kozaczekjó, troińkoho zila,
a u twoji Hanusejki bucnoji wesila.

Joń Kozaczek prudko powertaty,
lewóm rączkom wesila wertaty,
prawóm rączkom szablu uwywaty¹.
Jak w polu breminka zabreniła,
tak naszoi Hanusojei hołoiuka zletiła.

381

od Jasta, Kresna

Na-sia - ła ja so-bie ru - tki wno-wym o - gro - dzie,
hej hej, u-wi - ła ja so-bie wia - nek, puszczę po wo - dzie.

Nasiła ja sobie rutki w nowym ogrodzie, hej hej,
uwila ja sobie wianek, puszczę po wodzie.

Mowi jeden do drugiego: Wiaścerek tonie, [hej hej].
Mowi trzeci do czwartego: Chodźmy go łapać.

A moi druzbowie — [w wodzie] raczkowie,
[a moje] druzejki — [w wodzie] rybejki,
[a moja] panna młoda — piasek i woda.
[a moi] muzycy — z gaju słowicy.

381. [Pierwodruk w: O. Kolberg *Tarnów—Rzeszów...* „Materiały Antropologiczno-Archeologiczne i Etnograficzne” 1910 T. 11 s. 167. W rkp. brak t. 6; ponieważ jest on niezbędny, zrekonstruowano tylko jego schemat rytmiczny. Możliwe, że pod względem melodycznym jest on powtórzeniem t. 1.]

¹ uwywaty — wywijać

382

Brelikiwo

A po-sie - je zie-lo - ny ru - ty wno-wym o - gro - dzie,
hej hej, mo - cny Bo - że, wno-wy[m o - gro - dzie.]

A posięję zielony ruty w nowym ogrodzie,
hej, hej, mocny Boże, w nowy[m ogrodzie].

Uwię ja dwa winejki, puszcze po wodzie,
[hej, hej, mocny Boże, puszcze po wodzie].

[A moje] druzbiny — w wodzie łóziny,
[a moje] poduszki — w brzeżku łopuszki,
[a moje] muzyki — w lesie słowiki,
[...] swoje mię — na wodzie pinę¹.

Moje białe ciało rybejki zjedzą,
[moje] czarne oczy piasek wytoczy
[...]

383

Czaszyn

Na Po - do - lu bia - ły ka - miń, na Po - do - lu
bia - ły ka - miń, ej, Po - dó - 'lan - ka sie - dzi na nim,
ej, Po - dó - lan - ka sie - dzi na nim.

[:Na Podolu biały kamiń:],

[:Przyszed do ni cudzoziemiec:]:

[:ej, Podólanka siedzi na nim:]:

[:[Ej,] Podolanko, daj mi wieniec:]:

¹ pinę — pianę

[:Ja bym ci i więcy, dwa ¹ dała:],	[:Jak przyjedzie twój brat z wojny:],
[:[ej,] żebym sie brata nie bała:].	[:[ej,] będzie prosił szklanki wody:].
[:Struj ty, siostró, brata swego:],	[:Na ci, bracie, tego wina:],
[:[ej,] dostaniesz ty mnie s[amego] ² :].	[:[ej,] jeszcześ nie pił jako żywo: !
[:A, mój Boże, grzechy odpuść:],	[:Napij że się, siostró, sama: !
[:[ej,] czemuż go ja tu mam otruć: ?	[:[Ej,] pij ty, [bracie, ja już piła] ³ :].
[:Idź do lasu zielonego:],	[:Pij ty, bracie, ja już piła:],
[:[ej,] złapaj węża czerwonego:].	[:[ej,] jeszcześ tobie zostawiła:].
[:Usiekaj go drobniusienko:],	[:I brat pije, z konia leci:],
[:[ej,] ugotuj go mięgusieńko:].	[:[ej,] pamiętaj, siostró, o dzieci: .
[:Należy go do szklence:],	[:A ja będę pamiętała:],
[:[ej,] postawże go do piwnice:].	[:[ej,] pok ni będę swego miała:].

Strulabyś ty br[ata...]

384

Krosno, Miejsce [Piastowe]

Na Po - do - lu bia - ły ka - mień,
[na Po - do - lu bia - ły ka - mień]. Po - do - lan - ka
sie - dzi na nim, [Po - do - lan - ka sie - dzi na nim].

Na Podolu biały kamień,
[na Podolu biały kamień.]
Podolanka siedzi na nim,
[Podolanka siedzi na nim].

¹ [Tak w rkp. Może wyrazy „więcy” i „dwa” stanowią wymienne warianty.]

² [W rkp. wyraz nieczytelny.]

³ [W rkp. pozostawił Kolberg puste miejsce.]

385

Oj, tatu, tatońku, lem jeś mnia jednu mał
i totu ty mene daleko od sia dał.

Za hory wysoki, za lisy hłuboki,
lem po poli chożu i lischeńki swożu.

Cyt le ty, diwońko, cyt le ty, neboho,
masz ty dziewiat' bratyw, mene desiatoho.

Mene desiatoho, witcia stareńkoho;
jak my sia zyjdeme, krywdu ożeneme.

Pryszly ony, przyszly, pered nowy wrata:
Otwor'-że nam, otwor', nasza sestra własna!

Ja wam ne otworiu, bo sia muża boju,
moi były ruczki nazad powiazany,
moi dribny kluczy jomu pid hlawami.

Żeno moja luba, s kim ty tam howorysz,
s kim ty tam howorysz, czom mu ne otworysz?

Iszly ludy, iszly do mista nowoho,
dorohy ne znajut, mene sia pytajut.

Wam, żeno, wara z toj tiurnyczki zaraz,
bo już sia ne budetez po nej prochadżała.

Teper'-ste mi, bratia, krywdońku ohnały,
moi dribny kosty na prach rozsypały!

Brelików

A u mo - ji pa - ni lu - bej [...] mat - ki
za - kwi - tli mi - ni dwa ró - zo - we kwia - tki,
a o - ba - dwa czer - wo - ne, czer - wó - ne.

A u moji pani lubej [...] matki
zakwitli mini [!] dwa różowe¹ kwiatki,
a obadwa czerwone, czerwone.

A zerwał że ich nadobny [pa]chołek²,
oj, i pojechał za panem serdejkiem na pole,
oj, za panem serdejkiem na pole.

Ide panojko po kałynowym moście,
wróć się, panojko, masz we dworze goście,
oj, Halejka z krawczykiem w komorze.

Oj, mój luby sługo, tego ci nie wierze,
bo moja Hala rodu ślicheckiego,
[oj,] nie uczyniłaby ni tego.

Ej, a moją panojko konia nie żałował,
ej, do Halejku [!] noczku przywędrował:
Halu, Halu, Haluś moja!

Ej, a moją panojko wrotejkami toczy,
oj, i pes krawczyk wikinejkiem skoczy,
Halu, Halu, Haluś moja!

386. [Na odcinku t. 4—6 tekst niepełny; brakuje w nim trzech sylab, zapewne pominiętych przez Kolberga przy zapisywaniu.]

¹ [lub: róż]e[we]

² [Nad pierwotnym „pan z Holi” nadpisał Kolberg „chołek”.]

Ej, dajcie mi, dajcie te staré czerwiczki¹
niech że ja pójde po wodę do rzyczki,
H[alu, Halu, Haluś moja]!

Nie teraz to do roboty chodzić,
ino ty się z krawczykami² wodzić,
[Halu, Halu, Haluś moja]!

Kazał panojko try postronki złożyć,
kazał [éy je]³ w rosole namoczyć.
[Halu, Halu, Haluś moja]!

Oj, leży Halejka oj, he he⁴, belejka,
oj, płacze za neju wszystka rodzinajka,
ej, ja sam, Haluś moja!

Oj, leży Halejka gdyby różewy kwiat,
płacze za neju dobrze ne wszytok świat
i ja sam, [Haluś moja]!

Dajcie że mi, dajcie sto talarów, dwista,
niech że ja pojde swoj Hali na pogrzeb jeszcze.
[...]

Wzdóu

Po - je - chał pan z char - ta - mi na po - le,
zo - sta - wił przy do - mu ma - leń - kie pa - cho - le,
a - by do - mu pil - no - wał, [i na pa - nią baczność dal].

¹ czerwiczki — buty

² lub: z chłop[akami]

³ [Kolberg skreślił w rkp. „éy je” i nadpisał „že sy” (drugi z nadpisanych wyrazów słabo czytelny, niepewny).]

⁴ [Nad „he he” dopisano „tedy”.]

Pojechał pan z chartami na pole,
zostawił przy domu maleńkie pachole,
aby domu pilnował,
[aby domu pilnował].

Spotyka ón pana na lipowym moście:
Wróć się, panie, do dom, bo masz w domu goście,
masz tam [w domu] jednego
krawczyka nadobnego.

Mój szanowny panie, jak mi nie wierzycie,
leżą tam na stole krawieckie nożyce,
krawczyk z panią w łóżeczku,
[krawczyk z panią w łóżeczku].

Z powrotem pan w pierwszy próg wstępuje,
a Kasia się swemu mężowi raduje:
A czyżes mi mężu zdrów?
[A czyżes mi mężu zdrów?]

A, moje pachole, podaj mi trzewiczki,
a pójdę ja, pójdę, z czeladzią do rzeczki,
niech mi męża złość minie,
[niech mi męża złość minie].

Kazał pan, kazał pan na kuchni zapalić,
na swoją K[asieńkę] pić postronków parzyć.
Widzisz, Kasiu, niebogo,
nie czynić było tego.

A, moje [pachole], podaj mi kałamarz,
będę ja pisała do rodziców zaraz:
niech [mi] męża przeproszą,
[niech mi męża przeproszą].

Nišli się rodzina o tem dowiedziała,
już nadobna K[asia] na marach leżała.
Widzisz Kasiu, niebogo,
nie czynić było tego.

Wzdów

:Stala się nam nowina: ,	:Nasza miła bratowa: ,
:pani pana zabiła: .	:gdzieś nam brata podziła: ?

:W ogrodku go schowała: ,	:Na wojnem go wysłała: ,
:lelija go nazwała ¹ : .	:samam w domu została: .

:Ej, lelija, lelija: ,	:My z wojenki jechali: ,
:rośnij tyła co i ja: .	:brata my nie zdybali: .

:Lelija się zbujała: ,	:Siadaj, bratowa z nami: ,
:do okienka dostała: .	:na ten wóz malowany: .

:Wyjźryj, dziwczce, na pole: ,	:Jakże z wami siadać mam: ,
:czy nie jadą panowie: .	:kiedy dziatki drobne mam: ?

:Jadą, jadą panowie: ,	:My z karytą jedziemy: ,
:nieboszczyka bratowie: .	:dziatki drobne weźniemy: .

:Po czemes ich poznała: ,	:Przyjechali w gęsty las: ,
:coś ich braćmi nazwała: ?	:opad ci ją złoty pas: .

:Po konikach ogromnych: ,	:Poczekajcie ze chwile: ,
:po siodełkach czerwonych: .	:aż sie po ten pas schylę: .

:Przyjechali przed wrota: ,	:Nie bę[dzies sie schylała]: ,
:pytają się o brata: .	:boś go nie ty spraw[iała]: .

[...]²

|:nasz[a] miła bra[towa]:|.

¹ [Zamiast: „nasiąła”?]

² [Wiersz całkowicie nieczytelny.]

Sosła nam sia nowyna,
pani pana zabiła.

W ohorodku ho schowała,
rutku na nem posijała.

Rosny, rutka, wysoko,
jak pan w zemli hluboko.

A rutka sia sbachtala,
aż po wikna dostała.

Pyzry, diwko, w husty las,
cy ne ide kto do nas?

Idut, idut panowe,
neboszczyka bratowe.

Po czym żeś ich piznała,
żeś ich brat'mi nazwała?

Po konyczku sywawym,
po uzdi złotowyj.

Pryszły ony do dwora:
Wychod do nas bratowa!

Nasza newiést ne myła,
de-ś nam brata podiła?

Na wijnu'm ho posłała.
My tam tadył jichały,
byłyb my ho piznały.

Nasza newist ne myła,
czom ti krowcia po stinach?

Diwka kurku zarznąła,
bo sia hostéj spodiła.

Choc by desiat' zarznąła,
taka by krow ne była.

Nasza newist ne myła,
czom ti dity smutnyj?

Cy ti chlibec ne jily,
cy ti wince ne pyły?

Oj, jily my, pyły my,
ale nam jest' ne myle.

Bo nasz otec na lozi,
serdeńko mu na nozi.

Jak jej wziały w hustyj las,
ta z nej sniały złoty pas.

Ne budeteś sia pasala,
ne ty sia nym starała.

Postarał sia kto inszyj,
nasz brateńko najmilszyj.

Wedte-że nas bez Krakiw,
maju ja tam triocho bratiw,
mene bratia otkuplat.

Srybra, złata ne chceme,
lem smert' za smert' kłademe.

Leszczowate

Oj, da - laś mnia, mo - ja mam - ciu, ta - ko - ju.
oj, da - laś nia za pja - ny - ciu lę - cho - ju.

Oj, dałaś mnia, moja mamciu, takuju,
oj, dałaś nia za pjanyciu lychojju.

Oj, pjanycia, moja mamciu, w korszmý pje,
a jak pryjde do domojku, mene bje.

Oj, prywykaj, moja doniu, prywykaj,
jak pjanycia ide z korszmy, to ũtikaj.

Napyła sie stara maty na med¹u,
oj, propyla Hancynejku mołod¹a.

Chto postawyt hornec medu, dwa wyna,
budet toho Hancynejka mołod¹a.

Obézwal sie pan Synkiewicz z za stoła:
Ja postawlu hornec medu, dwa wyna,
bude moja Hancynejka mołod¹a.

Utikała Hancynejka try mili,
za new, za new pan Synkiewicz czótyry.

Oj, czoho ty, Hancynejko, ũtikajesz,
cy ty ũ mene jisty, pyty né majesz?

A maju ja jisty, pyty u tebe,
yno ny maju lube serce do tebe.

Oj, czohoż ty, Hancynejko, boso jdziesz,
cy ty w mene czerewiczky ny majesz?

A maju ja czerewyczky u tebe,
yno ny maju lube serce do tebe.

389. A. I. Toronskij *Pěs'ni Rusinow — Lemkov...* s. 729. [Zob.] *Pieśni ludu polskiego* [DWOK T. 1] s. 13—25 nr 3.

Oj, czohož ty, Hancynejko, pizský jdesz,
cy ty u mene pojazdojko ny majesz?

A maju ja pojazdojko u tebe,
yno ny maju lube serce do tebe.

Oj, podaj mi, synunejku, ostryj niž,
niaj se wyjmu czorne terne¹ z bilych nih.

Hancynejka synunejka zdradyła,
do serdejka wostryj niž [mu] wstrumyla.

Nej² znaje otec [i] maty, rodyna,
jak to pizšla marne z swita detyna.

391

[Solina]

Ja w mi-ście w Żu - ry - nie sta - ła sie no - wy - na,
po - lu - by - ła Ka - su - nu - nia bo - hać - ko - ho sy - na.
druga strofa (t. 1 i 2)

Ja w miście w Żurynie
stała sie nowyna,
polubiła Kasununia
bohaćkoho syna.

Kasununiu, Kasununiu,
otwor' mni worota.
Ne wyszła Kasununia,
wyszła stara maty.

Pokyn', pokyn' witcia, mater,
ja pokinu gazdu
i pidemo na Podila
hladaty horazdu.

Podywy sie, Symonejkó,
w horiszniu kwateru,
spuszczaje sie Kasununia
z hory na dolynu.

¹ [Nad końcowym e nadpisał Kolberg u.]

² [lub: n]a[j]

Kasununiu, Kasununiu,
ūważaj na detynu,
chybaby ja hlupa buła,
rozumu ne mała,
żeby ja na twoje dit y uvažala.

Koły było żyto żaty
i konopli braty,
a ja musil małe dytie
na rukach trymaty.

Ta ne pryjszła Kasununia
až za sztery lita.
Cy pryjmesz mne, Symonejku,
do swoho obida?

Tam na hory loży,
popid niěj morozy,
Cy pryjmesz mne, Kasununiu,
sérotkyckie slezy.

Tam na hory wilha,
pid nieū ūoda hirka,
ta już tam sie powěsyla
Symonowa žinka.

392

Leszczowate

A tam w po - lu pry po - do - lu sto - it ku - żnia nad wo - do - ju,
trom - ta ra - da da - na, [sto - it ku - żnia nad wo - do - ju].

A tam w polu pry podolu
stoit kuźnia nad wodoju,
trom ta rada dana,
[stoit kuźnia nad wodoju].

Siadaj, Kasiu, siadaj z namy
na ten wózek malowany,
trom ta rada dana,
[na ten wózek malowany].

A w tyj kuźni kowal kuje,
nyhdy ohnia ne ūhaszuje,
trom ta rada dana,
[nyhdy ohnia ne ūhaszuje].

Ja bym z wamy pojechała,
żeby matka nie wiedziała²,
trom ta rada dana,
[żeby matka nie wiedziała].

Jeden kuje, druhyj duje,
tretyj Kasiu namawluje¹,
trom ta rada dana,
[tretyj Kasiu namawluje].

Kasia [matki]³ nie słuchala,
sidła w wózek, pojechała,
trom ta rada dana,
[sidła w wózek, pojechała].

¹ lub: pid[mawluje]

² lub: bym się matki nie bojała

³ [Wyras nieczytelny.]

Jak się matka dowiedziała¹,
synów swoich obudzała,
trom ta rada dana,
[synów swoich obudzała].

Wstańcie, wstańcie, syny moje,
dohaniajcie siostrę swoją,
trom ta rada dana,
[dohaniajcie siostrę swoją].

Oj, tak oni za nio gnali²,
aż w Warszawie ją spoznali,³
trom ta rada dana,
[aż w Warszawie ją spoznali].

Chodzi Kasia po réneczku,
nosi chłopca⁴ w podoloczku,
trom ta rada dana,
[nosi chłopca w podoloczku].

Witaj, witaj, Kasiu nasza,
dzień podziła szwagra Jasia?
Trom ta rada dana,
[dzień podziła szwagra Jasia]?

[Oj,]⁵ ja bym wam powiedziała,
bóm się zdrady nie bójała,
trom ta rada dana,
[bóm się zdrady nie bójała].

Nie bój-że się, Kasiu, zdrady,
naści rączki na porady,
trom ta rada dana,
[naści rączki na porady].

Siedzi Jasio za stolikiem,
pisze listy⁶ z pacholikiem,
trom ta rada dana,
[pisze listy z pacholikiem].

Witaj, witaj, szwagrze Jasiu,
gdzież ty podział sestrę Kasiu,
trom ta rada dana,
[gdzież ty podział sestrę Kasiu].

Jak ho wdarył po kimieniu⁷:
Masz ty, Jasiu, pidmowlenie,
trom ta rada dana,
[masz ty, Jasiu, pidmowlenie].

Jak ho wdarił poza uszy,
aż mu pizła z głowy juszy,
trom ta rada dana,
[aż mu pizła z głowy juszy].

Idźże, Kasiu, do pywnicy,
otocz wina dwie szklanicy,
trom ta rada dana,
[otocz wina dwie szklanicy].

Poczęstujże braci swoje,
co rąbali ciało moje,
trom ta rada dana,
[co rąbali ciało moje].

Idźże, Kasiu, do skrzyneczki,
a wyjmijże mi dwie chusteczki,
tro ta rada dana,
[a wyjmijże mi dwie chusteczki].

Pozawijaj rany moje,
co rąbali bracia twoje,
trom ta rada dana,
[co rąbali bracia twoje].

¹ lub: Stara maty rano wstała

² lub: Jak gonili, tak gonili

³ lub: dogonili

⁴ lub: czypeczyk

⁵ [Wyras słabo czytelny, być może skreślony w rkp.]

⁶ lub: pije wino

⁷ [po kimieniu — po ciemieniu]

Leszczowate

A tam w polu pry podolu
stoit kuźnia nad wodoju,
[stoit kuźnia nad wodoju].

Jak ho wdarył poza uszy,
aż mu pizła z głowy juszy,
[aż mu pizła z głowy juszy].

.....¹

Jak ho wdarył po czelości²,
Kasia ũpała z omliwości,
[Kasia ũpała z omliwości].

Jak ho wdarył po kimieniu:
Masz ty, Jasiu, pidmowlenie,
[masz ty, Jasiu, pidmowlenie].

Jak ho wdarył pod kolano:
Zawyjaj-że, Kasiu, ranu,
[zawyjaj-że, Kasiu, ranu].

z Saneckiego

A tam dołow na ryuoczku
pijut chłopcy pałynoczku.

Jeszcze by to mało było,
żeby diwczę nasze było.

Jedny pijut, druhy braut,
treti diwczę namawlaut.

Jak oni ho namowili,
do Wylwowa sprowadili.

Diwczę, diwczę, pidy z nami,
z mołodymi Kozakami!

Diwczę głupie poštychało,
z Kozakami pojichało.

Bo Kozaki dobry hude,
dobre tobi, diwczę, bude.

Otec, maty nycz ne znała,
susięda jej powiędała.

Ej, poka ho namowyli,
try sto złotych położyli.

Susied, susied, susiedojko!
Szczoby ja ti rozpowieła,
z żalu by-ś sia rozboleła!

394. [J. F. Golowackij *Narodnyja pēsni...*] „Čtenija” 1863 Kniga III s. 85.
[Podział na zwrotki wg rkp. Kolberga.]

¹ [Kolberg oznaczył opuszczenie części tekstu.]

² po czelości — w czoło [recte: w szczękę]

Twoja doczka namowlona,
do Wylwowa sprowadzona!

Hojże, hojże, chłopcy moi,
osiędlajcie kony swoi,
zdohaniajcie sestru swoju!

A skoro ju dożenete,
ruki, nohy, widotnete!

Zdohonili jej u Lwowie,
ne piznali aż w Krakowie.

Chodyt Kasia po rynoczku,
nosyt złoto w podiłoczku,
u tym złotym ta winoczku.

Kasiu, Kasiu, sestro nasza,
ukáže nam szwagra Jasia!

Sidyłt Jasio¹ za stolikom,
pje wyńce z pacholikom,
miérjat sobie korszowikom.

Skoro wny ho zobaczyli,
ruczki, nożki² mu odtiali.

Jak ho wtiali koło palcia:
Na-ż ti, Jasiu, namowlańcia!

Jak ho wtiali koło pasu:
Na-ż ti, Jasiu, sestru naszu!

Jak ho wtiali koło szyi:
nasz ti Jasio już ne żyje.

395

Oj, u poli kremenycia,
pje w korszmonci remysnycia³.

Oj, pjut wony, prolywajut,
kochanoczku pidmowlajut.

Oj, jak jeji pidmowyły,
w kolasoczku j posadyły.

Oteć, maty ta ne znała,
szczo ich dońka pojichała,
aż susida i skazała.

Oj, wstawajcie, syny moi,
dohaniajcie sestry swojej!

Oj, jak jeho dożenete,
ruki j nohy obytnete!

Hnały, hnały, ne dihnały,
aż u Lwowi ta j piznały.

Chodyt' Kasia ta w ruboczku,
nosyt dytia po rynoczku.

Pomahaj Bih, sestro nasza!
Deś podiła swakra Jasia?

Oj, u domu za stolykom
pje si wyno z remyśnikom.

395. [J. F. Golovačikj *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1863 Kniga III s. 85.
[Podział na zwrotki wg rkp. Kolberga.]

¹ [W rkp. Kolberga: „Jasie”; tak samo w ostatniej zwrotce.]

² [W druku: „ručku, nożku”.]

³ <remysnycia [w druku: „reměsnicja”] — rzemieślnicy, [grupa rzemieślników]>

Pomahaj Bih, oj, ty Jasiu,
deś ty podiw sestru Kasiu?

Jak utiały po kolina:
Ot, toż, Jasiu, namowlinia!

Jak utiały wyższe pasa:
Ot, toż tobi sestra nasza!

396

[z Jasielskiego, z Zawadki (Frysztak)]

A w Rze - szo - wie w ka - mie - ni - cy
pi - ją pi - wko ka - pra - li - cy. Pi - ją, pi - ją,
na - li - wa - ją, dziew - czę - ta se na - ma - wia - ją.

A w Rzeszowie w kamienicy
piją piwko kapralicy.
Piją, piją, naliwają,
dziewczęta se namawiają.

Już se jedną namówili,
do powozu ją wsadzili.
Szynkarka się dowiedziała,
z wojczkami pojechała.

Wstaje ojciec z swej pościeli,
szuka córki u kądzieli.
Wstańcie, [wstańcie,] syny moje,
goń[cie...]¹

397

Brelików

Przy - je - chał Ja - sień - ko z czy - dzi U - kra - i - ny,
na - mó - wił Ka - siu - nie do swo - ję ró - dzi - nu.

¹ [W rkp. brak zakończenia.]

Przyjechał Jasiętko z czidży Ukrainy,
namówił Kasiunie do swoji rodziny.

Nabierz, K[asiuniu] w [...]
...]¹

Przyjechali wony do morza czarnego,
przemówiło słówko jedno do drugiego:

Czy cie mam, Kasiuniu, na to [!] dunaj zrucic,
czy cie do matusi bez koszulki puścić.

Wzioloś mnie, Jasiuniu, w zielonym atlasie,
puść że mnie do matki w koszulce i pasie.

Przeplynęła Kasia [...] ² różowego,
zawołała głosem: Dla Boga świętego!

Usłyszał braciszek na wysokij gorze,
spustił sie do Kasi na jedw[abnym] sz[nurze].

Wędruj, Kasiu, w[ędruj], jakęś wędrowała,
zażywaj rozkoszy, jakęś zażywała.

398

Wzdów

Ja - sio ko - nie po - il, Ka - sia wo - dę bra - ła,
Ja - sio se za - śpi - wał, Ka - sia za - pła - ka - ła.

Jasio konie poil,
Kasia wodę brała,
Jasio se zaśpiewał,
Kasia zapłakała.

Nabierz-że se, Kasiu,
śrybła, złota dosyć,
żeby miał koniczek
co pod nami nosić.

¹ [W rkp. brak tekstu.]

² [Tu niezrozumiały zapis: „krewczkę”.]

A ja bym nabrała
i rada bym była,
żeby mi mamunia
klucza pozwoliła.

Zawadził się Kasi
fartuszek na kole:
Ratujże mnie, Jasiu,
ty kochanie moje.

Powiedzże, Kasiętku,
że cię główka boli,
puści cie mam[unia]
do nowej kómory.

Nie po tom cię ciskał,
żeby cię ratował,
tylko na to, Kasiu,
abym nie wędrował..

Mamunia myślała,
że Kasia choruje,
a Kasia z Jasiętkiem
po świecie wędruje.

Pływaj, warkoczyku,
pływajże mi do dna,
bo ja jeszcze pewnie-
tej śmierci niegodna.

A dała mu, dała
złoty pierścioneczek,
żeby ón ji kupił
w Krakowie zameczek.

Mili rybaczkowie,
sieci zarzucajcie,
nadobną Kasinkę
na brzeg wyrzucajcie..

W Krakowie zameczek,
to nie jest w pokojach,
wróćże sie już, Kasiu,
do swej matki dwora.

Mili rybaczkowie
sieci zarzucili,
nadobną Kasinkę
na brzeg wyrzucili.

Nie po tom z tobą szła,
żebym sie wracała,
tylko po to, Jasiu,
żebym wędrowała.

Nadobny Kasince
same dzwony dzwonią,
a Jasia hultaja
na sto koni gonią.

Nie będziesz wędrować,
co mi już po tobie,
przyjadę do lasu,
ciebie tam utopie¹.

Nadobny Kasince
same dzwony grają,
a Jasia hultaja
w drobny mak siekają.

Przyjechali oni
do lasu gęstego,
cisnął Jasio Kasię
z mostu wysokiego.

Pozierajcie panny,
a i wy, mężatki,
jak to źle wędrować
od ojca, od matki.

¹ Tam był taki most i rzeka pod nim [zapewne objaśnienie wykonawcy pieśni].

Leszczowate

Ja - sio ko - nie po - jił, Ka - sia wo - dę bra - ła.
Ja - sio se za - śpi - wał, Ka - sia za - pła - ka - ła.

Jasio konie pojął,
Kasia wodę brała,
Jasio se zaśpiewał,
Kasia zapłakała.

Co sie heń bieleje
na nój czornyj roli,
cy kupa kamieni¹,
cy balwany soli?

Kasiuniu, Kasiuniu,
chtoż ciebie niewoli,
powiedz przed matusią,
że cię głowa boli.

Ja by ci powiedział,
żebyś sie nie zlekła,
heń mojih dziewięć żon,
ty, Kasiu, dziesiąta.

Mamuniu, mamuniu,
głowka mnie boli.
Bież-że ty, Kasiuniu,
do nowej komory.

Zdojmy ty, Jasiuniu,
czerwone szubejke,
ja pójde, wobacze
twe pirsze żonejke.

A w nowej komorze
sribła, złota dosyć,
będzie miał koniczek
co pod nami nosić:

Jasio szube zdėjmuje,
Kasia szable wyjmuje.

Mamunia myślała,
że Kasiunia spała,
a Kasiunia z Jasiem
het precz pojechała.

Nie wyjmuj, Kasiuniu,
té ostré szabeké,
bo se pokaliczysz
te białe rączeké.

Przyjechali oni
j-a k' temnemu lasu:
Tu se odpocnijmy,
moja miła Kasiu.

Niech se ich kalicze,
niech se ich posieczce,
niech mi z nich krou² cieczce
po zielony łace.

Nadobna Kasiunia
na konika siadła,
Jasiowa głowjka
pod czarny las wpadła.

Mamuniu, mamuniu,
nowinejka plynie,
o mojim braciszku,
j-a o waszym synie.

Pojechała óna
dołom¹ bitą drogą,
a jego matuniejka
w okienku siedziała.

Pojechała óna,
na eméntarzu stała,
wszystkim czteriom dzwonom
zadzwońić kazała.

Zadzwońić, zadzwońić,
wsztyki sztyry dzwony,
niech sie nasłuchają
jego pirsze żony.

Po - wie - dzia - ła Ka - sia, że ją gło - wka bo - li,
ka - za - ła ma - tu - sia do no - wej kó - mo - ry.

Powiedziała Kasia,
|:że ją głowka boli:|,
kazała matusia
do nowej komory.

Przyszli oni, przyszli
|:do miasta, do Boszka:|,
oj, mowi do Jasienka:
Odpocnijmy troszka.

Mat[usia] m[yślała],
|:że K[asia] zaspala:|,
a Kasia z Jasienkiem
[w] świat pówédrowała.

A on ci ją wziął
|:pod bok milusińki:|,
cisnął ją do wody,
gdzie najgłębiusińkij.

Rybacy, [rybacy],
|:sieci zastawiajcie:|,
nadobną Kasinkę
do sieci chytajcie.

¹ [W rkp.: „kamieni” z nadpisanym l.]

² [lub: kr]ew

¹ [W rkp.: „dołą”]

Bóbrka

A j-a wczera iz wczera,
jiszcze kury ne piły,
pisał Jakym do wdowojky,
ludé ne wydily.

Pisał Jakym do wdowojky:
Pomahaj Bih, serce!
A una mu widpowyla:
Zabyj zinku persze.

[...]
Jakże perszu zinku byty,
zinka ślubna jak lastiwka
bude sie prosyty.

Ne uważaj ty, Jakymojku,
na ji prišbojku,
zapny kosu j-a w ławojku,
zitné holowojku.

Poradyłas (m)nia, bidna wdowo,
jak zinku zabyty,
porad'-że nia teper, bidnou wdowu,
szo z zinkou robyty.

Zapał w p'ecu, zatkaj komyn,
zinka zahoriła,
wýnese ji w czyste pole,
zinka ódurila.

Pryszło Jakym do domojku,
taj trisnoł rukamy:
Dityż moji dribnejkji
szczoz ja picznu z wamy?

Pisał Jakim do korszmojki
po kwartu horilky:
Pozbyłas nia, bidna wdowo,
ślubnojkoji zinki.

Pryjszła susidoczka,
a z druhöji chaty:
Dityż moji dribnejkji,
a deż wasza maty?

Piszła nasza maty
w daleku hostynu,
ino sé zabüła
malejku détynu.

O Jakymie, Jakymojku,
a deż twoja zinka,
że tobie sie tak spłakala
maleńka détynka.

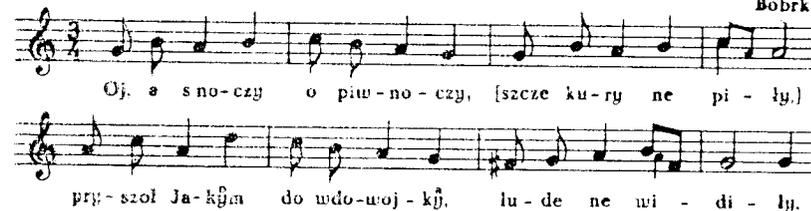
Wyjšzoł Jakym na óhor'od,
konopli dzieleni¹.
Dityż moji dribnejkji,
to-ste mi skrywdzeni.

¹ konopli dzieleni — konopie podzielone

Wyjšzoł Jakym na óhor'od,
kapusta si zawywat¹.
Nyma moji Hanusejki,
szo ji sadyła.

Né turbuj sie, nasz taciejku,
twoja zinka bude
ino my, bidni syrotokji,
matinka ne bude.

Bóbrka

Oj, a s noczy o piwnoczy,
[szcze kury ne piły],
pryszło Jakym do wdowojky^a,
lude ne wydily.

Poradź-że (m)ni, bidna wdowa,
szczo z ženou robyty?
Wozmy ženu na motuzok,
idy ji propyty.

Radyłas (m)niá, bidna wdowa,
jak ženu zabyty,
a teper że meni porad',
hde ja² maju zadity.

Pisał Jakom do korszmojky,
wziół kwartu horilky:
Dityż moji dribneńkoji,
de was maju dity?

Pryszło Jakom do domojku
da trisnoł rukamy:
Dityż moji dribnenkoji,
szczoz ja picznu z wamy?

Taciu-ż mij solodojki,
a wam zinka bude,
a nam, bidnym séritojkom³,
matinka ne bude.

Wyjšzoł Jakom na ohorod,
tam kapusta husne⁴:
Nyma moji Hanusejki,
że óna je sadyła.

¹ zawywat — zawija się w główki

² [Zamiast: „ju”.]

³ [Zapis nie całkiem wyraźny, może: „séritojkam”.]

⁴ husne — gęstnieje

Bourka

A j-a s no-czy o pił-no-czy i-szcze ku-ry ne pi-ły.
 pryj-szoł Ja-sio do Ju-sty-ny, lu-dé ne wy-di-ły.

A j-a s noczy o pilnoczy,
 iszcze kury ne piły,
 przyjšzoł Jasio do Justyny,
 ludé ne widyły.

Leaszczowate

Pyj-te, lu-de, mid, ho-rił-ku, a wy hu-sy wo-du,
 pry kim-że ja woj na sta-rist' ho-ło-wu po-ło-zu?

Pyjte, lude, mid, horilku,
 |:a wy, husy, wodu:|,
 pry kim-że ja woj na starist'
 |:hołowu polozu:|?

Oj, maju ja i synojka,
 |:ridnejku ditynu:|,
 czej-że mené przyhołubyt,
 |:czej-że ja ne zhynu:|.

Id'e oteć do synojka,
 |:na szeroki ławy:|,
 j-a syn witci powidaje:
 |:Ne treba nam mamu:|.

Piszol Iwaś do Myrysi,
 |:szcze kury ne piły:|,
 przyjšzoł Iwaś wid Marysi,
 |:ludé ne wýdily:|.

Dobryj wieczór, Marysuniu,
 |:dobryj wieczór, serce:|.
 Ona jimu widpowiła:
 |:Zabij żinku persze:|,

Oj, Marysiu, Marysuniu,
 |:jak jé maju byty:|?
 Ślubna żinka jak lastiwka,
 |:bude się prosyty:|.

Ne słuchaj ty, Iwasuniu,
 |:na jéji pryśbojku:|,
 zabij kosu jałynojku¹,
 |:zetny hołowojku:|.

Poradyłaś, Marysuniu,
 |:jak ji maju byty:|,
 porad' że nia, Marysuniu,
 |:de ji maju dity:|.

¹ [lub: jałynojku]

Zapr'y dweri, zatkaj komyn,
 |:powicz: zahoryła:|,
 wywedy ji w puszcze, w debry,
 |:powidz: óduryła:|.

Zaper dwery, zatkan komyn,
 |:zaczal jeji byty:|,
 ślubna żinka jak lastiwka
 |:stała się prosyty:|.

Ne uważaj że ty, Iwasuniu,
 |:że ja mołodejka:|,
 podywy się w kolysojku:
 |:dytyna małejka:|.

Wywil ji w puszczu, w debry
 |:i rukamy trisnól:|
 Dity moi dribnesejki,
 |:szczoż ja z wany picznu:|.

Ne żurit' sia, nasz tato,
 |:wasza żinka bude:|,
 no naszoji matinojki
 |:ridnoju ne bude:|.

Wam bude, tato, żinka,
 |:jistojki dawaty:|,
 a nam, bidnym syritojkom,
 |:po kutach metaty:|.

Wy budete, tato, spaty
 |:w bilejkich poduszkach:|,
 a my, bidny seritojka,
 |:na piecu w onuczках:|.

Zakukała zazuleczka
 |:na łozowym prutiu:|,
 wedut, wedut Iwasunia
 |:w żeliznym okutiu:|.

[Serednica]

A i uczo-ra, i z wecz-ora pi-zne ku-ry pi-ły
 pryj-szoł Ja-kim do wdo-woj-ki, lu-de ne wi-dy-ły.

A i wczora, i z weczora
 pizne kury piły,
 |:pryszol Jakim do wdowojki,
 lude ne widyły:|.

Pryszol Jakim do wdowojki:
 Dobry wczor, serce!
 |:A ona mu widpowiła:
 Zabij żinku perszu:|.

Porajila z bida wdowa
 zeb¹ żinku zabyty.
 |:Porajze mni, bidna wdowa,
 de ji maju podity:|.

Wynes² ju w czyste pole,
 powidz, że ówdoryła².
 [...]

¹ [Zapis bardzo słabo czytelny: lekceja niepewna.]

² ówdoryła — [tu:] umarła

Pryszła do nij susidojka¹,
a z tretii chaty:
|:Diteż moji dribnejkii,
a deż wasza maty:|?

A deż tobi, Jakimojku,
mołodejka żinka,
|:że ty sie rozplakala
maleńka dityńka:|.

Piszła wóna, pizła
w daleku krainu,
|:zabyła se z sobo wziaty
maleńku ditynu:|.

Zakukala zazulejka
w lisi na prutiu,
|:a wedut Jakimojka
w żelźnim kutiu:|.

406

Brellków

Pyj - te, lu - de, mid, ho - rjü - ku, ja wam do - po - mo - zu,
[ja wam do - po - mo - zu], a pri kim - że ja na sta - riśt'
ho - lo - wu po - lo - zu, [ho - lo - wu po - lo - zu?]

Pyjte, lude, mid, horyūku,
|:ja wam dopomożu:|,
a pri kim że ja na stariśt'
|:hołowu położu:|?

Aj, maju ja synojka,
|:ridnejku ditynu:|,
oj, czej win mnia pryhołubyt,
|:taj ja szcze ne zhynu:|.

Ide sŷn do wicia
|:na szerokie ławy:|,
a sŷn wiciu powidaje:
|:Ne treba tat'² mamä³:|.

A newista uchódziaje;
|:Ne tra widhaniaty:|,
a maju ja małe ditie,
|:budut kolysaty:|.

Piszou Iwaś do Marysi,
|:szcze kury ne piły:|,
piszou Iwas do Marysi,
|:lude ne wediły:|.

Dobry, dobry Iwasuniu,
|:dobry, serce moje:|,
zabuj, zabuj, Iwasuniu,
|:swoju żinku perszu:|.

Powidz że mni, Marysuniu,
|:jakże ji zabyty:|?
Ślubna żinka jak lastiwka,
|:bude sie prosyty:|.

Oj, ne wojziaj¹, Iwasuniu,
|:na jiji² przyboju:|,
a zbyj kosu zielenojki³,
|:zytny hołowou:|.

Oj, jak stoŷ Iwasunió
|:swoju żinku byty:|,
ślubna żinka jak lastiūka
|:stała sie prosyty:|.

Oj, ne wajże, Iwasuniu,
|:że ja mołodejka:|,
oj, waziáj, waziáj, Iwasuniu,
|:dit'yna malejka:|.

Ty sy budesz żenytojki
|:inszy obimaty:|,
oj, a naszzy serytojki
|:słyży oblywaty:|.

Ty sy budesz⁴ żenytojki,
|:kotra tobi myła:|,
[oj,] a naszym serytojkom
|:dola nieszczęsływa:|.

Oj, tobi bude twoja żinka
|:jistoczki dawala:|,
a namy, serytkami,
|:po kutach metała:|.

Narailaś, Marysunku,
|:jak żinku zabyty:|,
poradz że mni, Marysuniu,
|:deż że ji podity:|.

Zapry dwery, zatkaj komyn,
|:żinka zahoryła:|,
wowedy ji czyste pole,
|:skaży, że ŷduryła:|.

Oj, pryszou kum do kuma,
|:j-a z druhoji chaty:|:
Oj, deż, kume, wasza żinka,
|:że ji ne wydaty:|?

Oj, pizła moja żinka
|:w daleku krainu:|
i zabyła se z sobow wziaty
|:malejki ditynu:|.

Oj, pryszła kuma do kuma
|:aż z tretii chaty:|:
A deż, dity, wasza maty,
|:że ji ne wydaty:|?

Oj, pizła nasza maty
|:j-a w lis po dybynu:|,
oj, a nam, seritojkom,
|:dola nieszczęsływa:|.

Zakukala zazulejka
|:na łozowym prutiu:|,
wedut, wedut Iwasunia
|:w żelźnićkim kutiu:|.

406. [Znaki repetycji w zapisie tekstu pochodzą od wydawcy.]

¹ [W rkp. „susidojki”.]

² [„tat” — skrót od *tatu*; zapis mało wyraźny, prawdopodobnie Kolberg później dopisał *u*.]

³ [Tu Kolberg dopisał: „chce się żenić”; sens uwagi nie jest jasny, syn bowiem zamierzał wypędzić własną matkę.]

¹ wojziaj — uważaj [dalej też: „wajże”, „waziáj”]

² [W rkp.: „jii”.]

³ [Poprawione z „zielenojki”.]

⁴ [W rkp.: „bude”.]

Wedut, wedut Iwasunia
|:chłopcia młodoho:|,
a lubyü wyn Marysuniu,
|:szczoz komu do toho:|?

[A lubyü]-em [Marysuniu]
|:i lubyty budu:|,
a ja z swoju czornó bydu
|:już żyty ne budu:|.

407

Hołuczkuu

Puj- te, lu - dę, miód, ho - riü - ku, ja wam do - po - mo - żu.
ja wam do - po - mo - żu, a przy kim - że ja na sta - rýst'
ho - lo - wu po - lo - żu, ho - lo - wu po - lo - żu!

Pyj^yte, ludę, miód, horiüku,
|:ja wam dopomożu:|.
a przy kimże ja na starýst'
hołowu polożu?

Pijdemo, Iwasejku,
|:w² pole żyto żaty:|,
[ona jemu]³ malejkoj
bude kołysaty.

Majuż, [majuż] ja synojka,
|:ridnejku ditynu:|,
a czej win mene pryhołub [!],
że iszcze ne zhynu.

A j-a w czetwer o piünoczy,
|:szczę kury ne piły:|,
piszozü Iwaś dó Marysi,
ludę ne wi[dylü]⁴.

Iszoü otec do synojka
|:bez szerokie ławy¹:|,
syn do witecia powidaje:
Ne treba tu mamy.

Pomahaj Bih, bidna wdowa,
|:moje lube serce:|.
A ona mu widpowýła:
Zabyj żynku perszu.

A newistka uchódzaje;
|:ne tra widhaniaty:|.
Maju [ditia] maleńkoje,
bude kołysaty.

O Iwasiu, Iwasejku,
|:ja bym tie radyła:|
zabyj swoju szliubnu żynku,
budu tie lubyła.

¹ lub: łany

² lub: h [pole]

³ [Zapis bardzo słabo czytelny.]

⁴ [Rkp. w tym miejscu zniszczony.]

Rady-ż ty mnie, [Marysejku]¹,
|:jakże ji zabyty:|?
Żynka ślubna jak lastywka,
bude sia prosyty.

Pryszozü susidojko
|:aż z treti chaty:|.
Oj, kume!⁴ Deż wasza żinka,
szczoz ji ne wydaty?

Ne uważaj ty, Iwasejku,
|:na ji prośbojku:|,
zabyj kosu w jałynojku,
żetnyj hołowojku.

Piszłaż moja żinka
|:w daleku kraínu:|.
zabyła z sobou wziaty
malejku ditynu.

Oj, radysz² mni, Marysejku,
|:jakże ji zabyty:|,
porad [ty mni], Marysejku,
de ji maju dity.

A jak pryszła susidojka
|:aż z treti chaty:|:
Dityż moi drybnysejki,
a deż wasza maty?

Zapry chatu, zabyj komyn,
|:powidż: zahoryła:|.
Wywedý ji w czyste pole,
powidż: ódurýła.

Piszła nasza maty
|:a w lis pó dubynu:|,
a my, bidny syrotjki,
na wiki zahynu⁵.

Oj, wdaryü sia Iwasejko
|:ü polý³ rukamy:|.
Dity moi drybnysejki,
szczo ja picznu z wa[my].

Zakukala zazulejka
|:na lozozóm prutiü:|,
wedut, wedut Iwasejka
w żeliznóm ókutiu.

Ne żyryt sia, nasz tatojko,
|:ne wam żinka bude:|,
a nam, bidnym syrotjkam,
matinki ne bude.

Wedut, wedut Iwasejka,
|:chłopcia młodoho:|.
Oj, lubyü win Marysejku,
szczoz komu do toho.

Bude wam żynjka
|:jistjki dawaty:|,
a nam, bidnym syrotjkam,
po kutach mętaty.

Oj, lubyü ja Marysejku
|:i lubyty budu:|,
a ja z swoju czornu býdu⁶
żyty już ne budu.

¹ [W rkp. omyłkowo: „Iwasejku”.]

² [W rkp.: „radysz”.]

³ u polý — w polę guni

⁴ [W rkp.: „Oj, kume, kume”.]

⁵ [Zamiast: „zahynemo”.]

⁶ brzydki [wyraz]

z Sanoockiego

Dwi zahrody łobody,
a tretia barwynku,
oj, stała sia pryhodojka:
pobijaw muž žynku.

Oj, pro szczoż win¹ jej bijaw,
z jakoi przyczyny?
Że lubyla na weczyrki²
od małej dytyny.

A ja, celu nyczku ne spaw,
musyw kołysaty,
a jak stało rozwydniaty,
piszow-em hladaty.

Oj, pryjszow ja do kumojka,
w kuma iszczo spaly,
jeno moi drybny dity
rano powstawaly.

Oj, ty kume, kumunejku,
szczoż ty si dumajesz?
Na szczo ty mym drybnym ditiom
matyr widberajesz?

Oj, pizow ja do konopel,
konopli podileny,
a już moi drybny dity
sut pošyroczeny.

Oj, pryjszow ja do morkowci³,
morkow buranyje;
dobré-ż moja hołowojka,
juz ne oszalije!

Oj, pryjszow ja do kapusty,
kapusta sia zszyla;
oj, deż tota Marusejka,
szczo tebe sadyła?

Leszczowate, Bóbrka

Sta - la nam sie, [sta - la nam sie] w sé - li no - wy - na.

Ma ry - sej ka pa - ne - noj - ka dé - tiá po - wy - la.

Stała nam sie, [stała nam sie]
w séli nowyna,
Marysejka panennojka
dětía powyla,
powywszy ho, powywszy ho,
w dunaj kynuła.

A jak pizły rybarojky
ryby lowyty,
ne zjimaly szczuku-rybu,
ino bile ditie.
Prynesły ho, prynesły ho
pred pana na ókaz.

408. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga IV] s. 196.
409. [Dla dwu ostatnich wierszy zwrotek sześciowierszowych należy powtórzyć melodię t. 5—8.]

¹ [Pod i dopisał Kolberg y.]

² [W rkp. Kolberga: „weczyrku”.]

³ <do morkowci — do marchwi>

Pan'e w radu, wijty w radu.
diwky w hromadu;
wsi diwojky, panienojky,
hori selom idut,
a na swoich hołowojkach
winojka nesut.

Marysejka panennojka
ja vse z zadu ide
i na swoi hołowojci
winka ne nese.

Oj, Marysiu, panennojka,
szos ty zrobiła,
żes na swoju hołowojku
winojka ne uwyła.

Bolila mnie hołowojka,
tom ji se zwezala,
tom na swoju hołowojku
winojka ne brała.

Wsi dywojky panienojky
hori selom idut
i na swoich hołowojkach
wi[nojka nesut].

Marysejka panennojka
a vse w zadu ide
[i na swoi hołowojci
winka ne nese].

Marysejku panienojku
na rynojku bjut,
wsi diwojki panienojky
do cerkwy¹ idut,
Marysejku panienojku
pachołky wedut.

Prywely ji, prywely ji
nad hlebokyj dunaj,
kynuly ji, [kynuly ji]
na bystru wodu.

Marysejka panen[ojka]
szcze ne utonula,
na batejka, na matejku
rukou kynuła.

Panie ojczu, pani matka,
majesz doniok sim,
ne puszczaj ich po weczirkach,
bude dola wsim.

W czudzij chati, w czudzij chati
ne zemli spaty,
może im sie jaka taka
pryhoda staty.

Leszczowate

Sta - la nam sia, sta - la nam sia w sji - li no - wy - na,

oj, mo - lo - da Ma - ry - sej - ka di - tia po - wy - la.

¹ lub: cerkwójki

Stała nam sia, stała nam sia
w syli nowyna,
oj, młoda Marysejka
ditia powyla.

Powywszy ho, [powywszy ho],
w dunaj wtonula.
[...]

Piszli ryby rybarojki
ryby łowyty¹,
ne włomyły² szupry ryby [!],
ino biłe ditie.

Prynesły ho, [prynesły ho]
pered pana na ukaz.
Pane w radu, [wijty w radu],
diūke w hrom[adu]³.

Wsi diwojki panenoi^ujki
do hromady jdu^t
i na swoji hołowoi^eci
winojka [nesut]⁴.

A młoda Marysejka
ta vse zadu jde
i na swoji hołowoi^eci
winojka ne [nese]⁵.

A młoda Marysejka,
czom tak zadu jdesz,
czom na swoji hołowoi^eci
winojka ne [nesesz]⁶.

Bolila mnie hołowojka
ta-m se zwiazała⁷,
ta-m pro toto rutianoho
winka ne brała.

Wsi diwojki panienoi^ujki
mid [i] wino pjut,
a młodu Marysejku
na rynoczku bjut.

Wsi diwojki panienoi^ujki
wid hromady jdu^t,
a młodu Marysejku
pachołky wedut.

Wedut jeji, wedut jeji,
po pid hoba boky^u,
wtonuły ji, [wtonuły ji]
w dunaj hłeboki.

¹ [lub: ło]m[yty]

² [lub: wło]w[yły]

³ [Brzeg karty zniszczony.]

⁴ [Jw.]

⁵ [Jw.]

⁶ [Jw.]

⁷ [W rkp.: „zwiála”.]

Bóbrka

Oj, w mnia - ste - czku Be - re - ste - czku sta - la -
sie no - wy - na, ze bié - la - wa
Ma - ry - sej - ka dé - tia - tko po - wy - la.

Oj, w mniasteczku Beresteczku
stała sie nowyna,
ze biélawa Marysejka
détiatko powyla.

Powyla ho, powyla ho
w tonejki r'ubok,
kynuła ho, [kynuła ho]
w tychojkýj dunaj.

Piszli ryby rybaczejki
ryby łowyt'y,
né złowyły jidnu, yno
biłejkie dýtie.

Prynesły ho, prynesły ho
panu na porady:
Zhaniaj, zhaniaj, pane wijte,
diwočku hrómadu.

Wsi diwojky¹ panienoi^ujki¹
w winojkach idut
no i toju Marysejku
w rubojku wédut.

Oj, mamuniu, mamunejku,
majesz doniok sim,
né puszczaj ich na wieczyrk^ly,
bude dola wsim.

Oj, mamuniu, mamunejku,
majesz doniok piat',
ne puszczaj ich na wesila,
nech ti doma spiat.

Oj, mamuniu, mamunejku,
majesz doniok dwi,
ne puszczaj ich do susidyn,
reminia z nych dr^ly.

Oj, mamuniu, mamunejku,
majesz doniok tri,
né dajże im potużejku,
jakos dała mi.

411. [Takty 8 i 16 zostały dodane przez wydawcę ze względu na tekst. W rkp. ich nie ma, zaś występowanie tutaj apokopy nieprawdopodobne, tym bardziej że Kolberg nie zaznaczył tego w tekście.]

¹ [lub: pani]o[nojky]

od Sanoka

A po - de Lwo-wem na bło - niu, na bło - niu,
je - dzie Ja - siej - ko, je - dzie Ja - siej - ko, na ko - niu, na ko - niu.

A pode Lwowem na błoniu, na błoniu
jedzie Jasiejko, jedzie Jasiejko
na koniu, na koniu.

Za nim Kasiejka w grzebiejku, w grzebiejku,
niesie tam dziecię, niesie tam dziecię
w czepejku, w czepejku.

Naści, Jasiejku, to dziecko, to dziecko.
Jakem ci mówił, takem ci mówił,
waruj się, zradzę cię.

Już jedzie Kasia wesoło, wesoło,
cisnęła dziecko, rzuciła małe
u młyna pod koło.

Mielniczek siedział na płocie, [na płocie],
zobaczył dziecko, zobaczył dziecko
we wodzie, we wodzie.

Już ta we dzwony w kościele dzwoniąco,
wszystkie panienki, wszystkie panienki
zagnano, zagnano.

Wszystkie panienki w wianejku, w wianejku,
wojtowa Kasia, wojtowa Kasia
w grzybejku, w grzybejku¹.

¹ [Po tej zwrotce Kolberg dopisał: „itd., jak poprzedzająca (od Rzeszowa)”.
Rękopis ten jest fragmentem wyciętym z dużej karty, odcinka poprzedzającego
ten fragment ani innego zapisu tej pieśni od Rzeszowa nie udało się odszukać.
Pełny tekst zob. *Pieśni ludu polskiego* (DWOK T. 1) s. 151—168 nr 12.]

Bereska za Liskiem

Tam po-pid ga-nok, tam po-pid ga-nok na bło-niu. [na bło - niu],
tam się wy-wi - ja, tam się wy-wi - ja Ja-sień-ko na ko - niu.

:Tam popid ganok:|, na błoniu, [na błoniu],
:tam się wywija:| Jasieńko na koniu.

: [A] Kasia za nim:| chodziła, [chodziła],
:małe dzieciątko:| na rączkach nosiła.

:Wrzuć, Kasiu, dziecko:| do wody, [do wody],
:nie będziesz miała:| żadnej przeszkody.

:Kasia to dziecko:| do wody wrzuciła,
:sama się, sama:| za głowę chyliła.

:A co ci, Kasiu:|, co ci to, [co ci to],
:że ci głowijkę:| zawito, [zawito].

:Bo mnie głowijka:| bolała, [bolała],
:tom se zawinąć:| kazała, [kazała].

:Wszystkie panienki:| w wianejku, [w wianejku],
:wojtowa Kasia:| za drzwiami sumnejka.

413. [Z uwagi na konstrukcję tekstu i analogie do dalszych zwrotek z l. wiersza
l. zwr. usunięto przypadające na t. 3 słowo „tam”, widocznie przez pomyłkę
zanotowane przez Kolberga w kontekście: „Tam popid ganok, tam na błoniu”.]

Lisko, Bachorzec, (Dubiecko)

O, na szé - ro - kim bo - lo - niu je - dzie Ja - siej - ko
na ko - niu [je - dzie Ja - siej - ko na ko - niu].

O, na szerokim bołoniu
jedzie Jasiejko na koniu,
[jedzie Jasiejko na koniu].

Za nim Kasunia wołała,
na rękach dzicia trzymała,
[na rękach dzicia trzymała].

Wróc że sie, Kasiu, sokole,
naż tobie dzicie, to twoje,
[naż tobie dzicie, to twoje].

Wruć, Kasiu, dzicie do wody,
niech nam nie robi przeszkody,
[niech nam nie robi przeszkody].

Kasunia dziecko ruciła,
aż sia za głowę chyciła,
[aż sia za głowę chyciła].

Poszli rybacy na ryby,
złapali dzicia na wodzie,
[złapali dzicia na wodzie].

Wszystki dziwojki w wiónejkach,
wojtowa Kasia w rąbeczkach,
[wojtowa Kasia w rąbeczkach].

Co ci tam, Kasiu, co ci tam?
Co ci główeczko zawito,
[co ci główeczko zawito].

Bo (m)nie z wieczora bolala,
tom se owinąć kazala,
[tom se owinąć kazala].

Try bratczyki rybarczyki rybońki łowiły,
oj, ne jmyły szczuku rybu, łysze dytia jmiły.

Wytiahły tu dytynoczku ta na beryżoczok,
piszła sława na wse seło, oj, na wsich diwoczok.

414. [W melodii prawdopodobnie brak początku o wzorze rytmicznym analogicznym do t. 7—10.]

415. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...* „Čtenija” 1863 [Kniga III] s. 54.

Oj, wy pany, oj, wy wity¹, sklykajte hromadu,
szczo by sesij dytynoczci najty ridnu mamu!

A wdaryły raneseńko u hołosny zwoony²:
Oj, schodyt sia ta do dwora, panianoczki wsi!

Wsi diwoczki panianoczki do dwora stupaly,
ta-j na swoich hołowońkach wse winoczki mały.

A mołoda Maryseńka po zatyłu jde,
ta-j na swojij hołowońci wincia ne nese.

Maryseńko, Maryseńko, czomu winka né ma?
Bołyła mia hołowońka, to-m ho ne wwyła.

Oj, uzialy Maryseńku pid biły boki,
ta kinuły Maryseńku u dunaj hłuboki.

Maryseńka mołodeńka ta jak potopała,
tak do swojej matinońki wirne spromowlała:

Oj, majesz ty, moja mamko, ta-j szcze starszych dwi,
ne daj-że im taku wolu, jak-eś dała méni.

Oj, majesz ich, moja mamko, jeszczé w domu piat',
ne puskaż ich po tołokach, nechaj doma spiat.

Oj, majesz ich, moja mamko, usich na wsich sim,
ne puskaż ich po muzykach, naj sédiat doma wsi.

Jasio, Biecz

W je-dnym ga - i - ku pta - sko - wie, [wje-dnym ga -
- i - ku pta - sko - wie], w dru - gim ga - i - ku lud - ko - wie.

416. [Pierwodruk w: O. Kolberg *Tarnów—Rzeszów...* „Materiały Antropologiczno-Archeologiczne i Etnograficzne” 1910 T. 11 s. 203.]

¹ <wity [podobnie w druku] — wójty, [wójtowie]>

² [W druku: „golosnyj zvon”.]

W jednym gaiku ptaskowie,
[w jednym gaiku ptaskowie],
w drugim gaiku ludkowie.

W jednym gaiku śpiewają,
[w jednym gaiku śpiewają],
w drugim gaiku gadają.

A o kim ze to tej mowy,
[a o kim ze to tej mowy]?
O tej dziewczynie wojtowy.

Bo troje dziatek zgubiła,
[bo troje dziatek zgubiła],
a we wianeczku chodziła.

Gdy wyrósł na nij rozy kwiat,
[gdy wyrósł na nij rozy kwiat],
zapłakał ci ją cały świat.

417

Serednica (Sanockie)

O - re bo-hacz, o - re w sze-ro - ko - je po - le
szter - ma wo - łoj - ka - my, z trój - ma sję - noj - ka - my.

Ore bohacz, ore w szerokoje pole
szterma wołokamy z tryma synojkamy.

Wyszło tam do neho dwanajcy rozbijnykiū:
Oraczu bóhaczu, daj té Boże szczęście
z szterma wołokamy, z tryma synojkamy.

Oraczu bohaczu, cy ne zrejłbyś² [ty]
tieżkoji³ kobity, [tieżkoji kobity].
Ja ne poraju, bo sam taku maju.

¹ lub: dębina, lip[ina], lebioda

² zrejłbyś — naraiłbyś

³ tieżkoji — ciężarnej

Oraczu bohaczu, szto za nio choczete?
Nydź¹ wiense, nydź mejsze, ino korec piniendzy.

Oraczu bohaczu, jakbu ji wziaty?
W'yprawłaj do młyna, hde husta jałyna.

Bje² żyno do młyna, de husta jałyna.
Kilki lita żyła, do młyna ne chodyła³.

Oj, kume, kumojku, mij lubyj bratejku,
kilkim lita żyła, do młyna ne chodyła.

418

Leszczowate

Na szy - ro - kim po - le [...], tam bo-hacz o - re
szter - ma wo - łoj - ka - my, szis - tme sję - noj - ka - my.

Na szyrokim pole
[...] tam bohacz ore
szterma wołokamy,
szisłtma synojkamy.

[:Wyszłol g'nemu rozbijnyczok:]:
Oraczu bohaczu,
ta daj ty, Boże, szczęścia
[:szterma wołokamy:],
szełtma synojkamy.

[:Oraczu bohaczu:],
poraj mni takuju
newistu tieżkaju.
[:Ja ty ne poraju:],
bo ja sam tak'u maju.

[:Oraczu bohaczu:],
[:szczo bys chotił za niu:]:
[:Korec hroszi, korec:],
korec hroszy, korec.

[:Oraczu bohaczu:],
jakby ji wziety?
[:Puszczu⁴ na połudné:],
piszlu⁵ ji do młyna,
tam husta jałyna.

[:Piszła una do młyna:],
zajszła una do brata:
[:Brate mij, bratojku:],
kilkom lit z nym żyła,
w młyn-em ne chodyła.

418. [Podział na zwrotki i powtórki zaznaczone w rkp. problematyczne. W zwr. 1 znaki repetycji usunięto (wiersze 1—3).]

¹ lub: nyc

² bje — bież, [biegnij]

³ [Tu w rkp. następuje: „de husta jałyna”, słowa te opuszczono.]

⁴ [lub: pust]y

⁵ [lub: piszl]y

|:Jid¹ ty, sestro, w pered:|, |:Jak sie mij brat ruszył:|,
|:ja pidu za tobou:|, |:wsich dwanajcit skruszył:|,
|:a budu ja wydił:| |:Jidyż ty, sestro, domił:|,
zradojku nad tobou.   ja pidu do szwagra.

|:Piszla sestra w pered:|, |:Szwagre mij, szwagrojku:|,
|:a win² pizhol za nieu:|,   de zes⁴ dił sestrojku.
|:tam dwanajcit rozbijnyczkiw:| |:Piszla ũna do brodu:|
nożyky se ostryt³. |:po studenu ũodu:|

|:Już tobi szwagrojku:|
|:w okowach dzwonyty:|,
|:j-a moji sestrycy:|
za hroszyky żyty.

419

z Sanockiego

A tam dolow za stodołow
ore diwca czornym wołom.

Iszcze brozdu ne zorała,
już jej matka zawolała:

Pidy, diwca, pidy do dom,
sama ne znam, komu tia dam!

Dala mene maty, dala
Janyczkowi zbojnyczkowi.

S noczy pryjde, w noczy pide,
wse krwawyj mecz prynese.

Sam si sida't pid oblaczok,
mecz si klade na stolyczok.

Maty synka kołysala,
ta tak jemu prypiwała:

Lulaj, lulaj, synońku moj,
maw by-ś byty, jak oteć twój,
dala bym ho porubaty,
do dunajeczku zmetaty.

Wziaw owyn jej za ruczejku,
powyw wyn jej na łuczajku:

Klakny, klakny, żeno moja,
bude stiata hlawka twoja.

Spiwaj, <spiwaj>, żeno moja,
jakeś wtody i spiwała,
ked-eś synka kołysala.

Ne spiwanku ja spiwała,
lem-em prawdu ty kazała.

Maty moja starejkaja,
podaj ty mi synka moho,
nej ja celu⁵ w liczko jeho.

419. [J. F. Golovačij *Narodnyja pěsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniha IV] s. 171.

¹ lub: jidyż

² lub: brat

³ [lub: ostr]ia[t]

⁴ lub: des mi

⁵ <celu' — pocałuję>

Jedno liczko mu cętyła,
a druhe mu wykusyła.

Na-ż ty, synku, na pamiatku,
koły stynaw oteć matku!

Jak staw synoczok plakaty,
ne mih Janczyk rady daty:

Wziaw owyn ho za ruczejku,
wyw yw wyn ho do lisojka.

Sprawyw wyn mu kołysojku
z jaworowoh derewojka.

Bude witrec poduwaty,
bude synok tak dumaty,
że h' kołysze rodna maty.

Bude doždzyk pokrapiaty,
bude synok tak dumaty,
że ho kupa't rydna maty.

420

Wzdów

U na - sze - go mły - na - rza jest tam Ka - sia jak ró - za,
ej, ha, i ha ha, jest tam Ka - sia jak ró - za.

U naszego młynarza
jest tam Kasia jak róza,
ej, ha, i ha ha,
jest tam Kasia jak róza.

Pan sie o nij dowiedział,
po młynarza pójść kazał,
[ej, ha, i ha ha,
po młynarza pójść kazał]¹.

Młynarz za próg wstępuje,
pan go winem częstuje.

Ty, młynarzu, musisz pić,
Kasia moja musi być.

Weż se, panie, i woły,
wszystko bydło z obory.

Weż se, panie, i konie,
i Kasię ci wygonie.

Pan nie wiedział, co radzić,
i kazał sie w wór wsadzić.

Zanieściez mnie do młyňa,
do młynarza Marcina.

Nie stawiajcie [mie]² w młynicy,
bo mnie zjedzą jendycy.

¹ [Wę wszystkich następnych zwrotkach powtarza się: „ej, ha, i ha ha” oraz drugi wiersz danej zwrotki.]

² [Lekcja niepewna, zapis słabo czytelny.]

Postawcie mnie w komorze,
gdzie jest Kasine łożo.

Aż przyszło ku północy,
wór się do Kasi toczy.

Kasia krzyczy i woła:
A czy ten wór nogi ma?

Cicho, Kasiu, nie wołaj,
ja ze dwora Mikołaj.

Żebyś ty był dobry pan,
nie chodźbyś w nocy sam.

Chowałbyś se służeczkę,
nadobną panienczkę.

421

od Sanoka

[I] po-słał pan dra-ga-na: Idź mły-na-rzu do pa-na.

Miel-nik i-dzie i du-ma [...]

[I] posłał pan dragana:
Idź, młynarzu, do pana¹.
Mielnik idzie i duma
[...]

Nie mógł pan nic poradzić,
kazał on się w wór wsadzić
[...]

Nie stawcie mnie w młynicy,
bo mnie zjedzą pytlicy(?),
ino mnie postawcie w komorze,
gdzie Kasiuni jest łożo.

Nie ostalo pół nocy,
już się do Kasi wór toczy.
O, dla Boga, Bóg z nami,
coż to za wór z nogami?

422

od Krosna, Dukli

Sto-i miel-nik nad wo-dą, z swą Ka-siu-nią na-do-bną.

trum-da dri-da, rum-ta dri-da, rum-ta dri-da, rum-ti-dra.

422. [Drugi zapis, brulion, w tece 19: 1242 k. 404. Melodia różni się tonacją (tam o kwartę wyżej). Różnice tekstów podano w przypisach.]

¹ [Zmieniono kolejność wierszy; w rkp.: „Idź młynarzu do pana, posłał pan dragana”.]

Stoi mielnik¹ nad wodą,
z swą Kasiunią nadobną,
trumda drida, rumta drida,
rumta drida, rumtidra.

A lokaj się popatrzał,
poszed, panu powiadał,
[trumda drida... itd.]

Widzisz, panie, co ja wiem,
ino tobie opowiem,
[trumda drida... itd.]

A idź, mielnik, do pana.
Po² jakiego szatana?
[Trumda drida... itd.]

Idzie mielnik, trachtuje,
pan go winem częstuje,
[trumda drida... itd.]

Pijcie, mielnik, to wino,
jeszcześ nie pił jak żywo,
[trumda drida... itd.]

Nie będę ja wina pić.
Taki Kasia ma mą być!
[Trumda drida... itd.]

Stoją chuopcy na wicie³,
wieżą pańską pszenicę,
[trumda drida... itd.]

Nie mógł się pan naradzić,
kazał się w wór ułożyć,
[trumda drida... itd.]

Nie stawta⁴ mnie przy koszu,
bo mnie szczury rozniosą,
[trumda drida... itd.]

Postawta⁵ mnie w komorze,
gdzie Kasiunine⁶ łożo,
[trumda drida... itd.]

Jeszcze ni ma punocy,
pan się w łożko zakoczy⁷,
[trumda drida... itd.]

Jesteś⁸, Bóże, nad nami,
co za zboże z nogami?
[Trumda drida... itd.]⁹

Cicho, Kasiu, nie gadaj,
ja ze dworu Mikołaj,
[trumda drida... itd.]

Coby ty był dobry p[an],
[nie chodźbyś w nocy sam¹⁰,
trumda drida... itd.]

Tobyś ty miał służeńki,
szedłbyś [...] dziweńki¹¹,
[trumda drida... itd.]

¹ [W brulionie: „,Stoit melnyk”. Forma „melnyk” powtarza się też w 4 i 5 zwrotce; w 6: „,melnyk”.]

² [W brulionie: „,A”.]

³ na wicie — na śpichlerzu

⁴ [W brulionie: „,Nie staw ty”.]

⁵ [W brulionie: „,Postaw ty”.]

⁶ [W brulionie: „,Kasuni”.]

⁷ [W brulionie: „,zakocy”.]

⁸ [W rkp. „,Jesteś” nadpisane nad „,co zaś”.]

⁹ [Ta zwrotka oraz dwie ostatnie przejęte z t. 19, w czystopisie ich brak.]

¹⁰ [Uzupełnienie wg pieśni nr 420.]

¹¹ [Zapis słabo czytelny.]

Na hore werba,
pid werbow woda,
czerpała mi jej
diwczu mołoda.

Diwczu wid' wody,
kozak do wody:
Zaczekaj mia, kreczna panno,
daj koniam wody!

Oj, ne dam, ne dam,
bo času ne mam,
zakazala mi staraja maty,
szob z kozakom ne stojaty,
bo ja mołoda.

Ty sia mia ne bij,
sidaj na mij kiń.
Ponesu tia, powiezu tia
na moi dwory.

A w moich dworach
sztury pokoi,
a piataja śwityłojka
z jaworowoh derewojka
i tysowij styw².
Za stolom scdyt
pani mołoda,
Tatara jej muza wziali,
żałosti moja!

Oj, niet komu daty,
do Tatar znaty,
żeby moho neluboczka
twerdo zwiazaty.
Potom ja si pohulaju,
jak ta ryłka po dunaju,
radosty³ moja!

{Bóbrka}

Ko - zak ko - nia na - po - wo - je, Ko - zak ko - nia
na - po - wo - je, hej, diw - cza wo - du pro - ty - wa - je,
hej, diw - cza wo - du pro - ty - wa - je.

423. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga III] s. 130.
[Podział na zwrotki Kolberga.]

¹ <lub: wyd>

² <styw — stól>

³ [W druku: „radoste”.]

[:Kozak konia napowuje:],
[:hej, diwczu wodu proływaje:].

[:Daj mi, diwczu, toji wody:],
[:hej, wykuplu tia z newołody:].

Wzdów

W le - sie przy go - ściń - cu kar - czma mu - ro - wa - na,
a w tej kar - czma - reń - ce szyn - kar - ka ko - cha - na,
a w tej kar - czma - reń - ce szyn - kar - ka ko - cha - na.

W lesie przy gościńcu
karczma murowana,
[:a w tej karczmareńce
szynkarka kochana:].

Zagraj mi, muzyka,
od kóńca do kóńca,
[:ty, nadobna szynkareczko,
chodź ze mną do tońca:].

Przyszło trzech podróżnych
w poniedziałek do dnia,
[:siedli sobie za stolikiem,
szargnęli se ognia:].

A tańcujże, tańcuj,
szynkareczko tłusta,
[:bo ci tam została
kómóreńka pusta:].

Ognia se szargnęli,
łulki zapalili
[:i nadobną szynkareczkę
do siebie prosili:].

A widzisz ty, Floruku,
kluczyki na kołku?
[:A ty, Maćku stary,
dobywaj talary:].

Szynkareczko nasza,
nie wyganijże nas,
[:sama piwka nie wypijesz,
nam za darmo nie dasz:].

Idźcie do stajenki,
tam trzy konie macie,
[:oba siwe weźcie,
bułana zostawcie:].

425. [W rkp. zamiast t. 9—12 jest znak repetycji w t. 5—8, w którym zawarte są też wariantowe zmiany melodii.]

Nie jedźcieze drogą,
tylko manowcami,
|:a ja sięde na trzeciego,
pojadę za wami:|.

Wyszła na ulice,
zaświeciła świce,
|:swego konia nie poznała,
trzymała za lice!|.

Poszła do stajenki,
ręce załomala:
|:A bodaj ja takich gości
była nie widziała:|.

426

Lisko, Bachorzec (Dubiecko)

A pan Dó - brow - ski ju z Wi - dnia je - dzie.
mo - ja dziew - cy - na przy o - bie - dzie.

A pan Dóbrowski ju z Widnia jedzie,
moja dziewczyna przy obiedzie.

Jak óna jego zobaczyła,
wszystki stolki przeskoczyła.

Wojsko

427

Bóbrka

Wó - szpi - że mi, wó - szpi k'o - szu - lu z kwi - ta - mój.
że - bys (m)nia spi - zna - la me - dzy wó - ja - ka - mój. - ka - mój.

426. [Pełny tekst zob. *Pieśni ludu polskiego* (DWOK T. 1) s. 224—235 nr 22.]
427. [Podział na dwie wolty od wydawcy; w rkp. jest znak repetycji w t. 8 i wariantowe rozwiązanie tegoż taktu.]

¹ tj. lejce (a złodziej uciekł)

Wószyż-że mi, wószyż
k'oszulu z kwitamý,
|:żebys (m)nia spiznała
medzy wójakamy:|.

Wószyż-że mi, wószyż
koszulu z kołnirem,
|:żebys (m)nia spiznała,
jak budu żołnirem:|.

428

Sanockie

Rano, rano, raniczko
uże wstau paniczko;
prechodyt sia po rynku,
prynosyt nam nowynku.
A nowynku takuju:
szczo wulany werbujut;
zwerbowały¹ Janiczka,
taj dały mu konyczka;
i konyczka, i szaty,
szczo by dali ruszaty.

429

Bóbrka

Oj, sta - la sia no - wy - na, kły - czut wij - ta
do dwo - ra, kły - czut wij - ta do dwo - ra.

Oj, stała sia nowyna,
|:klyczut wijta do dwora:|.

Braciu, braciu, braciuz mij,
|:ja ne twoja, ty ne mij:|.

Oj, hadoczku hadaty,
|:że mająt brańci braty:|.

Jak wony ho zjimały,
|:nazad ruczky z(w)iazaly:|.

Je tu, pańciu, wdowyn syn,
|:to horoszyj skurwysyn:|.

Nazad ruczky zjazały
|:i na bréczku wwałyły:|.

Jeho sestra poczuła,
|:taj do brata skoczyła:|.

Poczkaż, pańciu, poczkaż tu,
|:pok' sobi fajku zapalu:|.

428. *Zegota Pauli Pieśni ludu ruskiego w Galicyi*. T. 2. s. 157.

¹ [W druku: „zwerbowały”.]

Ej, fajku sy zapalu,   I dały mu kamaszi,
 |:z kochankou sy rozmówiu:|. |:zaplakały wsi naszy:|.

 Oj, pan toho ne sluchał,   Jak dały mu katanki,
 |:zatiál konie, pojichał¹:|. |:zaplakały kochanki:|.

 Prywely ho do bramy,   Jak dały mu szutyj² płaszcz,
 |:tam ny tata, ny mamy:|. |:teper, mamciu, za mnou płacz:|.

Jak mu dały kapelus,   Jak mu dały kapelus,
 |:ta z mene już żołnier zuch:|. |:ta z mene już żołnier zuch:|.

430

Leszczowate

Sta - ła nam sia no - wy - na, no - wy - na,
 kły - czut wij - ta do dwo - ra, [do dwo - ra].

Stała nam sia nowyna, nowyna,
 klyczut wijta do dwora, [do dwora].

Stały my sia radyty, [radyty],
 de by brancyw nabraty, [nabraty].

Je tu wdowy taj u syn [!], [taj u syn],
 bude zołnir horoszy, [horoszy].

A win toho ne czuwaū, [ne czuwaū],
 bo win sestru noczowaū, [noczowaū].

A win-ze, win taj utik, [taj utik],
 a do sestry, taj na pic³, [taj na pic].

Zawiazaū sie w żytny snip, [w żytny snip],
 najszoū ho sam pes wijt, [sam pes wijt].

¹ [Zapis niewyraźny; może: „pojéchał”]

² [lub:] kusyj

³ [Zapis niewyraźny; najpewniej „pid” poprawione na „pic” — ‘piec’. W nawiasie Kolberg dopisał: „poda”.]

32

1. Wschodogno...
 2. ...
 3. ...

13. Fragment rękopisu nieznanego autora (pieśń nr 488) z melodią dopisaną przez O. Kolberga

Scieli buczka, scieli,
ino pułaczek został,
proś Boga, dziewczyno,
[żeby] ci sie dostał.

433

z Sanockiego

Wesoło mi było, wesoło¹ mi hrali,
koły mia w Sianoci w barwu prybierali.

Jak my si wyjdemo² w Sianoku na rynek,
to tam si zablyszczyt w ruczkaach karabinok.

W ruczkaach karabinok, na pleczy kiszketik,
na pleczy kiszketik, pry boku bahnetik.

W Sianoku, w Sianoku na huben wdaryli,
sianycki wojacy z mista wystupili.

Ta i mij myleńkij z nimma wystupuje,
jeho żowty własy witer rostrepuje.

Jeho żowty własy pleczy zakrywajut,
moi czorný oczy slezy zaliwajut.

434

[Leszczowate, Serednica]

Oj, ne płacz mam-ciu, ne płacz, ja [na] wij - nu i - du,
oj, toh-daż to za - pla - ciesz, jak ja [z niej] ne pryj - du.

Oj, ne płacz, mameciu, ne płacz,	Oj, płakał że ja, płakał,
ja [na] wijnu idu,	koly mene brały,
oj, tohdaż to zapłaczesz,	oj, koly koło mene
jak ja [z nej] ne pryjdu.	try żouńierý staly.

433. [J. F. Golovačkij *Narodnyja pesni...* „Čtenija” 1863 [Kniga IV] s. 149.

¹ [W druku w obu wypadkach: „wesoło”.]

² [W druku: „wyjdeme”.]

Oj, jeden roene wbyrał,
j-a drugi mnie wtyrał,
oj, treti my na ryżki
kamaszy wozpilał.

Oj, plakała mamiczka,
plakała sestryczka,
oj, że mi sie pry boku
blyszczaje szablczka.

Oj, cieszyla sie maty.
da, swojemi synami,
oj, że ich zwobaczyla
pid karabinami.

435

Bóbrka

Za mo - je śpi - wa - nia, za mo - je wy - krzy - ki,
da - li mi ka - ra - bin i czar - ne ka - ma - szy - ki.

Za moje śpiewania,
za moje wykrzyki
dali mi karabin
i czarne kamaszyki.

436

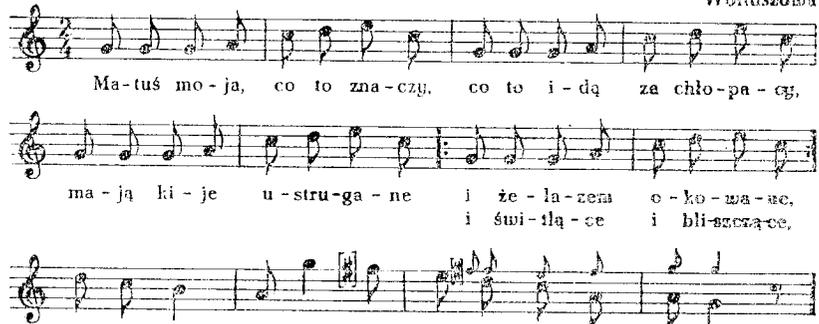
Bóbrka

Hej, cý - sa - riu, cý - sa - riu, oj, tos nas na - wer - bo - wał,
ej, né si - jesz, né o - resz, ej, szczos nam bu - dziez da - wał?

Hej, cýsariu, cýsariu,
oj, tos nas nawerbował,
ej, né siesz, né oresz,
oj, szczos nam budesz dawoł?

Hej, budu ja wau dawwał
jaczouinnu polowu,
hej, budu was wyprowwał
w daleku dorohu.

Krakowiak Woluszczyzna

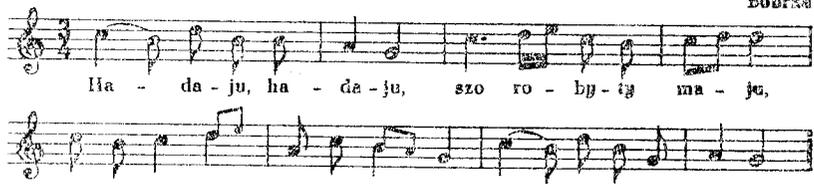

Ma-tuś mo-ja, co to zna-czy, co to i-dą za chło-pa-cy,
ma-ja ki-je u-stru-ga-ne i że-la-zena o-ko-wa-nc,
i świ-tlą-ce i bli-szcza-ce,
wszędzie wraz po szty-ry, chło-py ze-gnuu-te-ry.

Matuś moja, co to znaczy,
co to idą za chłopacy,
mają kije ustrugane
i żelazem okowane,
i świetlące, i bliszczące,
wszędzie wraz po sztyry,
chłopy zegnuuntery.

A przychodzi taki obcy
i powiada: dalej, chłopcy,
ten do pługa, ten do roli,
ten na wojnę, kto co woli —
i do torby chleba,
masierować trzeba.

Bóbrka

Ha-da-ju, ha-da-ju, szo ro-by-ty ma-ju,
pe-rom, pe-rom lly-sty py-szu, że-ni-ty sie my-szu.

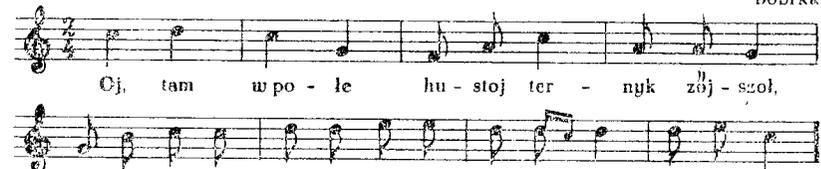
Hadaju, hadaju,
szo robyty maju,
perom, perom lysty pyszu,
żenyty sie myszu.

Prodaj, mameiu, prodaj
konia woronoho,
wőkupyty żołnir'owy
z wojska, mołodoho.

Né chótıla maty
konia prodawaty,
j-a w'elila żołnir'owy
na wyni hulaty.

437. [W rkp. (terenowym) t. 3—6 nie wypełnione, ze wskazaniem powtórzenia poprzednich taktów; t. 7—8 nie mają odpowiednika w rkp.; repetycja t. 7—8 odnosi się tylko do l. zwr., mającej jeden wiersz tekstu więcej.]

Bóbrka

Oj, tam w po-le hu-stoj ter-nyk zó-j-szoł,
oj, tam w po-le, [oj, tam w po-le] hu-stoj ter-nyk zó-j-szoł.

Oj, tam w pole hustoj ternyk¹ zójszoł,
oj, tam w pole, [oj, tam w pole]
hustoj ternyk zójszoł.

Po pid niobo bytaja drożyna,
po pid niobo, po pid niobo
bytaja drożyna.

Ne drożyna, inoj dribnejkoj szlaczok,
kadoj² jichál, [kadoj jichál]
molodoj sudaczok.

Po pré sobi sywýj koni wede,
biłu j tonku, biłu j tonku
koszulejku nese.

Oj, ty sénu, taj détyno moja,
de-żes podił, [de-żes podił]
zołotoj perstence.

Oj, dał ja ho barabancykowi,
żebý win mie³, [żebý win mie]
karabyn nabywał⁴.

[Oj, dał ja ho barabancykowi].
żebó win nia⁵, [żebó win nia]
na majszter wyprawiał.

¹ ternyk — cierz, [cierniste zarośla]

² kadoj — ktośdy

³ lub: nie

⁴ nabywał — nabijał

⁵ [lub:] m[ia]

Oj, tam w po - le hu - ste ter - ne zej - szło.
hej, tam w po - le, hej, tam w po - le hu - ste ter - ne zej - szło.

Oj, tam w pole huste¹ terne zejszła²,
hej, tam w pole, hej, tam w pole
huste terne zejszła³.

Po pid tern^e bytaja doriżka,
[po pid tern^e, popid tern^e
bytaja doriżka].

Ne doriżka, yno ūbytyj ślaczok,
kada iszol, kada iszol
moledyj szoldaczok⁴.

Za nym, za nym sywy koniē wēdut,
[za nym, za nym, za nym, za nym
sywy koniē wēdut].

Kótryj zdiri w horoszo sobi jde⁵,
kótryj choryj, [kótryj choryj]
na forszpaniē jide.

Za nym, za nym oteć i maty jd^e,
biłu, tónku, [biłu, tónku]
koszulu nes^e.

¹ [Poprawione przez Kolberga z „hustoj”.]

² [W rkp.: „zejszól”.]

³ [W rkp.: „hustoj terne zejszól”. Prawdopodobnie jest to kontaminacja dwu wersji: „hustoj ternyk zejszól” (por. pieśń nr 439) i „huste terne zejszól” (niekonnekwentne poprawki w zapisie). Możliwe też byłoby: „hustoj’ terne zejszól”.]

⁴ [Tu Kolberg dopisał: „żolnir?” Ukraińska forma pozwala chyba przypuszczać, że wątpliwości co do znaczenia wyrazu „szoldaczok” (żołnierz) miał sam informator.]

⁵ [W rkp. mylnie: „jde”.]

Oj, ty synu, ty dytyno moja,
de-żes podił, de-żes podił
złotyj persteneć.

Oj, dał jého¹ barabancykowy,
żeby win (m)nia, [żeby win (m)nia]
rano óbudzył.

[Oj, dał jého barabancykowy,
żeby win (m)ni, [żeby wiu (m)ni]
karabyń pucował.

[Oj, dał jého barabancykowy],
żeby win (m)nia, [żeby win (m)nia]
na musztru wóprawłáf.

Żol - nie - rze, żol - nie - rze, coś - cie za żól - ni - rze, co wy nie
słu - ży - cie cy - sa - rzo - wi scy - rze. cy - sa - rzo - wi scy - rze.

Żołnierze, żołnierze², coście za żołnirze,
[co wy nie służycie cysarzowi scyrze:].

Trzy grajcary na dzień, pół lejnika chleba,
[co czém swoje życie obserbować trzeba:].

Resztę, co zostanie, to na drobne rzeczy,
[co czém bidny żołnierz na spacer wyleci:].

Na spacer wyleci na jedną godzinę,
[jeszcze z sobą bierze nadobną dziewczynę:].

441. [W rkp. t. 3—4 nie wypełnione; rozwiązanie repetycji pochodzi od wydawcy — w rkp. w t. 7—8 Kolberg zaznaczył jedynie warianty melodii.]

¹ [W rkp. „Oj, dał jého” ze znakami repetycji.]

² lub: Ejże, moja dana

A w niedziele rano do raportu staje,
|:jeszcze mu kapitan większy strof zadaje:|.

Ale ten kapitan, jak wążem porusza:
|:Gdzieś się zabawił, kiedy była ósma:|?

Ej, zabawiłem się przy szklaneczce wina
|:i zapomniałem se, kiedy ósma była:|.

442

Wzdów

Je - cha - li u - ła - ni si - we - mi ko - nia - mi,
wzie - li mi dziew - czy - nę z czar - ne - mi o - cza - mi.

Jechali ulani siwymi koniami,
wzięli mi dziewczynę z czarnymi oczami.

Czekajcie ulani, poradzę se z wami,
wróćcie mi dziewczynę z czarnymi oczami.

Jedzie cesarz, jedzie, będzie wojna, będzie;
jedzie cesarzowa, już wojna gotowa.

Jedzie cesarz, jedzie na tym siwym koniu,
będzie wojniczka na naszym natoniu¹.

443

Wzdów

Trzy la - tam wo - jo - wał, sza - blim nie wyjmował,
sza - bla zar - dze - wia - ła, woj - ny nie wi - dzia - ła.

¹ natoń, natonie — plac roboczy do robót ciesielskich

Trzy latam wojował, |:szablim nie wyjmował:|,
|:szabla zardzewiała, wojny nie widziała:|.

Wojacy, wojacy, |:malowane dzieci:|,
|:niejedna panienka za wami poleci:|.

Wojacy, wojacy, |:cóż wy se myślicie:|,
|:niejednej panience serce zakrojącie¹:|.

444

Śóbrka

I - dzie wó - ja - czek z nia - sta, za nym pa -
- nie - nek trzy - sta; po - cze - kaj - że ty,
pa - nie, za - kły tu woj - sko sta - nie.

Idzie wójczek z miasta,
za nym panionek trzysta;
poczekajże ty, panie,
zakły² tu wojsko stanie.

Wojacy masierują,
zielonyj mundur mają,
czerwone położenia³
to nasze pocieszenia.

445

[Zob. mel. nr 663]

Wzdów

Ej, cieszcie się panienki,
jedziemy z wojenki,
ej, z wojenki jedziemy,
żeńić się będziemy.

Ej, stoi w polu sosna,
cztery lata rosła,
da, i moja kochanka
za innego poszła.

¹ lub: zatkrojącie

² zakły lub doki — zaczem

³ położenia — oblęgi

Prosty zouniary po wsim seli stajy,
mlodyi wdowi porucznyka dali.

Wyjszła wdowa, wyjszła, taj wzyła plakaty:
Oj, nyma-ż bo u mene de kiūmy stojaty.

Oj, ty wdowońko, ne frasuj sia toho,
sut bo u mene dwa wartiwnycejki,
budut wartowaty moji konycejki.

Oj, mój konyk tobi stajni ny zahnoit,
a zołota zbroja kłynciw ny polomyt
i ja, sam mołod, laże ny zalažu.

Oj, ty wdowońko, skaży ty my słowo:
cy mnoho, wdowo, jak-jeś powdowila?

Uže tretij roczok, mołodyj panoczku.
Cy mnoho ty, wdowo, dityczok mała?

Mała ja synońka, w cisarszczyui służył,
maju ja try donońci, sidiat w komorońci.

Oj, ty wdowońko, klycz że jich do chaty.
Najstarsza wyjszła, taj sia widstupyła,
seredasarza wyjszła, taj sia pokłonyła.

Najmołodsza wyjszła, taj do nih¹ upała,
ho swojcho bratczyka po ruci piznała.

Bóbrka

Jdut zoł - mi - ry, jdut, ho - ri - loj - ku pjut,
pid bi - ło - ju be-re - zi - nu ka-pi - ta - na bjut.

446. Żegota Pańli *Pieśni ludu ruskiego w Galicyi*. T. 2 s. 23.

¹ [do nih -- do nóg; w rkp.: „do nich”]

Jdut żołmiry, jdut,
horiłojku pjut,
pid biłoju berezinu
kapitana bjut.

Ja mowyl, że to
zora[ja] zejszła,
a to diwczynojka
po wodu wójszła¹.

Oj, ty pane nasz,
kapitane nasz,
ide riczka karwawaja
wid tebe do nas.

Diwczyno moja,
napij mi konia,
a ja tebe ne napoju,
iszczem ne twoja.

Oj, tu horaja,
a tu druhaja,
medży temy horojkamy
jasna zoraja.

Jak budu twoja,
napóju ty dwa,
z cembrowóji kernycejky,
z nowoho wedr'a.

Pje konyczek, pje,
nyzejkamy bje,
cikaj, cikaj, diwczynojko,
win tia zabije.

Bóbrka

I - dut zoł - ni - ry, i - dut, ho - ri - loj - ku pjut,
pid bi - ło - ju be-re - zo - ju ka-pi - ta - na bjut.

Jdut żołniry, id¹ut,
horiłojku pjut,
pid biłoju berezoju
kapitana bjut.

Oj, ty synu mój,
dityno moja,
né pyj, né pyj horiłojki
w nedilu z rana.

Oj, ty pane nasz,
kapitane nasz,
ide riczka karwawaja
wid tebe do nas.

Bo tá horilka
barzo zradlywa,
ne jidnoho żołnierejka
z dorohy zwęła.

448. [W rkp. melodię poprzedza przekreślony trzytaktowy fragment, nad którym uwaga: „albo $\frac{3}{8}$ ”]

¹ [W rkp. nad o nadpisane y z dwoma kropkami.]

Wokuszowa

Chciałbym wam powiedzieć   Za wodą, za mostem
ten jeden kawałek,   rozłożyli łogier,
[...   wtenczas nas męczyli
...]   bardzo wielkim głodem.

Rano w poniedziałek,   Jak zaczęli patrol
jak zaczęło świtać,   i po wsi pos[by]łać,
a my się zaczęli   nie nie zgotowali,
i z Turkami witać.   bo nie mogli dostać.

Z góry kanonami,   Przyjechał pan cesar
a z dołu gwerami,   i nas się zapytał:
Turcy se gadają: Cyscie zdrowe, chłopcy?
hedzie biła z nami.   Ładnie nas przywitał.

W tureckiej granicy
fanę wystawiono,
a kolo tej fany
wszystką broń złożono.

Bóbrka

|:Skąd ty, Jasiu? --- Zza dunaju:|.
|:Cóż tam słyhać w waszym kraju:|?

|:Nie słyhać nic, ino wojny:|,
|:w naszym kraju niespokojno:|.

|:J-a Polaczki wo dwa szlaczki:|,
|:a granatyry wo czétery:|.

|:A Mōskali hōru wkryly:|,
na ty hōri kiń tureckij,
na tym koniu pan Radeckij.

|:W prawyj ruci meczyk tryma:|,
|:a z liwoji krowcia id'e:|.

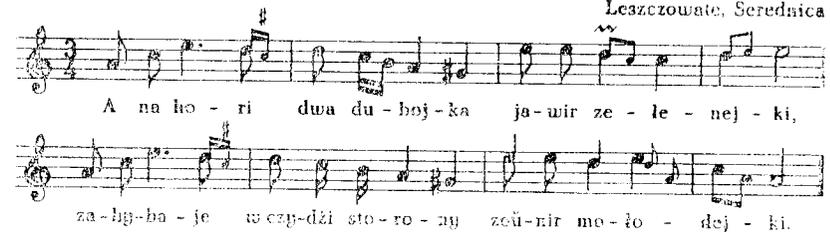
|:Szukaj, mamciu, boduarczyka:|,
|:mołodoho stolarczyka:|.

|:Niaj-że win mni dñn zbuduje:|,
|:a biz dweréj, biz okiennyc:|.

|:Żeby dwereny né chodyty:|,
|:wikincém sia né dywyty:|.

|:O, już, mamciu, memu żytiu teper koniec:|:
|:sżyty dosz(cz)ky, siazeń zemly:|.

Luszczowate, Serednica

A na hori dwa dubojka,   Zahybaje, zahybaje.
jawir zelenejki,   czias mu unyraty,
zahybaje w czydzi storoni   prosy mylu, prosy mylu
zoŋnir mołodějky.   do matinki¹ daty znaty.

¹ [W rkp.: „do matinku”; „matinku” Kolberg napisał na wcześniejszym, nie odczytanym wyrazie; przed „do” skreślone „żeby”.]

Pryszła maty, przyszła maty,
pryszła i matińka.
Oj, pidniała¹ bile lyczko:
Szoż tu robysz, synu?

Woj, niez, mamciu, woj, niez, mamciu,
treba umeraty,
proszu, mamciu, [proszu, mamciu],
ładne pochowaty.

Woj, nej mene uc chowajut
ny diaky, ny popy,
niechaj mene pochowajut
cysarski wojaki.

Oj, i popy, oj, i diaký
na hroszy bjut sia,
a cysarski wojaczeyki
horiũky napjut sia.

Sýpte, bracia, sýpte, bracia,
welyku mohyłu,
nechaj moja mamcia znaje,
że na wijni lynu.

452

Wzdów

Aj, na tej łą - ce, na tej zie - lo - nej,
le - ży tam u - lan bar - dzo zra - nie - ny.

Aj, na tej łące, na tej zielonej,
leży tam ulan bardzo zraniony.

Aj, leży, leży bardzo ubogi,
bez² prawej ręki, bez lewej nogi.

Przyszła do niego mamunia jego,
placze, żaluje synaczka swego.

Oj, mamu droga, idź precz ode mnie,
bo moje serce umiera we mnie.

Przyszł do niego tatuni[o] jego,
placze, [żałuje synaczka swego].

¹ [W rkp. „oj, pidniała” ujęte w znaki repetycji.]

² lub: przez

Oj, tato drogi, [idź precz ode mnie,
bo moje serce umiera we mnie].

Przyszła do niego Kasiunia jego,
placze, żaluje Jasieńka swego.

Ej, Kasiu droga, usiądź se przy mnie.
weź swój rąbeczek, utrzój krew ze maie.

453

Wzdów

Aj, na tej łą - ce, na tej zie - lo - nej,
le - ży tam u - lan bar - dzo zra - nie - ny.

Aj, na tej łące, na tej zielonej,
leży tam ulan bardzo zraniony.

454

Łońcuszkom w Sanockiem

Tam na ho - ri ży - to łań - cu - szkom u - by - to;
kraj do - ro - by sze - ro - ko - i, ko - za - ka za - by - to.

Tam na hori żyto
łańcuszkom ubyto;
kraj drohы szerokoї,
kozaka zabyto.

Jak wyszła diwczynna
z czornemi óczynna,
a widkryła kitajejku
i rozholósyła.

Tam jeho zabyto,
zatiahneno w żyto
i czerwonu kitajejku
wiezejko zakryto.

Oj, wstań, kozaczeyku.
oj, wstań, molodejki;
chodyt, błudyt po holoniu
twij kiũ woronejki.

453. [W rkp. melodia ta zanotowana jest na jednym systemie z poprzednią (nr 452), z uwagą Kolberga „vel”. Tekst jeden, zapisany kolumnowo.]

16. *Bobak*

Kozacka (czarna) wojowniczość w tymczasie na 1848
Mamur
Prośba
Ma wiesz, mamur, tam da cię wyjed
Kozak z przodkami
Kozak
Kozacka

16. Rękopis terenowy O. Kolberga (melodie nr 666, 732, 674, 684, 665, 681, 683, 735 oraz weselne).

Wyszła d'niomu myła
z czornemy oczyma
[i] pidniela katajajku,
i rozholosyla.

Wyszła d'niomu druha,
a już ne takaja
[i] pidniela katajajku,
wirne¹ zapłakała.

456

Leszczowate

Pro - daj ma - ty, pro - daj ko - nia ũ - ro - no - ho,
o - że - nji mnia mo - ja ma - ty, chło - pcia mo - to - do - ho

Prodam, maty, prodaj
konia ũronoho,
ożenyj mnia, moja maty,
chłopcia młodoho.

Ubyto jeho, ubyto,
zatiehнено w żyto,
a czerwonoj ketajajkou
wiczajka zakryto.

Czkoda syna, czkoda,
chudobu tratyty,
pyszut czorne po bilejkim,
chotiat tebe wziaty.

Oj, przyszła myłaja
z czornemi oczyma
i pidniała kietajajku,
taj rozholosyla.

Niej pyszut, niej pyszut,
a ja nie boju sia,
kiu worony, ja młody
chłopeć, wysłużiu sie.

A przyszła druhaja,
a już ne takaja,
i pidniała kietajajki,
i rewno zapłakała.

Tam na hori żyto
leńczykom² zakwyta,
kraj dorohy szerokoi,
Kozaka ubyto.

A przyszła tretaja,
jeszcze ne takaja
i pidniała kietajajku,
i pocitolowała.

¹ lub: hirko

² [lub: le]ni[czykom]

Bóbrka

Oj, tam w po-lij lo - zy, zy - mo i ma - re - zy,

pi - bjut té - be, mij sy - no - czko, ma - te - riá - sli sle - zy.

Oj, tam w polý lozy, Oj, tam w poly żyto
zyrno i morozy, kołosiom pidbyto,
pibjut¹ tébe, mij synoczku, a czerwou katajajkou
materínski slezy. zohniria nakryto.

Materinski slezy Wojszla diwezynojka
nihdy ne wraniajut², a z nowojej chaty
a jak padut na bil kamén, i widkryła katajajku,
kamén rozbywajut. stała žalowaty.

[:Ne³ barz mene porubano:],
ne barz mene posikano.

[:Oj, ruczejka na sztuczejka:],
holowycia na czetwero.

[:Holowycia na czetwero:]
i serdeńko rozkrojeno.

Saneckic, Serednica

Tam na ho - ri, na wy - so - ki, a tam śni - zok

po - wa - lyü, sia, na nym žol - nir po - lo - żyu sia;

458. [Melodii wyraźnie brak zakończenia, stąd też trudno ustalić prawidłowy układ tekstu i podział na zwrotki.]

¹ pibjut — pobija

² ne wraniajut — nie uronią się

³ [Trzy ostatnie zwrotki zapisał Kolberg obok, w drugiej spalacie, zapewne później, łącząc je długą kreską z pierwszymi czterema.]

Tam na hori, na wysoki,
a tam śniżok powalyü sia,
na nym žolnir polożyw sia;
konyk jeho kolo neho
po kolina w śniżok whyü sia.

Wytaj, koniu woronejki;
a dež mij syn mołodejki?
Cy ty ho w wijni stratyü,
czy ty ho w wodi htopyü²?
Any ja ho w wijnie stratiü.
any ja ho w wodi whtopyü³.

Ne styj, koniu, nado mnoju⁴,
bo ja wydžu szecerist' twoju.
Idy, koniu, dorohoju
do matiüka z nowynoju;
jak tie matiüka zobaczy,
zaraz serdecznie zaplacze.

Jdej do mora szerokoho.
wež se pisku dribnejko[ho],
naberej se ho w žmeniu⁴,
pošij se ho na kremeniu.
Jak ty tot pisok zejde,
tojezas twij syn z wijny pryjde.

Leszczewate

Oj, tre li - ta i tre zy - mij

sto - ja - ly w po - lu zom - ni - rj, a wid soń - cia

po - czor - ni - ly, a wid witrü po - tru - hni - ly.

Oj, tre lita i tre zymyⁿ
stojaly w polu zomniry,
a wid sońcia poczornily,
a wid witrü potrahnily.

Stoit konik, pochylyü sie,
po kolina w zemli whyü sia.
Ne styj, koniu, nado mnoju,
bo ja wydžu szecerist' twoju.

459. [Melodia niekompletna - brakuje w niej 4 taktów o schemacie rytmicznym analogicznym do poprzednich czterotaktów.]

¹ [W rkp.: „uniu”.]

² [W rkp.: „žhtopyü”.]

³ [W rkp. c nadpisane nad ac.]

⁴ w žmeniu — w garść

Biej, ty koniu, do domojku,
wotny wrota hołowojku¹;
oj, szcze susid potieszyciu sia,
oj, szcze oteć zasmutyu sie.

Oj, szła maty konyka wytaty:
Wytaj, koni woronejki,
a deż mij syn molodejki?
A cy ty ho w lisi zhubyu,
a cy ty ho w dunaj pustyu?

Oj, weż², mamciu, pisku žmeniu,
posij že ho po kremeniu;
oj, kolyz tot pisok zejde,
tohdza twij syn z wijny przyjde.

460

Bóbrka

Star - sza sie - stra brat - sia mia - la, brat - zia mie - la.
na woj - ne ho wy - pra - wia - la, [na woj - ne ho wy - pra - wia - la].

Starsza siostra [:bratsia miała:],
na wojne ho wyprawiała,
[na wojne ho wyprawiała].

Pytuje sie [:sestra wojna⁴:],
cy daleko brat na wojnie,
[cy daleko brat na wojnie].

Oj, tam leży [:w czystym polu:],
trzyma główkę na kamnieniu,
[trzyma główkę na kamnieniu].

Jechalyśmo dóllynymi,
zdybalyśmy sie z Francuzamy;
Taliżany nadychaly,
twoho syna porubaly.

Ojce-ć, mamciu, ne żury³ sia,
oj, już twij syn ożenyu sia.
Ożenyu sie z myleńkoju,
z zelenuju murawoju².

Ponad niego [:konik jego:],
grzebie nóżką, żaluje go,
[grzebie nóżką, żaluje go].

Zakým mój pan [:na mnie siadał:],
tak ja gołe ziarno jadał,
[tak ja gołe ziarno jadał].

Teraz nie mam [:sieczi, słomy:],
rozjedzą mnie krucy, wrony,
[rozjedzą mnie krucy, wrony].

¹ lub: kopytoj[om]

² [W rkp.: „murawju”].

³ [Zapis niewyraźny: „oj, sez” lub „oj, seż”; ostatnia litera dopisana później.]

⁴ wojna — wojaka

461

Mołoczkuw

Star - sza sio - stra bra - ta mia - la, [star - sza sio - stra
bra - ta mia - la], na woj - ne go wy - sy - la - la
[na woj - ne go wy - sy - la - la].

[:Starsza siostra miała:],
[na wojne go wysyła:].

[:Niedaleko, w czystym polu:],
[:trzymaj nóżkę przystreloną:].

[:Już nie stało rok, półtora:],
[:jak żołnierze jadą z pola:].

[:A koń jego kółko niego:],
[:hrzebie nóżką, żaluje go:].

[:Starsza siostra zobaczyła:],
[:zaraz oknem wyskoczyła:].

[:Wolałby ja groch, kapustę:],
[:jak na wojnie kurę tłustą:].

[:Kłaniam, kłaniam, żołnierzow[ie]:],
[:czy daleko brat na wojnie:?:]

[:Wolałby ja bówinę:],
[:jak na wojnie cielecinę:].

[:Wolałby ja cepem dmuchać:],
[:jak na wojnie bębna słuchać:].

462

Woliaszowa

E - dzie żeł - nierz bo - rem, lasem, [bo - rem, la - sem, przy - mie - ra - jąc
gło - du cza - sem, przy - mie - ra - jąc gło - du cza - sem].

Idzie żołnierz borem, lasem, [borem, lasem,
[:przymierając głodu czasem:].

461. [Znaki repetycji w zapisie tekstu pochodzą od wydawcy.]

462. [Pełny tekst zob. *Tarnowskie—Rzeszowskie* (DWOK T. 48) nr 121, s. 171.]

¹ lub: buchać

Solina

Oj, ma - ta ba - ba j - a try di - woj - ki,
 ta cze - twier - to - ho sy - na ji - dno - ho
 i to - ho ji - dno - ho na wij - nu da - ła.

Oj, mała baba j-a try diwojki,
 ta czetwertoho syna jidnoho
 i toho jidnoho na wijnu dała.

Najstarsza sestra konia wówéła,
 a sereduszcza ho ósidłała,
 j-a najmóldsza krasneńko ũbrała.

Krasneńko wbrała, nakazówała:
 [:Oj, bratsiu, bratsiu, juź ty zahýnesz:].

Oj, wyjdy, sestro, na krutu hóra,
 [:podywy sia w more na wodu:].

Oj, jak tó more kamiń pidplyne,
 [:tóhdu ja, sestro, ũ tebe budu:].

Tam czerez hór'u husary j'íduť,
 [:z pid moho bratsiä konyka wóduť:].

Oj, cy to twij brat, cy tot ridnejkŷj.
 [:ta szczo win wóbił j-a tri winojkŷj:].

Oj, wóbił, wóbił, jako sam chótił,
 [:a na czetwerti holu² položyl:].

463. [W rkp. brak t. 9—12, jest natomiast znak repetycji w t. 5, sugerujący rozwiązanie.]

¹ [Nad ó nadpisał Kolberg u.]

² holu — [zamiast] holowu

Pijatyka. Karczma

464

[Zob. mel. nr 224]

od Sańka

Horiloczku, pałenczku   Horiloczku, pałenczku
 — pyw bym tia do kapky,   — yno by tia pyty!
 żeby ty mne nastawiła¹   Deźby na tia zarobyty,
 po dorozu capky.   żeby tia kupyty?

Horiloczku, pałenczku
 — kiliszok radosty,
 koly ja tia popywaju,
 tilko wesolosty.

465

Oj, ku - me, ku - me, ni - ni su - bo - ta, za - kin - czy -
 - ia sia na - sza ro - bo - ta. Po - kyń - mo bi - da.
 A szczo ro - by - ty? Cho - dit do kar - czmy ho - riw - ku py - ty.

Oj, kume, kume, nini subota,
 zakinczyła sia nasza robota.
 Pokyńmo bidu. A szczo robyty?
 Chodit do karczmy hóriwku pyty.

Oj, kume, kume, taku horiwku
 ne pyw ja nihda, jak na prazdnyku.
 Nemasz bo lipszoz jak w naszom seli,
 pyjmo, kumuniu, aż do nedeli.

465. [Rkp. nieznanego autora, nie zlokalizowany (por. przyp. do pieśni 660). Melodię dopisał Kolberg. W rkp. brak t. 5—8; w t. 4 znak repetycji i wariantowe rozwiązanie melodii w t. 1.]

¹ [W rkp.: „na stawila”; zamiast: „ne stawila”?]

Oj, kume, kume, mij przyjatelu,
pyw ty w subotu, a ja w nedelu.
Dnes ponediok, czy ne zabudesz?
Pyw ja s toboju, ty zo mnow budesz.

Oj, kume, kume, dobra horilka,
pyjmoż ji [...] do ponedioka,
bo tak horilka dobra bez medu;
pyjmo, kumuniu, jeszcze w seredu.

Dobra horilka, poznaw ja teper;
ne zal stratyty, pyjmo i w czetwer.
A znajesz, kume, szczo to masyci¹?
A zabawmo sia az do piatnyci.

Oj, kume, kume, szczo my dijemo,
szczo cilyj tyden² horiwku piemo.
Naszi zinki tużat, my ne tużemo,
koly dobru horiwku piemo.

Piszlimo, kume, po waszi zinki,
nechaj sia napjut z nany horiwky.
Lipsze ich zaraz pereprosyty,
szczo by sia w domu ne poswaryty.

Dzień dobry, mužo, jak ze sia majesz,
czy ty do domu wże ne hadajesz.
Pro sorom tobi w korezni siadity,
majuczty w domu zinku i dity.

Oj, zinko moja, zinko mylaja,
proszu tia, ne but [!] na mene zlaja.
Musym sy nini poprawyty,
a zawtra zacznem [hospodaryty]³.

Treba sia, kume, opamiataty,
a Boha na pomiecz wziaty,
ity do domu na chlib robyty,
aby nam bylo czym dity żywyty.

¹ [Fak w rkp.: zapewne zamiast: „miasnyci”.]

² [Zapis niewyraźny; może: „tyzden”.]

³ [W rkp.: „bospos podaryty”.]

Oj, kumo, kumo, ne swarte nas,
napyj¹ horiwku do mene zaraz;
nadorodymo to za oden deń,
szczośmo stratyły za cilyj tyżdeń.

Oj, kume, kume, uże tak bludesz,
szczo za oden deń wsio nadorodysz.
Szczo žem za tyżdeń w doma pryrobył,
sidiaczy w korezni, ne maiołm propyw.

Oj, kumo, kumo, wżeś ty ne myła,
szczoś mene dnes tak pohanbyła.
Oj, pyj horiwku, a ne domawljaj,
abo idy do czorta, nas ne zabawljaj.

Oj, kume, kume, za prawdu majesz,
i na kumiwstwo ne uważajesz.
Sidy, kumuniu, w korezni z bidoju,
a ty, mij mužo, chody so mnoju.

Oj, kume, kume, szczo sia zatrzymaj,
mene samoho tu ne pokydaj.
Pryjszły [my] razom, raz[om] pijdemo
i hospodarstwo razem zacznemo.

466

Бóбрка

Сла-ба. ja, сла - ба, o, жу́з ja u - мру,
pyj-tse - di - te my-ni to-ho, ko-ho ja lu - blu.

Slaba ja, slaba,	Prywedit'e my
o, już ja umru,	księdza i djaka,
prywedit'e myni toho,	żeby spysał chadabojku,
koho ja lublu.	zakój ja žyła.

¹ [W rkp.: „na pyj”.]

J-a popowy sztery woły,
a diakowy dwa,
żeby czytał (p)solteraju
z wieczera do dnia.

J-a dzwzynnykowy
połotna na stan,
żeby mi zadzwonył,
skoro rano wstał.

J-a hruberewy
sywu kobyłu,
żeby win wysypał mni
taku mohyłu.

A wam, susidy⁶,
czorni korali,
żebyście mne zebrały
krasni na ławi.

J-a wam, sestryci,
korec pszenyci,
żebyście mne wspomynały
przy pijatyci.

Orendarewy
swyniu parszywu,
że przez jeho horiojku
marne z świta id⁷.

467

< z Sanoalskiego >

Oj, brażeńka ne woda,
na peczy stojaczy,
perewysła ja!
[Ne ma-ż na tia pitunuw¹.

Mała wdowojka sium synuw pitunuw,
oj, brażeńku popyły,
nieszczasnaju holowońku
wdowynu pobyły.

Nieszczasnaja holowońka wdowyna,
sium kup żyta na medu propyla,
a wosmuju muzyczejkam rozdała.

Oj, hrajeż mi, muzyczejki,
od sela do sela,
nechaj moja holowońka
wesela, wesela.

Oj, hrajeż mi, muzyczejki,
od woli do woli,
nechaj mene holowońka
ne bołyt nikoly!

Oj, hrajeż mi, muzyczejki,
hudakom, rizakom²,
nechaj sobi pohulaju
z kozakom i z diakom!

A ty, Michałku, zaswity skałku,
szczoby sia wydnejko!
A ty, Andruszku, nesy potuszku,
szczoby sia miakiejko³!

Prisnaja dusza ne chila knysza
z olijcem,
jeno spatojki do kunnatojki
z Matwijeem!

467. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga IV. {Dział} III Materijaly slavjanskje] s. 324.

¹ pietun, [pitun -- pijak]

² [Pod i dopisał Kolberg e.]

³ miakiejko -- ruičko

468

Bóbrka

Ma - dziar, Ma - dziar, ne budź · bla - zen.
ne pre - pi - jaj usze - cko ra - zem, bo jak pre - pjesz,
ne bu - dzez mieć, przyjdziesz do dom, bedziesz sie bić.

Madziar, Madziar, ne budź blažen, Madziar pije, Madziar skacze.
ne preprijaj wszeccko razem, Madziarowa w domu skacze!
bo jak prepjesz, ne budzesz mieć, płacze żona, dzieci płaczą,
przyjdziesz do dom, bedziesz sie bić. że Madziar w karczmie skacze.

469

Bóbrka

Cze-twer, cze - twer, po we - cze - ri, [cze-twer, cze-twer,
po we - cze - ri] si - d'yt Jan - czyk na po - ste - ly.

Czetwer, czetwer po wieczeri, Janczyk, Janczyk, ne bud' blažen,
[czetwer, czetwer po wieczeri] [Janczyk, Janczyk, ne bud' blažen,]
sid'yt Janczyk na postely. ne propywaj wszettko razem.

Sidyt Janczyk na postely, Bo jak prypiesz, ne budesz mał,
[sidyt Janczyk na postely,] [bo jak prypiesz, ne budesz mał,]
trymat nohy j-a w kupely². przyjde zyma, budesz żebrał³.

468. [Melodia bez zakończenia, brakuje dwóch taktów o identycznym zapewne z poprzednimi schemacie rytmicznym. Nad melodią notatka Kolberga: „w szepce”.]

¹ [Zamiast: „płacze”.]

² w kupely -- w kupie [recte: w kąpielu]

³ [Tu Kolberg dopisał: „itd.”.]

470

Leszczowate, Serednica

Bo-daj sia ko - hut znu-diw, że me-ne ra - no zbu-dyü;
 my-czu-nu. Bo - że, no - czu na mo - ji czor - ni o - czu.

Bodaj sia kohut znudiw,
 że мене рано збудуї;
 причyny, Боже, ночью,
 на мої чорні очы.

Oj, dana dana dana,
 да, jeszcze ja nie pijana,
 mam w Bogu nadzieję,
 jeszcze se doleję.

471

[Zob. mel. nr 182]

[Leszczowate, Serednica]

Kieluszek bratiszek,
 kwatereczka siostra,
 rączka przyjacio[łka]
 do gęby doniesła¹.

472

Leszczowate, Serednica

Dolej że mi, dolej,
 dosyp że mi, dosyp,
 już moje kochanie
 na koleunie stoit.

473

Radożyce

Ko - lo - reg - ja, Ko - lo - my - ja, Ko - lo - my - ja, mi - sto,
 kto - ra diw - ka nycz ne ro - byt, to ta - ka jak ti - sto.

¹ [Zapis słabe czytelny; może: „doniosła”.]

Kołomyja, Kołomyja,
 Kołomyja misto,
 która diwka nycz ne robyt,
 to taka jak tisto.

A iszol ja hory selom,
 korezmy ne mynajn,
 daj mi, Żyde, horylonki,
 choć hroszy ny maju.

474

[Leszczowate]

Cóż za sztu - ka tak się ga - pić, ni za - spie - wać.
 ni się na - pić.

Cóż za sztuka tak się gapić,
 ni zaspiewać, ni się napić.

475

Sanockie, Wegry

Pyłoby sia, pyło.
 to tokajsko wyno,
 pyłoby sia, pyło,
 s kim my, Boże, myło!

Pyłoby sia, pyło
 — piwtora złatoho;
 ty, myła, zaplatysz,
 bo jeś pyła joh!

476

[Zob. mel. nr 548]

Czasyu

Oj, pijcie, chłopcy, wódku,
 bo wodka nie woda,
 o, składajcie się (w)szystkie,
 bo jednego czkoda.

474. [Ostatni takt jest rekonstrukcją, w rkp. go nie ma.]

475. [J. F. Golevackij *Narodnyja p'sni...*] *Šalalujki* s. 221.

Bóbrka

Piją, piją panieczki
po dwa, po trzy kieliszeczki.
Piją, piją kawalery
po dwadzieścia i po sztery.

Bóbrka

Oj, w Krakowie, wé Lwowie Oj, luby, lubciu luby,
mój karabyń wysi, yno né udawaj,
oj, na złotym lancusku, ta horilký né kupuj,
na jedwabnej nici. koło (m)nia né stawaj.

Oj, horilký né kupuj,
pyty ji né budu,
ta w tańce mne ne bery,
ho z toboŭ ne pidu.

Leszczowate

Oj, Hałuż moja, Hału,
czemu [...] ne tańcujesz?
Ja ti kupiŭ czerewyczki,
a ty ich [...] ne psujesz.

Ja ty kupyŭ czerewyczki,
ja ty kupiŭ pończoszki,
[oj, Hałuż moja, Hału,]
potańcujże choć troszki.

Czaszyn

A wid Krakowa czorna chmarka,
hej, chto tańcuje, to moja Tańka,
hej, Jantur, Jantur,
przy kianter doktor,
dykteryja¹, dykteryja,
ne sijana, ne orana,
hej, Janter [...] ²

Leszczowate

Halko, Halko, zwersz³ ten kabat!
Kazala sy wertaka [...] ⁴
i wertaka ne skakala,
i kabatu ne zmetala.

480. [W rkp. brak t. 5—8, są one jednak konieczne z uwagi na układ tekstu, powtórzono zatem t. 1—4. Pod t. 9 Kolberg podpisał słowa: „hej, jantur”, wskazując na ich umiejscowienie, lecz nie troszcząc się o zgodność reszty słów z melodią, która jest krótsza od tekstu. Rozbieżność ta uniemożliwia prawidłową rekonstrukcję pieśni.]

¹ [lub: dy]ch[teryja]

² [W rkp. brak dalszego ciągu.]

³ zwersz — zrzucić; werczyt' — zrzucić

⁴ [Prawdopodobnie: „hraty”; brzeg karty uszkodzony.]

Czobotiata korkowani,
de wy kupowani?
Oj, u Turci na jarmarcy,
tam, kã iły¹ prodani.

Pracisne

[Wródw]

Hej, z gó - ry, z gó - ry, ja - dã Ma - zu - ry,
bę - de ja sie za - le - cał Ma - zur - ce któ - rej.

Hej, z góry, z góry
jadã Mazury,
będe ja się zalecał
Mazurce której.

Ta na moji hołowojci
kuczeri triasut sie,
maju jidnu buczulynu²,
na tu Żydy bjut sie.

Pracisne

Bóbrka

Al - bo za - świeć, al - bo za - gaś, bę - dzie nam sie le - pszej ga - dać,
al - bo za - świeć na ko - mi - nie, bo mi dziew - cze w tań - cu gi - nie.

Albo zaświeć, albo zagaś,
bedzie nam sie lepszej gadać,
albo zaświeć na kominie,
bo mi dziewczce w tańcu ginie.

Stany. Rody

Kołomyjka

Pry - lę - ti - ja za - zu - leń - ka, taj sta - ła ku - wa - ty:
Za - cze - kaj - te, do - bri lu - de, ma - ju szczoś ska - za - ty.

Pryłyła zazuleńka,
taj stała kuwaty:
Zaczekajcie, dobri lude,
maju szczoś skazaty.

Aeh, tu razem z domniło [!]¹,
ja sia² spohlanuła,
jak dywo obaczyła,
aż ja sia zabuła.

Jak wże haji zeleniły,
ja do was wertala,
siłam sobi w temnim lisi,
trochy spoczywała.

A tu swobod[a] panszczyn[u]³
pered sobow hnała;
zahnała ju w lisy, bory,
szczob tam propała.

485. [Nad tekstem notatka Kolberga: „w karczmie (przy weselu)”.]

486. [Rkp. nieznanego autora, prawdopodobnie odpis z druku (por. przypis do pieśni nr 289). Melodię dopisał Kolberg.]

¹ [Tekst niejasny; prawdopodobnie: „zadudniło”.]

² [W rkp.: „Jasia”; tak samo w czwartym wierszu zwrotki.]

³ [Zapisy częściowo tylko czytelne.]

483. Ten, co zależy (zapłaci muzykę), idzie z dziwką naprzód (z góry) i śpiewa przy muzyce, klaskając w ręce. [Tekst z tą uwagą zanotowany po opisie wesela.]

¹ iły -- woły

² buczulynu -- krowę

A za neju ženut Lachy,
stały ju prosyty:
Wertaj, wertaj nazad do nas,
ne je s koho żyty.

Panszczyna im widpowiła:
Szczó ja tomu wynna?
Samy [wy]¹ mia otprawyły,
ja wam była wirna.

Ne w toj sposób my s toboju
chotily rostatyś.
My sudyły, szczo tia kolyś
budemo wytaty.

My ne wnijem mołotyty,
naszi żynyki² żaty,
my ne znały, szczo tak tiaszko
na chlib praciuwaty.

Do kuwiorni nit sz czym ity
taj czortyku hraty,
bo w keszeny wsiuda³ pusto,
ne je z widky wziaty.

Z arendaria wże ne można
bilsze potiahaty,
bo wże na borh chłop ne chocze
horilky braty.

487

Ku - da hla - nu, Bo - że moj, wsiu - da Ru - sju, wsiu - da swój.
Mo - łe - dec to, czy di - wa, w koź - dim, w koź - dim krou ży - wa.
Hop hop, ha ha ha, [w]koź - dim, w koź - dim, krou ży - wa.

Kuda hlanu, Boże moj,
wsiuda Rusyn, wsiuda swój.
Mołodec to, czy diwa,
w koźdim, w koźdim krou żywa.
Hop hop, ha ha ha⁴,
[w]koźdim, w koźdim krou żywa.

Ne dywujcie sia, sosidy,
szczo ne znaje Rusyn bidy,
bo praciu czyt Boha,
ne lakajet woroha.
Hop hop, ha ha ha,
ne lakajet woroha.

487. [Rkp. nieznanego autora (por. przypis do pieśni nr 289). Melodię dopisał Kolberg.]

¹ [W rkp. zapisano, a następnie skreślono: „wy sia”. Skreślenie „wy” zapewne omyłkowe.]

² [Albo: „żynyki” (zapis poprawiany).]

³ [Albo: „wsiudu” (zapis słabo czytelny).]

⁴ [Albo: „hu hu hu” (zapis słabo czytelny); tak samo w następnej zwrotce.]

Naszych batkiw i dity
nudnoż darmo sidity.
Czy to dobre, czy to brak,
Rusy sobi wse odnak.
Oj tak, oj tak tak,
Rusy sobi wse odnak.

Rusyn myrnyj czełowik:
ne zaczyplaj ho o bik,
bo jak urobyt¹ s kresta,
niaj wtikaje woroh wsiak.
Oj tak, oj tak tak,
niaj wtikaje woroh wsiak.

Derżysia Rusyn swoho,
ne zaczyplaj czużoho.
Bih me, milijszij sirak,
neży kontusz abo frak.
Oj tak, oj tak tak,
Bih me, milijszij sirak.

Chot w kontusza krosnyj [!] krij.,
takoj lipszij sirak mij;
bo w kontusza wyloty
ne choroniot o[t] slety.
[...
ne choroniot ot sloty.].

Tomu kontusz any frak:
ne zastupiat nasz sirak,
bratia, w swoim nam ne zle,
tomu swoje nado wse.
[...
tomu swoje nado wse].

A kto bihne² eżużyny,
niaj wtikaje z otczyni,
oj, czy chocze, czy ne chocze,
niaj wtikaje w'od nas procz.
[...
niaj wtikaje w'od nas procz].

488

Wer - cho - wy - no swe - tku ty nasz, hej, jak u
te - be tut my - ło. Jak pry - wid pły - we
tut czas swo - bo - dno, szu - mno, we - se - ło.
Kołomyjka
Jest u me - ne tu - pir, tu - pir, taj ku - wa - na bla - szka,
na - u - czu ja to - ho Nim - cia, taj i to - ho La - szka.

488. [Rkp. nieznanego autora (por. przypis do pieśni nr 289). Melodię dopisał Kolberg.]

¹ [Albo: „zrobyt” (zapis niewyraźny).]

² [Kolberg poprawił „bihne” na „bihme”, co tu nie ma uzasadnienia.]

Werchowyno, swëtku¹ ty nasz,
hej, jak u tebe tut myło.
Jak prywid plywe tut czas
swobodno, szumno², weselo.

Kołom[yjka]

Jest u mene tupir, tupir,
taj kuwana blaszka,
nauczu ja toho Nimcia,
taj i toho Laszka.

Z werchu na werch, a z boru w bir,
z lëhkoju sercy dumkoju.
[...] ³ w rękach topir,
bojaje lëhyń toboju.

Kołom[yjka]

Jak szumyt kołomyjka⁴
watah zahuluje⁵,
czornobrowa diwczynojka
kruhom obertaje.

Litom ciłom był [!] niez, był deń,
chłopci hulajut tu naszi;
swobodna woda, oheń,
dowolno tu lisa i paszi.

Kołom[yjka]

O, nema tu kraju, kraju
na[d] tu werchowynu,
koby my lysz pohulaly
chot odnu hodynu.

Tu Lach ne kław lancuchiw meź,
Nimec ne stanul nohoju;
bujnaja tuż tut zemly odeż
[...]

Kołom[yjka]

Hej, pijdem[o] w pole, w pole,
so styczkom na szyi,
wże nam bilsze ne zazwoniat
zwony w Kołomyi.

Hej, szczo my tam podilnyj kraj!
Nam polonyna podolna,
bory, step zalycia maj⁶,
a zwiria hołos — wesile.

Kołom[yjka]

A toje diwczu lublu,
szczo bile jak husia.
Ono mene počiluje,
tilko prytlusia.

Tam to obernut trobity zwuk,
szczebecze lubo sopilka,
a jak zwiria zawyje huk,
w czelusti plune⁷ mu ciwka.

Kołom[yjka]

Dwa hołuby wodu pyły,
a dwa kołotyły,
bodaj tomu ne skonaty,
szczo nas rozluczylы.

Oj, Lach, maty, Lach   Zakuryło, zamelo,
pytaje sia, kudy szlach,   dorożeńki ne buło,
pytaje sia dorohy   oj, jichaly dwa popy,
do diwczyny nebohy.   dorożeńku probyły.

Wstań, doniu, ne leży,
dorożeńku pokaży!
Pokażu mu, kudy szlach,
nechaj jide wraży Lach!

[z Jasielskiego, z Zawadki (Frysztak)]

Je - stem ja Ży - dzioch u - bo - gi [...]

Jestem ja Żydziach ubogi [...]

od Jasia i Sągza

[Ho - la] chło - pcy, ho - la precz, le - pszy ja se ni - fli kmięc,
bo u kmięc - cia dzie - ci są,   da, ja so - bie ha - lik sam.

[Hola]¹ chłopcy, hola precz,
lepszy ja se niżli kmięc,
bo u kmięcia dzieci są,
da, ja sobie halik sam.

489. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] *Šumki i čabaraški* s. 206. [Zob. przypis do pieśni nr 64.]

490. [W rkp. t. 3 i 4 nie wypełnione. Tekst por. *Krakowskie cz. II.* (DWOK T. 6) nr 425 s. 223.]

¹ [W rkp. „ha”; na „hoia” zmieniono ze względu na melodię.]

¹ [Albo: „switku” (zapis niewyraźny).]

² [W rkp. raczej „szuma”; zamiast: „szumno”?]

³ [W rkp. niejasne: „W czereś kriś”.]

⁴ [W rkp.: „kołonyjka”.]

⁵ [Zapis niewyraźny; może: „zahulaje”.]

⁶ [Wiersz słabo czytelny.]

⁷ [Może zamiast: „plyne”?]

Ustrzyki

Cho-dęw dzu-man, cho-dęw dzu-man sim lit po do-lach,
ne mál dzu-man za-ro-bo-czku na swo-jech wo-lach.

Chodyw dżuman, chođyw dżuman
sim lit po dolach,
ne mál dżuman zaroboczku
na swoich wołach.

Wojszow dżuman, wojszow dżuman
na sławnoj bazar,
wołyż mu sie poboliły
i sam dżuman zasłab.

Oj, zasłab, zasłab
tieżejko, leżył,
a nej jeho sie chto spýtat¹,
szczoż jeh^o bołył.

Bołył dżuman¹ a
serce i holowa,
bidnaż jeh^o-j hodynojka
i czudża storona.

Czudża storona
i czudży lude,
a chtóž dżuman¹ a pochowaje,
jak mu smert bude.

Oj, pryjszow j-a, [oj, pryjszow j-a,]
ridnejki jeh^o brat:
Oj, bratczyku, dżumańczyku,
toż ja by ty rad.

Oj, rad by ja, rad
wsi woływ wzięty,
ino ty sie ne pidobjmu
radojku daty.

Oj, staw dżuman, staw,
zaharnuw sie w żupan:
Wolyż moi sirmastoji,
chtóž was bude pas.

Oj, staw dżuman, staw,
zahornuw sie w kozuch,
podywyw sie doliw sobou,
spustyw dżuman duch.

Idut woły, idut,
idut ryczuczy:
Łyszyłyśmo swoho pana
ũ dorozu iduczy.

Idut woły, idut,
pryszły pered wrota,
oj, wyjde nam otworyty²,
już pana nyma.

Welila ja was
wsi połupyty,
niż mały wy mocho pana
w dorozu łeszyty.

Ja - ki te - per czas na - staũ i sza - pki ro -
ha - ċki, sia - ki ta - ki szan - ta - la - jeć,
a use do bo - ha - czki. a use do bo - ha - czki.

Jaki teper czas nastaũ
i szapki rohaćki,
|:siaki taki szantalajeć,
a use do bohaczki:|.

Po wysokij hori
snizok sia bilije,
bohata diwoczka
z chudobnych sia smije.

Bohata diwoczka
złoty winec nosyt,
chudobna diwoczka
w Boha szczastia prosyt.

A w bohaćkich diwoczok
po dwanađecit soroczok,
a w mene no jednaja,
i ta szczo deũ bilaja.

A z weczera namoczcu,
o piwnoczy poloczcu¹,
a do swita wysuszu,
a raneũko wberu sia
i do chłopcũw śmiju sia.

492. [Zob. przypis do pieśni nr 537.]

¹ [W rkp.: „spýtatý”.]

² [Wyjść mą] gospodyni.

494. [J. F. Golovackij *Narodnyja pĕsni...*] *Šalalajki* s. 223.

495. [J. F. Golovackij *Narodnyja pĕsni...*] *Šumki i ċabaraški* s. 206. [Zob. także przypis do pieśni nr 64.]

¹ <poloczcu — pluczę>

296

496

Wadów

Ej, Sobolosi ci ja,
ta, co mam krótkie nogi,
ej, stodołkę żyta,
ej, i owsa dwa brogi.

497

Wolraszowa

J-a Bo-że mij, Bo - że j-a mij, Świa - tuj Du - chu.
że ja se ne (w)zia - ła chli - ba za pa - zu - chu.

J-a Boże mij, Boże,
j-a mij Światy Duchu,
że ja se ne (w)ziała
chliba za pazuchu.

Ne (w)ziała, ne ziała,
bo h¹ nas donoweńka²,
ne buł, łem kaw¹alczuk,
zaklej³ ho do skręćki.

498

Procisne

Zakukała zazuleczka
na wysokij hory,
pariboczki jak duboczki
sut w boberskim dwery.

Pariboczki jak duboczki
i pan bez dohany,
chodyt sobi po rynoczku
jak namalowany.

499

Sanockie, Lemki

Szkoda, Boże, szkoda
lisa zelenoho,
że w nim ne czuwaty
ptaszka weseloho!

Ni win ne zaspiva^t,
ni win ne zapyska^t,
osławeckij chłopey
jak sowyska chodiat.

496. [Pieśń zanotowana w rkp. po opisie wesela.]

499. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 224.

¹ lub: u

² donoweńka — przednówek

³ zaklej — zamakli

297

500

Sanockie, Lemki

Ne ma w stawi wody,
wypyły jej zaby,
już mia obbrechały
osławecki baby.

501

Wzdów

Oj, czy - je to ko - ni - ki po po - lu la - ta - ja.
oj p[au]ństwo O - sta - sze - u[scy] fur - ma - na szu - ka - ja.

Oj, czyje to koniki
po polu latają,
oj, p[au]ństwo Ostaszew[scy]
furmana szukają.

Szukają go w polu,
szukają go w lesie,
a ón do dziewczyny
gorzaleczkę niesie.

Zbójnickie

502

z Sanockiego

Maty syna hodowała,
potichy sia spodywała.

Idy, synu, w tychyj duaj,
nechaj tebe dunaj wtopyt!

Ne wtyszajsia, maty mnoju,
ne budu ty posluhoju.

Mene, maty, dunaj znaje,
jak ja idu, wysychaje!

Bø ja pidu rozbywaty,
ludzku krowciu proływaty.

Idy, synu, medży hory,
nechaj tebe zjidiat zwiry!

Ludzka krowcia ne wodycia,
proływaty ne hodytsia.

Mene, maty, zwiry znajut,
jak ja idu, utikajut.

500. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 224.

501. [W rkp. w t. I zamiast pierwszej nuty c jest pauza ósemkowa — oczywisty błąd Kolberga.]

502. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1863 [Kniga IV. {Dział} III Materijaly slavjanskije] s. 173. [Podział na zwrotki według Kolberga.]

Idy, synu, w temni lisy, nechaj tebe rozbyj zabje!	Zazulejka prylytaje, z za bucejka zazyraje:
Mene, maty, rozbyj znaje, jak ja idu, szcebetaje.	Chod', synojku, do domojku, nej ty zmyju hołowojku.
Id'-že, synu, do lisojka, siadesz sobi za bucejka.	Rucejkami bilejkimi. slezojkami dribneńkimi!
Pryletyt tam zazulejka, zazulejka rydnejkaja!	Woź si, maty, pisku w źmeniu, posij ty ho na kameniu.
Piszow že win do lisojka, ta siw sobi za bucejka.	Jak-že tot pisok zyjde, wtohdy twij syn domow pryjde.

Wtody ho sia spodywajte,
w hostynojku wyzyrajte!

503

Oj, za dworom pan Sosnowicz konyki sidlaje, a pered nim Hanuseńka kryżom upadaje.	Oj, jaki-že hroszy braty, ty mij myły Sosnowiczeńku? Czerwonyi zoloty, moja myła Hanuseńko.
Oj, de jidesz, oj, de jidesz ty mij myły Sosnowiczeńku? Do Syhota ¹ na jarmarok, moja myła Hanuseńko.	Oj, pryjichaw pan Sosnowicz, ta z konyka ne zlizaje, wyjszła, wyjszła Hanuseńka, wže sia ho pytaje:
Oj, de jidesz, za czym jidesz, ty mij myły Sosnowiczeńku? Do Welosiw, braty hroszy, moja myła Hanuseńko.	Oj, >widaw< ² ty słaby, chory, ty mij myły Sosnowiczeńku? Tadže wydysz, szczo ne žarty, moja myła Hanuseńko.

A szczož tobi, a szczož tobi, ty mij myły Sosnowiczeńku? Oj, tož mene porubano, moja myła Hanuseńko.	Oj, widaw ty wže wmyrajesz, ty mij myły Sosnowiczeńku? Tadže wydysz, szczo ne žarty, moja myła Hanuseńko.
A dež tebe porubano, ty mij myły Sosnowiczeńku? Oj, w kiwnati ¹ na bławati, moja myła Hanuseńko.	Jakichže ty likiw ² treba, ty mij myły Sosnowiczeńku? Cz'tyre doszki, dwa prycołki ³ , moja myła Hanuseńko.
Za szczož tebe porubano, ty mij myły Sosnowiczeńku? Oj, za woły, za korowy, moja myła Hanuseńko.	A dež tebe pochowaty, ty mij myły Sosnowiczeńku? Pry kostioli, pry prestoli, moja myła H>anuseńko<.
Czym že tebe porubano, ty mij myły Sosnowiczeńku? Jasnym meczem, jak misiagem, moja myła Hanuseńko.	Oj, a czóm tia pomynaty, ty mij myły S>osnowiczeńku<? Bileńkimi kołaczami, moja myła H>anuseńko<.
Oj, chtož tebe tak porubaw, ty mij myły Sosnowiczeńku? Oj, Uhrońki, husarońki, moja myła Hanuseńko.	A czóm by ti pozwoyty, ty mij myły S>osnowiczeńku<? Zolotymi perstónciami, moja myła H>anuseńko<.

Oj, czy zaraz za muž ity,
ty mij myły S>osnowiczeńku<?
A chot' zaraz katu w ruki,
nelubaja Hanuseńko.

503. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija" 1863 [Kniga III. {Dział} III Materijaly slawjanskie] s. 82.

¹ <Syhot — Szigeth>

² [W rkp. Kolberga: „jichaw".]

¹ <w kiwnati — w komnacie>

² <likiw — leków>

³ <prycełki — przyczółki>

Hej, na welykdeń, na sławny deń
 sadyło >diwczazelene wyno<.
 Sadyło, >sadyło, Bohu sia mołyło<:
 Spusty, >Bożejku, czornu chmarojku,<
 czornu >chmarojku, dribnoho doždžu,<
 czej by >sia pryjało zelene wyno!<
 Ej, wyno >moje, zelenejkoje!<
 Pryjszła do nei mamcejka jei:
 Daj mi, >diwojko, chot' hałuż wyna,<
 abo >darmo daj, abo mi prodaj<.
 Ni >darmo ne dam, ani ne prodam,<
 bo moje >wyno barz dorohoje,
 barz dorohoje, nepoczatoje<.

Hej, na welykdeń, na sławny deń,
 sadyło >diwczazelene wyno<.
 Sadyło, >sadyło, Bohu sia mołyło:<
 Spusty, >Bożejku, czornu chmarojku,<
 czornu >chmarojku, dribnoho doždžu,<
 czej by >sia pryjało zelene wyno!<
 Ej, wyno >moje, zelenejkoje!<
 Pryjszow do nei myleńki jei:
 Daj mi, mylejka, chot' hałuż wyna,
 abo darmo daj, abo mi prodaj.
 Tobi ne prodam, lem ti darmo dam.

<Sanoekie>

Oj, Rym — Sobota, hora wysoka,
 a na tyj hori cerkowcia stoit,
 a w tyj cerkowci zołoty prestil,
 za tym prestolom sam myly Hospid'.
 Sam mylyj Hospid' knyżejku czytaw,
 knyżejku czytaw, postojku hladaw.
 Ej, a jakoho? Ta Petrowoho.
 Ktoż mý ho spostyt ta-j po szczýrosty,
 a bude tomu raj otworeny,
 raj otworeny, pekło zamknene.

<Sanoekie>

Wyjcie, diwojki,
 Boży winojki
 z Boży krowci¹
 na koruhowci²!
 Ej, skarżyło sia switłe sonejko,
 switłe sonejko myłomu Bohu:
 Ne budu, Boże, rano schodżaty,
 rano schodżaty, swit oswiczaty,
 bo zły hazdowe ponastawały:
 w nedilu rano drowa rubały,
 a mi do łyczka triski pryskały!
 Swity, sonejku, jak-jes swityło:
 budu ja znaty, jak ich karaty
 na tamtym switi, na straszonym sudi.

Wyjcie, diwojki,
 Boży winojki
 z Bożoi krowci
 na koruhowci.
 Ej, skarżyło sia switłe sonejko,
 switłe >sonejko myłomu Bohu<:
 Ne budu, >Boże, rano schodżaty,<
 rano schodżaty, >swit oswiczaty,<
 bo zły hazdyny ponastawały:
 w piatojku rano chusty zwariały³,
 a mi na lyce zołu wyływały.
 Swity, >sonejku, jak-jes swityło<:
 budu >ja znaty, jak ich karaty<
 na tamtym >switi, na straszonym sudi<.

Wyjcie, diwojki,
 Boży winojki
 z Bożoi krowci
 na koruhowci.
 Ej, skarżyło sia switłe sonejko,
 switłe >sonejko myłomu Bohu<:

¹ <lub: krowcy>² [na koruhowci — na chorągwi, chorągiewce]³ <zwariały — parzyły>

Ne budu, >Boże, rano schodźaty,<
 rano >schodźaty, swit oswiczaty,<
 bo zły diwojki ponastawały:
 w nedilu rano kosy czesały,
 a mi do łyczka wołosia metały.
 Swity, sonejku¹, jak-es swityło,
 budu ja znaty, jak ich karaty
 na tamtym switi, na strasznym suđi.

511

Krasna diwojka korunu szyla,
 pid koruhoju, pid czerwenoju.
 Ej, szyla, szyla, Bohu sia molyła,
 Bohu sia molyła, hirko plakała.
 Czoho-ż ty placzesz, krasna diwojko?
 Jak-że ja ne maw hirko plakaty,
 koj mý² tatcejko aż na dni w pekli.
 Iszcze diwojka korunu ne wszyla,
 korunu ne wszyla, už sia tiszyla,
 że jej tatcejko po rajy chodyt:
 Ne žal mi, Boże, diwojku maty³,
 diwojku maty, ta-j hoduwaty.

512

Idąc pod górę:

Ej, hore, hore! Sam tia Bih ore,
 Biża Matinka nasinia nosyt,
 nasinia nosyt i Boha prosyt:

Zarod', Bozejku, nasinia troje,
 nasinia troje na jednakoje.

Persze nasinia — jara pszenyczka,
 druhe nasinia — zelene wyno,
 trete nasinia — pachniaczy ładan.

¹ [W rkp. Kolberga: „sonejko”.]

² [Może y przerobione z i.]

³ <maty — mieć>

Jara pszenyczka — na proskurojku,
 a na j.kyi — na wsenoszcznyi.
 Zelene wyno do służby Bożoj,
 na prýczasaszczania¹, dusz oczyszczania,
 pachniaczy ładan do kadylnyczki.

513

Idąc wedle lasa:

Ej, w lisi, w lisi, na polanojci,
 tam Turczanyne diwojku sudiat,
 sudiat jej, sudiat, aż jej zahubiat.
 Złyj Turczanyne, ne huby mene!
 Wyjde tatcejko, wykup wynese,
 wykup wynese, wykupyt mene.
 Tatcejko wyjšzow, wykupu ne je².

Ej, w lisi, w lisi, na polanojci,
 tam Turczanyne >diwojku sudiat<,
 sudiat >jej, sudiat, aż jej zahubiat<.
 Złyj >Turczanyne, ne huby mene<!
 Wyjde mamcejka, >wykup wynese,<
 wykup >wynese, wykupyt mene<.
 Mamcejka wyjšzła, >wykupu ne je.<

Ej, w lisi, w lisi, na polanojci,
 tam Turczanyne >diwojku sudiat,<
 diwojku sudiat, >aż jej zahubiat<.
 Złyj Turczanyne, >ne huby mene<!
 Wyjde mylejki, >wykup wynese,<
 wykup >wynese, wykupyt mene<.
 Wyjšzow mylejki, wykupyw mene.
 Lipszy mylejki jak brat ridnejki.

¹ [Zob. przyp. 2 na s. 304.]

² <ne je — nie ma>

306

514

Wracając:

Sborom ideme, polon neseme!
 Molme sia Bohu i wsi pospołu,
 żeby nas tuczy ne zachodyły,
 zlyi witrowe ne panowały.
 Oboroń, Boże, hory, dolyny,
 hory, dolyny, naszy caryny!
 Pryjmy, Bożejku, trud, dorożejku,
 że me obyjszły hory, dolyny,
 hory, dolyny, naszy caryny.

515

Idąc ku cerkwi:

Ej, a w Kalnycy na monastyry
 zorejki zoriat, swiczejki horiat,
 dzwonojki dzwoniat, służbojki stojat.
 Dzwony, dzwonojku, proty w sborojku,
 bo my ideme s sborom w dorohu,
 bo my spiwame wszytki spiwanki,
 żeby nas tuczy ne zachodyły,
 żeby proloi ne zalywały.
 Zawaruj¹, Boże, hory j dolyny,
 hory j dolyny, naszy caryny.

516

Kady ideme, Boha ślidyme,
 Boha ślidyme, Boha prosyme;
 Zarody, Boże, hory j dolyny,
 hory j dolyny, naszy caryny!
 Nasza caryna precz pooraza,
 sribłom, złotom precz zasijana,
 stricowym pirkom zawoloczena.

<Sanoockie>

Sanoockie

Sanoockie

307

517

Szczo sia czerwenije
 w uhorskoj kraini?
 Czerwene jabłoczko
 dokoła jabłoni.

Sanoockie, Węgry

518

Bereska

Ma-mo mo - ja, ma - mo, ne zha-niaj mnie ra - no,
 bo ja sa - ma zna - ju, ka - ty sta - ty ma - ju,
 i - no ty mnie zha-niaj, jak so - nej-ko-zaj - de,
 dość ja sie na - ro - biu, zak za ho - ru zaj - de.

Mamó moja, mamó, ino ty mnie zhaniaj,
 ne zhaniaj mnie rano, jak sonejko zejde,
 bo ja sama znaju, dość ja sie narobiu,
 koły staty maju, zak¹ za horu zajde.

519

Wędrow

Nie bę-de sie tur-bo-wań, bom se za-siał, za - o - rai
 od po-do - la do gra - nic; przyj - dzie zbie-rać, nie ma nic.

517. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Salalajki* s. 219.

519. W rkp. brak t. 5—7; jest oznaczenie wolt w t. 4 i 8.

¹ zak (lub: zakiw) — nim¹ <zawaruj — strzeż>

Nie będe sie turbował,
bom se zasiał, zaozał
od podola do granic;
przyjdzie zbiérać, nie ma nic.

Na górze mi wywiało,
bo mi sie źle zasiało,
na dolinie wymokło,
bo mi sie źle zawlekło.

520

Sanoćkie, Węgry

Tecze woda, tecze
dołow tym Ławorcom,
by sia obrnęła
dołow moim dworcom!

521

Wzdów

Krakowiak

Macieju, Macieju,
nie żałuj batoga,
zaganiaj, zaganiaj,
bo tam dobra droga.

522

Procisne

Ta na Kuty doryżejka,
na Kuty, na Kuty,
sam ne znaju, widki maju
woły zawernuty.

523

Woltuszowa

Ej, he - ja że mi, he - ja, ej, szto - ry bé - czki he - ja,
ej, mam ja po - ho - ny - cia [...] szu - he - la.

520. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] Šalalajki s. 220.

Ej, heja że mi, heja,
ej, sztery béczki heja,
ej, mam ja pohonycia,
[...] szuhela.

524

Sanoćkie, Lemki

Zajmu sztyry woły
w hluboku dołynu,
wony sia napasut,
ja sý widpoczynu.

Woły moi, woły,
ne jednoj masty,
ja sia ne wyspała,
wy sia ne napasły!

525

Lemki, po obu stronach gór

Z hory my sia woły hzyły,
na dołyni owes zjily.
Bodaj byczki wyhrawały,
na szczo wiwsa¹ napsowały!

526

Procisne

Ne cho - ti - la sy w'a - nej - ka bo - ro - zdou cho - dy - ty,
ja sé uy - tiał za po pru - tu, ta za - czął ji by - ty.

Ne chotiła syw¹anejka?
borozdou chodyty,
ja sé wytiał za po prutu,
ta zaczął ji byty:
cy budesz ty, sywanejko,
borozdou chodyty?

524. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] Šalalajki s. 233.

525. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*] Šalalajki s. 235.

526. [W rkp. obydwá zdania muzyczne zapisane są w odwrotnej kolejności, lecz przez Kolberga właściwie ponumerowane. Brak natomiast wskazówek co do melodii dla 5 i 6 wiersza pierwszej zwrotki; możliwe jest tu powtórzenie zarówno poprzednika, jak następnika.]

¹ <na szczo wiwsa — ileż owsa>

² syw¹anejka — kobyła siwa

A ty, sobku, sobunejku,
sobku ne hadaj sia,
jak sywania tobi zdochne,
na druhu zmahaj sia.

Jichal sobko na sywany,
zamitował lubia,
bihaj, bihaj, sobunejku,
bo ji psy zahubiat.

527

Sanockie, Lemki

Sut koni na lani,
kto mý pìde po ni?
Samomu sia ne chce,
myloj ne mam jeszcze.

528

Bóbrka

Mo - ji ko - no - plej - ka bly - sko do - ro - żej - ka,
sa - mý ne be - rut sia, me - ne ne da - jut sia.

Moji konoplejka błysko dorożejka,
samý ne berut sia, mene ne dajut sia.

Idut ludé z Liska, taj sie prezirajut,
že¹ moi konopelki w pole zahybajut.

527. [J. F. Golovackij *Narodnyja pèsni...*] Šalalajki s. 229.

¹ lub: ej

529

Ustrzyki, Sambor

I
Czu - ban wiw - ci pa - sa - je, ta - da - ra - dy da da da [da].
oj ty ry - dy [...]

II
Oj, czu - ba - ne, czu - ba - ne, czu - ba - ne ne - bo - że,
czom ne si - jesz, ne o - resz, po - żal ti sie Bo - że.

Czuban wiwci pasaje,
tadarady, da da da [da],
oj, ty rydy [...]¹.

Oj, czubane, czubane,
czubane neboże,
czom ne siesz, ne oresh,
pożal ti sie Boże.

Jak ja maju, mołodýj,
sijaty, oraty?
Mene woźmut, widdadat,
chtóž bude zbyraty?

Ne żury sie, czubane,
jakoż toś to bude,
jak posiesz, pohoresz,
pozbyrajut lud¹e.

Czom ne siesz, ne oresh,
taj i ne wołoczysz?
I czubanký ne beresz,
i mene ne chcesz.

529. [Zob. przypis do pieśni nr 537.]

¹ [Fragment nieczytelny.]

od Turki, Lutowisk

Oj, ro - sty chme - lu, po - nad wo - do - ju,
 ta ri - wne z ty - czy - no - ju. ta ri - wne z ty - czy -
 no - ju. Oj, da - le - ko czu - ty, ta ko - za - ka or - la,
 szczo i - de z ko - bzy - no - ju, szczo i - de z ko - bzy - no - ju.

Oj, rosty, chmelu, ponad wodoju,
 ta riwne z tyczynoju,
 ta riwne z tyczynoju.
 Oj, daleko czuty, ta kozaka orla,
 szczo ide z kobzynoju,
 szczo ide z kobzynoju.

Na kobzońci hraje,
 szcze kraszcze śpiwaje,
 [szcze kraszcze śpiwaje,]
 ta-ż bo jeho neńka, ta jeho stareńka,
 iz żalu umliwaje,
 [iz żalu umliwaje].

Prociśnc

A tyś znał, ja - kus brał, że ne wmi - la za - ty,
 ta ty bu - de psze - ny - czej - ka u po - lu sto - ja - ty.

A tyś znał, jakus brał,
 że ne wmiła żaty,
 ta ty bude pszenyczejka
 u polu stojaty.

Lemki, po obu stronach gór

Oj, Boże mij, Boże, ne chce sia rohyty,
 už meni pryjde na smich hołyj chodyty!

Zarody, Boże, szyrokoje łopuszia,
 a ja >üşzyju<¹ koszulu i fartuszia.

Sonce pryhrije, koszulejka zyprije²,
 wítrec poduje, fartuszynu zmiaduje³.

Sanoćkie, Lemkó

Cy ja ne parobok,
 cy ja sy ne wroda?
 >Robyc<⁴ mi sia ne chce,
 na wojnu mia szkoda.

Prociśnc

A w ne - di - lu py - wo py - la, w po - ne - di - lok spa - la,
 a wi wto - rok sno - piw so - rok psze - ny - ci na - za - la.

A w nedilu pywo pyła,
 w poniedziałek spała,
 a w wtorek snopiw sorok
 pszenyci nażała.

A w seredu zwezła,
 w cztetwer zmołotyła,
 a w piatncyu zwijała⁵,
 w sobotu propyla.

532. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 238.

533. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 227.

¹ [W rkp. Kolberga: „üşmyju”.]

² <zyprije — zaprzeje>

³ <zmiaduje — zmagluje>

⁴ [W rkp. Kolberga: „pobyc”.]

⁵ zwijała — wiała

Sanockie, Lemki

Wasyłu, neboże,
de twoja žena?
Na pecu, na pecu,
pere priadene¹.

Na potik, na potik,
babo linywa!
Ne pidu, ne pidu,
bo na mia zyma.

Kołodziejka

Bóbrka

A chto cho-cze hro-szy ma-ty bi-li so-ro - kiw - ci,
ta niaj i - d'e po-pid ho - ry, za-wer - ta - ty wtw - ci.

A chto chce hroszy maty,
bili sorokiwci,
ta niaj id'e popid hory,
zawertaty wiwi.

Oj, pidu ja popid hory,
popid tóty Bojký,
korotejki hunký² majut,
skaczut po lehojku.

535. [J. F. Golovackij Narodnyja pěsni...] Šalalajki s. 227.

¹ <priadene — przędza>

² hunký — gunie

Myślistwo

Sanockie

A mło - dy zmy - śliw - czyk ca - ły dzień po - ło - wał,
a i nic nie spo-ło - wał, bar-dzo się ira - so - wał. I sta - nął:
Moj mo - cnej Bo - że, że to przez zwierzynę las być nie mo - że.

A młody zmyśliwczyc
cały dzień polował,
a i nic nie społował,
bardzo się frasował.
I stanął: Moj mocnej Boże,
że to przez zwierzyny
las być nie może.

Dziewczyna się budzi
i mówi do niego:
Cóż ty chcesz, zmyśliwce,
ode mnie młodego?
Idź sé precz, powiem każdemu,
żeś ty był przyczyną
wienkowi memu.

I woła na psy gończe,
by głośniej bręchali,
a skoro trop znajdą,
by głośniej brechali.
Psy gonia, tropu szukają,
a skoro trop najszli,
głośniej brechali.

Mam złoty pierścionek
i ten daję tobie,
żebyś pozwoliła
po swojej osobie.
Idź se precz, nie bądź mi katem,
nie róbże mi wstydu
przed całym światem.

A młody myśliwczyc,
bardzo krok spieszący,
nadybał dziewczynę
na murawie spiący.
I stanął, i zasumował,
aby tej dziewczynie
j-a snu nie przerwał.

Chodź pan zdrów, abyś polował,
abęś takie sarny
zawždy znajdował.
[...]

537. [Karta 34, na której jest zapisana ta pieśń, tworzyła całość z k. 37—39. Uwaga u góry k. 34: „Hosziw', Hoszowec, Zadwire, Riaby (Ustrzyki — Lisko), Iwan Antonyszyn prokadianczyk” odnosi się prawdopodobnie i do pozostałych pieśni z kart 34, 37—39 (nr 86, 335, 492, 529), choć na k. 37—39 dopisał Kolberg olówkiem: „Ustrzyki” lub „od Ustrzyk”. W nazwie „Hosziw” nad i nadpisane o. W zapisie nutowym brak t. 3—4, jest znak repetycji w t. 2.]

Płakała dziewczyna
w tej nowej komorze,
szeroki fartuszek
obstać jej nie może.
Nie płacz, dziewczyno, Bóg ci odpuści,
pójdiesz do krawczyka,
on ci rozpuści.

538

Lisko, Bachorzec (Dubiecko)

Ca - ly dzień my - śli - wy pó le - sie pó - lo - wał,
jak wyj - szoł na las du - że sie tur - bo - wał [i sta - nął]:
Moj mi - ły Bo - że, że ten las bez zwi - rza [to] być nie mo - że.

Cały dzień myśliwy
pó lesie polował,
jak wyszedł na las,
duże się turbował
[i stanął:]
Moj miły Boże,
że ten las bez zwirza
[to] być nie może.

Wola na psy gończe,
żeby trop szukali,
skoro trop naszli,
głośno szczekają.

A ón się pośpieszał
do tropu bieżący,
nadybał dziewczynę
na murawie śpiącej.
I stanął, i obsiérbuje,
żeby son nie przerwał
młody dziewczynie.

Dziewczyna się budzi
i mówi dó niego,
i mówi dó niego:
— Cóż to tu takiego?
Dziewczyno moja,
żebyś mnie puściła
po swoji osobie.

Rób, co chcesz,
ja powiem każdemu,
że ty jes przyczyna
przypadku mojemu.

B^atywaj mi zdrowa,
dziewczyno moja,
ja sobie kawaler,
ty sobie wdowa.
Chodź zdrów, żebyś polował,
żebyś takie szczęście
zawdy znajdował.

538. [W rkp. zamiast t. 3 i 4 jest znak repetycji w t. 2.]

Płakała dziewczyna
cały dzień w komorze,
zielona spódnica
obstać jej nie może.
Cyć, nie płacz, Bóg ci odpuści,
pójdiesz do krawczyka,
ón ci rozpuści.

539

Rymanów

Je - den my - śli - we - czek sie - dem lat po - lo - wał,
a gdy szczę - scia ni miał, ni - gdy nie znaj - do - [wał]. I sta - nął:
O moj mo - cny Bo - że, tu las bez zwi - erzy - ny, to być nie mo - że.

Jeden myśliweczek
siedem lat polował,
a gdy szczęścia ni miał,
nigdy nie znajdo[wał].
I stanął: O moj mocny Boże,
tu las bez zwierzyny,
to być nie może.

Idzie myśliweczek
za tropem idący¹,
nadybuje dziewczynę
[na murawie śpiącej]².
Ji stanął, i się zadumał,
aby tej dziewczynie
spania nie przerwał.

Dziewczyna się obudziła,
tak się zaleknęła³
i mówiła [...]⁴.

Nie jestem liszka,
żadna dziewczyna,
tylko jestem sobie
pocziwa dzie[wczyzna].

[...]
Psy lecą, trópu szukają,
a gdy trop naleźli,
ogłos dawają.

539. [W rkp. zamiast t. 3 i 4 jest znak repetycji w t. 2.]

¹ [Zapis niewyraźny; może: „idący”.]

² [Według pieśni nr 538.]

³ [W rkp.: „zalekła” z nadpisaniem „nęła”.]

⁴ [Kolberg pozostawił puste miejsce dla późniejszego uzupełnienia.]

Mam ja sygnety złoty,
daruję go tobie,
abyś pozwoliła
ku swojemu osobie.
Idź precz, nie bądź mi katem,
narobisz mi wstydu
przed całym światem.

Mam ja talar złoty,
daruję go tobie,
abyś [pозwoliła
ku swojemu osobie].
Rob, co chcesz, powiem każdemu,
żeś ty jest przyczyną
wiankowi memu.

Bywaj że mi, Kasiu, zdrowa,
ja kawaler, a ty wdowa.
Idź zdrów, żebyś polował,
żebyś takie liszki
zawdy znajdował.

Różne

Komiczne. Żartobliwe. Przeciwnie

540

Wzdów

Był tu kusy Jonek,
co chodził z toporem,
kijanką się opasywał,
podpirał się worem.

Na piecu miał studzienkę,
ezerpał ją przetakiem,
ryby łowił grabiami,
ptaki strzelał makiem.

Po wodzie chodził,
po piasku pływał,
i tak na tym świecie
roskoszy używał.

541

Wzdów

U-mar Ma-ciuś, u-marł, już le-ży na de-sce,
że-by mu za-gra-li, pod-sko-czył by je-szcze

540. Mówi się; gadka przy koledzie.

541. [W rkp. zamiast t. 5—8 jest znak repetycji w t. 4.]

U Ma-ciu-sia tę-ga du-sza, cho-ciaż um-rze, to się ru-szcza,
hej-że jes-ce, da-na da-na da-na da-na da-na da.

Umar Maciuś, umarł,
już leży na desce,
żeby mu zagrali,
podskoczyłby jeszcze.
U Maciusia tęga dusza,
choć umrze, to się ruszcza [!],
hejże jesce, dana dana dana da.

Chodzi M[aciusz, chodź],
paleczka za pasem,
wyśpiewuje sobie
dana moja, czasem.
Hej, kto mu się nawinie,
tego dobrze kijem zwinie,
[hejże jesce, dana dana dana da].

Umar M[aciusz, umarł],
pono Maciuś chory,
już go tu nie było
bez sztyry wieczory.
Hej, ni ma kto piwka dać,
hej, ni ma kto zaśpiewać,
hejże je[sce, dana dana dana da].

Umar M[aciusz, umarł],
daj mu, Boże, niebo,
a ja będę mieszkał
na ojeżyźnie jego.
[...]

Pochowali Maćka,
już ci go nie trzba;
plecami do ziemi,
fujarą¹ do nieba.
Oj, dziwki go żalują
i gębe² mu smarują,
hejże jesce, dana dana dana da.

¹ lub: gąndziarą albo kuroskiem

² lub: d...

do bandy (do tańca) Lisko, Bachorzec (Dubiecko)

Szty - ry o - kna by - li, w da - na, a dwie na przo -
-dzi, dzi da - na, a dwi na przo - dzi.

Sztyry okna [byli, w¹ dana:],
a dwie na przodzi, dzi dana,
a dwi na przodzi,
a ja pójde do Warszawy,
ja sie ożenić, dzi dana,
ja [sie ożenić].

Nasza siostra, [j-a najstarsza:],
wionka nie straci, dzi dana,
[wionka nie straci.]
bo nie służy w Żyda, pana,
ino u księdza dziekana,
[ino u księdza].

Nasza siostra, [j-a najmłodsza:],
wionka nie straci, dzi [dana,
wionka nie straci.]
miała ona tylu synów,
wielu nas bracia, [dzi dana,
wielu nas bracia].

Nasza matka [nie umarła:],
ale nie żyje, [dzi dana,
ale nie żyje,]
miała ona krótki rozum,
ta ji spalili, dzi [dana,
ta ji spalili].

A nasz ojciec, [dobry chłopiec:],
wywodzi, zwodzi, pochodzi,
[wywodzi, zwodzi,]
wszystki koni po Warszawie,
ón ich wywodzi, [dzi dana,
ón ich wywodzi].

542. [Melodia jest niekompletna, stąd brak taktów dla drugiej połowy zwrotki. Nie można tutaj mechanicznie powtórzyć melodii, gdyż ten znany wątek muzyczny występuje zwykle w podwójnej objętości, przy czym druga połowa (następnik) zawiera nowy materiał muzyczny, zaś poprzednik kończy się półkadencją.]

¹ [Pod w dopisane w rkp. u.]

Wadów

Ży - dos - kie - go bo - ga nie - pa - tem wku - puś - cie.
przy - szli do mnie Ży - dzi Pań - ście mi go, puś - ćcie.

Żydoskiego boga
złapałem w kapuście.
przyšli do mnie Żydzi:
Pańście mi go, puście.

Nie puszcę, nie puszcę,
dejcie dwa talary,
wyjad mi kapusty
kawalek niemaly.

A z tych dwóch talarów
wydam wam dwa dudki,
wyjad mi kapusty
co największe główki.

Żydoski Pan Jezus
w czerwonych porteczkach,
roku mu nie było,
skakał po dziweczkach.

Żydoski Pan Jezus
ni taki, ni siaki.
Ja mu mówił: wódki,
ón mi dał tabaki.

Żydoski Pan Jezus
na kapusę orał,
plug sie mu rozgobił¹,
aż gwaltu wołał.

Bóbrka

Ży - dō - ski Pan Je - zus na - ro - bił kło - po - ta,
wziął Ży - da za bro - dę, przy - wią - zał do pło - tu.

Żydoski Pan Jezus
narobił kłopotu,
wziął Żyda za brode,
przywiązał do płotu.

Żydoski Pan Jezus
zajął świnie do dnia,
nabrał se kartofli,
zapomniał se ognia.

A świnie przybiegli
i kartofle zjedli
[...]

544. [Rkp. zawiera tylko t. 1—4 ze znakiem powtórki. Rozwiązanie t. 7 według wariantowego zapisu t. 3.]

¹ rozgobił — [roz]leciał

545

[Zob. mel. nr 224]

A cy ja se ne gazdynia,
cy ne wydit ludé,
moja chata ne metena,
już to tyždeń budé.

Pryszly Žydy^e z Dobromyla
smitia kupowaty,
dajut myni reński sribła,
ja ne chozczu braty.

od_Sanoka

Ne budu ja zamitala,
bude smitia bilsze,
pryjdut Žydy^e z Korolivky,
ta zaplatiat lipsze.

546

A did babci
kupyw kapci,
korotki buły,
ta wtiaw palci.

547

Lemki, po obu stronach gór

Jak jom iszow z wynobrania,
spaw mi kalap do dunaja.
Daj mi, Boże, kalap dostac,
zareczu sia mylu kochac.

Moja myla bezumnycia,
zhorila jej farbanycia;
ne zystalo, lem dwi poly,
kupyla si cztery woły.

548

Czaszyn

Oj, wy-gna - la na po - le, a - le nie spie-wa - la
[a], bu jej ma - tu - nia śnia - da - nia nie da - la.

546. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šumki i čabaraški* s. 205. [Zob. także przypis do pieśni nr 64.]

547. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 239.

Oj, wygnała na pole,
ale nie spiewała,
[a] bo jej matunia
śniadania nie dała.

Nie dała, nie dała,
bo nie miała noza,
poszła do komory,
skakała jak koza.

549

Sanockie, Węgry

Turydaj, Turydaj,
turydajska woda,
skoczyłabym do niej,
ta mia, Boże, szkoda!

550

[Zob. mel. nr 548]

Czaszyn

Oj, umry, mameciu, umry,
boś mi dała kumy¹.
Nie umrę ja, synu,
poradze ja temu.

551

Bóbrka

Oj, wme - ra - ju, mo - ja mam - ciu, wme - ra - ju, wme - ra - ju,
na smer - tel - ngj po - sti - loj - ci na chło - pci mru - ga - ju.

Oj, wmeraju, moja mameciu,
wméraj, wmeraju,
na smertelnyj postilojci
na chłopci mrugaju.

549. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 220.

¹ [Zapis bardzo niewyraźny; lekcja niepewna.]

552

Czaszyna

Oj, Ha-nuś, mo-ja [Ha-nuś] da, i - no mnie nie za - duś,
bo jak me - ne za - du - szysz, ta po - cho - wa - ty mu - szysz.

Oj, Hanuś, moja [Hanuś],
da, ino mnie nie zaduś,
bo jak mene zadusysz,
ta pochowaty musysz.

553

Bóbrka

Bo - że wie - czny, Bo - że wie - czny, daj mi żo - nę z dzie - ćmi
[a], że - bym nie pra - co - wał, i - no roz - ka - zo - wał.

Boże wieczny, Boże wieczny,
daj mi żonę z dziećmi,
[a], żebym nie pracował,
ino rozkazał.

554

Leszczowate, Bóbrka

Na ho - ri to - za, na do - le dru - ha
tam kra - sna dźw - czy - na ocz - ka - mi mru - ga.

553. [Rkp. zawiera tylko t. 1—4 bez znaku repetycji. Z uwagi na duże prawdopodobieństwo takiego rozwiązania powtórzone te takty jako drugą połowę melodii.]

Na hori toza,
na dole druha,
tam krasna diwczynyna
oczkami mruga.

Oj, mrugaj, oj, mrugaj,
ty moja była,
toż mi serdejko
rozweseliła.

Wzialem sobie diwezo
slawneho rodu,
slawneho rodu,
dribneho chodu,
ne chtilo robyty,
umerlo z holodu.

555

Górnjak

[Leszczowate, Serednica]

Ko - lo - my - ja, Ko - lo - my - ja [Ko - lo - my - ja] mi - sto.
le - szczo - wa - cki dźw - cza - toj - ka mia - hoj - ki jak ti - sto.

Kołomyja, Kołomyja,
[Kołomyja] misto¹,
leszczowački dziwczatojka
miahojki jak tisto.

Zaprijaży ji do borony,
zapriaży do jarma,
żeby wóna ne jadala
ja twij chlibiec darmo.

Oj, ne znajesz, mij mylejki,
jak zinków robyty,
zapriaży ji do borony,
id² niu woloczyty.

Oj, mała ja wyljykoho²
jak hrycziana paska,
oj, to ja ho pociluju,
jak mni pryde laska.

556

Brelików

Jad - bym ka - sze z kwaśnym mli - kiem, hoj da da, hoj da da,
a ja gu - dzik za gu - dzi - kiem, hoj ja ja, hoj ja ja.

¹ [W rkp.: „ništa”.]

² [Zamiast: „mylyjkoho”?]

Jadbym kaszę z kwaśnym mlikiem,
hoj da da, hoj da da,
a ja guzik¹ za guzikiem,
hoj ja ja, hoj ja ja.

557

[Zob. mel. nr 182]

[Leszczowate, Seradnica]

Jeden pasie woły,
a drugi korowy,
a trzeci zające
po zielonej łące.

558

Wzdów

Z tamtej strony rzeczki
pasie dziaduś byczki,
byczki mu się bodą,
dziaduś rusza brodą.

559

A na dwori chmaryt sia,
nawidzenyj bawyt sia,
nawidżena czekała,
bo rozumu ne mała.

560

De jeś byw, [de jeś byw,]
mij towarzyszu?
W Wetlini na wijni,
serce, Marysiu.

Cy-ś ne chorowaw, cy-ś ne chorowaw,
mij towarzyszu?
Chorowaw, chorowaw,
serce, Marysiu.

Szczoś robyw, szczoś robyw,
mij towarzyszu?
Wyno-m pyw, w karty hraw,
serce, Marysiu.

Cy ne umresz ty, cy ne umresz ty,
mij towarzyszu?
Oj, umru, oj, umru,
serce, Marysia.

559. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šumki i čabaraški* s. 206. [Zob. także przypis do pieśni nr 64.]

560. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Četvrtija” 1863 [Kniga III. {Dział} III Materijaly slavyjanske] s. 83.

¹ guzik — guzik [?]

Jak si skażesz hraty,
mij towarzyszu?
Hej, w dzwony, w orhany.
serce, Marysiu.

A kto za tobow
bude płakaty?
Panianki krawowianki¹,
serce, Marysiu.

O przyrodzi:

561

z Jasielskiego, z Zawadki (Frysztak)

Mia - la ba - ba ko - gu - ta, tusa - dzi - la go do bu - ta:
A mój mi - ly ko - gu - cie, jak ci by - lo w tym bu - cie.

Miała baba koguta,
wsadziła go do buta:
A mój miły kogucie,
jak ci było w tym bucie.

562

Leszczowate

Na - sia ba - bu - lej - ka ro - du bo - ga - te - go
siała - la ko - ziu - lej - ka bar - dzo roz - pu - stne - go,
ko - mu to - mu maru zi - bdeli ba - ra - bia - dzi
ba - sa - sa [bar - dzo roz - pu - stne - go.]

562. [W rkp. brak t. 5—8; w t. 4 jest znak repetycji.]

¹ [Prawdopodobnie zamiast: „krakowianki”.]

Nasia babulejka, rodu bogatego, miała koziulejka bardzo rozpustnego, komu tomu mam zihdzi, barabindzi hasasa, [bardzo rozpustnego].	Poszed koziulejka do żyta jarego, babuleńka za nim, odegnała jego. [komu tomu... itd.]
A ten koziulejko był bardzo rozpustny, poszed do ogrodu, zjad babi kapusty, [komu tomu... itd.]	A ten koziulejko poszed na ten las, na ten las, za nim babulejka, nie znalazła koziulejka! [komu tomu... itd.]
Wziąła babulejka kyja dębowego, odegnała koziulejka od ogroda swego, [komu tomu... itd.]	Poszed koziulejko na same te drogi, za nim babulejka, nie znalazła, ino z niego rogi, [komu tomu... itd.]

Jednym rogiem szyńkowała,
drugim piwo przedawała.

A jedzcie i pijeie,
moi mili goście,
a za moim koziulejkom
Paua Boga proście,
[komu tomu... itd.]

z Sanoekiego

Oj, mała babka jednoho capka, dylu, dylu, bum, bum, tara, tara, true, true!	Znubyla babka w dubrowach capka, <dylu... itd.>
Pihnała babka w dubrowu capka <dylu... itd.>	Ne najszła z nieho, tylko dwi nożejki, tylko dwi nożejki i dwa rożejki.

563. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1865 [Kniga IV. {Dzial} III Materijaly slavjanskije] s. 483.

¹ lub: [nie znalazła], ino pas

W jednym riżejku wyncce ¹ waryła, w druhym riżejku pywce pałyła.	Host’te sia, host’te, moi hosti, host’te, za moho capka pana Boha prošte.
Na toto wyncce, na toto pywce, na toto pywce hostěj prosyła.	Nej ti za nieho tot Boha prosyt, szczo mu kistoczki ² po horach roznosyt!

Oj, deż ty buwaw, czornyj barane? Wi Lwowi, w Krakowi, welmożnyj pane.	Ta byw jeś utikaw, czornyj barane? Ne było de, ne było de, welmożnyj pane.
Sztoż jeś tam slychaw, czornyj barane? Tam hrały, skakały, welmożnyj pane.	W myszaczu diru, w myszaczu diru, czornyj barane! Welyki rohy, welyki rohy, welmożnyj pane.
Czom ty ne skakaw, czornyj barane? Bo były, bo były, welmożnyj pane.	Byw jeś pozbywaw, czornyj barane. Bo by bolilo, welmożnyj pane.

Jakże tam hrali,
czornyj barane?
Cha, cha, cha! Chi, chi, chi,
welmożnyj pane!

564. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1865 [Kniga IV. {Dzial} III Materijaly slavjanskije] s. 484.

¹ [Nad e nadpisał Kolberg ie.]

² [Nad pierwszym i nadpisał Kolberg o.]

Korolewa-sowa wesila sprawlała,
a zozula-sestra rady dodawala.
Zajac prybihaje s welykimi darami,
s kaszow i krupami.
Pryjmite zajaca
do swoho palaca!
A kohut s kuroczkow zytce molotyly,
a kaczur s kaczezkow do mlyna wozyly.
Baran muku mele,
wiwcia mirku bere,
komar wodu nosyt,
blocha tisto misyt,
a sira husonka chlib do pieca sazat,
husak na no¹ syczyt,
chlib do pieca liczyt:
Cyt-ze, momotlywyj,
boś mie chlib pomylił.
A medwid' basuje,
wołk s kozow tancuje:
Hoja, kozo, hoja! —
bo ty budeš moja.
Jak sia rozyhraly,
w pole pojichaly.

566

Procisae

A me-dwid sie roz-i-hrał, wsi cza-pi-by po-ła-mał,
so-ro-ka sie za-pa-ly-ła uszy-cki hor-cyj po-ka-zy-ła

A medwid² sie rozihrał,
wsi czapily połamał,
soroka sie zapalyła,
wszystki horcy pokazyła.

565. A. I. Toronskij *Pěs'ni Rusinov — Lemkov...* s. 732.

¹ [na no — na nią]

² [lub:] n[edwid]

Bóbrka

Ja mo-wy-ła, że moj my-tyj cz'o-bo-ta-mi czup-kat,
a wól-czy-sko te-la-tys-ko za sta-jen-kou chru-pat.

Ja mowyla, że moj myłyj   Ja mowyla, że nij myłyj
cz'obotami czupkat¹,   czobotami czup, czup,
a wólczyško telatysko   a wólczyško telatysko
za stajenkou chrupat.   za stajenkou chrup, chrup².

568

Medwedok   Leszczowate!

Chti-ű me-ne me-dwed' ji-sty, mu-sia-ła ja
za piec wli-sty. Oj, me-dwe-de, me-dwe-
-dej-ku, ne idź me-ne mo-lo-dej-ku.

Chtiü mene medwed' jisty,
musiała ja za piec³ wlisty.
Oj, medwede, medwedejku,
ne idź mene molodejku.

Welysz tu staru babu zjisty,
szczo ne może z pieca zlisty.

¹ czupkat — tupie

² Myślała, że to gazda, a to był wilk za stajnią.

³ [Może „pec”, zapis niewyraźny.]

Zazulejko sywa,   Budu ja kukaty
de budeš kukala,   na zelenyj sosni,
koły-š si na buczku   doki mý na buczku
werszczok zorwala?   werszczok wyrosne.

Sanockie, Lemki

Wyletiła lastiwówka zo skala,
obudyla moju myłu zo spania.
Ne byla to lastiwówka, lem to ptak,
ne byla to moja myła, lem to tak.

Lemki, po obu stronach gór

Hora, hora i dolyna,
ide konyk od Budyna,
ide, ide malowany,
na nim kantar' pozlaczany.

Sanockie, Węgry

Obyzry sia, sywy koniu, na sebe,
jaki sida't szumny Janczyk na tebe!

Lemki, po obu stronach gór

Obyzry sia, sywy koniu, jeszcze raz,
jaki sida't szumny Janczyk, żowtowłas.

O śpiewaniu

Leszczowate

Oj, spiwaū by ja, spiwaū,   [Spiwałabym, spiwała
i spiwaty wieju,   i spiwaty-m] hodna,
da w czydzi storonoci   spywałabym, spiwała,
spiwaty ne smiju.   zebym ne hołodna.

Bereska

Spiwaju, spiwaju,
spiwaty umiju;
w czudzy storonoci
spiwaty no smiju.

569. [J. F. Golovackij *Narodnyja pēsni...*] *Šalalajki* s. 225.
570. [J. F. Golovackij *Narodnyja pēsni...*] *Šalalajki* s. 239.
571. [J. F. Golovackij *Narodnyja pēsni...*] *Šalalajki* s. 218.
572. [J. F. Golovackij *Narodnyja pēsni...*] *Šalalajki* s. 240.

574. [Na marginesie notatka informująca prawdopodobnie o wykonawczyni pieśni: „dziewczyzna z karczyni”.]

Wzdów

Oj, nu - ta mo - ja, nu - ta, [ej] wy - pa -
- dła mi z bu - ta, ej, wy - pa - dła mi
w sie - ni, ej, chło - pcy mi ją wzie - ni.

Oj, nuta moja, nuta, [Oj, nuta moja, nuta,
[ej,] wypadła mi z buta, ej, wypadła mi z buta,]
ej, wypadła mi w sieni, ej, wypadła mi w lesie,
ej, chłopcy mi ją wzięli. ta ptaszek mi ją niesie.

Ej, myślałaś dziewczyno,
da, żeś dostała pana,
ej, a tyś dostała,
da, wielkiego galgana.

Wzdów

Hej, mu - sie - li - ście chło - pcy, w Kra - ko - wie nie by - wać,
co wy nie u - mie - cie po kra - kow - sku śpie - wać.

Hej, musieliście, chłopcy, [Hej,] na krakowskiej wieży
w Krakowie nie bywać, porąbany leży,
[co wy nie umiecie [ino siwy konik
po krakowsku śpiewać:] do dziewczyny bieżyć:]

575. [Pieśń w rkp. zanotowana po opisie wesela.]

Hołuczki w Sanockiem

[...] wy - gna - la ró - zne ko - sy na zie - lo - ny mróz,
[na zie - lo - ny mróz]. Sta - la o - na, po - słu - cha - ła:
śpi - wa pię - knie kos, [śpi - wa pię - knie kos].

[...] wygnała różne kosy Oj, kosiuniu, kosiunienu,
na zielony mróz¹, piękne nutki masz,
[na zielony mróz]. [piękne nutki masz].
Stała ona, posłuchała, Dziękuję ci, śliczna panno,
śpiwa pięknie kos, że mnie wychwalasz,
[śpiwa pięknie kos]. [że mnie wychwalasz].

O życiu

Sanockie, Lenki

Dobri² tomu Pan Bih daje, Dobri² tomu, ne zle tomu,
szczo na hori koszar maje, szczo m'je myłu blyzko domu:
a w dolyni kolyboczku, i drow sobi narubaje,
sеред села frajiroczku. i na myłu pozyraje.

Czasyń

W pecum zapalyła, W pecum zapalyła,
już sie derwa³ kuriat, już sie derwa wjaly⁴,
jeszczem ne wyrosła, jeszczem ne wyrosła,
już sie lude żuriat. już mne ludé wziały.

577. [Rkp. zawiera tylko t. 1—6, co stanowi połowę zwrotki; konieczne było powtórzenie tych taktów jako następnika.]

578. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] *Šalalajki* s. 235.

¹ zielony mróz — trawa

² [W druku: „dobre”.]

³ [W rkp.: „derwo”.]

⁴ wjały sie — chyciły, [zajęły się]

Moja maty star'enejka,
to ty mene miła,
to-s ty mene ne w szeslywy¹
w peleńky² powyła.

Ko(b) byłaś mnie, moja [maty],
w szczaslywy powyła,
to ja by [ty], moja maty,
tóhda né chodyła.

Pecisine

581

Ked ty bude horazd,
to prywyknesz doraz,
jak ty bude krywda,
ne prywyknesz nyhda.

Sanoockie, Lemki

582

Dunaju, dunaju,
ty tychońko plyniesz.
mołodosty moja,
ty mi marni hyniesz!

Mołodosty moja,
ty moja podobal
Hyniesz ty mi, hyniesz,
jak w dunaju woda.

Sanoockie, Lemki

583

Weselosty moja,
deś mi sia podiła?
Po szyrokiy riwuy
jos sia rozletiła.

Stanu-że ja, stanu
w nedifeńku rano,
ta ja sy pozbiram
weselosty mało.

Sanoockie, Lemki

Zawknu ja jej kluczom,
zawknu ja jej doma,
nej moja weselyst'
perebywa't doma!

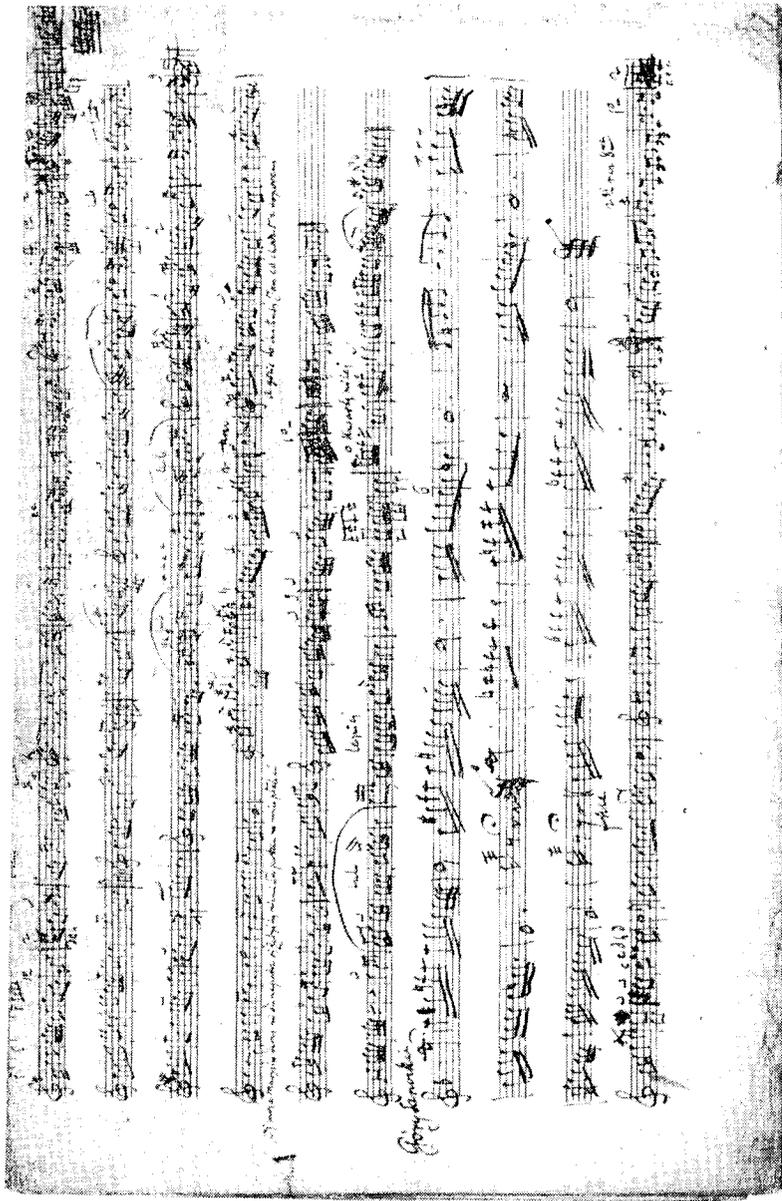
581. [J. F. Golovaekij *Narodnyja pëśni...*] Šalalajki s. 231.

582. [J. F. Golovaekij *Narodnyja pëśni...*] Šalalajki s. 232.

583. [J. F. Golovaekij *Narodnyja pëśni...*] Šalalajki s. 232.

¹ [W rkp.: „ucwszeslywy”.]

² peleńky — pieluchy

18. Rękopis nieznanego autora (melodie nr 775, 750, 755, 759) z lokalizacją „Góry sanockie”; nad nim zapisy terenowe O. Kolberga z innego regionu.

337

584

Lemki, po obu stronach gór

Zumru, zumru w czudzym kraju,
kto mý bude braty jamu?
Sroki, wrony kramkac budut,
a diwezatka plakac budut.

585

Wolenszowa

Ej, dołom i dołom,
bars daleko dołom,
stojit mi tam, stojit
okruhly stofyczok.

A budut tam, budut
dary darowat,
a méni ne budut,
bo o mi zabudut.

Sidył mi tam za nym
sam Synojko Bożój,
sidiat mi [tam], sidiat
duszé koło niobe.

Ne speram ja tie
na tamtot świt staty,
kid' ty chcesz
druhy raz hmeraty¹.

A jedna duszeńka
słonce prohwaryła:
A Boże, Bożeńku,
żebyś mia ne współrał
na tamtoj świt wstaty.

Ja wólu, ja wólu
né ó czym ne znaty,
jak ja maju
druhy raz hmeraty.

Bo w móji matery
dwojake wesila:
brat mij sic żenyt,
sestra za muž ide.

Już sim róczki s pólnia,
jakem umerala,
wse mi hórli² hirko,
sztom tiazko konała.

584. [J. F. Golovackij *Narodnyja pěsni...*] *Šalalajki* s. 238.

¹ hmeraty — umrzeć, [umierać]

² hórli — w gardle [Przed „hórli” nadpisane i skreślone w.]

Dobrze

Stę - li sie, stę - lu sie, ze - le - nój bar - win - ku,
ja - ko lyst po wo - di. [...] ne ti - szte sie,
mo - ji ne - u - ro - hy, mo - jej cie - żkiej pry - ho - die.

Stęły sie, stęły sie, zelenyj barwinku,
jako lyst po vodi.
[...] ne tiszte sie, moji neurohy¹,
mojej ciężkiej przyhodie.

Bo moja przyhoda, moja przyhodojka,
jako studenna² rosa:
jak witer poduje,
zymnu rosu zwalyt,
obletyt ona wsia.

Dobrze

Karczmar, karczmar, w bi - lej kor - czmi, kar - czmar, kar - czmar,
w bi - lej kor - czmi hej, de - żeś to - to ży - to po - sił,
hej, de - żeś to - to ży - to po - sił?

586. [W rkp. t. 7—10 nie wypełnione.]

587. [W rkp. wyżej skreślony przez Kolberga wariant części tego tekstu; między obu wersjami występują tylko niewielkie różnice fonetyczne.]

¹ neurohy. — wrogi [tak częściej]

² „studenna” (zamiast: *studena*) nadpisał Kolberg nad skreślonym „zymna”.]

[:Karczmar, karczmar, w bielej karczmi:],
[:hej, deżeś toto żyto posił:][:?

[:Posił ja ho między mosty:],
[:[hej], wyżały ho try newisty:].

[:Jak ony ho dożywały:],
[:[hej], hirko sobi zapłakały:].

[:Karczmar, karczmar, w bielej karczmi:],
[:hej, deżeś toto żyto posił:][:?

[:Posił ja ho między slywky¹:],
[:[hej], wożały ho j-a try diwky:].

[:Jak ony ho dożywały:],
[:[hej], szumne sobi zaspowały:].

Obsecieczne

[Zob. mel. nr 221]

Dobrze

Jakem jichau po sino,
szczoś mi žinu prosiło.
Mało¹ zuby, mało chwist
wymowyv, że ju zjist.
A wuno ji ne zjilo,
inó w lyczko wkusyło.
Na lyczku ji ne znaty,
maje bruszok czubatyj.
Gila niezku ne spolbym,
czornu wołnu czuchrałhym.

¹ [lub: m]i[fa]ło

Wzdów

W ciem - nym la - sku de - szczyk le - je,
 czém - że ja się za - o - dzie - je? Ty por - tka - mi,
 a ja bur - ką, wy - kręc - że się do mnie dziur - ką.

W ciemnym lasku deszczyk leje,
 czémże ja się zaodzieję?
 Ty portkami, a ja burką,
 wykręće się do mnie dziurką.

Wzdów

Ej, dziewczy - no, cup cup cup, bę - de ja ci, dob - rze skub,
 u - sku - bię ci na do - le, przy - bi - je ci na czo - le.

Ej, dziewczyno, cup cup cup,
 będę ja ci, dobrze skub,
 uskubię ci na dole,
 przybiję ci na czole.

589. [Pieśń w rkp. zanotowana po opisie wesela. Zapis nutowy zawiera tylko t. 1—4, które z konieczności powtórzono jako drugą połowę melodii, przy czym w t. 7 wykorzystano materiał wariantowy zanotowany w t. 3.]

590. [Rkp. zawiera tylko t. 1—4 i 8; w t. 4 znak powtórki, nad t. 8 cyfra 2.]

z Sanockiego

Chodyła uboha	Ne my ho muczyły,
Olenka po seli,	lem to naszy starszy.
po seli płaczucy,	Olenko, Olenko!
synka hladajucy.	Najszła-s sobi drevko.
Ne naszła synoczka,	A pid tym drevkom
lem troje Żydiatok.	try kryży stojalo,
Żydiata, Żydiata!	pid tymi kryżami
Wy Chrysta muczyły.	try hroby leżalo:

W jednym mi hrobi
 leżył sam Syn Boży,
 a w druhim mi hrobi
 leżył Mamcia Biża,
 a w tretym mi hrobi
 leżył Jan Bożyj.

Pered Janom Bożym
 vse orhany hraut,
 pred Matynkow Biżow
 ruża prokwitaje,
 pered Synom Bożym
 swiczejki palaut.

Sanok, Rzeszów

Pro - sze ja was, po - slu - chaj - cie, o stra - szli - wym są - dzie,
 że Pan Je - zus złył i do - brył ra - zem pla - cić bę - dzie.

Proszę ja was, postuchajcie
 o straszliwym sądzie,
 że Pan Jezus złym i dobrym
 razem płacić będzie.

Że przed skończonym światem
 wielgi cuda będą,
 że wognisty deszczy z nieba
 na cały świat będą.

591. [J. F. Golovackij *Narodnyja pëśni...*, „Čtenija” 1863 [Kniga IV. {Dział} III Materijaly slavjanskij] s. 233.

I pirony z nieba będą
na cały świat blii,
są miasteczka i klaszatory,
będą się paliłi.

I ta góra i z górami
rozbijac się będą,
i dolina z dolinami;
wszędę równo będą.

Jak zatrąbi święty Michał
w trąbę głosu swego:
A wstawajcie, dusze zmarle,
przed sędzią swojego.

Przyszła dusza aż do grobu,
do swojego ciała,
i ta z wielkim i lamentem
gorzko się zwitała.

Witaj, witaj, moje ciało,
któres z grobu wstało,
ty mnie do wielkiego uczynku
zawsze przeciągało.

Nieszczęśliwa matka moja,
chtóra mnie rodziła,
i ta ziemia nieszczęśliwa,
com po niej chodziła.

Nieszczęśliwe te rozkosze,
co ja ich zażywał,
za to będę z przeklętymi
w piekle odpoczywał.

A my będziemy wspomynali
Jezusowe rany,
czej-że nam grzechu odpuści
nasz Jezus kochany.

Ażeby my mogli żyć
i z Jezusem Panem,
i w niebie z nim królować
na wiek wieków, amen.

593

Po pid nebo je stezejka,
je stezejka aż do neba.
Iszły mi² niow try duszejki,
dwi³ duszejki sprawedywy,
a tretaja barz hrysznaja.
Pryszły ony pered nebo,
zadurkały w carski wrata.

Isus Chrystos ta i recze:
Swiuty Petre, woż tam kluczy;
kryczat, kryczat dwi duszejki,
dwi duszejki sprawedywy,
a tretaja ta hrysznaja.
Dwi duszejki hew pustytu,
hrysznu duszu zawernytu;

z Sawuckiego

593. [J. F. Golovackij *Narodnyja pėsni...*] „Čtenija” 1963 [Kniga IV. {Dział} III
Materijaly slavjanskije] s. 234.

¹ [lub: sędzi]a

² [W rkp. Kolberg pod i nad i dopisał y.]

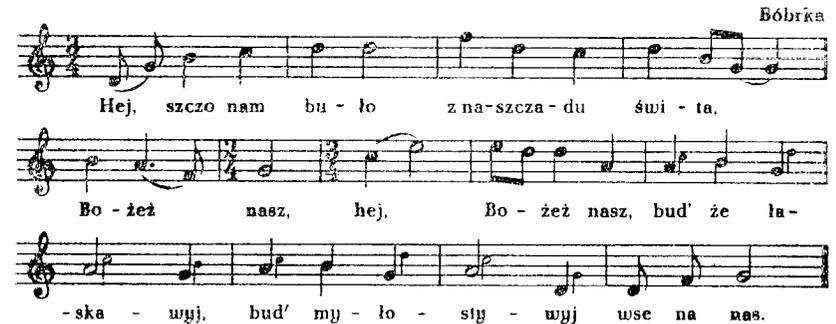
³ [Pod i dopisane w rkp. ie.]

pokaże jej dorozejku:
dorozejka dalekaja,
a nyczejka newydnaja!
Iszła, iszła hryszna dusza,
strytyła jej Mamcia Boża:
Deż ty była, hryszna dusza?
Chodyła je-m pred 'Sus Chrysta,
ta mene tam ne pustytu,
lem mia nazad zawernytu.
Iszły ony pred 'Sus Chrysta,
zadurkały w carski wrata:
Kryczyt, kryczyt Mamcia wasza,
a iz Mamciow hryszna dusza.
Moju Mamciu hew pustytu,
hrysznu duszu zawernytu.

Ej, synu mij woźlubleńki!
Odpust' lem jej totu wynu,
totu wynu i pryczynu!
Pusty jej i do raju,
nej tam bude choc iz kraju!
Mamciu moja woźlublenu!
Ne puszczu jej ta do neba,
bo ta dusza barz hrysznaja:
w'na do cerkwi ne chodyła,
pokłon nihda ne wdaryła,
ani postu ne postyla.
a na brata czary brała,
a na sestru mecz zrywała.

594

Bóbrka

Hej, szczo nam bu - lo z na - szcza - du ši - ta,
Bo - żeż nasz, hej, Bo - żeż nasz, bud' że la -
- ska - wyj, bud' my - lo - sty - wyj vse na nas.

Hej, szczo nam buło z naszczadu swita,
Bożeż nasz, hej, Bożeż nasz,
bud' - że łaskawyj, bud' myłostywyj
wse na nas.

Ino nam ne buło neba i zemli,
Bożeż nasz, hej, [Bożeż nasz,
bud' - że łaskawyj, bud' myłostywyj
wse na nas].

Ino nam buło synoje more,
Bożeż nasz, hej, Bożeż [nasz,
bud' - że łaskawyj, bud' myłostywyj
wse na nas].

Hej, w seređ moria raj-derewejko,
Bożeż nasz, hej, Bożeż [nasz,
bud'-że laskawyj, bud' myłostywyj
wse na nas].

Na derewejci raj-hałuzejka,
[Bożeż nasz... itd.]

Na hałuzejci Christos wo Trojci,
[Bożeż nasz... itd.]

I mowi Hospod:¹

Spusty sie, Pawle, w synoje more²,
Bo[żeż nasz... itd.]

I pisku distań, i świt wósnuj,
Bo[żeż nasz... itd.]

Spustyv sie Pawło w synoje more,
[Bożeż nasz... itd.]

Pisku ne distav, świt ne usnuwól,
[Bożeż nasz... itd.]

[Hej], szczo nam buło z naszczodu świta,
[Bożeż nasz... itd.]

Ino nam ne było neba i zemli,
[Bożeż nasz... itd.]³

[I mowi Hospod:]⁴

Spusty sie, Petre, w synoje [more,
Bożeż nasz... itd.]

¹ [Być może, jest to kolejna zwrotka, którą należałoby rekonstruować: „I mowi Hospod światomu Pawłu, Bożeż nasz...” itd.]

² [W rkp. Kolberga: „moje”].

³ [Tu powtarzają się zwrotki od 3 do 6. W rkp. Kolberga tylko zakropkowana linia.]

⁴ [Nie wykluczona rekonstrukcja: „I mowi Hospod światomu Petru, Bożeż nasz” itd., por. przypis 1.]

[I] pisku distań, i świt wósnuj,
[Bożeż nasz... itd.]

Spustyv sie Petro, [w synoje more,
Bożeż nasz... itd.]

P[isku ne distav, świt ne usnuwól,
Bożeż nasz... itd.]

[Hej,] szczo nam buło z naszczadu świta
[Bożeż nasz... itd.]

Ino [nam ne buło neba i zemli,
Bożeż nasz... itd.]¹

Spustyv sie w more sam myłyj Hospod,
[Bożeż nasz... itd.]

I pisku distav, i świt wósnuv,
[Bożeż nasz... itd.]

Swit wisnuv, nebo i zemlu,
[Bożeż nasz... itd.]

Historyczne. Patriotyczne

595

Czerez pole szerokoje
ide wojsko welykoje.

Za tym wojskom kiń tureckyj,
na tym koniu sam Sobieskij.

¹ [Powtarzają się zwrotki od 3 do 6.]

Oj, na hori tam ženci žnut,
a po pid horoju,
dolom dołynoju,
Kozaky idut.

Na peredi Doroszeńko
wede swoje wojsko,
wede zaporezke,
choroszeńko.

Po seredu pan choružnyj,
pid nym konyczeńko¹,
pid nym woronyj,
silnyj, dużyj.

A za nym Zahajdacznyj,
ščo prominiaw žinku
za tiutiun ta lulku,
nebacznyj.

Meni z žinkow ne wozytsia,
a tiutiun ta lulka
Kozaku w dorozii
zdobytsia².

Hej, ja w lisi ustanowytsia,
ta wykresza ohnia,
zakyrjusy [!] lulku³,
ne žurju sia.

596. [Rkp. nieznanego autora (por. przyp. do pieśni nr 289). Melodię dopisał Kolberg.]

597. [Dla 5 i 6 wiersza tekstu pierwszej zwrotki należy prawdopodobnie powtórzyć t. 9—16.]

¹ [W rkp.: „konyczeńku”.]

² [zdobytsia — przyda się]

³ [W rkp.: „zakyrjusy lulky”; najpewniej zamiast: „zakuriüşy lulku”.]

W czystym polu, w czystym polu,
pry tychym danaju,
ta postawyl Nyczaj Kozak
na try szlaky wartu,
sam pojchial do diwczyny
napysaty kartu.

Diwczyna mu powidaje:
Nyczaju, Nyczaju,
czom né nosysz szablu ũ boka
dla swoho zwyczaju.

Ta ho ne wstyh¹ Kozak Nyczaj
szczuku² rybu zjisty,
podywyl sie u okencu:
polno panii³ misto.

A jak kryknuł Nyczaj Kozak
wid bacztu do bacztu,
taj ich poczal Nyczaj Kozak
j-u try riady klasty.

Win ich klade, win ich klade
troma riadojkamy,
z zadu sebe podywyl sia:
kroũ tecze rikamy.

Ta mu hwaryt diwczynojka:
Ŭcykaj, Nyczaju!
A jak myni molodomu
tiazejkou utikaty,
swoju slawu kozackuju
pod nohy taptaty.

A jak kryknuł Nyczaj Kozak
na curia malocho:
Ōsidlay my, cur¹ uniejkou,
koniu woronoho,
abo myni waronoho,
sobii polowoho.

Sorok tysiacz holoŭ leho,
jeszcze to ne mnoho.
Ta mu hwaryt diwczynojka:
Ŭcykaj, Nyczaju.

A jak myni molodomu
tiazejkou wtikaty,
swoju slawu kozackuju
pod nohy toptaty.

Tohdy poczal Nyczaj Kozak
tiazejkou wtikaty,
swoju slawu kozackuju
ped nohu taptaty.

Tohdy poczal Nyczaj Kozak
tiazeńko wtikaty,
za nym, za nym pan Potockyj
poczol dihaniaty.

Poszpotył sia Nyczaj Kozak
z hory na kupynu,
za nym, za nym pan Potockyj
wchopył za czuprynu.

A coż ty tu, Nyczaj Kozak,
w twojii prymudrosty,
jak tia jiniu w swoje ruki,
rozsyplu ty kosty.

A czyż to to chmil, chmil,
co u medu kysne,
czyż to to Nyczaj Kozak
ostrohoni konia tysne?

A czyż to to chmil, chmil,
ščezou ũ kuczery wje sie,
a czyż to to Nyczaj Kozak,
ščezou z panamy hje sie?

¹ [ne wstyh — nie zdazył]

² [Nad cz nadpisał Kolberg t. Możliwy wariant: „sztuku ryby”?]

³ [lub:] Lachiw

Ta wy chłopcy, wy młodci,
kotry-ste prý miści,
powidajtez moi żoni,
choroszyj newisci.

Ta niej-że óna ne wychodyt
na synejku horu,
bo una mne ne uwidyt
hostiom w swojim domu.

A za marnu chwyłku,
za kurtu hodyńku
kaczala sie Nyczajowa
h'olowa po rynku.

Teper pany, teper pany
slawy dokazały,
że pjanomu Nyczajowy
h'olou z plecza zniały.

598

Bóbrke

2 zwrot.

Haju-że mi, haju [...],
zelenyj rozmaryju,
[zelenyj rozmaryju,
hej, kryknuły Kozaczki:
Cikajże, Nyczaju.

A jakże ja maju [...],
molodyj, wliaty,
swoju sławu kozackoju
marnejko wteriaty.

A deż twoji, Kozak Nyczaj,
woronejki koni?
A w mesteczku, w Beresteczku
stojat na preponi.

A deż twoji, Kozak Nyczaj,
kowanii wozy,
a w mesteczku, w Beresteczku
zatoczeni w lozy.

A deż twoji, Kozak Nyczaj,
czerwony atlasy?
A zabraly, a psy Lachy,
kurwam na zapasy.

A szeroka poletycia
horé buczkom wje sia,
a cy tot Kozak Nyczaj,
szo z panami bje sia?

Podywyw sie Kozak Nyczaj,
j-a w prawu ruku,
podywyw sia po rynoczku,
połno misto trupa.

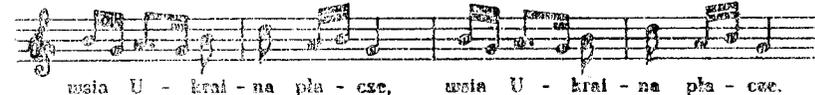
Kozacy, Kozacy,
kotry-śty w tym miści,
dajte znaty moi żyni,
choroszyj newisci.

Nejże ona ne wochodit
na wysoku h'oru,
nej sie juz ne spodije
Nyczajejka doma.

Za mańku chwyłku,
za marnu hodyńku,
kaczaje si Nyczajowa
hołowa po rynku.

599

Leszczowate

Oj, Morozie, Morozojku,
[ty sławny Kozacze:],
za toboju, Morozojku,
[wsia Ukraina płacze:].

Wsia Ukraina, wsia Ukraina
[i wsiej horod, mista:],
za toboju, Morozojku,
[stało pole czysto:].

A j-a w sadu, j-a w sadojku,
[zakwyla jablinka:],
a zistala po Morozu
[młodouńka zinka:].

A j-a w sadu, [j-a w sadojku]
[bilejkii kwity:],
a zistaly [po Morozu]
[dribnejkii dity:].

Ide, ide Morozycha
 [:po pidsiniu¹ płaczuczy:|,
 za neu, za neu dwa Kozaky
 [:mid, horilku pjuczy:|.

A już ni sie mid, horilka,
 [:już mi sie né pje sie [!]:|,
 już sie w moim Morozojku
 [:serdejko nie bje sie:|.

Uny pyły mid, horilku,
 [:óna pyła pywa:|,
 tohdy uny sie zдохadały,
 [:jak ich poduriło:|.

Moja myła starodawna,
 [:kupyłbym ty pywa:|,
 aby sie teperiszna
 [:z boku ne wydiła:|.

Procisne

{Oj,} po pid lis ze-le-nej - ki, {Oj,} po pid lis ze-le-nej - ki
 cho-dyt Do-bosz mo-ło-dej - ki, [cho-dyt Do-bosz mo-ło-dej - ki.]

[:{Oj,} po pid lis zelenejki:|
 [:chodyt Dobosz mołodejki:|.

[:Na niżejku nalihaje:|,
 [:topircom sie pidpiraje:|.

[:Na pyszczałku² krasno hraje:|,
 [:chłopcym k'sobie przywaje:|.

[:Chłopyż, moi hołuboczky:|,
 [:schodit-ze sia do k¹upoczky:|.

[:Ta kupiu wam h¹oriloczky:|
 [:za czetyry choć dudoczky³:|.

[:Bo pidemo na weczyrky:|
 ta do toji, do Dzelinki,
 do Szczepana, jelo zinký.

600. [Znaki repetycji w zapisie tekstu wprowadzone przez wydawcę.]

¹ [W rkp.: „po pid-siniu”; możliwe więc i: „popid siniu”.]

² hnb: na gajdu

³ [Nad u nadpisane y.]

[:Pryszly my sé pred dweryjcy:|
 [:Cy spysz, Maryś, lube serce:|?

[:Cy śpysz, Maryś, ta cy czujesz:|,
 [:cy sama nýczku noczujesz:|?

[:Ja spiu i sama czuju:|,
 [:sama noczejku noczuju:|.

[:Cy sia każesz dobuwaty:|,
 [:cy nas budetez bo puszczaty:|?

[:Ne taku bo sylu maty:|,
 [:do mene sia distawaty:|.

[:W mene zamky stalowyji:|,
 w mene dwery tysowyji,
 a okencia blaszanyji.

[:Stał sia Dobosz dobuwaty:|,
 [:stały zamky popuszczaty:|.

[:A jak Dobosz dwery pidchył:|,
 [:to mu Szczepan w serce strył:|.

[:Chłopy-ż moji, hołuboczky:|,
 [:berit mene na toporcy:|.

[:Nesit mene w Czornu Horu:|,
 [:czej ja sia tam szcze wyhoju:|.

[:Jak sie húd ba doznały:|,
 Czornu Horu rozkopały,
 aż Dobosza distawały.

[:Na sztuczky ho porubały:|,
 [:po kiliju¹ ho rozpynały:|.

[:Chłopy-ż moji, hołuboczky:|,
 [:ta berit mnia na toporci:|.

¹ po kiliju — na kółkach

[:Niaj sie pany né zjizdzajut:|,
[:niaj sie ludé né zlekajut:|.

[:Moja krowcia ne wodycia:|,
[:rozlywaty ne hodyt sia:|.

[:Berit mene w polonynu¹:|,
[:tam sia wrodył, niaj tam hynu:|.

[:Pod zeleneńkoho buka:|,
[:tam nam bude wże rozluka:|.

[:Doboszu, panciu nasz:|,
[:a jakuż nam radu dasz:|?

[:Cy nam każeš gazdówaty:|,
[:cy nam każeš rozbywaty:|?

[:Rozbuwaty né budete:|,
[:bo sposobu ne majete:|.

[:Sribłom, złotom podéłit sia:|,
[:koždyj w swij bik² rozchodit sia:|.

[:Do korszmojky ne schożajte:|,
[:na baby sie ne zwierajte:|.

[:Bo u neji tylko³ wiry:|,
[:jak na bystryj wodi piny:|.

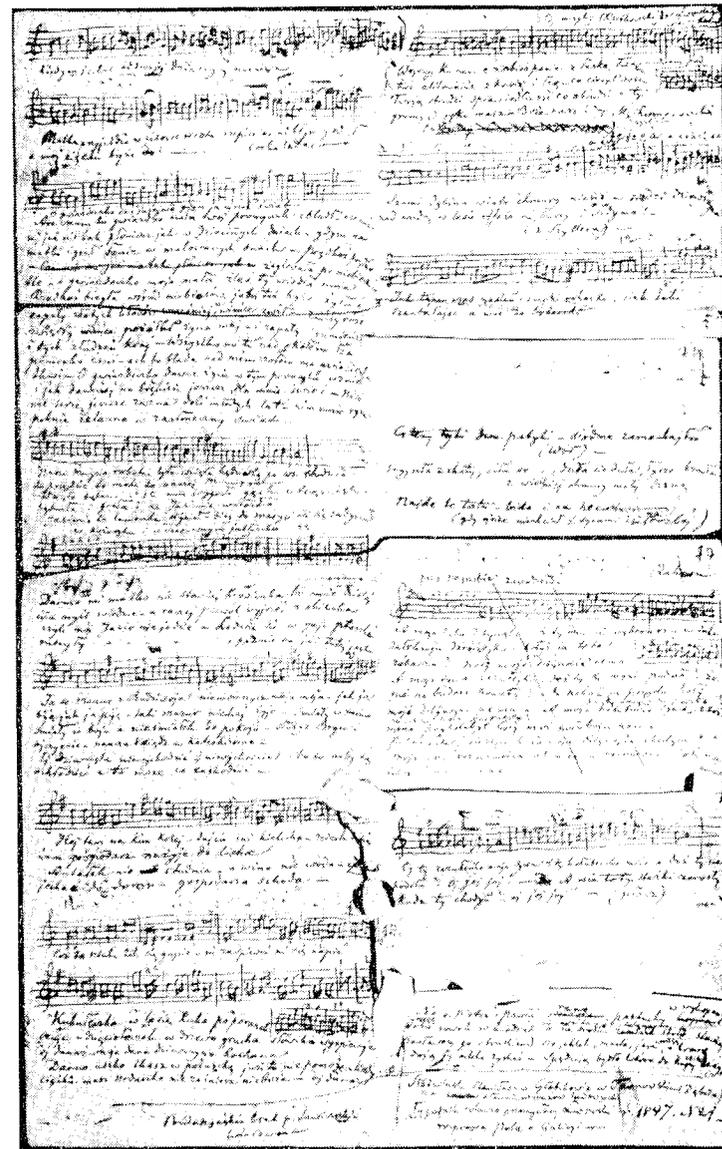
[:Jaka una buła krasna:|,
[:jak una mnia świta spasa⁴:|.

¹ [W rkp.: „W Czornu Hloru”, pod tym zaś dopisane: „polonyau”.]

² bik — bok, stronę

³ [tylko — tyle]

⁴ spasa — pozbawiła. Bo Dobosz miał 12 zbójów, niby to Kozaków. Żadna kula go się nie iniała. Ale on miał kochankę Marysię, która go się pytała, jaka by go kula zabiła, i zapewniła, że go nie zdradzi. Wtedy on jej wyznał, że tylko taka kula, na której by stało dwanajcyt służeb i dwanajcyt wsiencznych (nad którą odprawiliby się 12 mszy zwyczajnych i 12 nocnych, czyli niespornych). Tak ta Marysia swemu gaździe i ludziom wyznała to wszystko i tak zrobiono, a Szczepan tę kulę nabił i stanął za drzwiami domu, i jak Dobosz drzwi uchylił, tak on do niego strzelił i zranił go w serce. Miał on [Dobosz] taką siekierkę, co jak zapalił domu jaki i postawił tam swą siekierkę, to dalej ogień nie poszedł.

19. Rękopis terenowy O. Kolberga (pieśni nr 647, 656, 127, 640, 659, 653, 474, 642, 615, 648, 493), pocięty na kilka części, które uprzednio stanowiły jedną kartę.

20. Rękopis terenowy O. Kolberga (pieśni nr 644, 652, 613, 655, 611, 643, 657, 612, 610, 609, 654, 641, 671), odwrotna strona rękopisu pokazanego na ryc. 19.

[Oj.] po pid haj zélenejkyj
[:chodyt Dóbasz mołodejkyj:]

Chodyt, chodyt i dumaje,
[:na niżejku nalihaje:].

Toporcem sie pidpéraje,
na pyszczałku wyhrawaje,
k sobi chłopciw przyzwaje.

J-a wy chłopci, wy mołodeci,
[:schodit sie k' toj piszczałci:].

Schodit' sie do kupoczky,
[:pidemo do luboczky:].

Pidemo na weczirky
[:do Stefankowij žinky:].

Pryszły wóny pid wokenko:
[:Cy spysz, cy czujesz, serdejko:|?

Cy spysz, cy czujesz,
[:cy na nas smert hotujesz:|?

Ja ne spiu i ne czuju,
[:i na was smert ne hotuju:|.

Widsuń-že nam kwatyroczku,
[:podaj, podaj biłu ruczku:|.

Ja wam ruczku nit ne podam,
[:bo mij Stefanko je doma:|.

601. [Znaki repetycji w zapisie tekstu wprowadzone przez wydawcę.]

Pustyż ty nas do chaty,
[:budemo sie dobywaty:].

Jeszcze was ne staty
[:do mene sie dobywaty:].

W mene dweri żeliznyi,
[:a zamoczky stalowyi:].

Jak stał Dóbasz potyskaty,
[:stały zamki widlity:].

Jak wpał Dóbasz do chalupy,
[:roztiał skryniu na try sztuky:].

A Stefanko jak wycylił,
[:aż Duboszowy w serce stryli:].

A wy chłopci, wy mołodci,
[:beryt mene na toporci:].

Wyniesit mne w Czornohoru,
w Czor[nohoru], w polonynu,
dem sie wrodył, nej tam hynu.

Położył mne tam pid buka,
[:tam nam bude wsim rozłuka:].

Położył mne na kołodu
[:dla welykoho chołodu:].

602

Leszczowate

Oj, po ho - ry, po do - ly - ni [oj, po ho - ry po do - ly - ni]
cho - dyt Do - bosz po do - ly - ni [cho - dyt Do - bosz po do - ly - ni].

602. [Tekst zanotowany w rkp. wśród innych wariantów pieśni o Doboszu, z różnych regionów, pod zbiorowym tytułem: „Opryszki”.]

Oj, po hory, po dolyni,
[oj, po hory, po dolyni,]
chodyt Dobosz po dolyni,
[chodyt Dobosz po dolyni].

Sokierkou sia podpiraje,
[sokierkou sia podpiraje,]
na kamraty¹ widkazuje,
[na karataty widkazuje].

Kamraty se pozbihajte,
[kamraty se pozbihajte,]
na Dobosza dobywajte,
[na Dobosza dobywajte].

Ty, Doboszu, ty pane nasz,
[ty, Doboszu, ty pane nasz,]
ne roby-z krywdojku i nam,
[ne roby-z krywdojku i nam].

Zaczol Dobosz dobówaty,
[zaczol Dobosz dobówaty,]
zaczol zamky rozbywaty,
[zaczol zamky rozbywaty].

Jak sia sluchy pozchodyły,
taj i Dobosza dobyły,
taj [i] Dobosza dobyły,
w skali ho rozbyły.

603

od Ustrzyk, Liska (Serednica); (Sanockie)

Oj, po - pid haj ze - le - nej - ki, [oj, po - pid haj ze - le - nej - ki]
cho - dyt Du - basz mo - lo - dej - ki, [cho - dyt Du - basz mo - lo - dej - ki].

Oj, popid haj zelenejki,
[oj, popid haj zelenejki,]
chodyt Dubasz mołodejki,
[chodyt Dubasz mołodejki].

Chodyt, chodyt i dumaje,
[chodyt, chodyt i dumaje,]
na piszczalku wyhrawaje,
[na piszczalku wyhrawaje].

603. Pieśń o Doboszu znaną jest na całym pogórzu ruskim Karpat, nie mniej pode Lwowem, Złoczowem itd.

¹ [Pierwotny zapis: „a na... swoje kamraty”, Kolberg skreślił i nadpisał: „na Dobosza”.]

Bretikow

Ne - szczy-sły - wy pan Ka - nij - ski biz do - li ro -
 -dyŃ sie, wzia - ły je - ho ne - wo - lej - ku,
 sła - za - mi ob - myŃ - sia [sła - za - mi ob - myŃ - sia].

Neszczysływy pan Kanijski
 biz doli rodyŃ sie,
 wziały jeha newolejku,
 slezami obmyŃ sia,
 [slezami obmyŃ sia].

He w mistejku Berestejku
 w murowanym¹ zamku
 sidyt, sidyt pan Kanijski
 przez Ruziu, kochanku,
 [przez Ruziu, kochanku].

Oj, Ruziuniu, serce moje,
 durny rozum majesz,
 czom ty mene, Ruziu, serce,
 z kajdan² ne puszczajesz,
 [z kajdan ne puszczajesz]?

Oj, rada bym, serce moje,
 rada bym pustyty,
 stoit warta konec zamku,
 budut nas honyty,
 [budut nas honyty].

Oj, maju ja [...] konia
 i sukienku zbroju,
 siadaj, siadaj, Ruziu, serce,
 pojdziesz zo mnoju,
 [pojdziesz zo mnoju].

Wandrowała³ Ruziunejka
 ta pomedzy sady,
 za new, za new stara maty
 s trima żouniriami,
 [s trima żouniriami].

Mandrowała Ruziunejka
 ta pomedzy płota,
 za new, za new stara maty:
 Ruziu, do roboty,
 [Ruziu, do roboty]!

¹ [W rkp.: „murowynym”.]

² [lub:] g[ajdan]

³ [lub:] m[androwała]

Piszow pan Sawa, zabawił sia
 w popa na obidi,
 ta już zapomnul, ta pan Sawa,
 o swojej tiazkoj bidi.

Stoit jawor nad wodoju,
 w zemlu pochyłł sia,
 ide Sawa z Ukrainy,
 już kus zasmutył sia.

Harazd, harazd, czeladońko,
 jak sia mi majete,
 bo ja chodzu wandruczy;
 jak tu hazdujete?

Harazd, harazd, pane Sawo,
 dobri sia nam powodyt,
 wasza žena, wasza pani,
 syna wam porodyt.

Sił soj Sawa konec stola,
 lystońki soj pysze,
 a Sawowa mołodaja
 ditynu kolysze.

Idy, diwko, do pywnycy,
 wtoczy mi horilki,
 nechaj ja sia raz napiju
 de swej luboj žinki.

Idy, chłopce, do pywnycy
 wtoczy meni wyna,
 nechaj ja sia raz napiju
 do swego syna!

Sydyt Sawa konec stola,
 lystońki czytaje,
 a Sawowa mołodaja
 ditynu kupaje.

Idy, chłopce, do pywnycy,
 wtoczy tam mi medu,
 mame my sam tich talariw,
 jak jednoho ledu!

Jeszcze chłopce ne powernul
 z toj nowoj pywnycy,
 połno Lachiw-hajdamachiw
 w Sawowj switylci.

Harazd, harazd, pane Sawo,
 jak ty nam sia majesz?
 Dałekii hosty majesz,
 czim ich prywytajesz?

Dał bym wam wyna, pywa,
 ne budete pyty,
 lem wy mene mołodoho
 choczete shubty!

Wziały Sawu, pidnesły ho:
 Pizry na majetok swij,
 że jes chodył rabujeczy,
 teper ne bude twij.

Oj, ne jeden preserdeczni
 horeńko zapłakał,
 a ty chodył hulajeczy,
 za johu pracu-s skakał.

Wziały Sawu na try piki,
 pidnesły ho hori:
 Oj, powidaj, pane Sawo,
 deś piniązki podił?

Dribneńki-jem popropywał,
 bileńki-jem sminiał,
 a syweńki konyczeńki
 panjw¹ jem darował.

A na-ż ti, ty pane Sawo,
to za twoi zbytki,
ne chod cerkwy rabujuczy
do sela Werbytki!

606

Leszczowate

Wy-szeŭ Czu - ry - ło z mi - sta, za nym di-
- woj - ka li - zła. Po - czkaj, Czu - ry - ło,
pa - ne, de two - je woj - sko sta - ne?

Wyszeŭ Czuryło z miasta,
za nym diwojka liźła.
Poczkać, Czuryło, pane,
de twoje wojsko stane?

Oj, staneż one, stane
pid hrabom zelenojkym,
pid hrabom zelenojkym,
pid jaworom molodejkim.

607

Leszczowate, Serednica

Pol - ska ko - ro - no, co sły - chać o to - bie
[...]

Polska korono, co słychać o tobie
[...]

606. [W rkp. t. 4—6 nie wypełnione.]

607. [Pełny tekst zob. Mazury pruskie (DWOK T. 40) nr 641 s. 569.]

608

Rymanów

Hu ha, hu ha, wiatr gra, krew gra,
nie - chaj Pol - ska zna, ja - kich sy - nów ma,
[nie - chaj Pol - ska zna, ja - kich] chłop - ców [ma].

Hu ha, hu ha, wiatr gra, krew gra,
niechaj Polska zna, jakich synów ma,
[niechaj Polska zna, jakich] chłopców [ma].

Obok Orła znak Pogoni:
poszli nasi w bój bez broni,
[!Matko Polsko, żyj,
Jezu, Mario, bij:!]!

609

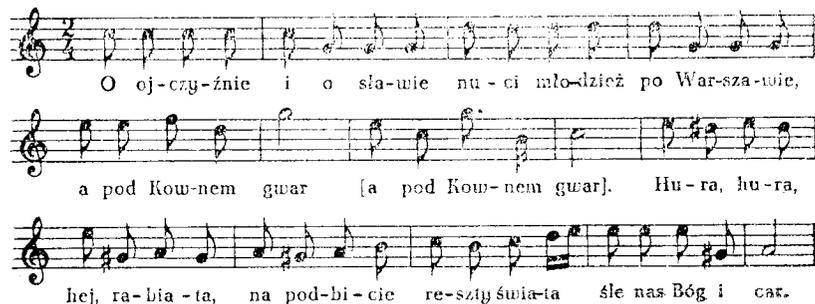
Sie - dzi kra - kus pod drzew cie - niem, ko - sa przy nim le - ży;
z czo - ła cie - cze pot stru - mie - niem, a krew na o - dzie - ży.

Siedzi krakus pod drzew cieniem,
kosa przy nim leży;
z czoła ciecze pot strumieniem,
a krew na odzieży.

Ostrołęckie świadczą pola,
Wawel przypomina,
że śmierć miłsza niż niewola
dla Wawelu syna.

Byleś, Polsko, wolną była,
chętnie zniosę blizny,
niech krwi ze mnie płynie siła,
wszak to dla ojczyzny.

Kosę zmyje w krwi potokach
każdy krakus prawy;
wróg chyba po naszych zwłokach
wejdzie do Warszawy.

O ojczyźnie i o sławie
nuci młodzież po Warszawie,
a pod Kownem gwar [a pod Kownem gwar]. Hu-ra, hu-ra,
hej, rabiata, na podbicie reszty świata
śle nas Bóg i car.

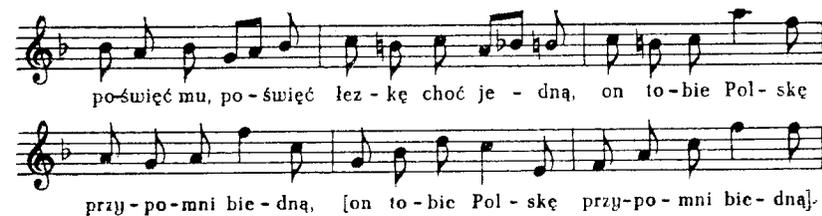
O ojczyźnie i o sławie
nuci młodzież po Warszawie,
a pod Kownem gwar,
[a pod Kownem gwar].
Hura, hura, hej, rabiata,
na podbicie reszty świata
śle nas Bóg i car.

Szumią, dymią samowary,
ruble sypią się bez miary.
Kto powiedział co? — Nikt! — wrzasnął
i pucharem o ziem trzasnął
— nie pije na skon.
Jak wam miła Wisły woda
tak nam Don.
Niechaj żyje, niech swoboda [...]

Gdy na wybrzeżach twojej ojczyzny
zobaczysz okręt burzą strzaskany,
co przez sterników,
nie przez bałwany, wtrącony został w zdradne mielizny,
przy-po-mni biedną, [on to-bie Pol-skę przy-po-mni biedną].

611. [W rkp. brak t. 5—8: w t. 4 znak repetycji.]

poświęć mu, poświęć łezkę choć jedną, on to-bie Pol-skę
przy-po-mni biedną, [on to-bie Pol-skę przy-po-mni biedną].

Gdy na wybrzeżach twojej ojczyzny
zobaczysz okręt burzą strzaskany,
co przez sterników, nie przez bałwany,
wtrącony został w zdradne mielizny,
poświęć mu, poświęć łezkę choć jedną,
on tobie Polskę przypomni biedną,
[on tobie Polskę przypomni biedną].

Osierociałe gdy ujrzyś dziatki,
co płaczą matki łzami rzewnymi,
tułać się muszą po obcej ziemi,
zanim im gwiazda szczęścia zaświeci,
westchnij do niebios. Wzrok twój obaczy
obrońców Polski, a dziś tułaczy,
[obrońców Polski, a dziś tułaczy].

Jeśli ci się wulkan wydarzy,
co dzikich gór jest olbrzymem,
co bucha lawą, co miota dymem,
co wieczny ogień w wnętrzach swych żarzy,
ach, pomyśl sobie: tak samo płonie
miłość ojczyzny w Polaka łonie,
[miłość ojczyzny w Polaka łonie].

Lub, jeśli myślą goniąc po świecie,
napotkasz naród wolny, szczęśliwy,
gdzie bujnym płonem złocą się niwy,
gdzie krwawym berłem tyran nie gniecie,
poślij do niego gorące modły,
by takie szczęście Polsce przywiodły,
[by takie szczęście Polsce przywiodły].

612

Wie - rza smu - tna u je - zio - ra ką - pie swój za -
- lo - bny włos, a wy - gna - niec
co wie - czo - ra ta - ki śle z wia - tra - mi głos.

Wierzba smutna u jeziora
kapie swój żalobny włos,
a wygnaniec co wieczora
taki śle z wiatrami głos.

Powiedz, wietrze, mej rodzinie,
jak mi smutno bez niej żyć,
jak mi tęskno czas tu płynie;
długoż jeszcze ma tak być?

I znów zawiął wiatr po gaju,
od rodzinnej strony wiał,
wygnańcowi w obcym kraju
tę pociechę w duszę wiał:

Cyt, niech męstwo duszę zbroi,
żal twój krótko będzie trwał;
wnet cię ujrzą wszyscy twoi,
będziesz ich w objęciu miał.

613

Ze - gnam was, kra - i - no ży - zna, i ty mi bądź
zdro - wa, a prosz Bo - ga, niech oj - czy - znę
od zgu - by za - cho - wa, od zgu - by za - cho - wa.

Zegnam was, kraino żyzna,
i ty mi bądź zdrowa,
|:a prosz Boga, niech ojczyznę
od zguby zachowa:|.

Kiedy kraj woła w potrzebie,
z bronią w rękę biegnę,
|:za ojczyznę i za ciebie
z rozkoszą polegnę:|.

612. [Nad melodią notatka Kolberga: „wygnaniec”.]

Broniąc wspólnej naszej matki,
nie żyjże z rozpaczą.
|:Na mym grobie zejda kwiatki
i Polki zapłaczą:|.

Miło walczyć za ojczyznę
i za prawa swoje,
|:ponieść za ojczyznę bliznę
i za oczki twoje:|.

Miła poniesiona blizna,
miłe prawa swoje,
|:lecz najmilsza mi ojczyzna,
bo w niej oczka twoje:|.

Gdy czasy przyjdą łaskawsze
w pomyślniejszej dobie,
|:wróć, wróć, wierny zawsze
ojczyźnie i tobie:|.

614

Ze - gnam was, kra - i - no ży - zna, i ty mi bądź zdro - wa,
a prosz Bo - ga, niech oj - czy - znę od zgu - by za -
- cho - wa niech oj - czy - znę od zgu - by za - cho - wa

Zegnam was, kraino żyzna,
i ty mi bądź zdrowa,
|:a prosz Boga, niech ojczyznę
od zguby zachowa:|.

615

Wej - rzuj ku nam, z nie - bios Pa - nie, z ła - ską Twą,
i - dziem po Twe zli - to - wa - nie z krwią i łą,

614. [Melodia ta jest wariantem poprzedniej (nr 613). W rkp. zapisane są jedna pod drugą i połączone spójnikiem „lub”.]

615. [Nad tekstem notatka Kolberga: „muzyka — Rutkowski we Lwowie”; pod tekstem: „Mieczysław Romanowski”. Zob. M. Romanowski *Modlitwa (na obchód żalobny za poległych w Warszawie 27 lutego 1861)*. W: *Tegoż Dziecięcą z Szcza*

co cier- pli - wość Two - ją stru - dzi, spra - wie - dli - wość
co o - blu - dzi. A Ty gro - my w rę - ku masz, Bo - że nasz.

Wejrzyj ku nam z niebios, Panie,
z łaską Twą,
idziem pod Twe zlitowanie
z krwią i łzą,
co cierpliwość Twoją strudzi,
sprawiedliwość co obłudzi.
A Ty gromy w ręku masz,
Boże nasz.

616

[Zob. mel. nr 59]

Bóbrka

Oj, w Krakowie na sali,
ta Szwaby tańcowali.
Oj, jakem wąż podkręcił,
ta Szwaby uciekali.

617

[Zob. mel. nr 182]

[Leszczowate, Serednica]

Swici sie Warszawa,	Musieliście, chłopcy,
swici sie i Kraków,	w Krakowie [nie bywać] ¹ ,
nie dla was to, Niemcy,	kiedwa nie umiecie
ino dla Polaków.	po krakowsku spiewać.

oraz wybór liryków. Kraków br. Biblioteka Narodowa I nr 39, s. 167. Tekst zanotowany przez Kolberga różni się od oryginału M. Romanowskiego. Uwaga Kolberga o muzyce dotyczy prawdopodobnie któregoś z utworów Mateusza Rudkowskiego, nauczyciela śpiewu, członka Galicyjskiego Towarzystwa Wykształcenia Muzyki we Lwowie. Opracowywał on melodie ludowe w wersji chóralnej. Utworu, do którego odsyła tu Kolberg, nie udało się zidentyfikować.

W zapisie melodii dwukrotnie powtórzone są t. 9—10 (prawdopodobnie zanotowane omyłkowo), które opuszczono, gdyż brak dla nich tekstu. Ponadto w rkp. brak t. 5—8; w t. 4 jest znak repetycji.]

¹ [Zapis nieczytelny.]

Religijne

618

Zarszyn, Rymanów [Klimkówka]

Do Cie - bie, Pa - nie, po - ko - rnie wo - la - my,
łzy wy - le - wa - my, ser - de - cznie wzdy - cha - my.

Do Ciebie, Panie, pokornie wołamy,
łzy wylewamy, serdecznie wzdychamy.

Racz na nas wejść z nieba wysokiego,
a racz pocieszyć człowieka grzesznego.

Któregoś, Panie, zbyt miłował
i krew najświętszą przelać nie litował.

Lecz nie nie dbamy, w złościach naszych trwamy,
jednakże Panie, do Ciebie wołamy.

Byś złości nasze łaskawie przebaczyć nam raczył,
a gniew twój srogi utamować raczył.

Użecz¹ łaski swej ku upamiętaniu,
daj serce prawe ku twemu wzywaniu.

Abyśmy zawsze w pobożnościach żyli,
Ciebie z świętymi na wieki chwaliłi.

619

Czaszyn

Sie - ro - ta ja, mo - cny Bo - że, bez Two - jej o - pie - ki.
je - śli Ty mnie nie uspo - mo - żesz, sie - ro - tam na wie - ki.

¹ [W rkp.: „urzec”; zamiast: „użycz”.]

Sierota ja, mocny Boże,
bez Twojej opieki,
jeśli ty mnie nie wspomóżesz,
sierotam na wieki.

W Twojej ręce wszechmogącej
szczęścia mego losy,
który spuszczasz dla pragniącej
ziemi deszcz i rosy¹.

620

[Czaszyn]

Cie-bie na wie ki wychwa-lać bę-dzie-my, kró-lo-wa
nie-ba, Ma-ry-ja. W two-jej o-pie-ce
nie-chaj zo-sta-je-my, śli-cznaś bez zma-zy li-li-ja.

Ciebie na wieki wychwalać będziemy,
królowa nieba, Maryja.
W Twojej opiece niechaj zostajemy,
ślicznaś bez zmazy lilija.

Wdzięczna Estero, o Panienko święta,
tyś od aniołów jest do nieba wzięta,
niepokalanie poczęta.

621

Krosno, Miejsce [Piastowe]

Wi-taj, świę-ta i po-czę-ta nie-po-ka-la-nie,
Ma-ry-ja, śli-czna li-li-ja, na-sze ko-cha-nie.
Wi-taj, czy-sta Pa-nien-ko, naj-jaś-niej-sza ju-trzen-ko,
wi-taj, świę-ta, wnie-bo-wzię-ta, nie-po-ka-la-na.

¹ [Pod tekstem uwaga Kolberga: „W kantyczkach”.]

Witaj, święta i poczęta
niepokalanie,
Maryja, śliczna lilija,
nasze kochanie,
witaj, czysta Panienko,
najjaśniejsza jutrenko,
witaj, święta, wniebowzięta,
niepokalana.

Sam Bóg święty z Ciebie wzięty
dla tej przyczyny,
żeś się stała i została
zawsze bez winy.
Tyś przed wieki przejrzana
i za Matkę wybrana
Jezusowi Chrystusowi,
niepokalana.

Twą pięknnością, niewinnością
nieba gorujesz,
dostojeństwa i panieństwa
wszystkie celujesz.
W pierwszym, Panno, momencie
święte Twoje poczęcie
jaśniejące jako słońce
niepokalanie.

Twoje państwo i poddaństwo
świat, nieba, Pani!
Cesarzowie, monarchowie
Twoi poddani.
Dla Twojej niewinności
dał Ci Bóg z swej hojności,
żeś poczęta, zaraz święta,
niepokalana¹.

622

[Zob. mel. nr 621]

Krosno, Miejsce [Piastowe]

Witaj Pani, my poddani
do nóg padamy,
lecz nie insze mamy czynsze,
które składamy:
tylko serca zebrane,
ale wszystkie poddane;
z takiej dani, śliczna Pani,
racz być kontenta.

Jest to jawna, żeśmy z dawna
dług zaciągnęli,
gdyśmy z czystych, macierzystych
rąk suknią wzięli.
I dobrze nam w tej barwie,
bo tych piekło nie zarwie,
co ska[plierzem]² jak puklerzem
są uzbrojeni.

¹ Itd. Drukowane w śpiewnikach kościelnych.

² [Zapis całkowicie zatarty.]

623

[Czaszyn]

Wi - ta - my cię, Kal - wa - ry - jo, miej - sce świę - te, wy - bra - ne

na tej gór - rze, w kla - szto - rze Ma - tki na - szej ko - cha - nej.

Witamy cię, Kalwaryjo,   Błogosław nas, Panienko,
miejsce święte, wybrane,   nasza miła patronko,
na tej górze, w tym klasztorze   błogosław nas, o Królowa,
Matki naszej kochanej.   kalwaryjska Maryja.

624

[Czaszyn]

Wszy - scy lu - dzie za - śpie - waj - cie: Ma - ry - ja, cześć i chwa - łę

Bo - gu daj - cie, Ma - ry - ja, Pa - nno cu - do - wna,

ró - żys po - do - bna, u - bła - gaj nam Sy - na.

Wszyscy ludzie zaśpiewajcie, Maryja,
cześć i chwałę Bogu dajcie, Maryja.
[:Panno cudowna, różys podobna,
ubłagaj nam Syna:].

Zważcie, wierni chrześcijanie, Maryja,
którzy chcecie służyć Pannie, Maryja.
[:Panno¹ [cudowna... itd.]:].

623. [Pod tekstem zanotował Kolberg: „Zabawa duszy”. Nowy Sącz 1870. Wybór nabożeństw. Do druku tego nie udało się dotrzeć.

W zapisie melodii po t. 8 zanotowany jest ponownie t. 1 z dopiskiem: „itd”. W t. 6 brak nuty dla słowa „tym” w 3 wierszu, dlatego opuszczono je w zapisie pod melodią.]

624. [Nad tekstem notatka Kolberga: „Kantyczki”. W zapisie melodii zamiast t. 4—6 jest znak repetycji w t. 3.]

625

[Czaszyn]

Za - wi - taj, Ma - ry - ja ró - żań - ca świę - te - go,

je - dy - na na - dzie - jo czło - wie - ka grze - sne - go, za - wi - taj, bez

zma - zy li - li - ja, Ma - tko ró - żań - co - wa, Ma - ry - ja.

Zawitaj, Maryja różańca świętego,
jedyna nadziejo człowieka grzesznego,
zawitaj, bez zmary lilija,
Matko różańcowa, Maryja.

626

[Czaszyn]

Za - wi - taj, ran - na ju - trzen - ko i grze - chów

na - szych le - kar - ko, tyś Pa - nią świa - ta je -

- steś i księ - żną, a - niel - ską je - steś kró - lo - wą.

Zawitaj, ranna jutrzeńko
i grzechów naszych lekarko,
tyś Panią świata jesteś i księżną,
azielską jesteś królową.

625. [Nad tekstem notatka Kolberga: „Kantyczki”. W zapisie melodii zamiast t. 5—8 jest znak repetycji w t. 4.]

[Czaszyn]

Naj - świę - tsza Pa - nno Gi - del - ska,
 Tyś jest Pa - ni ar - cha - niel - ska, wiel - gieś cu - da
 u - czy - ni - ła, żeś się w ro - li ob - ja - wi - ła.

Najświętsza Panno Gidelska,
 tyś jest Pani archanielska,
 |:wielgieś cuda uczyniła,
 żeś się w roli objawiła:|.

Postawcie mi wielki ołtarz.
 Najświętsza Panno, bądź Ty u nas.

Dwa razy ich uchodziła,
 a trzeci raz przemówiła:
 Zanieście mnie na tę rolę,
 bo ja tam mam dobrą wolę.

Terazże my rzeczmy wszyscy,
 pomarli, sąsiedzi, krewni, bliscy,
 byśmy się w niebo dostali,
 z Tobą wiecznie królowali.

Wieśniak się też dowiaduje,
 swemu zdrowiu się raduje:
 Chwała Tobie, wieczny Panie,
 na mej roli klasztor stanie.

Najświętsza Panno Gidelska,
 tyś jest Pani archanielska,
 wielgieś cuda [uczyniła,
 żeś się w roli objawiła].

O Matuchno nasza wierna,
 bądźże na nas miłosierna,
 nie opuszczaj nas w potrzebie,
 którzy ufamy do Ciebie.

Czaszyn

O, prze - śli - czny o - bra - zie na miej - scu ta - ko - wem,
 kto przyj - dzie u tra - pio - ny, wnet się sta - nie zdro - wem.

O prześliczny obrazie
 na miejscu takowem,
 |:kto przyjdzie utrapiony,
 wnet się stanie zdrowem:|.

Utrapieni i chorzy
 będą uzdrowieni,
 |:za przyczyną tej Panny
 od Syna zbawieni:|.

Bo się jasna korona
 w Polsce rozświeciła,
 |:śliczna Panna Studzienna
 w dworze przemówiła:|.

Upodobała sobie
 mularza jednego,
 |:który już na śmierć leżał,
 tak ciężko chorego:|.

Zdawało mu się we śnie,
 ktoś nad nim wymawia:
 |:Śliczna Panna Studzienna,
 mój głos cię uzdrawia:|.

Wstań, mularzu, nie choruj,
 bom ja ci uprosiła
 u Syna swojego,
 abyś ty mi nie umarł
 jeszcze roczku tego.

Dokończysz tej roboty,
 którą ty rozpoczął,
 |:tam, na panińskiej górze,
 funduj z gruntu klasztor:|.

O prześliczna Panienko,
 czem go mam fundować,
 |:ni mam srybra ni złota,
 czem go mam murować:|.

Nie turbuj się, mularzu,
 dam ja ci, co trzeba,
 |:jak mi klasztor sfundujesz,
 wezmę cię do nieba:|.

Idź mi do urzędnika,
 rządcy dworu tego,
 |:niechaj mi nie kopci
 obrazu mego:|.

Przyszedł do urzędnika,
 wiary mu [nie] daje,
 |:jeszcze słowa nie wyrzekł,
 już się martwym staje:|.

Lecz po małej chwili
 woła na mularza:
 |:A Wojciechu, prowadź mnie
 do tego obrazu:|.

Przyprowadził przed obraz,
 upad na kolana:
 |:O prześliczna Panienko,
 uzdrów ty mnie sama:|.

A najświętsza Panienska
 jego uzdrowiła,
 |:śliczna Panna Studzienna
 w dworze przemówiła:|.

Abyśmy też mogli być
 z Zbawicielem Panem
 |:i z nim królować
 na wiek wieków, amen:|.

Bil-sza nist' ze-mnym o-bo-ro-na, jeh-da kto se-bi
 za pa-tro-na i-zbe-ret Ny-ko-la-ja swia-ta,
 bo w nem jest po-moszcz ne-po-ja-ta ra-zu-mom.

Bilsza nist' zemnym oborona,
 jehda kto sebi za patrona
 izberet Nykołaja swiata,
 bo w nem jest pomocz nepojata
 rozumom.

A szcze byś utapał na mory,
 przybudet Nykołaj woskory;
 tak'mo rey: Sw[iatyj] Nykołaje,
 ratuj mia! Zaraz ruki daje
 wo pomocz.

Ratujet wiaznia iz temnyci,
 dast pomocz syroti, wdowocy.
 Kto tylko k nemu przybihaje,
 na pomocz jeho przyzwaje,
 przybudet.

Dosyt jest tak nemało luda,
 diznawszych ot swiatoho czuda.
 Kto tylko k nemu sia pomolyt,
 najmniejszy czlonok ne zabolyt;
 dast cilba¹.

Izwedet na put' praw bludiaszcza,
 skoro tia uslyszyt moliaszcza;
 ne wpadesz mezy luti wolky,
 razdenet² protivnyja polky,
 ne zhynesz.

Ne boj sia najbilszoy napasty,
 ne das ty Nykołaj propasty.
 Chocz bys był osuzden na zhubu,
 padet sam napastnyk w pahubu
 wicznoju.

Sirid win jest pylnym pistunom
 i w rıznych sprawach opikunom.
 Ne żwazaj, chot' ne majesz złata,
 no prosy Nykołaja swiata,
 pomożet.

Kormytel win jest wsemu mýru;
 kto tylko dast jemu ofiérú,
 dast sposib, jak na świti żyty,
 a uczuszczych izwolyt kormyty,
 zapewne.

I my tyż, przyklonywszy hlawu,
 dajmo wsi Nykołaju slawu.
 A o szczo budemo blahaty,
 budet nam wo wsim pomahaty
 Nykołaj.

O swiatyj otcze, Nykołaje,
 wsiak wid nas na tia upowaje.
 Racz Tworca za namy blahaty,
 byśmo tia mohły wychwalaty
 na wiki.

Bol-szo-ho nyż na ze-mli tro-na, chto cho-cze
 se-bi za pa-tro-na przy-zwa-ty Ny-ko-la-ja swia-ta-ho,
 [bo] w nym jest po-mocz ne-po-ja-ta ro-zu-ma.

Bolszoho nyż na zemli trona,
 chto chce sebi za patrona
 przyzwaty Nykołaja swiataho,
 [bo] w nym jest pomocz nepojata
 rozuma.

Chot'by potapał na moré,
 ne zhyne, Nykołaj uskori,
 a szczo ho budem blahaty,
 bude nas zawsze ratowaty
 Nykołaj.

Bol-sze-ho nyż na ze-mli tro-na,
 chto so-bi choszcze wzie-ty za pa-tro-na Ny-ko-la-ja
 swia-ta bo w nym je po-mocz ne-po-ja-ta.

Bolszeho nyż na zemly trona,
 chto sobi choszcze wziety za patrona
 Nykołaja swiata,
 bo w nym je pomocz nepojata.

¹ [cil'ba — ocalenie, uzdrowienie; zapis niewyraźny.]

² Zamiast: „razżenet”.

630. [W rkp. zamiast t. 3—4 jest znak repetycji w t. 2.]

631. [W rkp. zamiast t. 4—6 jest znak repetycji w t. 3.]

A chtoż to Nykołaja lubyt,
a jehō Nykołaj ne zhubyt,
bo ty, swiatyj Nykołaj,
ty nam wszytkim pomahaj.

Bo choćby potapał na more,
prybude Nykołaj uskore¹.
O szczo tie prosyty,
swiatyj Nykołaju.

Wybaw duszu z muk czyscowych,
zaprowadź do rajū,
bo ty, swiety Nykołaj,
ty nam wszytkim pomahaj.

Bo win jest sérotam patrónom,
chto jehō prosyt, bude opiékunom;
ne uważaj, że ja ne jest złata²,
ino prosy Nykołaja świata,
bo to, swiety Nykołaj,
ty nam wszytkim pomahaj.

Sklaniajmy jmu gławu,
bude nam Nykołaj na jawie.
O szczo ho budemo błahaty,
bude nas Nykołaj ratówaty,
bo to s[wiety] Ny[kołaj],
ty nam wszytkim pomahaj].

Chtoż to, chto Nykołaja lubyt,
to ho Nykołaj ne zhubyt.
A chtoż to k nemu sie pomołyt,
najmniejszy jehō członek ne zabolyt,
das[t] cilbu³.

od Gorlic

Ma-ry-ja Ma-gda-le-na w swie-cie sie ko-cha-la,
grze-szni-cą, usze-te-czni-cą przez dłu-gi czas trwa-la.
Szła z tra-fun-ku z bóż-ni-cy słu-chać sło-wa Je-go,
Pan na-u-czał po-ko-re, przy-sta-ła do nie-go.

Maryja Magdalena w świecie się kochała,
grzesznicą, wsztecznicą przez długi czas trwała.

Szła z trafunku z bóżnicy słuchać słowa Jego,
Pan nauczał pokorę, przystała do niego.

Był zamęczony, w grobie go włożono,
potem na calusiejką noc z harmatą strzeżono.

Ona wstała barzok rano, drogiej maści wziąwszy,
poszła do grobu jego: Nie masz Pana mego¹!

Chodziła po ogroju, barzok narzekala;
ujrzy czleka z daleka, w skok biejący do niego.

Czekajże ty, zagradniku, ty wziął Pana mego.
On się na nią obejrzy, nie rzekł jej niczego.

Ona poszła do apostołów, wszystkim opowiadała,
że barzom z zagradnikiem, barzom rozmawiała.

Potemu opuściła cały świat i wszystkie marne stroje,
i łańcuszki złote, kosztowne pokoje.

¹ [W rkp.: „prybude, Nykołaju, skore”.]

² [W rkp. z oddzielone od *lata* niepotrzebnie. Wiersz wyraża sens: „a ne jest złata” — nie ma złota.]

³ [W rkp.: „daści lbu”. Poniżej dopisane i potem przekreślone: „daści lwu”. Zob. przyp. 1 na s. 372.]

¹ [Tu dopisane: „Staneła, westchnąwszy”. Prawdopodobnie wariant zamiast: „Nie masz Pana mego”.]

Potemu poszła na puszcze, tam pokutowała
aż do śmierci, swoji grzechy w lesie oplakala.

Ty, Maryja Magdalena, przez aniołów wzięta,
racz się modlić za namy, Magdalena święta.

633

Woluszkowa

Ej, sto - ja - la za - ria, ej, na se - red mo - ria,
ne by - la to za - ria, lem swia - ta War - wa - ra;
pa - no - wy kry - lo - wy barś sia spo - do - ba - la.

Ej, stojala zaria,
ej, na sered moria,
ne byla to zaria,
lem swiata Warwara,
panowy krylowy
barś sia spodobala.

I kazal pan kryl
sluhy zozwaty,
na swiatu Warwaru
czla nakarszuty¹,
swiatu Warwaru
bósó wodyty.

I kazal pan kryl
sluhyw zozwaty,
swiatyi Warwary
dary odeslaly,
[swiatyi Warwary
dary odeslaly].

A swiata Warwara
bars sie toho zlekla
i pered Boha
na kolinka klekla,
[i pered Boha
na kolinka klekla].

Swiata Warwara
dary ne pryjela,
panowy krolowy
hriszoty ne dala,
a sluhowe piszly,
dary odeslaly.

Myloctywyj Boze,
budz-ze mi po rucy,
daj mi woterpity
tyj newidny mucy²,
[daj mi woterpity
tyj newidnyj mucy].

633. [W rkp. brak t. 9—12; w t. 5 i 8 znaki repetycji.]

¹ czla nakarszuty — [szkla] nakruszyć

² tyj newidnyj mucy — tę niewinną mękę

I kazal pan kril
sluhy(w) zazwaty,
swiatu Warwaru
w hulii¹ smażyty,
[swiatu Warwaru
w hulii smażyty].

Swiata Warwara
bars sie toho zlekla
i pered Boha
na kolinka klekla,
[i pered Boha
na kolinka klekla].

Myloctywyj Boze
budz-ze mi po rucy,
daj mi woterpity
tyi newidnyj mucy,
[daj mi woterpity
tyj newidnyj mucy].

I kazal pan kril
sluhy(w) zazwaty,
na swiatu Warwaru
jamu wokopaty,
[na swiatu Warwaru
jamu wokopaty].

A sluhowe piszly,
jamu wokopaly,
swiatu Warwaru
zywujy do zemli schowaly,
[swiatu Warwaru
zywujy do zemli schowaly].

Pan kril piszol
daleko na wijnu,
bawyl win tam, bawyl,
tridcet i try lata,
[bawyl win tam, bawyl
tridcet i try lata].

I swiata Warwara
bars mu sie prysnyla,
jeszcze kraszczom pannom
jak peredece byla,
[jeszcze kraszczom pannom
jak peredece byla].

I kazal pan kryl
i sluhwy zozwaty,
na swiatu Warwaru
zemlu plundrowaty,
[na swiatu Warwaru
zemlu plundrowaty].

Sluhowe piszly,
zemlu splondrowaly,
i swiatu Warwaru
zywujy zastaly,
[i swiatu Warwaru
zywujy zastaly].

A nasz pane krolu,
jest Warwara zyła²,
jeszcze kraszczom panna
jak na switi byla,
[jeszcze kraszczom panna
jak na switi byla].

I kazal pan kryl
sluhyw zazwaty,
swiatyi Warwary
holowońku sciaty,
[swiatyi Warwary
holowońku sciaty].

Jeszcze pan rukom
do swiatyi Warwary ne osiazyl³,
a do pana krila
jasnyj perun wdaryl,
[a do pana krila
jasnyj perun wdaryl].

¹ w hulii — w oleju

² zyła — żywa

³ osiazyl — sięgnal

Zarszyn, Rymanów (Klimkówka)

Co sie dzia - lo przed la - ty,
je - den czło-wiek był bo - ga - ty, w no - cy pił, tań -
- co - wał. a na dzień sie ban - kie - to - wał.

Co sie działo przed laty,
jeden człowiek był bogaty,
w nocy pił, tańcował,
a na dzień sie bankietował.

A Łazarz w gnoju lamentuje,
a bogacz sie bankietuje.
Oj, bogaczu, bracie moj,
tak sie ty nade mną zmiluj,
podaj skórkę chleba,
będziesz miał zapłatę z nieba.

A psie zgnily, co gadasz,
ty ze mną obok nie siadasz,
a ja pije z panami,
a ty gnijesz z hrobakami.

Skoro przeszła piersza godzina,
bogacz już umiera,
a porwali dusze sławną,
zagrzebali w piekło na dno.

A gdzie moje stożki, brożki,
te złote pogroszki,
a gdzie moje panowie,
co obok ze mną siadali,
rozputy mi zadawali.

Skoro przyszła druga godzina,
Łazarz już umiera,
zlecieli się anieli,
duszę i z ciałem wzięli.

Nieśli ją wysoko,
do nieba głęboko¹,
witaj, Łazarzu święty,
tyś do Boga jest przyjęty,
a twój brat będzie przeklęty.

A Łazarzu, bracie moj,
tak się ty nade mną zmiluj,
zmoż palec w morzu owem
i puść na rozpalony język mój.

Choćbym ci puścił całe morze,
już twoji duszy to nie pomoże.
O Łazarzu, bracie moj,
jak my daleko od siebie,
ja w piekle, a ty w niebie.

O Łazarze

Był tam bohacz bohatyj,
i wo srybli, wo złati,
a Łazara brata mał,
a na Boha nycz ne dbał.

Po obidi, po bankiti^e
piszoł bohacz na prochażky,
a Łazar' ho wysmotril:
Ej, bohaczu, brate mij,
wynes, wynes chliba mi!

On sia do nioho ozwał:
Szo ty breszesz, shnylyj pse,
ny o chlibi, ny o wodi,
ne pysz-ze sia w mojim rodi!

Piszol bohacz do kostela,
na daleko obchodył,
zeby ho Łazar ne wydił.
A Łazar ho wysmotril:

Ej, bohaczu, brate mij,
wynes, wynes chliba mi!
Wynes, wynes, wody, chliba,
zaplatyt ti Pan Boh z neba,
koj ty najbarze bude treba!

On sia do niho obyżwał:
Już-jeś mić tu nadojil,
pałacy-ś mić zasmerdił.

Lipszy były psy-skotyna
jak bohacz brat-rodyna;
skyrky z chliba sbyrały,
Łazarowi dawały.

Wyhwarył Łazar molitwu:
Boże, Boże mij,
abo mene pidymij,
abo mnia woż k sobi!

Ne wystala hodyna,
pryszła Łazarywi nowyna:
Sbiraj sia, Łazar'u, s nami,
my twoi słuhowe,
ty z neba anhelowe.

Piszły ony s nym daleko,
aż na nebo wysoko:
Zażyj, Łazar'u, loża toho,
ne zażył-jeś takowoho.

Ne wystala hodyna,
pryszła bohaczowi nowyna:
Sbiraj sia, bohaczu s nami,
bo my twoi słuhowe,
z pekła pekelnj diablowe.

A ja sia was ne boju,
ja sia ot was otkuplu,
a s Bohom sia wybyju,
bo bilszu syłu maju.

Pysznu czelad' porozhaniały
i pałacy porozwalaly.
Wydił bohacz, że ne żarty,
zaczał sia sam zbiraty,
srybło, złoto do kiseny pchaty.

635. A. I. Toronskij *Pěs'ni Rusinov—Lemkov...* s. 737. [W rkp. Kolberga wśród innych pieśni pod wspólnym tytułem: „Pieśni śpiewane w czasie wielkiego postu”. Podział na zwrotki według Kolberga.]

¹ lub: szeroko

Piszły ony s nym daleko,
 aż do pekła hlyboko:
 Zażyj, bohaczu, trunku mohu,
 ne zażyłjeś takoho,
 zwyk ty wszelaky bankety sprawlaty,
 wszelaky trunky popywaty.

Jak win' sia toho napył,
 za serdeńko sia ulapył.
 Pozrił bohacz daleko,
 aż na nebo wysoko,
 wydił tam Łazara, brata swoho:

Oj, Łazar'u, brate mij,
 omocz palec, zakrop jazyk mij!
 Choc bým ty spustył cile more,
 już ty, brate, ne pomoże.

PIEŚNI SZLACHECKIE I MIESZCZAŃSKIE

636

[Leszczowate]

Sta - la dziew - czy - na nad wo - dą cie - sząc się swo - ją u -
 - ro - dą, kwia - tek przy - kła - da do czo - ła,
 mru - ga na chło - pca i wo - ła: pójdź tu, mój dro - gi, mój
 śli - czny, na - pij się wo - dy kry - ni - cznej. Oj,
 bo - je ja się stąd szko - dy i tej nie bę - dę, nie
 bę - dę pić wo - dy. Cze - muż z da - le - ka tak sto - jisz,
 czy - li tej wo - dy się bo - jisz? Bo u nią twe o - czy pa -
 - rza - ły i mo - że ją, mo - że ją za - cza - ro - wa - ły.

¹ [W rkp. Kolberga: „in”.]

636. [Obok pieśni zanotował Kolberg: „Pani Wincentowa Kraińska” — zapewne była ona wykonawczynią pieśni.]

Stała dziewczyna nad wodą,
ciesząc się swoją urodą,
kwiatek przykłada do czoła,
mruga na chłopca i woła.

Pójdź tu, mój drogi, mój śliczny,
napij się wody krynicznej.
Oj, boję ja się stąd szkody
[i tej nie będę, nie będę pić wody:]

Czemuż z daleka tak stojisz,
czyli tej wody się bojisz?
Bo w nią twe oczy patrzyły
i może ją, może ją zaczarowały.

637

Leszczowate, Serednica

W zie - lo - nym ga - ju przy mi - łym chło - dzie rwa - łem ma -
- li - ny³ w pię - knym o - gro - dzie dwie dzi - we - czki
bar - dzo ład - ne, cu - dnym kształ - tem o - bie skła - dne.

W zielonym gaju przy miłym chłodzie
rwałem¹ maliny w pięknym ogrodzie,
dwie dziewczeczki bardzo ładne,
cudnym kształtem obie składne.

Przypatrując się ich pięknej minie
i zrozumiałem, że to boginie,
a to były dwie dziewczeczki,
z mojej wioski pasterczki.

Co to uroda pychę dać umieć,
że która ładna, to i rozumić,
lilija wędnie, róża opada,
narcyz, tulipan swe liście składa.

637. [W rkp. brak t. 5—7; w t. 4 znak repetycji.]

¹ [Zamiast: „rwały”. W rkp. wyraźna poprawka z „rwały” na „rwałem”; tak zapewne śpiewał wykonawca.]

638

Leszczowate, Serednica

Gdy w czy - stem po - lu sło - ne - czko świe - ci,
dzio - nek przy pra - cy prę - dzej u - le - ci
i nam chwi - le mi - le pły - ną [...]

Gdy w czystym polu słońeczko świeci,
dzionek przy pracy prędzej uleci
i nam chwile mile płyną
[...]¹

639

w Sanockiem, Tarnowskiem

Z wy - so - kich Par - na - sów od zbyt da - wnych cza - sów
...
pom - pa - ty - czne mo - je at - ten - ta. Wsza - kże to i ska - ła
skru - szyc by się da - ła, nie bądź tak o - kru - tną,
sro - dze ba - ła - mu - tną; a pfe! mo - ścia pan - no być ta - ką.

638. [Wariant tej pieśni z pełnym tekstem T. Lenartowicza zob.: M. Rudkowski *Melodye do piosenek wiejskich dla ochronek*. Poznań 1863 s. 11—12.]

639. [W rkp. t. 3—4 nie wypełnione.]

¹ [Brak zakończenia zwrotki. W *Lubelskiem cz. II* (DWOK T. 17) nr 1, 3 i 4 s. 1 odpowiedni wiersz brzmi: „I mnie chwile słodko płyną z moją Maryną”.]

Z wysokich Parnasów
od zbyt dawnych czasów...¹
pompatyczne moje attenta.
Wszakże to i skała
skruszyć by się dała,
nie bądź tak okrutną,
srodze balamutną,
a pfe! — mościa panno, być taką.

640

[Leszczowate]

Dar - mo mi ma - tko nie sta-wiaj kro - sien - ka,
bo mnie dzi-siaj in - na myśl wie - dzie, a ra-czej po - zwól
wyj - rzeć z o - kien - ka, czy - li mój Ja - sio nie je - dzie.

Darmo mi, matko, nie stawiaj krosienka,
bo mnie dzisiaj inna myśl wiedzie,
a raczej pozwól wyrzeć z okienka,
czyli mój Jasio nie jedzie.

Ledwie się w gaju ptaszki ruszyły,
[...]
O, pewnie on już tutaj jest.

640. [W rkp. brak t. 5—6; w t. 4 znak repetycji.]

¹ [W rkp. pozostawił Kolberg wykropkowane miejsce.]

641

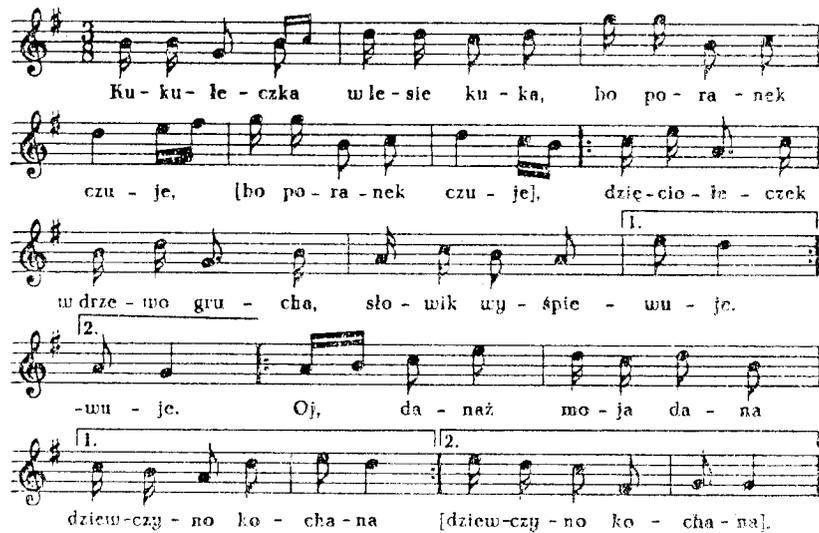
Znam ja mo - stek, mo - ja lu - ba, gdzie się wio - tki
po - wój pnie, gdzie ro - zko - szna wie - cznie wio - sna
bał - sa - mi - czną wo - nią tchnie; most od ser - ca
aż do ser - ca dzi - wnym to - rem wie - dzie wprost,
toż mi - łości tyl - ko sa - mej wol - ny przy - stęp na ten most,
[toż mi - łości tyl - ko sa - mej wol - ny przy - stęp na ten most.]

Znam ja mostek, moja luba,
gdzie się wiotki powój pnie,
gdzie rozkoszna wiecznie wiosna
balsamiczną wonią tchnie;
most od serca aż do serca
dziwnym torem wiedzie wprost,
toż miłości tylko samej
wolny przystęp na ten most,
[toż miłości tylko samej
wolny przystęp na ten most].

Miłość wzniosła most ten sztuczny
z białych lili, z wonnych róż,
jak kochanków blade cienie
dusze po nim błędzą wzdłuż.
Miłość sama tak sklepiła,
dała z kwiatów lekkie duo,
a calusy — mostu cło,
[miłość stoi tam na straży,
a calusy — mostu cło].

Chceszże widzieć, dziewczę lubo,
jak się stawia mostek mój?
Ja pokażę, pomóż tylko,
a przeminie smutek twój.
Spędź tę chmurkę z białej skroni,
w moje oczy spojrzij wprost,
usta twoje zbliż do moich,
i już wzniesion sztuczny most,
[usta twoje zbliż do moich,
i już wzniesion sztuczny most].

Leszczowate

Ku - ku - le - czka w le - sie ku - ka, bo po - ra - nek
czu - je, [bo po - ra - nek czu - je], dzie - cio - ło - czek
w drze - wo gru - cha, sło - wik wy - śpie - wu - je.
-wu - je. Oj, da - naż mo - ja da - na
dziew - czy - no ko - cha - na [dziew - czy - no ko - cha - na].

Kukuleczka w lesie kuka,
bo¹ poranek czuje,
[bo poranek czuje],
[dzieciolczek w drzewo grucha,
słowik wyśpiewuje].
[Oj, danąz moja, dana,
dziewczyno kochana].

Darmo uszka tkasz w poduszkę,
już to nie pomoże,
[już to nie pomoże],
[kiedy ciężkie masz serduszko,
nie zaśniesz, nieboże].
[Oj, danąz [moja, dana,
dziewczyno kochana].

642. [W rkp. brak t. 15, w t. 12—14 brak również znaku repetycji, nad t. 14 jest natomiast oznaczenie 1 wolty, co dało podstawę do rekonstrukcji tej części melodii, przy czym za wzór dla brakującego t. 15 posłużył najbardziej tu prawdopodobny t. 10.]

¹ [W rkp. Kolberga: „po”.]

Tak po - go - dne two - je li - ce jak kry - ni - ce wo - dy,
pie - kne, gdy - by na błę - ki - cie gwia - zдка na po - go - de.
Two - je ser - ce lu - bi je - szcze pię - knej brzo - zy szu - my
i sło - wi - ka pie - nia wie - szcze i po - e - ty du - my.

Tak pogodne twoje lice
jak krynice wody,
piękne, gdyby na błękiecie
gwiazdka na pogodę.
Twoje serce lubi jeszcze
pięknej brzozy szumy
i słowika pienia wieszczę,
i poety dumy.

A przecież nieraz tęsznica
twą duszę osłoni
i wiatr sprószy piękne lice.
jakby kwiat jabłoni.
Weźże jakie leki na to,
pókiś w życia kwiecniu,
nim nadejdzie skwarne lato,
daj serce pocie.

Tru - dno zne - styj toj ro - zlu - ki, za - dań - szy ser - ciu
ra - ny i mu - ki. Szczy - ro - ho ko - cha - nia wer - noi my - ło - styj
tu - ży - ty, płą - ka - ty, mi - sto ra - do - styj. Wyj - dyj, wyj - dyj,
ja - sna jak soń - ce, nej tia o - ba - czu cze - rez wi - knoń - ce.

643. [W t. 5 dodano czwartą ósemkę (w rkp. jest ćwierćnuta). Połowa t. 14 oraz t. 15 i 16 są częściową rekonstrukcją; w rkp. są one niewyraźnie naszkicowane.]

Trudno znesty toj rozluki,
zadašzy serciu rany i muki.
Szczyroho kochania, wernoj myłosty
tužyty, plakaty, misto radosty.
Wyjdyj, wyjdyj, jasna jak sońce,
nej tia obaczu czerez wiknońce.

Sam ja ne znaju, jak rady daty,
czy tia lubyty, czy ponechaty,
bo sia kochanie rywnaje smerty,
wolu ne żyty, wolu umerty.
Wyjdyj, wyjdyj itd.

645

Jak nicz mia po - kry - je,   ži - roń - ka za - tli - je,
toh - da, ka - za - loś,   pryj - desz.   Ži - roń - ky sy - ja - jut, te -
-be wy - hla - da - jut, ko - lyž až, ko - lyž, ah,   wyj - desz?

Jak nicz mia pokryje,
žirońka zatlje,
tohda, kazaloś, pryjdesz.
Žirońky syjajut,
tebe wyhladajut,
kolyž až, kolyž, ah¹, wyjdesz?

Ty dole szczastywa
[...]
moich przsłych lit,
ne wernysz nykoły,
propalaś powoły,
propalaś wo blaw² swit.

W dołyni czudesnoj
pry luni nebesnoj
szczastywaś była ty i ja
tohdasznoj chwyły.
Ach, liubko, hoľubko moja,
hdesz ty sia podiła?

Sudba rozluczyla
s toboju, mia³ myła,
natchnyła mia lyž [...] ⁴
Hdesz zirky iskrawi,
heń, w nebi syjały,
wožmy, až wožmy s subów.

645. [Rkp. nieznanego autora (por. przyp. do pieśni nr 289). Melodię dopisał Kolberg.]

¹ [Zapis słabo czytelny; może: „az”.]

² [Zapis niewyraźny; w rkp.: „w obław” albo „w oblas”.]

³ [Zapis niewyraźny; może: „mie”.]

⁴ [Wyraz niezrozumiały; można odczytać: „hatkoutou” lub „hatkontou”; zamiast „tosknotou”?]

Bo swit toj prykraśny,
w kotrom ja neszczasnij
jak w puszczy samotnoj był żył.
I czysływ dny, chwyły,
kotri nas słuczyły
i kotrych bym ne tużył.

646

W czu - zy - nu i - du! Hej, ko - niu mij, ko - niu.
za - hraj pi - do mno - ju, diw - czy - no, pro - szczaj.
W czu - ży - nu i - desz, me - ne po - ky - da - jesz.
czo - hož tam, mij myłyj,   czochož tam bažajesz?

W czuzynu idu!
Hej, koniu mij, koniu,
zahraj pido mnoju,
diwczyno, proszczaj.
W czuzynu idesz, mene pokydajesz,
czochož tam, mij myłyj, czochož tam bažajesz?
Chybasz tobi, myłyj, czuža storona
nakraszczoj na switi nad wsio ne ma?

Idy, [myłyj], tuda,
hde robiat na dywo
czerwonoje pywo
z krowy [...] ²

646. [Rkp. nieznanego autora (por. przyp. do pieśni nr 289). Melodię dopisał Kolberg; nie jest ona zgodna z tekstem, w ostatnich taktach brak kilku nut dla istniejących słów.]

¹ [bažajesz — pragniesz]

² [z krowy — z krwi; następny wyraz nieczytelny]

Chybasz ty zadumaw tym pywom upytyś,
 czé wże [ty] so mnoju chotil rozluczytyś.
 Tobli moji slozy, tobi moja krów,
 ta tilko ne kydaj za wiru lubów.

Diwczyno, ne płacz,
 ne rwy myho sercia!
 Jak pyr¹ toj menetsia²,
 wernu sia nazad.

I wżes tobi, myłyj, nazad ne wertawsia³,
 tobi tam, serdeńko, na wiky zostatysia⁴.
 Dywyś: pod toboju wże kiń szczoś ponyk⁵,
 u pywi czerwoniem zahyneż na wik.

Jak woron do tebe
 w okonce zakracze,
 zza moria pryskacze
 kozaczeńko twij!

Jak jawir zelenu hałuzoczku skłonyt,
 zazula kokukue⁶, dobrowa zastohne
 i kóu pit toboju pitknesia i wzdychne,
 tohda wże na switi ne bude mene.

Jest na nebi Boh,
 ja na mecz swij wiriu:
 hde kuda udariu,
 lakne mij woroh.
 Esły majesz wolu spiszy za kraj bytyś,
 moja hirka dola na wiky smutytyś.
 A ja, neszczasływyj wże teper na wiky,
 dneś Boha wzywaju dla swojej opiky.

Diwczyno ne płacz,
 ne rwy moho sercia!
 Jak pyr toj wernetsia,
 wernusia nazad.

¹ [pyr — pora, czas]

² [W rkp. było „wenetsia”, co Kolberg poprawił na: „menet sia”. Wydaje się, że raczej powinno być „wernetsia”; por. zakończenie ostatniej zwrotki.]

³ [Zamiast: „wertatysia”.]

⁴ [W rkp.: „rostatysia”.]

⁵ [ponyk — zwiesił głowę]

⁶ [Zapis bardzo niewyraźny; możliwe: „kukukue”.]

Ma - tka przy - je - żdza w ci - so - we - uro - ta. cze - piec na ni
 bły - szczy od [...] zł[ota]. A, mój zię - ciu, bij - że dob - [rze]
 [...] cór - ka la - da - co.

Matka przyjeżdża w cisowe wrota,
 czepiec na ni błyszczy od [...] zł[ota].

A mój zięciu, bijże dob[rze],
 [...] córka ladaco.

Szu - mi dę - bi - na, wiatr chmu - ry nie - sie,
 sie - dzi dziew - czy - na nad wo - dą w le - sie, fa - la się bu - rzy i
 wzdę - ma [...]

Szumi dębina, wiatr chmury niesie,
 siedzi dziewczyna nad wodą w lesie,
 fala się burzy i wzdyma [...]

Leszczowate. Serednica

Pię - kna Al - fre - da wy - szła raz ran - kiem
na ślu - bny wia - nek u - szczy - knąć kwiat,
w zam - ku Al - fre - dy cze - kał ko - cha - nek,
Ry - szard na - do - bny w kwie - cie [swych] lat.

Piękna Alfreda wyszła raz rankiem
na ślubny wianek uszczyknąć kwiat,
w zamku Alfredy czekał kochanek,
Ryszard nadobny w kwiecie [swych] lat.

Wyszła i błądzi wpośród doliny,
kwiatami śnieżną okrywa skroń;
wyjechał strzelec z wąskiej drużyny,
z konia zeskoczył, ścisnął jej dłoń.

Jestem baronem, mam liczne włości,
powiedz, aniele, czy kochasz mnie?
Mam liczne sługi i w zamku gości.
Dziewica rzekła: Nie kocham, nie.

Jestem księżciem, mam swe lenniki,
powiedz, aniele, czy kochasz mnie?
Na twe skinienie uzbroję szyki!
Dziewica rzekła: Nie kocham, nie.

Jestem Edwardem, koronę noszę,
powiedz, aniele, czy kochasz mnie?
Berło podzielę, rajske rozkosze!
Dziewica [rzekła]: Nie kocham, nie.

Jestem wygnańcem [...]
[...]

Dziewica rzekła: Ja kocham cię.

Wzdów:

Je - dno dziew - cza - tko, dziew - cza - tko ma - le
cho - wa - lo so - bie go - ją - bki bia - le,
cho - wa - lo w zi - mie, w le - cie cho - wa - lo
i z te - go wiel - ką po - cie - chę mia - ło.

Jedno dziewczątko, dziewczątko małe,
chowało sobie gołąbki białe,
chowało w zimie, w lecie chowało
i z tego wielką pociechę miało.

Aż raz od sionki drzwi uchyliło,
gołąbek furknął, już go nie było.
A jak ci furknął, siadł na jabłoni,
a dziewczę co tchu gołąbka goni.

Z jabłoni zleciał, siad na wisienkę:
A duś, mój mały, zleć mi na ręce.
Z wisienki zleciał, usiad na dąbku:
A duś, mój mały, duś, mój gołąbku.

A z dąbku zleciał, przysiad na plotku:
A duś, mój mały, duś, mój klejnotku.
A z plotku zleciał, przysiad na progu:
A duś, mój mały, duś, chwala Bogu.

A dziwce za to garstką, po troszku,
na próg ptaszkiowi sypnęło groszku,
[a dziwce za to garstką, po troszku,
na próg ptaszkiowi sypnęło groszku].

Pid pi - lit, pid pi - lit wa - bi prze - pió - re - czka:
Na - stał świt, na - stał świt, usta - waj - cie z łó - że - czka.

Pid pilit, pid pilit,
wabi przepióreczka:
Nastał świt, nastał świt,
wstawajcie z łóeczka.

Pid pilit, pid pilit,
blyszczy zbożem niwa,
święty Wit — słowik cyt,
zbliżają się żniwa.

Pid pilit, pid pilit,
wyżęto już zboże,
dobry byt, dobry byt
twym dzieciom daj, Boże.

Już za - głą - da do o - kien - ka ja - sno - o - ki bia - ły dzień,
już na nie - bie tli ju - trzen - ka, zni - ka przed nią no - cny cień.

Już zagląda do okienka
jasnooki biały dzień,
|:już na niebie tli jutrzienka,
znika przed nią nocny cień:|.

Dalej do rąk sierpy, kosy,
trzeba w pole prędko nieść.
|:a tam wzniesmy nasze głosy
i oddajmy Bogu cześć:|.

Wstańmy, wstańmy z tej pościeli,
co tak długo wiąże nas,
|:bo już jasny dzień się bieli,
bo już w pole wielki czas:|.

Cześć więc Tobie, Panie Boże,
chwala Tobie, Ojczy nasz,
|:niech twa łaska nas wspomóż,
bo Ty moc i dobroć masz:|.

Hej tam, na kim ko - lej, daj - cie mi kie - li - cha, niech nam
[...] go - spo - darz na - ży - je do li - cha [...]

Hej tam, na kim kolej, dajcie mi kielicha,
niech nam [...] gospodarz nażyje do licha [...]

Antalek nie studnia, a wino nie woda,
zaś jechać do domu — gospodarza szkoda.

Cyganka
Za E - bry fa - lą go - niąc spoj - rze - niem,
mło - da Cy - gan - ka sie - dzia - ła, z brzę - kiem gi - ta - ry
z ci - chem spoj - rze - - niem szem - ra - nia wi - chrów slu - cha - ła.

Za Ebry falą goniąc spojrzeniem
młoda Cyganka siedziała,
z brzękiem gitary, z cichem spojrzeniem
szemranie wichrów słuchała.

Na drzących [!] strunach oparła rękę,
w niebie stanęła spojrzeniem
i z nową leżką, z nowym spojrzeniem
taką śpiewała piosenkę:

Żegnam was, żegnam, góry, równiny,
i ciebie, echo kochane,
coś płacz dziecięcia i śpiew dziewczyny
niosła w krainy nieznanne.

Żegnam was, ojce, żegnam was, matki,
gdyż matkim nigdy nie znała,
nikt mi kołeczki nie ubrał w kwiatki,
dłoń obca pierś mi podała.

Żegnam was, żegnam, by biec po świecie,
by szukać matkę, rodzinę,
i na jej łonie spomnieć, żem dziecie,
[żem dziecie jej] jest jedyne.

Wtém grać skończyła, gitara spadła,
struny się z dźwiękiem urwały,
a twarz Cyganki jak lilia zbladła,
z ócz jej się łezki polały.

655

Gdy wie-czor-na wscho-dzi zo - rza, noc za - czy-na wszystko kryć,
księ-życ pa - trzy z nieb prze-stwo-rza wte-dy du-szy mi - ło śnić.
Gdy już nie-mo jak - by w gro-bie i w spoczyn-ku le - ży świat,
wte-dy lu - bię płę-kać so - bie nad gru - za-mi zga-słych lat.

Gdy wieczorna wschodzi zorza,
noc zaczyna wszystko kryć,
księżyc patrzy z nieb przestworza,
wtedy duszy miło śnić.
Gdy już niemo jakby w grobie
i w spoczynku leży świat,
wtedy lubię płakać sobie
nad gruzami zgasłych lat.

Przypominam sobie chwile,
kiedym jeszcze dzieckiem był,
wtedy żyć mi było mile,
bom nie patrząc w przyszłość żył.
Otaczały mnie dokola
tylko uśmiech, tylko raj,
dusza cicha, twarz wesola,
w szczęściu schodził życia maj.

655. [W rkp. zamiast t. 5—8 jest znak repetycji w t. 4 i wariantowe rozwiązania powtórek w t. 3.]

Lecz gdy życie już poznałem,
gdy mnie przygniótł pierwszy cios,
wtedy gorzką łzę splakalem
na mój smutny, ciemny los;
teraz zawsze myślę sobie,
gdy wieczorem zaczął śnić,
że jest lepiej w zimnym grobie,
niżli na tej ziemi być.

656

O, gwia-zde-czko, coś ja-śnia - ła, gdym ja uj - rzał świat,
a cze-mu to, gwia-zdka ma - ła, twój pro-my - czek zbladł?
Cze-muż mi już nie tak pło-niesz, jak w dzie-cin - nych dniach,
gdym na ma - tki i - grał ło - nie w ma - lo - wa - nych snach.

O gwiazdeczko, coś jaśniała,
gdym ja ujrzał świat,
a czemu to, gwiazdka mała,
twój promyczek zbladł?
Czemuż mi już nie tak płoniesz
jak w dzieciennych dniach,
gdym na matki igrał łonie
w malowanych snach.

Znikły róże, zwiędły wieńce,
pożółkły życia maj,
i zapaly, i rumieńce,
i tych złudzeń kraj.
Wszystko mi tu nad okołem
łza pomroku émi.
Ach, bo błada nad mém czołem
ma gwiazdeczka tkwi.

Prędko, prędko żeglowała
po niebieskim tle,
o gwiazdeczko moja mała,
złęś ty wiodła mnie.
Rzadkoś biegła wśród niebiosów,
jam też chyżo żył
i zapaly twoich kłosów
wcześniej w wieńce zwił.

O gwiazdeczko, dawne życie
w tym promyku wznieć
i jak dawniej na błękiecie
jeszcze dla mnie świeć.
Niech me serce jeszcze zazna
doli młodych lat,
nim mnie ręka pchnie żelazna
w zasłoneczny świat.

656. [W rkp. zamiast t. 5—8 jest znak repetycji w t. 4; zapis melodii urwany jest w t. 14 (skrót Kolberga wobec oczywistego zakończenia).]

Słoń-ce i - dzie ja - kby spa - ło, dym po - ły - ka
i ku - rza - wę, o - ble - cia - łem mil dwie ma - ło
wzdłuż i w po-przek przez War-sza - wę. O - ble - cia - łem
wszy-stkie ką - ty raz i dru - gi i dzie - sią - ty.

Słońce idzie jakby spało,
dym polyka i kurzawę —
obleciałem mil dwie małe
wzdłuż i w poprzek przez Warszawę.
[:Obleciałem wszystkie kąty
raz i drugi, i dziesiąty:].

Procisne

Hej, dziewczę - ta, hej, chło - pa - cy, zbie - raj - cie się
ja - cy ta - cy, po - słu - chaj - ta, co wam pra - wie,
bom se by - ła rok w Warsa - wie z mo - ją pa - nią wraz

657. J. B. Zaleski *Mazepa*. [Zob. J. B. Zaleski *Dumka Mazepy*. W: Tegoż *Wybór poezji*. Kraków br. Biblioteka Narodowa I nr 30, s. 89. Tekst zanotowany przez Kolberga wykazuje różnice w stosunku do oryginału J. B. Zaleskiego.]

Hej, dziewczęta, hej, chłopacy,
zbierajcie się jacy taey,
posłuchajta, co wam prawie,
bom se była rok w Warszawie
z moją panią wraz.

My staliśwa wedle banku,
ja z podwórza, pani z ganku,
Serokie, wysokie schody,
nie nosilam nigdy wody,
bo tam nosi stróż.

Pani spała do dziesiątej,
a ja spałam do dziewiątej,
bo ci tylko rano wstają,
co ulice zamiatają,
zreśćta wszyscy śpią.

Wiecór byliśwa w teatrze,
pani patrzy i ja patrzę,
gdy się wszyscy roześmieją
i ja się śmieję koleją
z moją panią wraz.

Pani w prawo, a pan w lewo,
gdy pan w prawo, pani w lewo,
pani sobie, a pan sobie,
a ja zawsze coś zarobię,
bo w Warszawie tak.

Ja se Ma - zur z Bu - dzi - wo - ja, nie u - wie - rzysz
mo - ja, mo - ja, jak ja bi - ję, jak ja pi - ję:
ta - ki Ma - zur nie - chaj ży - je! ta - ki Ma - zur nie - chaj ży - je!

Ja se Mazur z Budziwoja,
nie uwierzysz moja, moja,
[:jak ja biję, jak ja piję,
taki Mazur niechaj żyje:]!

Śmiały w tańcu, śmiały w boju,
a nieśmiałek do pokoju.
[:Służyc Bogu i ojczyźnie
naucza ksiądz w katechizmie:]!

Ej, dziewczęta, nie wychodzić,
nie wychodzić, nie wychodzić,
[:bo to niby się ochłodzić,
a to może co zaszkodzić:].

Myr wam, bra - tia, wsim pry - no - sym, myr to na - szych
ot - ciw znak. Myr [...] z ne - ba wsi - dneś pro - sym czy bo - ha - tyj,
czy bi - dak. Ra - zom ru - ky sy po - daj - ma
i jak bra - tia sia lu - bim, o - dny dru - hym
po - ma - haj - ma o - bszczoj me - ty po - spi - szym.

Myr wam, bratia, wsim prynosim,
myr to naszych otciw znak.

Myr [...] z neba¹ wsi dneś prosym
czy bohatyj, czy bidak.

[:Razom ruki sy podajma
i jak bratia sia lubim,
odny druhym pomahajma,
obszczoj mety² pospizym:|.

I roznesim piśń nowuju
heń za more, w czużynu,
i swobodu mołoduju
powytajmo jak wesnu.

[:Myr da budet wo wik s namy,
bo hde myr jest, tam i Boh,
myr słuczyt s nebesamy
[...]³:|.

Tohda swit sia weś diznaje,
szczo rid ruskij szczo żyje,
ridnu wiru w sercy maje
i nad zemlu wznese.

[:Myr wam dalij, teper żwało⁴
pidlitajma wysze wsich⁵
dobrow myslew ne krowawow,
kuda jasne sonce jde:|.

660. [Rkp. nieznanego autora (por. przypis do pieśni nr 289). Melodię dopisał Kolberg, t. 13 i 14 są puste.]

¹ [W rkp. raczej: „nebu”.]

² [W rkp.: „ob szooj meti”.]

³ [Następny wiersz w rkp. niezrozumiały: „Syl izlyja (albo: izlyju?) na nos Boh”; może zamiast: „Syl izlije na nas Boh”.]

⁴ [Pod ł dopisane przez Kolberga *w.*]

⁵ [Nad „wsich” nadpisał Kolberg *ws e.* Może to być wariant fonetyczny: „ws(i)e(ch)” lub gramatyczny: „wse”.]

Szczoż nam inni na zawadi,
wsio wże znykło, teper czas!

Dalij myr w ladi,
w imia Boha słysze¹ wraz.

[:Myr wam, myr wam, ruski dity,
i harazd waszym chatam.

Razom syły połuczycie,
błaho, błaho bude nam:|.

Pa - mię - taj - cie, Szwa - by, co - ście wy cier - pie - li,
kie - dycie pod Wie - dniem ziem - nia - ków nie mie - li,
z mał - pa - mi je - ździ - li, sa - dza han - dlo - wa - li, a te - raz
by chcie - li, że - by pa - no - wa - li, hej, ju - chy, ju - chy,
te nie - mie - ckie du - chy, hej, Szwa - by - dra - by, hej.

Pamiętajcie, Szwaby, coście wy cierpieli,
kiedyście pod Wiedniem ziemniaków nie mieli,
z małpami jeździli, sadzą handlowali,
a teraz by chcieli, żeby panowali,
hej, juchy, juchy, te niemieckie duchy,
hej, Szwaby — draby, hej.

661. [W rkp. brak t. 9—16. Konieczność powtórzenia pierwszego okresu wynika ze struktury tekstu.]

¹ [„-sze” dopisane przez Kolberga.]

Żebyś był we Widniu, to byś był baciarzem,
aleś w Galicyi, jezdeś konsélarzem;
po ulicach chodzą, ludzi arestują,
kontrabanta piszą, darmo papier psują,
hej, juchy, juchy, te [niemieckie duchy,
hej, Szwaby — draby, hej].

662

Przyszed-jem do Sali,	Mamusia wstępuje,
Sala leży w łóżku sama,	ja się pod stół kryję,
ja się pytam:	Sala sobie siadła z dala
Gdzie je mama?	i niby sobie coś szyje.

Drobne sztychy chwytają,
ma rączęta słabe,
a ja sobie tak pod stołem myślę:
bodaj wzieni diabli babę!

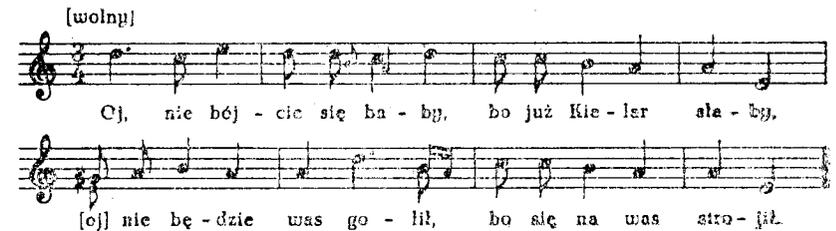
¹ [Nad „chwytają” nadpisane „hejta”.]

TAŃCE I MELODIE BEZ TEKSTU

Wzdów

Tańczą *wolnego* albo *śpiącego* (dla starszych). Młodzi tańczą:
polki, trampolki, mazury, mazur-polkę, sztajer[a], krakowiak[a],
kozak[a], czardasz[a].

663

Oj, nie bójcie się baby,
bo już Kielar słaby,
[oj,] nie będzie was golil,
bo się na was strojil.

Bóbrka, Solina

Jest i taniec zwany *myszka*. Trzech parobków wzięwszy się za ręce wraz [z] trzema dziewczętami trzymającymi również się za ręce, formują koło i kręcą się wkoło izby czas jakiś. Potem puszczają się wszyscy i parobcy odstąpiwszy od siebie parę kroków w swoich miejscach podskakują i obracają się, a dziewczęta biegają pomiędzy nimi jedna za drugą wężykowato i ci parobcy je chwytają. Jest to właściwie gra w *kota i mysz* w sposób taneczny przedstawiona. Gdy parobek którą złapie (gdyż dziewczęta starają się szybkością i zwinnością uniknąć uchwycenia ich), to muzyka robi nacisk: lap! — na którym się chwilowo zatrzymuje.

Grają trzy osoby: dwie dziewczki i parobek, który będąc kotem goni te dziewczki koło stołu, [podezas] gdy one mu się przewijają, a on czyha na jedną z nich i chwyciwszy mówi: lap!

Tancerki śpiewają do tego:

664

Do ja - my my - szka, do ja - my, oj, sko - czył
ko - czur iz ja - my: oj, ta - dy dy - na
da da - na, oj, ta - dy dy - na [da da - na].

Do jamy myszka, do jamy,
oj, skoczył koczur iz jamy,
oj, tady dyna da dana,
oj, tady dyna [da dana].

665

Bóbrka, Solina

Sztorcówka — naprzód okrągły, w koło, jak walc, a potem suwany
(dziewkę przed sobą suwa), suwają się naprzód.

665. [W rkp. t. 3, 4 i 7 nie wypełnione.]

666

Bóbrka, Solina

Kołomyjka — tańczą, mężczyzna naprzeciwko kobiety, nie trzymając się za rękę.

667

Wzdów

Krakowiak — jedni stawają za drugimi po dwie pary rzędem,
a pierwszy co *zaloży* (tj. zapłaci muzykanta), śpiewa, potem tańczy,
a wszyscy za nim.

Do - bry nasz pan, do - bry, ja mu do - brze ży - cze,
ón se w łó - żku le - ży, a ja na mu - zy - ce.

Dobry nasz pan, dobry,
ja mu dobrze życzę,
ón se w łóżku leży,
a ja na muzyce.

U naszego pana
zielony podworec,
kto u niego służy,
ma pieniędzy korzec.

406

668

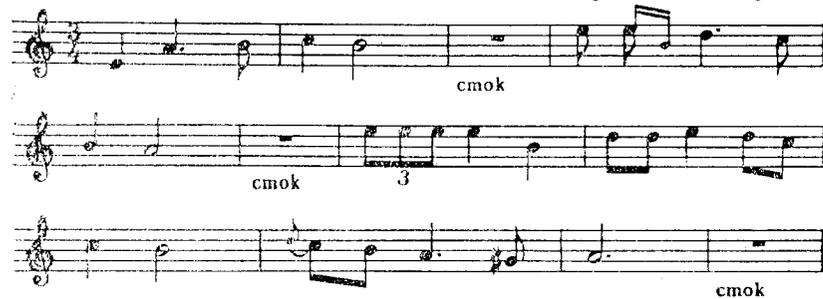
[Srednio]

Żydek — taniec we czterech, z pokłonami

669

[z Jasielskiego. z Zawadki (Fryszak)]

670

669. [Pod melodią dopisał Kolberg: „Wszystkie zabawy, tańce i wesela”. Nad t. 3 dopisek „tz tz” oznacza dwukrotne cmoknięcie. Jest to bez wątpienia forma zabawy ruchowo-tanecznej przerywanej kilkakrotnie (w miejscach oznaczonych pauzami) jakimś cmokaniem, być może pocałunkami. Pozostaje kwestią otwartą, czy melodii tej towarzyszyły jakieś słowa, lub czy podpisana przez Kolberga uwaga nie była właśnie incipitem tekstu pieśni. Wydaje się jednak bardziej prawdopodobne, że słowa te wskazują po prostu na powszechność występowania tej formy przy każdej okazji do tańca.]

670. [W rkp. w miejsce t. 3—4 jest znak powtórki w t. 2.]

407

671

Krakowiak sanocki

672

Polka

Procisne

673

Polka

Bóbrka. Solina

671. Z Atanazego Grüna. Romuald K. [Odesłań Kolberga nie udało się sprawdzić. Autora używającego kryptonimu Romuald K. nie zidentyfikowano. Wymieniony zaś przez Kolberga Atanazy Grün to prawdopodobnie A. A. von Auersperg (1806—1876), niemiecki poeta piszący pod pseudonimem Anastasius Grün. Interesował się on pieśniami ludowymi z Krainy, tłumaczył pieśni słoweńskie na j. niemiecki, nie wiadomo jednak nie o jego zainteresowaniach muzyką.]

673. [W rkp. brak t. 5—8, 13—16 i 21 oraz znaków repetycji i volt. Są one zawarte w drugiej wersji melodii w t. (kolejno) 1—4, 9—12 i 20.]

674

675

674. [W rkp. brak znaku repetycji w t. 16. Rozpisanie wolt w t. 16 i 17 od wydawcy, według materiału zawartego w zapisie wariantowym.]

675. [W rkp. t. 5—8 zawarte w drugiej wersji zapisu t. 1—4.]

676

677

410

678

Horniak [Serednica]

679

Horniak [Serednica]

680

Czeski [Serednica]

680. [W rkp. nie ma znaku repetycji i wolt w następniku, jest natomiast nad t. 3 uwaga Kolberga „drugi raz kwinta” — narzucająca rozwiązanie.]

411

681

Kolomyjka Bóbrka, Solina

682

Kolomyjka Bóbrka, Solina

683

Kozak Bóbrka, Solina

681. [Oznaczenie tonacji od wydawcy; w rkp. brak krzyżyka przy kluczu.]
683. [W rkp. t. 5—6 są zawarte w t. 1—2 jako druga wersja.]

412

684

Kozak z przysudami Bóbrka, Solina

Musical score for 'Kozak z przysudami' in 2/4 time, key of D major. It consists of three staves. The first staff has a first ending bracket over the final two measures. The second staff has a second ending bracket over the final two measures. The third staff has first and second ending brackets over the final two measures.

685

Żyd [Serednica]

Musical score for 'Żyd' in 2/4 time, key of D major. It consists of two staves. The second staff has a fermata over the final measure.

686

Żyd [Serednica]

Musical score for 'Żyd' in 2/4 time, key of D major. It consists of two staves. The second staff has a fermata over the final measure.

684. [W rkp. brak oznaczenia wolt w t. 3—4.]

413

687

Żyd [Serednica]

Musical score for 'Żyd' in 2/4 time, key of D major. It consists of four staves. The first staff has a fermata over the final measure. The second staff has first and second ending brackets over the final two measures. The third staff has a flat sign (b) under the final measure. The fourth staff has a fermata over the final measure.

688

Żydowski [Serednica]

Musical score for 'Żydowski' in 2/4 time, key of D major. It consists of five staves. The second staff has a fermata over the final measure. The fifth staff has first and second ending brackets over the final two measures.

687. [W rkp. t. 5 i 6 z woltami są zapisane i ponumerowane w odwrotnej kolejności, co z punktu widzenia morfologii jest jawnym błędem.]

414

689

Wzdów

690

[Sanok]

691

Wółuszowa

689. Pan Kaźmierski [— prawdopodobnie nazwisko informatora.]

690. [W rkp. t. 5 i 6 nie wypełnione.]

691. [W rkp. zamiast t. 3—4 jest znak powtórki w t. 2.]

415

692

Wzdów

693

Wzdów

694

Sulistrowa (Jasielskie)

692. [W rkp. brak t. 11 i 14; ich niezbędność wynika z budowy formy.]

693. [W rkp. t. 14—16 puste; wypełniono według wariantowego zapisu w t. 10 i 11.]

694. [Drugi, nieznacznie się różniący zapis tej melodii w tece 43: 1352 k. 151.]

416

695

od Jasia, Biecza

696

[Leszczowate]

697

Leszczowate

698

[Serednica]

417

699

[Serednica]

700

[Serednica]

701

[Serednica]

700. [W rkp. brak oznaczenia wolt w t. 4—5; zamiast t. 10—13 są znaki repetycji i oznaczenie wolt w t. 6—9.]

701. Drugi raz w C-dur [— uwaga Kolberga nad melodią.]

418

702

[Serednica]

703

[Serednica]

702. [W rkp. t. 3 pusty. Melodię tę, zanotowaną na jednej pięciolinii, podzielił Kolberg później na 2 utwory zaznaczając w t. 9 nowy numer. Poprawki tej nie uwzględniono, ponieważ obie części zapisu stanowią niewątpliwie integralną całość.]

703. [Oznaczenie tonacji od wydawcy; w rkp. brak krzyżyka przy kluczu, zamiast t. 13—14 jest w rkp. znak repetycji i oznaczenie wolt.]

419

704

[Serednica]

705

[Serednica]

706

[Serednica]

704. [Oznaczenie tonacji od wydawcy; w rkp. brak krzyżyka przy kluczu.]
706. [W rkp. brak t. 5, 11—13 i znaków repetycji, ponadto t. 14 jest pusty. Brak również w drugiej części melodii drugiego krzyżyka, który wydaje się tu

420

707

Procisne

708

Procisne

709

Procisne

konieczny z uwagi na wyraźną zmianę tonacji. Melodję zrekonstruowano na podstawie zanotowanych przez Kolberga w t. 3 i 7 wariantów oraz wolt nad t. 6, 10 i 14. Ostatnia nuta (w t. 14) dodana przez wydawcę.]

421

710

Śanoockie, z gór, Turka

711

Procisne

712

[Serednica]

710. [Mała nutka a^1 w t. 1, 3 i 5 oznacza potrącanie pustej struny a w grze na skrzypcach.]

422

713

Serednica

714

[Leszczowate]

715

serednica

423

716

[Serednica]

717

Sanockie, z gór, Turka

718

Sanockie, z gór, Turka

716. [W rkp. zamiast t. 3—4 jest znak repetycji.]

718. [W rkp. zamiast t. 11—12 jest znak repetycji w t. 10.]

424

719

[Serednica]

720

Procisne

721

Procisne

722

Procisne

720. [W rkp. t. 3 pusty.]

425

723

Woluszowa

724

od Dukli, Sanoka

725

[Serednica]

723. [Rkp. zawiera tylko t. 1—4 z wariantowym zapisem t. 1 i 4.]

725. [W rkp. zamiast t. 7—8 jest znak repetycji w t. 5—6.]

426

726

[Serednica]

727

[od Jasła, Biecza]

728

Leszczowate

726. [Oznaczenie wolt w t. 3—6 od wydawcy. Oznaczenie przez Kolberga tonacji pierwszej połowy melodii jest chyba błędne. W drugiej połowie Kolberg zanotował kasowniki nad każdą nutą *f*, wobec czego umieszczono kasownik generalny.]

427

729

[Serednica]

730

Leszczowate

729. Pastuch i dziwki za krowami [— dopisek Kolberga nad melodią. W rkp. w t. 6 nuty zapisane są błędnie, w wartościach o połowę mniejszych. Pod t. 7 i 11 dopisek Kolberga „bis”.]

730. Grajko, pastuszko [— dopisek Kolberga nad melodią, oznaczający zapewne wykonawcę grającego na fujarce.]

428

731

[Serednica]

732

Mazur Bóbrka, Solina

733

[Mazur Michała] Dydzińskiego [Serednica]

731. Pastuszek [— uwaga Kolberga nad melodią graną przypuszczalnie na fujarce.]

732. [W rkp. brak znaku repetycji w t. 5 i 8.]

733. [W rkp. zamiast t. 3—4 i 13—14 są znaki repetycji w t. 2 i 12.]

429

734

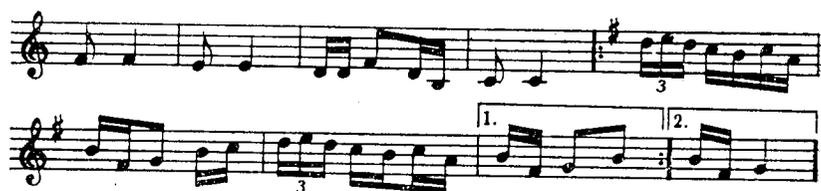
Mazur Bóbrka, Solina

735

Mazur Bóbrka, Solina

735. [W rkp. t. 9—10 są zanotowane po t. 11—12; ponieważ taka konstrukcja melodii jest mało prawdopodobna, dokonano przestawienia, a także dodano oznaczenie wolt oraz t. 5—6 i 19—22 zawarte w rkp. jako wariant melodyczny w t. 3—4 i 15—18.]

430

736

737

738

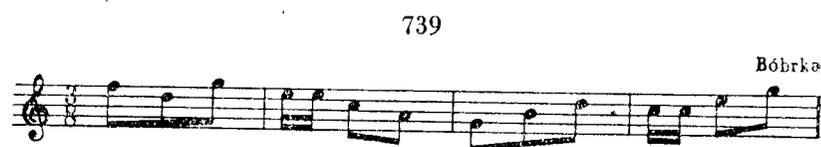

736. [Pod melodią dopisek Kolberga: „z A-dur lub G-dur”.]

737. [Rkp. zawiera tylko t. 1—4 ze znakiem repetycji i wariantowym zapisem t. 4.]

738. [Rkp. zawiera tylko t. 1—4 ze znakiem repetycji i wariantowy zapis w t. 2 i 4.]

431

739

740

741

742

739. [Brak następnika; prawdopodobnie powtarza się poprzednik ze zmianą ostatniej nuty na c.]

742. [W rkp. t. 6 i 7 nie wypełnione.]

432

743

[Serednica]

744

[Serednica]

745

Procisne

746

Leszczowate

433

747

[Leszczowate]

748

[Serednica]

749

[Serednica]

750

[Góry Sańockie]

434

751

[Hołuczków]

752

[Serednica]

753

[Serednica]

752. [W rkp. t. 5 i 6 nie wypełnione.]

435

754

[Serednica]

755

[Góry Sanockie]

756

[Serednica]

754. [Oznaczenie tonacji od wydawcy; w rkp. brak krzyżyka przy kluczu.]

755. [W rkp. brak znaków repetycji i wolt; wynikają one z zapisu wariantów.]

436

757

[Leszczowate]

758

[Serednica]

759

[Góry Sanockie]

759. [W rkp. zamiast t. 3—4 jest znak repetycji w t. 2. Nad t. 6—7 uwaga Kolberga: „drugi raz 8-va”.]

437

760

[Serednica]

761

[Leszczowate]

762

[Serednica]

763

[Serednica]

764

765

764. [W rkp. t. 11 i 12 zawierają znaki powtórzenia zamiast nut.]

766

767

768

766. [W rkp. t. 9—10 puste ze wskazaniem Kolberga na powtórzenie t. 1—2.]

440

769

[Serednica]

770

Pasterska Bóbrka

771

[Serednica]

772

Pastuch [Serednica]

771. Pastuch za bydłem. [W rkp. zamiast t. 3—4 jest znak repetycji w t. 2.]

441

773

[Bóbrka, Solina]

774

[Bóbrka, Solina]

775

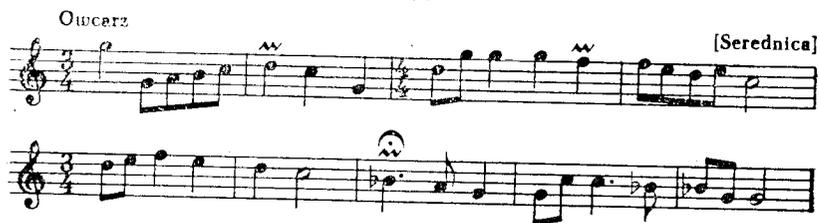
Góry Sanockie

773. [Rkp. zawiera dwie wersje tej samej melodii zapisane jedna pod druga, różniące się tylko tonacją (druga zaczyna się od g²).]

775. [Rkp. obcy, niezidentyfikowanego autora.]

776

777

776. [W rkp. zapis pierwszej połowy melodii jest niedokładny i niekonsekwentny pod względem rytmiczno-metrycznym. Opublikowana wersja jest jednym z możliwych, choć z pewnością nie jedynym rozwiązaniem rytmu tej swobodnie, bez rygoru rytmicznego wykonanej melodii fujarkowej.]

777. Fujarka owcarza lub za wołami.

SPIS ILUSTRACJI

1. Rękopisy terenowe O. Kolberga (pieśni nr 31 i 28); po s. 16.
2. Rysunek terenowy O. Kolberga (ołówkowy szkic chaty Jacka Sołbąja w Procisnem); przed s. 17.
3. Rysunek terenowy O. Kolberga (ołówkowy szkic chaty z Procisnego); po s. 32.
4. Rysunek terenowy, prawdopodobnie O. Kolberga (ołówkowy szkic chaty z Czaszyna); przed s. 33.
5. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (melodie do pieśni nr 33, 462, 504, 281, 88, 87, 163 oraz nr 227 i 249 z I części *Sanockiego-Krośnieńskiego*, DWOK T. 49); po s. 96.
6. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (kolęda oraz pieśni nr 62 i 187); przed s. 97.
7. Fragment rękopisu nieznanego autora (zakończenie pieśni nr 153) z melodią dopisaną przez O. Kolberga; po s. 112.
8. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (pieśni nr 246, 455, 301 i 631); przed s. 113.
9. Rękopis terenowy O. Kolberga (pieśni nr 305, 208, 590); po s. 176.
10. Rękopis terenowy O. Kolberga (pieśni nr 322, 393, 404); przed s. 177.
11. Rękopis terenowy O. Kolberga (pieśń nr 381); po s. 192.
12. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (pieśni nr 396, 669, 490, pozostałe publikowane w tomach *Pokucie cz. I*, DWOK T. 29 i *Ruś Karpacka cz. I*, DWOK T. 54); przed s. 193.
13. Fragment rękopisu nieznanego autora (pieśń nr 488) z melodią dopisaną przez O. Kolberga; po s. 256.
14. Rękopisy terenowe O. Kolberga (melodie nr 693 i 741 oraz pieśni nr 663 i 667); przed s. 257.
15. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (notatki dotyczące wierzeń, przesądów i zwyczajów oraz melodie nr 740, 739, 737 i 738); po s. 272.
16. Rękopis terenowy O. Kolberga (melodie nr 666, 732, 674, 684, 665, 681, 683, 735 oraz weselne); przed s. 273.
17. Fragment rękopisu terenowego O. Kolberga (melodie nr 685, 686, 687, 726, 680, 777, 729, 772, 744, 771, 731, 167, 668, 758, 762, 748, 699, 700, 743, 776, 677 oraz kolędy nr 93, 85 i 86 z I części); po s. 336.

18. Rękopis nieznanego autora (melodie nr 775, 750, 755, 759) z lokalizacją „Góry sarnockie”, nad nim zapisy terenowe O. Kolberga z innego regionu; przed s. 337.
19. Rękopis terenowy O. Kolberga (pieśni nr 647, 656, 127, 640, 659, 653, 474, 642, 615, 648, 493) pocięty na kilka części, które uprzednio stanowiły jedną kartę; po s. 352.
20. Rękopis terenowy O. Kolberga (pieśni nr 644, 652, 613, 655, 611, 643, 657, 612, 610, 609, 654, 641, 671), odwrotna strona rękopisu pokazanego na ryc. 19; przed s. 353.
21. Akwarela nieznanego autora (strój męski z okolic Rymanowa i strój żeński z okolic Dubiecka); wklejka barwna przed s. 1.

SPIS TREŚCI

Pieśni powszechnie	1
Miłość	1
Pieśni zalotne	1
Wierność. Życzliwość	57
Chęć i niechęć ożenku lub zamążpójścia	66
Igraszka. Swawola	84
Smutek. Strapienie	109
Strata wianka	113
Wymówka. Skarga	127
Rozstanie. Żale	132
Mażeństwo. Rodzina	155
Ballady	196
Wojsko	254
Pijatyka. Karczma	279
Stany. Rody	289
Zbójnickie	297
Pasterstwo. Rola. Praca	301
Myślistwo	315
Różne	318
Komiczne. Żartobliwe. Prześmiewne	318
O przyrodzie	327
O śpiewaniu	333
O życiu	335
Obsceniczne	339
Dziadowskie	341
Historyczne. Patriotyczne	345
Religijne	365
Pieśni szlacheckie i mieszczańskie	381
Tańce i melodie bez tekstu	403
Spis ilustracji	443

Okladka i obwoluta: Andrzej Darowski

Redakcja Dziel wszystkich Oskara Kolberga, Poznań, ul. Kantaka 4.

Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa, ul. Grzybowska 4, Printed in Poland. Wyd. I. Nakład 4000 + 200 egz. Papier offsetowy III kl. 80 g A-0 z fabryki w Boruszowicach. Podpisano do druku w październiku 1972 r. Druk ukończono w grudniu 1972 r. Ark. druk. 28,25 + 1,25 ilustr., ark. wyd. 38.

Zakł. Graf. „Tamka”. Zakł. nr 1. Warszawa, ul. Tamka 3. Zam. 629/72. A-97.

CENA ZŁ 40,-